

PROVINCIE ZEELAND.

Walcheren

Bron: www.atlas1868.nl/ze/provzeeland.html

MAP-Walcheren alleen
Coöp.
Middelburg *Walcheren*

Inhoud - MAP Zuivelfabriek *Walcheren* te Middelburg

	Onderwerp	blz.
Walcheren	Algemeen	
	Coöperatie Melkinrichting Walcheren	
1916-03-31	Melkinrichting <i>Walcheren</i> in Staats Courant / ledenlijst	
1917-xx	Prijsverhoging / verlaging / Ingezonden brieven – De Lange - enz	
1917-1924	Nog opzoeken	
1924-02-09	Ingezonden tegen statutenwijziging op komende vergadering	
1924-02-12	Verslag vergadering – goedkeuring Nw.-bouw – aansluitend gegevens	
1925-03-31	Nog opzoeken	
1926-03-31	Heropening na verbouwing	
1927	Nog opzoeken niet op melkfabriek / melkinrichting	
1928-04-02	Verslag jr. vergadering – gegevens -1927	
1929-03-38	Verslag jr. vergadering – gegevens -1928	
1930-03-31	Verslag jr. vergadering – gegevens -1929	
1931-03-02	Verslag Jr. Vergadering – gegevens 1930	
1932-03-31	Verslag Jr. Vergadering	
1932-12-30	Verslag Alg. najaarsvergadering	
1933-11-23	Verslag najaarsvergadering met gegevens 1933	
1934-03-22	Verslag voorjaarsvergadering met gegevens 1932	
1934-11-24	Verslag najaarsvergadering met gegevens 1934	
1935-04-01	Verslag voorjaarsvergadering met gegevens 1933	
1935-11-21	Verslag najaarsvergadering met gegevens 1935	
1936-03-19	Verslag voorjaarsvergadering met gegevens 1935	
1936-11	Nog opzoeken	
1937-03-22	Verslag voorjaarsvergadering met gegevens 1936	
1937-11-20	Verslag Najaars. Vergadering met gegevens 1937	
1938-05-02	Verslag Jr. Vergadering met gegevens 1937	
1938-12-05	Verslag Najaars. Vergadering met gegevens 1937	
1939-03-27	Verslag Jr. Vergadering met gegevens 1938	
1940-03-07	Verslag Jr. Vergadering met gegevens 1939	
1940-11	Nog opzoeken	
1941-03-03	Jubileum 25 jr. bestaan <i>Walcheren</i>	
1941-03-05	Verslag Jubileumfeest <i>Walcheren</i>	
1945-05-04	Zwagerman over stand van zaken – inundatie – in Zeeland	
1945-12-03	Verslag Jr. Vergadering met gegevens 1945	
1948-04-30	Aanschaf nieuw vee – Terugblik over voorgaande 4 jaar na inundatie <i>Walcheren</i>	

1949-02-28	Rapport Zwagerman over Agrarisch Walcheren	
1949-05-02	Verslag Jr. Vergadering met gegevens 1948	
1950-05-15	Verslag Jr. Vergadering met gegevens 1949	
1950-07-20	Verslag Jr. Vergadering met gegevens	
1950-12-09	Verslag Jr. Vergadering over verbouwing	
1951-05-19	Verslag Jr. Vergadering met gegevens 1950	
1951-07-26	Verslag Jr. Vergadering over verbouwing	
1951-12-06	Verslag najaarsvergadering - met gegevens 1951	
1952-04-24	Verslag voorjaarsvergadering - met gegevens 1951	
1952-08-30	Voorbeschouwing Rundveefokdag op Walcheren	
1952-09-19	Verslag Rundveefokdag Walcheren	
1952-11-05	Principebesluit Fusie <i>Walcheren</i> en 't Hart (Wemeldinge)	
1952-12-05	Verslag najaars Vergadering met gegevens 1952	
1952-12-19	Proef met nieuwe kwaliteitsbepaling – heel Walcheren - geslaagd	
1953-01-20	„Walcheren” had goed jaar.	
1953-02-01	Februarieramp	
1953-02-06	Veeverliezen na de februariramp	
1953-04-16	„ <i>Walcheren beleefde een goed melkjaar</i> ”	
1953-07-07	Oud-Zuivelconsulent en oprichter CZ. <i>Walcheren</i> overleden	
1953-12-05	Verslag najaarsvergadering - met gegevens 1953	
1954-02-03	25 Jr jubileum directeur M. van Marik - 2X	
1954-03-05	Verslag voorjaarsvergadering - met gegevens 1953	
1955-01-24	25 Jr Voorzitter S. Simonse – aansluitend iets meer - (over dezelfde?) – S. Simonse	
1956-03-10	Zuivelfabriek / Melkinrichting <i>Walcheren</i> bestaat 40 Jaar. 1	
1956-03-14	Zuivelfabriek / Melkinrichting <i>Walcheren</i> bestaat 40 Jaar. 2	
1956-12-20	Verslag najaarsvergadering – aansluitend gegevens	
1957-06-10	Standarisatie consumptiemelk	
1957-09-11	Geen standaardisatie maar coördinatie! - overname Hollandia fabriek	
1958-05-09	Verslag voorjaarsvergadering – Met gegevens	
1959-12-25	Verslag najaarsvergadering – Met gegevens	
1960-04-28	Afscheid Directeur M.A. van Varik	
1960-12-14	Plannen nieuwe Melkinrichting	
1962-05-16	Nog controleren	
1963-01-23	Eerste steen metselen door Voorzitter S. Simonse	
1963-04-19	Oud-Directeur M. A. v. Varik overleden	
1963-05-15	Over voortgang verbouwing	
1963-05-16	Nog controleren	
1964-01-29	Afscheid van voorzitter S. Simonse – 30 jr. voorz. - Opvolger A. Poppe	
1964-09-23	Koninklijk zilver voor Machinist Bijl en Botermaker Nieuwenhuis	
1964-12-14	Tweede stap naar nieuwbouw - Sloop oude gedeelte	

1966-03-04	Jubileum 50 jr. Coöp. In Middelburg	
1968-03-23	Opening 2e fase verbouwing	
1970-03-17	Knipsel: Bijna halve ton uit Europa	
1971-12-23	Fusieplannen	
1972-01-19	Aansporing om vooral voor te stemmen	
1972-02-03	Fusie met <i>West-Brabant</i> Roosendaal / Wouw	
1975-06-12	Koninklijke onderscheiding voor chauffeur J. M. Westerweel	
1975-07-03	Bijeenkomst verontrustte busseboeren	
1975-10-24	Knipsel: Eerste berichten over fusie met <i>Campina</i> Eindhoven	
1976-12-22	1000e VCZ Melktank. In Zeeland nu melk geheel in koeltank!	
1977-10-24	Bericht van sluiting <i>Campina</i> melkinrichting Middelburg – Vakbond commentaar	
1977-10-25	Persconferentie <i>Campina</i> Eindhoven 20 fabrieken sluiten – vakbond commentaar	
1977-11-25	ZML. „Sluiting Zuivelfabriek Middelburg funest voor de kleine veehouder”	
1978-06-21	Nogmaals over sluiting Melkinrichting / Reorganisatie <i>Campina</i>	
1978-10-26	<i>Campina</i> blijft bij sluiting, komt distributiecentrum	
1978-11-24	Middelburg sluiting personeelsproblemen	
1979-04-05	<i>Campina</i> Middelburg staakt deze maand productie, blijft distributiecentrum	
1979-11-29	Directeur Lampert verlaat de zuivel na 40 jaar	
1980-02-08	Oud directeur Lampert onverwacht overleden	
1982-12-14	Reorganisatie <i>Campina</i> -DMV. Deel personeel distributiecentrum Middelburg weg	
1983-12-01	Nog geen duidelijkheid voor personeel	
1987-03-20	DAF Truck bij DMV- <i>Campina</i> Middelburg 1 miljoen kilometers	
1989-04-22	De heer Daan Riemers geridderd – brons - ivm. 40 jr. dienstverband	
1989-12-05	Knipsels Fusie(plan) <i>Campina</i> met MelkUnie – werd <i>Campina</i>-MelkUnie	
1991-10-12	Bericht dat distributiecentrum <i>Campina</i> -MelkUnie Middelburg dicht gaat	
1992-04-04	Distributiecentrum <i>Campina</i> -MelkUnie Middelburg sluit dit jaar	
1992-04-11	De heer M van Moolenbroek geridderd – zilver - ivm. 40 jr. dienstverband - VUT	
1992-04-25	Afscheid Directeur J. Hietbrink van distributiecentrum	
1992-10-31	Ook distributiecentrum weg – Zeeland nu weer zonder zuivelindustrie	

„De heer Dekker heeft de Coöperatie slechts 5 jaren als directeur gediend. Hij werd in 1921 opgevolgd door den heer R. S. Meinen. Tijdens diens directeurschap werd in 1922 het vervaardigen van kaas stop gezet.” - uit 25 jr. Walcheren 1941

Middelburgsche Courant 10-01-1916; p. 2/4

LAATSTE BERICHTEN.
MELKOORLOG

Hedenmorgen kwam ons ter oren, dat ook te Middelburg thans een melkoorlog in het klein is ontstaan en wij hebben daarom een onderzoek ingesteld. Wij kwamen daarbij tot de volgende conclusie.

De melkleveranciers, dat zijn zij die de melk leveren de fabrieken, en de slijters hebben besloten de prijs met 1 cent te verhogen en die te brengen op 8 cent Per liter.

De fabrikanten menen, dal zij moeilijk voor alle melk 8 cent kunnen geven, inzonderheid niet voor die, welke bestemd is voor het maken van boter, op welk product een maximumprijs van 90 cent per halve kilogram bestaat

De boeren dreigen nu hunnerzijds om de melk niet hier te leveren, doch ze naar Holland uit te voeren, daar hen reeds 8½ cent per liter zou zijn geboden voor levering aan de Rotterdamse boot.

Hedenmorgen bleven reeds een drietal boeren, die aan een der fabrieken leveren, doch niet op contract, met hun , melk achter.

Middelburgsche Courant,11-01-1916; p. 1 /4

Uit Middelburg

Als vervolg op ons bericht betreffende de melkoorlog in ons vorig nummer kunnen wij thans mededelen, dat hedenmorgen met de Rotterdamse boot 1050 liter melk is vervoerd naar Rotterdam en dat contracten boor geregelde levering op deze wijze zijn afgesloten. Deze melk wordt te Rotterdam direct naar Leiden doorgezonden om daar 's-avonds laat aan te komen en onmiddellijk te worden verwerkt, om 's-morgens vroeg weer te worden verzonden o.a. Naar Amsterdam.

Verder hoorden wij reeds van een strijd tussen een leverancier en een slijter over het niet nakomen van een contract.

Van bevoegde zijde vernemen wij, dat er geen vrees voor een tekort aan melk voor de inwoners van Middelburg is te vrezen tengevolge van de gerezen geschillen.

Middelburgsche Courant, 15-01-1916; p.6/6

Melkoorlog

Mijnheer de Redacteur,

Ik las in uw veel gelezen blad van verzending van melk naar Rotterdam daar enkele leveranciers en zelf van een die zich verbonden had voor een zekere prijs en een bepaalde tijd te leveren. Ik zou zo willen vragen is dat verenigingsleven. ik zou zo denken neen, maar veeleer oppositie voeren Ik had liever gezien een praktisch samenwerken van beide partijen om de belangen van leveranciers en slijters te behartigen, want ieder werkt toch voor zijn brood. Wat nu de opslag van melk betreft, die zou ik willen vergelijken bij duurtetoeslag, want door de tijdsomstandigheden hebben wij allen meer uitgegeven en als de leveranciers

eens zo gerekend hadden: wij zullen onze afnemers drie kwart cent boven de vastgestelde prijs vragen en een kwart cent voor de slijter, dan hadden misschien beide partijen beter tot een overeenkomst gekomen om de melk met een cent te verhogen.

Dan hadden beide partijen een duurtetoeslag, want dat hebben zij samen nodig, de leverancier voor duur voeder en de slijter voor minder omzet en ook voor levensbehoeften. Men zal mij misschien toevoegen dat de burgerij er dan toch de dupe van wordt, om die hele cent te betalen. Ik zou er dit antwoord op kunnen geven. Er zijn toch al heel veel werkgevers die al een duurtetoeslag gegeven hebben ik hoop dat er nog wel meer zullen volgen. Want het is zeker een zaak die vele werklieden ten goede komt.

U, mijnheer de redacteur, dankend voor de verleende plaatsruimte, teken ik mij

EEN VRIEND VAN SAMENWERKEN

Middelburgsche Courant, 19/01/1916; p. 2-4

PRIJSVERHOOGING DER MELK.

Mijnheer de Redacteur!

Blijkens de advertentie van de melkverkopers vereniging „*Onderlinge Samenwerking*”, in uw blad van gisteravond, zal de prijs der melk, te beginnen op donderdag, op 10 cent per Liter worden gebracht!

‘t Is niet de wil van de verkopers, in casu de slijters, mijnheer de redacteur, maar zij worden gedwongen! Laat het publiek dit goed inzien: de slijters worden gedwongen.

Ook heeft deze categorie niet het minste voordeel van de prijsverhoging, daar de slijters het meerdere wat ze ontvangen moeten afstaan aan de leverancier!

In plaats van voordeel heeft deze categorie nadeel van de verhoging, daar het in dezen kritieke tijd niet zelden voorkomt, dat de klanken minder gebruiken.

Dat laat zich ook verstaan! Alles wordt duurder en als de inkomsten van een gezin niet vermeerderen moet de huisvrouw wel bezuinigen!

Evenwel, dit schijnt de melkleveranciers koud te laten, ze eisen de volle verhoging voor zich op.

Mijn leverancier, die, hetzij tussen twee haakjes gezegd, zó unfair handelde, dat hij zelfs ons contract heeft verbroken toen ik hem voor een paar weken niet méér wilde betalen voor de melk, omdat ik prijsverhoging ongemotiveerd vind, durfde zelfs te zeggen: „*dan moet je de melk maar 11 cent verkopen.*”

Nietwaar, de boeren weten er wel raad op!

En juist, omdat zij wel raad weten, hebben wij in deze strijd het onderspit moeten delven!

De boeren zijn in de gelegenheid gesteld, de melk naar Holland te zenden.

Nu vreesden we deze export niet, omdat we wel weten, dat begin februari de koeien in Holland zo vriendelijk zijn een kalf te geven, tengevolge waarvan ze meer melk produceren, en dus de afnemers in Holland de Zeeuwse melk niet meer zouden behoeven.

Edoch, de natuur kwam de Walcherse boeren te hulp.

De ramp, die Noord-Holland heeft getroffen, heeft veel melkkoeien doen verdrinken, de overgeblevenen produceren, tengevolge van het doorgestane leed, belangrijk minder melk,

waardoor dus groter schaarste zal ontstaan, en onze boeren langer in de gelegenheid zijn hun melk tegen hoger prijs te verzenden.

Ziet, aan al die machten konden we niet langer weerstand bieden, we moesten de strijd opgeven.

Ziet, mijnheer de redacteur, ik meen dat, in het belang der melkverkopers,

Het publiek dit dient te weten.

U zult ons dus een groten dienst bewijzen, met mij enige plaatsruimte in uw blad af te staan, voor bovenstaande.

Ik twijfel niet aan uw bereidwilligheid, waarvoor bij voorbaat mijn besten dank

Middelburg, 19 Januari 1916.

JAC. L. A. DE LANGE.

Vlissingse Courant 29-01-1916; p.6/8

In de jaarvergadering van de *Melkleveranciers vereniging op Walcheren*, gehouden te Middelburg, kwam ter sprake hoe verder na het succes met de verhoging van de melkprijs moet worden gehandeld.

Na toelichting en uitvoerige discussie werd met 42 tegen 2 stemmen blanco besloten te Middelburg en zo mogelijk te Vlissingen een centraal punt te vormen, waar de boeren hun melk brengen, die alsdan gezuiverd wordt. Aan die centrale plaats kunnen dan de melkslijters hun melk komen afhalen en behoeven zij niet meer te nemen dan zij voor hun klanten nodig hebben, terwijl zij nu soms grote kwantums overhouden.

De melk, die niet aan de slijters wordt verkocht zal naar Holland worden vervoerd met een aan te schaffen motorboot, die in de zomer des nachts en in de winter overdag zal varen. Voor deze op coöperatie gegronde samenwerking zullen aandelen van f25 worden uitgegeven.

Bericht waar Varitus op geageerd; „Verslag vergadering Maandag 7 Febr”, niet gevonden in MC van 7 en 8 febr!!!

Ingezonden – door Vitiras

DE MELKKWESTIE - 1

Het dreigend gevaar dat de inwoners van Middelburg en Vissingen worden overgeleverd aan de willekeur van enige Walchersche boeren, met den Heer L Dekker aan het hoofd.

M. de Redacteur,

Met veel belangstelling volg ik als inwoner van Middelburg¹ gewoonlijk het nieuws dat ons 's-avonds uit onze omgeving en provincie wordt gebracht. Zo las ik ook met aandacht het verslag, der gehouden bijeenkomst van de Melkleveranciersvereniging op Maandag 7 Febr. in café Groenewegen te Middelburg Met verbazing, afschuw, ergernis en medelijden heb ik dat stuk gelezen en herlezen.

Geeft het niet veel te denken dat dezelfde Abrahamse, die enige dagen geleden mededeling deed aan de leden zijner vereniging dat de verzending van melk naar Holland bij uitstek schitterend ging en gouden bergen beloofde, nu aan zijn leden komt vertellen, dat in een paar dagen tijds al dat moois en illusies zijn verdwenen en hij nu die zaak op eens zóó duister inziet, dat hij meent dat ervan niet het gewenste resultaat is te verwachten.

Hadden die heren bestuursleden zich toch niet eens eerst beter op de hoogte moeten stellen met de toestanden in Holland en wat er aan een melkverzending verbonden is? Zouden die heren wel eens eerst een zeer nauwkeurig onderzoek hebben doen instellen?

Het lijkt er meer naar dat de heren, zo maar, op eens een zaak begonnen zijn waar zij niet het minste inzicht of verstand van hebben, verblind door de betere melkprijzen die op andere plaatsen betaald worden. Nu acht de heer Abrahamse het beter een eigen fabriek te stichten en zulks temeer omdat de leveranciersvereniging thans in gelegenheid is om een bestaande fabriekszaak over te nemen. Zijn ook in dit geval de heer Abrahamse en zijn medebestuurders weer niet te hard van stal gelopen? Heeft het bestuur ook deze aangelegenheid wel eens eerst met kennis van zaken onder de ogen gezien? Op welke gronden durft de heer Abrahamse beweren dat door de heer L. Dekker een billijke prijs gevraagd wordt als overnemingsom? Hebben de heren over de eerst noodzakelijke vereiste nagedacht bij het overnemen van een industrieel zaak, n.l. om een bekwaam accountant boekenonderzoek te laten instellen, lopende over enige jaren? Dan eerst is te beoordelen of voor een bestaande zaak de juiste waarde gevraagd wordt.

Het feit dat de heer Dekker zijn zaak de boeren aanbood, is natuurlijk zijn goed recht. Maar in verband met hetgeen deze winter voorafging is zijn handeling thans meer dan ergerlijk. Als voorzitter der melkslijtersvereniging heeft hij helpen strijden tegen verhoging van de melkprijs in de stad en heeft in verschillende opzichten tegenover zaken en personen beloften afgelegd en verzekeringen gegeven, die, nu hij denkt beter van zijn zaak te kunnen, eenvoudig niet worden nagekomen, terwijl hij intussen met de boeren heulde.

1 De niet met naam, maar als Veritas ondertekende tekst is – na enkele dagen later pas blijkt – afkomstig van Jac. L.A. de Lange, eigenaar van een van de drie melkinrichtingen in Middelburg – ZHN. De andere twee melkinrichtingen zijn van L. Dekker en Reijnierse

Hij had daarmee de Melkslijtersvereniging in kennis moeten stellen. Dit heeft hij echter niet gedaan en is stilletjes voorzitter gebleven ook tijdens het heulen met de boeren en zo worden nu de inwoners van Middelburg en Vlissingen ten opzichte van de melkvoorziening bedreigd, overgeleverd te zullen worden aan de willekeur van de heer Dekker en enige boeren. De melkslijters kunnen nu als bedienden gaan fungeren voor de melkleveranciersvereniging alias de heer Dekker. Wat dit voor het publiek zeggen wil, behoeft geen verder betoog. Iedereen kan begrijpen dat de melk steeds duurder zal moeten betaald worden. Dit is hun parool. De heer Dekker en zijn boerenvrienden, fluiten wel, op hun liefelijke en aangename wijze eigen, dat alle melkslijters hun bestaan mogen houden en de melk niet meer duurder worden zal. Hiervoor kennen wij echter de heer Dekker en de boeren.

Slechts enkele dagen geleden werd door de heer Dekker de actie der boeren bestreden en gebrandmerkt en over sommige boeren, in het bijzonder ook over de heer Abrahamse, met grote minachting gesproken En nu gaat hij met dat gezelschap arm in arm.

Mij dunkt dat in deze zaak het gevaar bestaat dat drie partijen bedrogen zullen uitkomen. Ten eerste de inwoners van Middelburg en Vlissingen Ten tweede de melkslijters aldaar, en ten derde de melkleveranciers die met zulk gezelschap in zee gaan. Men meent wel, nu in Middelburg en Vlissingen de baas te zijn, maar ik heb nog altijd een stille hoop op een andere inrichting waar men het hart niet zoo hoog draagt als de heer Dekker.

Ik meen hierop wel enig vertrouwen te mogen hebben. De boeren daarentegen meen ik dat het zaak voor zal zijn om heel goed uit hun doppen te zien alvorens zich te verbinden

VERITAS.

Middelburg, 10 Februari 1916

Ingezonden - door Abrahamse, voorzitter Melkleveranciersvereniging

DE MELKKWESTIE - 2

Mijnheer de Redacteur

Mag ik een plaatsje verzoeken in uw veel gelezen blad bij voorbaat dank

Vriend Veritas.

Uw ingezonden stuk heb ik niet zonder verwondering gelezen, want het is mij niet recht duidelijk waarom het verslag der vergadering van de melkleveranciersvereniging, gehouden op 7 Febr. j.l., door u met verbazing, afschuw ergernis en tot slot zelfs met medelijden gelezen en herlezen is.

Niettegenstaande het verslag door u gelezen en herlezen is, hebt u het toch verkeerd begrepen. Ik heb gezegd, dat de leverantie naar Holland thans zeer goed gaat en de betaling geregeld geschiedt, gouden bergen zijn door mij niet voorgesteld, en ook heb ik niet beweerd, dat het gewenste resultaat niet te wachten is. Indien u, vriend Veritas, meent, dat de bestuursleden geen nauwkeurig onderzoek instelden naar de fabriek in Holland waaraan wij onze melk leveren, zou ik u willen aanraden daar u er bijzonder veel belang in schijnt te stellen zelf eens te onderzoeken aan welke fabriek en onder welke voorwaarden wij onze melk leveren. Ik weet zeker, dan wel tot andere en betere inzichten zou komen.

Wat de vragen omtrent de plannen tot overname van een fabriek te Middelburg gevestigd, betreft, kan ik u gerust stellen, want ook hier wordt door ons niet te hard van stal gelopen. Er werden door ons reeds direct deskundigen aangewezen om een onderzoek in te stellen. Wij zien ook hier weer de strijd ontbranden legen de coöperatie, doch daar heb ik van speculatieve zijde wel op gerekend, en niet één boompje wordt zonder stormen te kunnen trotseren. Doch ik kan u de verzekering geven dat door ons samenwerking gezocht en gewenst wordt met de melkslijters. Mochten deze van onze samenwerking niet gediend zijn en zich tegen zulke gemotiveerde prijsverhogingen als deze winter door onze vereniging werden voorgesteld, blijven verzetten, dan zullen wij onze belangen krachtadig doorzetten.

Waar vriend Veritas ons bestuur verweet te hard van stal te zijn gelopen, zou ik hem willen vragen af hij dit zelf niet doet, waar hij thans over het duurder worden der melk spreekt. De bedoeling is thans niet de melkprijzen te verhogen, doch een coöperatie te stichten, daar de leveranciers niet langer door fabrikanten en slijters de wetten willen gesteld worden, daar wij hier zeer slechte ervaring bij opgedaan hebben (Wij spreken uit ondervinding!)

Waarom de door u genoemde drie partijen, bedrogen zullen uitkomen is mij niet recht duidelijk. Het vertrouwen dat u op een andere inrichting meent te mogen hebben, delen wij niet. Met de waarschuwing, door u aan de boeren gedaan, om heel goed uit hun doppen te zien, alvorens zich te verbinden, kan ik mij heel goed verenigen, vooral als hiermee bedoeld wordt de andere inrichting waar men het hart niet zo hoog schijnt te dragen als de heer Dekker. Zou het niet een eerlijker strijd zijn vriend Veritas indien u evenals ik u naam onder stukken schreef? Of durft u wellicht niet?

Met dank voor de verleende plaatsruimte

K. ABRAHAMSE.

Voorzitter der melkleveranciersvereniging

Ingezonden — door Vitiras.

DE MELKKWESTIE - 3.

Vriend K. Abrahamse!

Was ik de redactie van de „*Midd. Crt.*” reeds zeer dankbaar voor de bereidwilligheid, waarmee zij mijn ingezonden stuk van woensdag j.l. opnam, dubbel dankbaar ben ik haar thans, nu eindelijk van uw zijde op mijn schrijven wordt ingegaan.

Want, vriend Abrahamse, deze kwestie *moet* de aandacht trekken van het *ganse* publiek, opdat tijdig het *ganse* publiek de ogen wordt geopend voor het dreigend gevaar!

Het ligt zeker aan mijn snappingsvermogen, maar ik herlas nogmaals het verslag in de „*Midd. Crt.*” van de vergadering van maandag en ik kan tot geen andere conclusie komen dan ik trok.

Immers, in dat verslag lees ik:

„De heer Abrahamse hield vervolgens een inleiding over het hoofdpunt der agenda, de coöperatie. Spr. is na overdenking, tot de conclusie gekomen, dat van de in de vorige vergadering aangenomen plannen niet het gewenste resultaat is te verwachten. De ½ cent winst, die op de melk zal komen, na afkoeling, zal ten voordele komen van de tussenpersoon uit Amsterdam, maar niet voor de boeren zijn, terwijl na de oorlog Holland de melk wellicht niet meer nodig zal hebben.”

En waar ik nu weet dat u, heer Abrahamse, met de ex-voorzitter, Joos Maas, gouden bergen hebt voorgespiegeld van de melkverzending naar Holland, dat Holland voortdurend de melk kon gebruiken, dat de Zeeuwsche melk in Holland uitstekend beviel, enz enz, daar is uit uwe woorden, zo-even geciteerd, toch duidelijk op te maken, dat de verzending naar Holland niet het gewenste resultaat geeft.

Maar ik wil mijne conclusie nog wel wat nader motiveren:

Op een vergadering van zuivelfabrikanten, voor een tiental dagen in Den Haag gehouden, is duidelijk gebleken dat de persoon met wien de boeren handelen niet is de man die gijlieden in hem ziet, maar een tussenpersoon, die met ulieden contracten wilde afsluiten, waartoe hij - geen machtiging had.

En waar u, vriend Abrahamse, beweert, dat uw bestuur direct door deskundigen een onderzoek liet instellen naar de zaak van de over te nemen fabriek, daar weet ik positief, dat uw bestuur eerst donderdag 10 dezer na de middag, opgeschrikt als gij waart, door het stuk van „*Veritas*” een onderzoek hebt ingesteld.

Voorts, vriend Abrahamse, praat u uw neus voorbij!

U zegt, samenwerking te willen met de slijter, en in uw vorige vergadering is, alweer volgens het verslag uit de „*Midd. Crt.*” door uw bestuur gezegd dat de boeren „de baas moesten worden” ; dat heeft niet veel van samenwerking, is ‘t wel? Nogmaals beweer ik dat drie categorieën gevaar lopen, bedrogen te worden.

De heer Dekker kan niet zijn belofte nakomen, aan de leveranciers gedaan, tenzij de prijs van de melk belangrijk wordt verhoogd en een eventuele verdere verhoging kan niet zonder hevige strijd passeren!

Daarmee is opeens duidelijk gezegd, dat drie categorieën in het gevaar zijn bij de neus genomen te worden de boeren, de consumenten, de slijters.

‘n Klein voorbeeld

De leveranciers willen 8 cent van de slijters; dat eerstgenoemde daarmee niet zijn aan het top-punt hunner wensen, is meer dan voldoende bekend, al verbergen de boeren dat! Waar moet die 8 cent vandaan komen? Waarin moet het salaris van de heer Dekker, loon van het personeel, onderhoud fabriek, gevonden worden, om nog niet te spreken van aflossing kapitaal en rente?

De aanstaande directeur, de heer Dekker zal melkpoeder en andere producten produceren. Maar de heer Dekker weet, *dient* althans te weten, dat gedurende de oorlog geen enkele complete machine, die deugdelijke producten oplevert, daarvoor is te bekomen en - na de oorlog is de grote vraag naar die producten afgelopen, en dus ook dalen de prijzen belangrijk.

Ik vriend Abrahamse, weet nu al, verstaat u, weet, dat het in de bedoeling ligt van de boeren de melkprijs op te voeren tot 12 cent per Liter. Ziet als de slijters daaraan meewerken, heus, dan zal het van uw zijde niet aan samenwerking ontbreken maar anders.....
En ten slotte kunnen de slijters daaraan niet meewerken.

Wat zal dan gebeuren?

Indien de boeren het dan niet kunnen winnen, zal de coöperatie dreigen zelf de melk uit te voeren en dan, dan worden de slijters voor de keus gesteld knecht te worden bij de boeren-coöperatie, indien ten minste het publiek de slijters in de steek laat. Wat dan te doen? De tijd wordt steeds meer kritiek en de slijters zullen, om der wille van hun beslaan, genoodzaakt zijn toe te geven.

Is het *nu* duidelijk dat drie categorieën bedrogen worden, of gevaar lopen benadeeld te worden? Het zal zaak zijn, dat dus de slijters vooral de ogen open houden, maar ook de boeren, want de mogelijkheid bestaat toch, dat de ganse burgerij zich keert tegen hun coöperatie en indien dan de producten niet genoeg opbrengen bij verzending, dan moet niet de directeur, die zijn zaak voor goeden prijs verkocht, de tekorten dekken, maar de boeren

U, heer Abrahamse, schijnt niet veel vertrouwen te stellen, volgens uw uitlating, in de door mij in mijn vorig schrijven bedoelde inrichting. Ik wil u wel zeggen, dat ik bedoelde de fabriek „Zeeland” aan de Loskade alhier, directeur de heer A. Renierse.

U, heer Abrahamse, hebt toch zeker geen reden om dit vertrouwen in twijfel te doen trekker?

Het zal u ongetwijfeld bekend zijn, dat vanaf de maand november 1915 herhaaldelijk besprekingen hebben plaats gehad tussen melkslijters, eigen-melkverkopers, de heer Dekker en de firma Renierse, hoewel de laatste geen lid van de melkslijters-vereniging was en derhalve tot niets verplicht.

Wat ik met mijn vertrouwen bedoeld heb, berust op het volgende: De eigenmelkverkopers, melkslijters en de heer Dekker wezen erop, dat indertijd de eigen-melkverkoper de heer P. Ton, de vraag gesteld heeft, of de eigenaars der melkinrichtingen meenden de melkslijters te kunnen helpen, indien onverwachts de laatsten door hun leveranciers mochten worden in de steek gelaten. Daarop is direct met zeer weinige woorden door de heer Dekker en ook door de heer Renierse bevestigend geantwoord, d.w.z. zolang hun dit enigszins mogelijk zou zijn.

Op 'n ogenblik, toen enige leveranciers hun actie om tot verhoging te komen, doorzetten, werd slechts één slijter, n.l. De Lange van het Wagenplein, getroffen; terwijl de heer Dekker ook een drietal leveranciers moest missen. Afgaande op bovengenoemde belofte ging De Lange op de morgen dat zijn leverancier niet leverde naar het dichtstbijzijnde adres, n.l. de inrichting aan de Loskade, met het verzoek geholpen te worden. De heer Dekker was door het wegblijven van enigen zijner leveranciers op dat moment in een geheel andere positie gekomen dan hij zich had voorgesteld, want in plaats in nood komende slijters te, kunnen helpen, moest hij nu, zelf ook zijn toevlucht nemen tot de melkinrichting aan de Loskade, om dien dag in het te kort aan melk te kunnen voorzien.

De heer Renierse voldeed aan zijn belofte en hielp genoemden melkslijter aan de benodigde melk, maar ook de heer Dekker werd geholpen op zijn verzoek, hoewel door de heer Renierse nimmer belofte was gedaan ook zijn collega te helpen.

Tot op het moment, dat de verhoging ingevoerd werd, is door de heer Renierse aan zijn belofte voldaan, terwijl na die tijd De Lange, volgens zijn eigen mededeling afnemer werd en dezelfde prijs betaalt als aan de boeren.

Afgaand, op genoemde feiten, en de wijze, waarop de heer Renierse met de slijters, eigenmelkverkopers en de heer Dekker is geconfereerd, meen ik het vertrouwen te mogen hebben, dat ook in het vervolg al moge de inrichting aan de Loskade, niet alle slijters direct van melk kunnen voorzien, men daar toch bereid zal blijven om de melkslijters met goeden raad bij te slaan

Ten slotte uw insinuatie heer Abrahamse of ik wellicht mijn naam niet durf noemen? Laat ik u zeggen, dat die overal gelukkig mag genoemd worden! En als u mij kent, zult u weten, dat ik, in het goede, nog wel meer durf bezit, dan het noemen van mijn naam. In dit geval heb ik gegronde redenen mijn naam voorals nog geheim te houden, later zult u dien weten, dat belof ik u.

Bij voorbaat ook mijn dank betuigend voor de opname dezer regelen, teken ik hoogachtend,

Veritas
Middelburg, 14-02-1916.

Ingezonder - door Abrahamse Voorzitter

DE MELKKWESTIE – 4 Slot

Geachte redactie,

Heel gaarne zou ik nogmaals van uw bereidwilligheid gebruik maken om "*Vetaris*" van antwoord te dienen. Nu deze, zijn naam om volgens zijn schrijven gegronde redenen nog niet wil noemen (ik betwijfel nog steeds of hij dit wel durft) weet ik niet of hij de naam van vriend wel waardig is. Ik ben het met „*Veritas*” eens, dat deze kwestie de aandacht van het publiek moet trekken, want door dwingelandij van sommige fabrikanten zou er wel eens een tekort aan melk kunnen ontstaan. Wordt echter een coöperatieve fabriek opgericht, dan is een tekort aan melk uitgesloten.

Het ligt zeker aan het snappingsvermogen van „*Veritas*”, dat hij steeds verkeerde conclusies trekt uit de gelezen verslagen. Ik vermoed, dat hij echter het verslag niet goed wil lezen. „*Veritas*” toont zelf aan, dat mijn conclusie, op de vorige vergadering getrokken, juist is en dat de persoon met wien wij handelden een tussenpersoon was, wat mij reeds lang bekend was. Daarom is onze melk ook niet aan hem verkocht, maar direct aan de directeur eener melkrichting te Leiden, die mij Woensdag j.l. persoonlijk gezegd heeft, gaarne onze melk te willen blijven betrekken.

De vorige maal schreef „*Vitaris*” dat ik de man was, die gouden bergen zou hebben beloofd, doch, zeker om meer kracht bij te zetten, hebben nu de exvoorzitter Joos Maas en ik het gezegd. Ik kan echter nogmaals verzekeren, dat door ons geen van gouden bergen zijn beloofd, en verzoek tevens „*Veritas*” mij alleen maar aan te vallen en niet nog een derde in deze penningstrijd te betrekken.

„*Veritas*” beweert positief te weten, dat ons bestuur Donderdag 10 Febr. bang geworden is door het schrijven van „*Veritas*” en toen eerst een onderzoek liet instellen. Hij is echter verkeerd ingelicht. want persoonlijk zijn door mij 7 en 8 Februari de deskundigen bezocht en is hon toen een onderzoek opgedragen. Dit zou ik desgewenst schriftelijk kunnen bewijzen, doch tegenover iemand die zijn naam niet eens durft bekend te maken voel ik mij daartoe niet. Verplicht .

„*Veritas*” weet veel, tenminste doet of hij veel weet, want van een opvoeren van de melkprijs tot 12 cent de liter door de boeren, is mij nog niets bekend. Ik meen beter op de hoogte te kunnen zijn dan „*Veritas*”, want ik woon toch alle vergaderingen over deze kwestie bij, terwijl ik zeer betwijfel of hij dat doet. Heeft hij dit misschien ook in het verslag gelezen óf willen lezen?

Wat den strijd tussen de melkleveranciers en de slijters betreft, zou ik willen vragen: wie dragen in dezen de risico? Het antwoord op deze vraag zal toch zeker luiden: de melkleveranciers, en als „*Veritas*” dit met mij eens is zal hij toch ook moeten toestemmen, dat de melkleveranciers als het er op aan komt, de prijs zullen moeten bepalen waarvoor zij hun melk willen verkopen, Dit neemt natuurlijk niet weg, dal wij zeer gaarne met de slijters willen samenwerken.

Dat de heer Reijnierse (volgens „*Veritas*” *Renierse*) steeds een zoo laag mogelijke prijs aan de boeren betaalde, is zijn recht, doch „*Veritas*” zal het toch zeker met mij eens zijn, dat het meer dan tijd wordt dat de boeren zich gaan verenigen en trachten zoo hoog mogelijke prijs van hun melk maken; dit is ook hun recht. De heer Reijnierse heeft niet alleen in het belang van de slijters, maar grootendeels in zijn eigen belang de melkslijters van melk voorzien, want hierdoor dacht hij den strijd die toen gevoerd werd over de melkprijsverhooging te winnen, wat hem echter niet is mogen gelukken.

Ten Slotte wil ik „*Veritas*” nog de raad geven voor hij nog eens stukken in de courant schrijft, zich eerst wel beter op de hoogte te stellen, en wil ik hem waarschuwen niet te wachten met zijn naam bekend te maken tot het te laat is.

U dankend voor de verleende plaatsruimte teken ik mij.

K. ABRAHAMSE.

[Nu beide partijen tweemaal gelegenheid hebben gehad hun gedachten uiteen te zetten, sluiten we onze kolommen voor dit onderwerp. Red.]

LANDBOUW.

Coöperatieve zuivelfabriek en melkinrichting „*Walcheren*”.

Gisterenmiddag werd op de bovenzaal van café „de Vriendschap” alhier wederom een vergadering gehouden van de Melkleveranciers vereniging op Walcheren onder voorzitterschap van de heer A. Abrahamse.

De voorzitter opende de vergadering en bracht dank aan de loden voor hun trouwe opkomst, waaruit hij opmaakt de grote belangstelling in de coöperatie.

Spr. stelde de vraag of men er ook op tegen had, dat de aanwezige niet-leden der vergadering bijwoonden.

De heer H. Dekker acht het in het belang van de zaak, dat die personen blijven, want het blijkt uit hun aanwezigheid, dat ook zij, belang stellen in de plannen der vereniging.

Besloten werd de bedoelde personen te laten blijven.

Onder de ingekomen stukken was een schrijven van L. Goedbloed te Vlissingen waarin deze zich bereid verklaart, daartoe aangezocht door het bestuurslid, de heer Theune, om op te treden al, ontvanger der melk te Vlissingen en waarin hij zijn pakhuis als leverlokaal aanbiedt.

Besloten werd dit verzoek in overweging te nemen als tot oprichting der coöperatie bestolen wordt.

Thans kwam het hoofdpunt der agenda aan de orde, namelijk om definitief tot oprichting der coöperatie te besluiten.

De voorzitter riep de medewerking van alle aanwezigen in om de totstandkoming te bevorderen, de oprichting is niet in het belang der bestuursleden, doch van alle leden. Men moet niet zeggen, nu hebben wij de cent verhoging gekregen en nu zijn wij tevreden. Als de melk uitvoer eventueel mocht ophouden dan zal een fabriek ook van belang zijn, maar dit zal niet spoedig gebeuren, want zoals spr. bij persoonlijk onderzoek gebleken is, hebben de fabrieken in Holland de melk gaarne en zeker als zij eerst in een fabriek bewerkt is voor de verzending. Als men nu niet doorzet, zullen de fabrikanten en de slijten alles in het werk stellen om de door hen verloren slag weer terug te winnen.

Alsnu legt de voorzitter de door een notaris opgemaakte statuten over en leest zowel deze als het ontworpen huishoudelijk reglement voor.

Uit de statuten blijkt o.a. dat de naam der Coöperatie zal zijn: „*Coöperatieve Zuivelfabriek en Melkinrichting, „Walcheren*”

Na voorlezing van een en ander ontspon zich enige gedachtewisseling, waaruit wij aantekenen, dat deskundigen overtuigd zijn, dat het geld voor een coöperatie op goede grondslag altijd te krijgen is, ofschoon men vindt, dat de boeren zoveel mogelijk zelf het kapitaal bijeen moeten brengen.

De angst van sommige aanwezigen, dat de melkprijs aan de fabriek betaald, lager zal zijn, dan de thans geldende, werd door de voorzitter ongegrond verklaard.

Met de melkslijters en de, eigen melkverkopers is geconfereerd, daar men door samenwerking tot het goede doel moet komen, want afzonderlijke actie voeren heeft nooit het goede resultaat gehad.

De melkleveranciers, die liever de melk direct aan de slijters blijven leveren, kunnen dit doen, maar de afrekening zal door de coöperatie moeten geschieden en de overtollige melk moet aan de fabriek worden gebracht, terwijl ook de leverantie aan de slijters onder controle van het bestuur zal staan.

Terwijl enige personen de verkoop, van melk door personeel der fabriek langs de huizen wilden doen ophouden, werd door het bestuur medegedeeld, dat dit een grote schadepost zou zijn; wel wil men degenen, die de melk uitleuren een percentage toekennen. In de zomer zal de melk lager in prijs moeten zijn dan in de winter.

Door het bestuur werd voorgesteld leden-oprichters geen entree-geld te laten betalen, terwijl een tweetal leden het tegendeel wenselijk achtten. Het voorstel van het bestuur werd aangenomen met 54 tegen 2 stemmen.

Door 45 leden werd daarop het gezegeld stuk getekend, waarbij zij verklaarden tot de coöperatie toe te treden, terwijl nog enkele personen, die verleden week zich voorlopig verbonden, thans niet aanwezig konden zijn.

Tot zaterdagavond 8 uur zal er ten kantore van de firma Dekker & Co. gelegenheid zijn zich als lid-oprichter aan te melden. Zij, die na die tijd toetreden, zullen entreegeld moeten betalen. Na de gebruikelijke rondvraag werd de vergadering der melkleveranciersvereniging gesloten en direct overgegaan tot een vergadering der coöperatie.

Ook deze vergadering werd geopend door de heer Abrahamse, die allereerst de verkiezing van bestuursleden en commissarissen aan de orde stelde.

Tot bestuursleden werden gekozen de heren K. Abrahamse met 34, A. Theune met 24, W. besuijen met 31, H. Dekker met 20, L. van Zoelen met 23, J. Lampert met 22 en J. Maas met 20 stemmen. Uitgebracht waren 38 stemmen, De heer Lampert was niet ter vergadering; de overige heren namen de benoeming aan.

Tot commissarissen werden gekozen de heren Chr. Verhage met 18, I. de Buck met 21 en J. Kodde met 16 stemmen, de laatste was afwezig; de beide eerstgenoemde heren namen de benoeming aan

Vervolgens werden de statuten en het huishoudelijk reglement artikelsgewijze behandeld en vastgesteld.

Zeer lang ingezonden stuk van zuivelfabrikant Reijnierse

Veel van wat in deze brief wordt geschreven is in de hier voor uitgewerkte knipsels al ter sprake gekomen. Daarom in het hierna volgende uittreksel allen nieuwe punten.

Melk en nog eens melk.

Reijnierse heeft de hoofdpersonen der melkslijtersvereniging gewaarschuwd om toch vooral geen courantengeschrijf uit te lokken.

Vanaf najaar 1915 is de atmosfeer alhier vergiftigt door de vele berichten over melkschaarste en hogere prijzen in andere steden.....er is hier geen melkschaarste. Tot heden is er op Walcheren zelfs een melkoverschot in het najaar van 1915 b.v. verwerkte ik regelmatig overschotten in mijn fabriek, ook van de heer Dekker!

De melkleveranciers hadden kort daarvoor succes geboekt met verhoging van de verkoopprijs van de melk. Reijnierse was van oordeel dat deze verhoging niet meer tegen te houden was nu Dekker was overgestapt naar de melkleveranciers kant. (Hoe het precies gegaan is heb ik niet kunnen vinden, maar Melkinrichting eigenaar Dekker zou uiteindelijk zijn fabriek over doen aan de (nieuw) te vormen coöperatie en daar dan directeur van worden – later meer hier over.

Merk op dat in het hele verhaal de naam De Lange niet voor komt.

Een lijstje met spelers;

- Melkinrichting van A. Reijnierse & Co. *Loskade* sinds 1897 (Dwarskade) 1902 (Loskade) in deze ingezonden brief *N.V. Zeeland* genoemd
- Melkinrichting van De Lange
- Melkinrichting van L. Dekker & Co. *De Landbouw* sinds 1902 (de Wal)
- Melkslijtersvereniging - Dekker was hier voorzitter van
- Slijters die melk betrekken van Melkinrichtingen
- Slijters die melk betrekken rechtstreeks van Melkveehouders
- Melkveehouders Slijters zg eigen melkverkopers (waren soms lid van Melkslijtersv.)
- Melkleveranciersvereniging (voorzitter Abrahamse)

Reijnierse en Dekker hebben regelmatig overleg en zijn het vaak met elkaar eens betreft melkschaarste.

Betreft het argument van de melkleveranciers dat het krachtvoer zo duur was geworden; dat is in rond de grote steden in Holland misschien zo, maar hier waar het vee vaak gevoerd wordt met *afval* van de akkerbouw niet zo. Reijnierse heeft er zijn twijfels over dat de Zeeuwse boeren zoveel duur krachtvoer bijkopen voor hun melkvee.

Er werd toen Reijnierse deze brief schreef al melk verzonden naar Rotterdam. Ook dit veroorzaakte geen melkschaarste was zijn mening. Wel was het hierdoor mogelijk dat sommige slijters hun vaste leverancier kwijt raakten en mogelijk geen nieuwe konden krijgen.

Reijnierse bood aan om als het om enkelingen ging, in dat geval de melkslijtersvereniging te helpen, door van zijn *overvloed* de melkslijters te leveren. Reijnierse vermoedde dat de heer Dekker het zelfde zou doen.

Als Reijnierse in de Mc. Van 8 febr. Leest dat Dekker zijn fabriekszaak en melkverkoop in Middelburg en Vlissingen wil overdoen of verkopen aan de melkveehoudersvereniging dacht

hij; *Dat is zoo stom nog niet.....als het goed afloopt.* Hij heeft zelf ook wel eens het voorstel aan zijn commissarissen gedaan om met de detail-verkoop van melkproducten te Middelburg en Vlissingen te stoppen, zoveel brengt het niet op!

Wel neemt hij het Dekker kwalijk dat hij het uit de courant moet vernemen, hij had verwacht dat zijn verhouding met hem anders, beter, was.

Hij is het in grote lijnen – 95 % - wel eens met de ingezonden brief (09-02-1916, zie hiervoor) van Vitaris.

Minder te spreken is Reijnierse over de ingezonden brief van de heer Abrahamse (11-02-1916). Waarin deze schreef dat de melkleveranciers door de kopers van de melk werden *geringeloord!*

„Neen, Abrahamse, althans ik ringeloor mijn boeren niet, bedrieg ze niet en wens ze dit ook nimmer te doen. Heus, ik houd wel van de bezadigde goede boeren, en mijn eigen belangen niet over het hoofd ziende, wil en zal ik steeds gaarne ook hun belangen, zoveel mogelijk bevorderen.”

Daarna komt er een uitvoerig verhaal waarin de heer Reijnierse zijn toekomstvisie voor de melkvoorziening van Walcheren geeft:

Uit hygiënisch oogpunt zouden alle melkproducten uit een goede inrichting moeten worden betrokken. De huidige toestand, meerdere bedrijfjes en rechtstreekse levering van de boerderij, is lang niet altijd hygiënisch. *Het is ook geen kleinigheid tegen een zich zó snel vermenigvuldigend volkje (bacteriën) te moeten strijden.* Nodig is dus een centrale

Ook hij heeft in de loop der jaren, door schade en schande moeten leren dat alleen pasteurisatie garant staat voor gezonde melk.

Zijn raad is om de melkslijtsters en slijters trouw te blijven. Deze zijn verre te prefereren boven een eigen melkverkoper. Een melkslijter kan bij slechte waar, over stappen op een andere melkleverancier. Dit is bij een eigen-melkverkoper niet mogelijk.

Misschien zou het ook goed zijn als gemeenten hun eigen melkverordeningen eens zouden herzien. En daarin b.v. opnemen dat alleen melk verkocht mag worden, afkomstig van koeien die de tuberculine-proef met goed gevolg hebben doorstaan.

Tot slot roept hij op om van coöperatie af te zien, „*U bent dan niet meer vrij*” en „*Bezint eer gij begint, of je zelf voor altijd vastzet*”.

Hij geeft vooral weer om hem - Reijnierse - te vertrouwen. „Zijn jullie nu eens wijzer, en zie eens niet in mij dengene, die u om den tuin leidt of u iets wijs-maakt”. En „Beantwoord zelf de vraag of ik wellicht één uwer in eenigerlei opzicht en opzettelijk heb bedrogen”.

Een, nog niet eerder gehoord argument van een particulier tegen de coöperatie is, dat zij – de particuliere industrie - altijd een beter product kunnen maken omdat de apparatuur die daar voor nodig is in handen – monopolie – van ons is en gewaarborgd door patenten etc. in vele landen. Was de oorlog niet uitgebroken, dan hadden wij reeds lang onze werktuigen tot het vervaardigen van bovenbedoelde producten in het gebruik. Zonder twijfel hadden wij, meear ook onze (melk)leveranciers daarvan reeds, zeer goede vruchten genoten.

Het is daarom geachte melkleveranciers op Walcheren wien het om een goede prijs te doen is, dat ik u, in eigen belang verzoek en aanbeveel, om niet lichtzinnig u te verbinden en vast te zetten aan een coöperatieve melkerij.

Middelburgsche Courant, 21/02/1916; p. 2/4

De coöperatieve melkfabriek
„Walcheren”

Zooals we de vorige week mededeelden, werd in de vergadering van Maandag jl., — waar besloten werd tot oprichting van de coöperatieve zuivelfabriek en melkrijsrichting „Walcheren” alhier en waar staande de vergadering 45 melkleveranciers als leden-oprichters toetraden — tevens besloten tot Zaterdag jl. gelegenheid te geven zich nog als zoodanig op te geven, waardoor men het besloten van entreegeld, dat in het vervolg van nieuwe leden zal worden gevorderd, voorkwam.

In deze week hebben zich nog 41 personen aangemeld en krom het aantal dus tot 86. Wij vernemen, dat de mogelijkheid niet is uitgesloten, dat de termijn van aangifte nog met enkele dagen zal worden verlengd, daar er landbouwers zijn, die wel hadden willen teekenen, maar die beslist verhinderd waren.

DE MELKOORLOG.

Gisterenavond behandelde de heer Jac. L. A. de Lange uit Middelburg in een openbare vergadering in het Concertgebouw de Melkkwestie en het gevaar, dat de burgerij dreigt van een extra-belasting van f 142.000.

De voorzitter, de heer L. P. van Oorschot opende de vergadering en deelde mee, dat de bedoeling is te geraken tot de oprichting ener commissie die de belangen der melkslijters en melkverbruikers zal behartigen.

De heer de Lange begon met er op te wijzen, dat de indirecte invloeden van de oorlog voor Nederland groot zijn, door het duurder worden van de eerste levensmiddelen, hieronder melk, waarvan vooral in de laatste jaren het verbruik zeer is toegenomen.

Reeds geruime tijd geleden brak in Holland een melkoorlog uit; voor Middelburg en Vlissingen liep het betrekkelijk goed af; een paar jaar geleden steeg de prijs van 8 op 9 cent en deze prijs bleef gehandhaafd tot en met najaar 1915, toen de leveranciers ook eens wilden beproeven meer uit de zakken der consumenten te halen. De boeren zeiden niet meer te verdienen, ja te verliezen. Spr. heeft zich verzet tegen prijsverhoging en dit deed ook de heer L. Dekker, voorzitter der slijtersvereniging, daarin gesteund door de burgemeester van Middelburg, die prijsverhoging der melk ongemotiveerd noemde en zei die tegen te zullen werken.

Een van sprekers leveranciers zei toen geen melk meer aan hem te zullen leveren.

De leveranciers begonnen toen melk naar Holland uit te voeren; waarbij de watersnood hen te hulp kwam. Mede door intrekking van de circulaire van den minister van landbouw, werd de verhoging toch ingevoerd. De heer Dekker wekte toen de leveranciers tot meer krachtiger optreden op; dit is zeker een goede raad geweest. In de melkleveranciersvergadering te Middelburg werd door de heer Klaas Abramamse gezegd, dat de boeren nu eens de baas moeten worden en dit heeft spreker doen schrikken. Het middel, dat de heer Abramamse aan de hand deed, was dat van de oprichting ener coöperatie. Wat spreker het meest verwonderde was dat de heer Dekker zijn fabriek aan de coöperatie wilde verkopen; hij noemt dit eens infame handeling.

Toch is de heer Dekker nog steeds voorzitter van de leveranciersvereniging. De heer Dekker heeft spr. gezegd, dat juist de coöperatie voor de slijters en het publiek voordelig zou zijn; dit gaf spr. toe, als het publiek maar genoeg betalen wil.

Reeds vroeger is gepoogd tot coöperatie te komen en wel onder leiding van den heer Zwagerman, rijkszuivelconsulent, Dit heeft spreker de heer Zwagerman steeds kwalijk genomen; het hoort niet tot zijn taak de boeren te wijzen langs welken weg zij het best het publiek kunnen afzetten; hij moet hen inlichten over zuivelbereiding. Dat de boeren tevreden zullen zijn met 8 cent per liter betwijfelt spr. maar al ware dit zo, dan wordt het publiek nog de dupe der coöperatie. Spr. vraagt, waar moeten de bedrijfskosten, aflossing en rente vandaan komen. Dit zal moeten verhaald worden op de consumenten. De prijs zou dan 12 cent per liter worden en dat wel in zeer korten tijd.

Als men spreker toevoegt, dat de boeren mannen van eer zijn, dan zet spr. daartegen over, dat een der bestuursleden der coöperatieve het contract met spreker verbrak. Spr. vraagt of het dan niet nodig is macht tegenover macht te zetten.

Het plan om van de overblijvende melk melkpoeder te maken, besprekende wijst de heer de Lange er op, dat die thans door de oorlog zeer hoog in prijs is, maar na die tijd zal hoogstens 5 cent van een liter kunnen worden gemaakt. Bij bereiding van boter kan slechts ongeveer 7 cent van een liter worden bereikt, bij kaasbereiding slechts 6 à 6½ cent. En nu kon zelfs geen voldoende koper worden verkregen voor het monteren van een machine voor poederfabricage.

Om de kosten te dekken is dus alleen prijsverhoging een uitkomst. Spr. ontkent, dat de steden zullen bloeien door de coöperatie, zoals de heer Zwagerman dit heeft gezegd, maar zij zullen bloeden. Er moet een organisatie tot stand komen, die aan een en ander paal en perk stelt, want als de melkcoöperatie goed gaat, zal men met groenten en andere producten de zelfde weg opgaan. Het is hier een belang, dat het gansche publiek te Middelburg en Vlissingen raakt, en daarom moet er een comité zijn uit alle standen samenwerking, die controle houdt op de voorziening.

Spr. ontkent ten enenmale, dat de thans gemaakte melkprijs billik is want bij doelmatige voeding kan gerust voor 5 a 5½ cent worden geleverd. Het publiek kan het niet helpen, dat de boeren bij verpachting zulke hoge prijzen voor het land geven en de grote grondeigenaren zulke sommen geld toeduwen. Dit zal trouwens tot een debacle leiden, zoals dit ook een 40 jaren terug het geval is geweest. Deze krankzinnigheden van de boeren moeten de burgers toch niet betalen.

Het voederen wordt duur, doordat de boeren producten verbouwen waar zij verhoogde prijzen van trekken. Daarbij komt dat de 6 maanden dat het vee buiten loopt, het bijna niets kost. 's Winters heeft de boer nog nooit iets verdiend op de veestapel, maar 's-zomers daartegenover veel en men moet toch over een geheel jaar rekenen.

Spr. berekent, dat men te Middelburg en te Vlissingen te samen extra f 142.000 per jaar zal moeten betalen als de melk 12 cent wordt, want de statistiek heeft bewezen, dat per dag en per persoon ¼ liter melk wordt gebruikt.

Spr. acht de strijd tegen de coöperatie makkelijk als ieder weigert te kopen direct of indirect van de coöperatie, dan zal deze direct te riel zijn gegaan, want als in Holland de toestand weer normaal is zal ook de verzending van melk ophouden en dan verdrinkt de coöperatie, niet zoals de boeren in Holland in het water, doch in de melk.

De voorzitter wees er op, dat de heren, die uitgenodigd zijn tot debat, niet aanwezig zijn en vroeg of ook een der aanwezigen vragen te stellen had. Dit bleek niet het geval te zijn.

LANDBOUW. Statuten

In de bijvoegsels der Slaatscourant van heden zijn opgenomen de goedgekeurde statuten van de *Coöp. Melkinrichting en Stoomzuivelfabriek „Walcheren”* te Middelburg.

Het doel van de vereniging is, in een door haar te drijven melkinrichting en zuivelfabriek melk, afkomstig van koeien van haar leden, gemeenschappelijk te verwerken en de daaruit verkregen producten te verkopen. Ook zal het verkopen van melk en van bijproducten van de zuivelbereiding voorwerp van haar onderneming zijn.

De vereniging tracht dit doel te bereiken:

- a) door het kopen of in erfpacht verkrijgen van een terrein en het daarop doen bouwen en in werking stelden van een melkinrichting en stoomzuivelfabriek óf wel door het kopen en het voortzetten van een reeds bestaande melkinrichting of zuivelfabriek.
- b) door het verrichten van verdere werkzaamheden, voorgeschreven door deze statuten, het huishoudelijk reglement en genomen en nog te nemen besluiten der algemene vergadering.

Tot het in sub a. bedoelde zal eerst worden overgegaan als een voldoende aantal landbouwers of landbouweressen, met minstens vierhonderd melkkoeien, het ledenregister hebben betrekend

leder jaar zal worden afgeschreven:

van de waarde der gehouwen minstens twee pct. ;

van de waarde der machines minstens tien pct.,

van de waarde der gereedschappen minstens vijftien pct., totdat de waarde, dier eigendommen, volgens het oordeel van het bestuur en de raad van commissarissen, zal zijn teruggebracht tot de helft van het daarvoor benodigde stichtingskapitaal.

jaar

Het procent der afschrijving zal jaarlijks door de algemene vergadering worden vastgesteld.

Er zal jaarlijks ten laste van de exploitatierekening, onder het hoofd „*Ledenkapitaal*” de leden zulk een bedrag te goed worden geschreven als het bedrag, dat voor aflossing bestemd is meer bedraagt dan de afschrijving.

De akte is getekend door

K. Abrahamse, (tevens gemachtigde van verscheidene anderen), W. Besuijen, H. Dekker Jr, A. Theune, L. van Soelen, J. Maas, C. Zwagerman, J. Joosse, J. van Keulen, W. Bommeljé, N. Cysouw, P. Kodde, A. Besuijen Jz, P Besuijen, C. van den Bosse, J de Klerk, Jac Joziassse, C. J. Walrave, Chr. Verhage, C Poppe, A. Luteyn, P. de Potter. M. Poppe. W. Reynierse Jz, C. Jasperse Hz. J. Pouwer, J. de Witte, A. Kesteloo, J van Liere, C. Dingemanse, D. J. de Visser. J. Simonse Jz., Iz de Buck, Js. de Witte, J. J. Mesu, J. Coppoolse, L Verhage, C. Verhage, J. Looise, C. Alewijnse, A. Joziassse, L Marinissen. A. de Nood Az., P. Vader Jz., A. Wisse, J. Narijs, L. Dingemanse, J. J. Reynierse Jz., J. Goedbloed Jz., A. de Visser, J. Riemens Jz., L Brasser Hz., J. Koster, I. Huysman, J. Coppoolse Jz, Jac. Weststrate, A. de Lange, W. Aarnoutse, J. A. Gideonse, C. J. Vader. A Poppe, C. de Visser, P. Pouwer, J. Buys, Chr. Volkers Jz.

Middelburgsche Courant, 01/04/1916; p. 3/8

Bij akte, den 3en Maart 1916 voor den ondergeteekende verleden, is opgericht de Coöperatieve Vereeniging: **Coöperatieve Melkinrichting en Stoomzuivelfabriek „Walcheren”**, gevestigd te **Middelburg**.

De akte in haar geheel is geplaatst in het bijvoegsel tot de Nederlandsche Staatscourant van 30 Maart 1916, nummer 77, volgnummer 4216

J. C. BLAUPOT TEN CATE,
Notaris te Middelburg.

Middelburgsche Courant, 17/05/1916; p. 4/6

Onder referte aan bovenstaande advertentie heeft de ondergeteekende de eer bij deze te berichten dat de tot 1 Mei 1916 door hem en den Heer REYNIERSE gedreven zaak onder de firma L. DEKKER & Co. met ingang van dien datum is overgenomen en op denzelfden voet zal worden voortgezet door de Coöperatieve Melkinrichting en Stoomzuivelfabriek „Walcheren”, waarvan de ondergeteekende tot Directeur is benoemd.

Door het aanschaffen van de nieuwste soorten werktuigen en meerdere toestellen voor onderzoek zal steeds getracht worden aan alle eischen van hygiëne te voldoen, in de hoop het vertrouwen, wat de firma L. DEKKER & Co. zoo vele jaren heeft genoten, te mogen blijven behouden.

L. DEKKER,
Directeur der Coöperatieve Melkinrichting en Stoomzuivelfabriek „Walcheren”.

Middelburgsche Courant, 25/07/1916; p. 4/4

Coöperatieve Melkinrichting „Walcheren”
v/h „De Landbouw”

Flinke Loopjongen gevraagd

Middelburgsche Courant, 04/10/1916; p. 3/6

BEKENDMAKING.

MELKVOORZIENING.

Alle melkslijters, eigen melkverkoopers en melkinrichtingen, die in Middelburg aan consumenten melk afleveren, moeten zich, in verband met de in te stellen regeling van de door den Minister op den melkprijs te verleenen toeslag, schriftelijk opgeven ter gemeente-secretarie vóór Zaterdagmiddag (7 October) 2 uur n.m.; onder nauwkeurige vermelding van hun adres en woonplaats.

Middelburg, den 3 October 1916.
De Burgemeester van
Middelburg.
P. DUMON TAK.

FILIAAL

Coöperatieve Melkinrichting en Zuivelfabriek
„WALCHEREN”, v.h. „DE LANDBOUW”

MIDDELBURG.

Dagelijks verkrijgbaar
**Rauwe Melk, Karnemelk,
Karnemelk met Gort**
en fijne Volfette Kaas à 60 ct. p. pond

AANBEVELEND,

L. GOEDBLOED

KOUDENHOEK 26.

NEDERLAND EN DE OORLOG.

De melkregeling.

In de door den minister van L., N. en H. vastgestelde „Regeling voor de consumptiemelkvoorziening in den winter 1916/1917” is een wijziging gebracht tengevolge waarvan de tweede alinea van punt III, Toeslag, is komen te luiden als volgt:

„Aan de melkslijters en melkinrichtingen zal ter beoordeeling van het betrokken gemeentebestuur een toeslag van een halven cent per liter kunnen worden uitgekeerd boven den winterconsumptieprijs 1915/1916, zoo noodig verhoogd met het verschil in winstmarge tegenover den winterconsumptieprijs 1914/1915 ingeval deze marge in 1915/1916 lager is genomen dan in 1914/1915”.

Middelburgsche Courant, 01/05/1917; p. 4/6

Melkprijsverhooging.

Naar aanleiding van een besluit van Z. E. den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, waarin wordt bepaald dat de kostprijs der te leveren melk zal worden vastgesteld op 11 en 11½ cent per liter van af de boerderij, maken de ondergeteekenden bekend dat zij hierdoor genoodzaakt zijn den prijs der consumptiemelk te verhoogen met **3 cent** en alzoo te brengen op den door Z. E. vastgestelden maximumprijs van **13 cent** per Liter en **6½ cent** per halve Liter, ingaande op **Woensdag 2 Mei**.

De Besturen der:

Leveranciers- en Melklijvers-Vereenig. »Samenwerking».
De Coöperatieve Melkinrichting »Walcheren»
De Vlissingche Melkinrichting te Vlissingen.

Melkprijsverhooging.

Naar aanleiding van het besluit van Z. E. den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, waarin is bepaald dat de kostprijs der melk zal worden **verhoogd** tot 11 en 11½ cent per liter en wegens de steeds stijgende prijzen der flesschen, steenkolen enz., geven de ondergeteekenden kennis, dat zij genoodzaakt zijn de prijzen van de consumptie-melk te verhoogen en vast te stellen als volgt:

Volle melk per Liter 13 cent, 6½ cent per ½ Liter.

Gepasteuriseerde en gestereeliseerde 16 cent per Fl. en 8 cent per ½ Fl.

Foscomelk 10 cent per ½ Flesch.

Taptmelk 7 cent per Liter en 4 cent per ½ Liter.

Karnemelk 8 cent per Liter, 4 cent per halve Liter.

Slagroom f 2.— per Liter, f 1.— per halve L., f 0.50 per ¼ L., f 0.25 p. ⅛ L.

Koffieroom f 1.50 per L., f 0.75 per halve L., f 0.40 per ¼ L., f 0.20 p. ⅛ L.

Deze bovenstaande verhooging zal ingaan op a.s. Woensdag 2 Mei.

Aanbevelend:

De Vlissingche Melkinrichting te Vlissingen.
De Coöp. Melkinrichting »Walcheren» te Middelburg.

INGEZONDEN ²

DE VERHOOGING VAN DE MELKPRIJS.

Mijnheer, de Redacteur !

Met genoeg las ik uw aanmerkingen op een paar onjuistheden - ik zal maar niet schrijven opzettelijk verzwegen waarheden - in het ingezonden stuk van de *districtscommissie inzake de melkvoorziening op Walcheren*, voorkomende in uw blad van 3 Mei jl. Uw aanmerking, mijnheer de redacteur, zijn zeer terecht en zeer juist! Maar ingewijden in de melkhandel zullen met mij, bij het lezen, nog meer onjuistheden hebben opgemerkt, onverminderd andere aanmerkingen hebben te maken, die de gehele zaak der prijsverhoging der melk in een geheel verkeerd licht stellen!

De districtscommissie insinueert bovendien ook, waar ze zegt, *dat belanghebbenden; bij de melkhandel* denkbeelden verspreiden, die kant nog wal raken. Het zij mij daarom vergund mijnheer de redacteur, een en ander verder recht te zetten, waarvoor bij voorbaat mijn welgemeende dank.

In de eerste plaats de insinuatie aan het adres van belanghebbenden. De districtscommissie had beter gedaan te schrijven; *Belanghebbende*, want ieder die bij de melkhandel is betrokken, zal met mij gevoelen, dat mijn persoon bedoeld wordt. Hoewel, mij de schoen volstrekt niet past en ik haar dus niet kan aantrekken, gevoel ik zeer goed dat ze voor mij gemaakt is.

Indien er sprake is van belanghebbenden bij de melkhandel, welke belanghebbenden onjuiste denkbeelden verspreiden, dan wil ik er op wijzen, dat de heer C. Zwagerman bestuurder is van de coöperatieve melkinrichting „*Walcheren*” v./h. L. Dekker en Co, gevestigd op , den Wal te Middelburg, en dat de heer G. v.d. Putte, zelf is melkleverancier te Vlissingen en naar ih meen te weten , ook is lid der coöp. Melkinrichting „*Walcheren*” v./H L. Dekker en Co. gevestigd aan de Wal te Middelburg. Van belanghebbende gesproken..... Indien een districtcommissie, waarin twee dergelijke belanghebbenden zitting hebben, moet gewezen worden op onjuistheden, als waar op in uw blad van gisteren, zo terecht wordt gewezen, dan mag zo'n commissie waarlijk wel spreken van belanghebbenden, die denkbeelden zouden. verkondigen, welke kant noch wal raken.

Men moet toch heus maar durven!

Nu de verdere onjuistheden: De districtcommissie zegt, dat de kosten verbonden aan het uitvoeren van melk op Walcheren zouden bedragen, drie cent per liter, waar haalt die commissie die wijsheid vandaan? 'n Exceptioneel geval is het, mijnheer de redacteur, dat een leverancier aan een slijter 2½ cent winst op een liter melk toestaat, regel is 2 centen! Maar - ook de coöperatieve melkinrichting „*Walcheren*” v./h. L. Dekker en Co., van welke coöperatie de. ondertekenaar van het ingezonden stuk de heer Zwagerman bestuurder is, staat haar melkslijters zelf maar 2 centen per liter toe? Van belanghebbenden gesproken, die denkbeelden verspreiden die kant noch wal zouden raken.!.....

2 Ingezonden brief door Jac. De Lange Melkfabriekant te Middelburg. Groot tegenstander van de Coöperatie. Meer over de persoon Jac. De Lange in: *MAP Zeeland Walcheren Rest / De Lange*. Na bovenstaande brief volgen er meer, ook die staan in deze MAP

Zoals terecht in uw nummer van gisteren wordt opgemerkt mag minder betaald worden, dan resp. 11 en 13 cent per liter melk. Terecht wordt opgemerkt, dat de commissie zelf, dit reeds toegeeft. De minister stelt, de maximumprijs, opdat in uiterste gevallen dáár boven niet zal worden verkocht, maar de commissie laat de leveranciers in de waan, dat er niet *beneden* verkocht mag worden. Laat ik er even op wijzen, dat ook in meer andere plaatsen in Holland op het ogenblik de melk goedkoper wordt verkocht dan hier de Coöp. Melkinrichting „*Walcheren*” v.h. L. Dekker en Co., ze thans verkoopt, welke coöperatie van haar afnemers 13 centen, de volle maximumprijs eist.

De gehele zaak van de opdrijving van de melkprijs is alleen dwang van de Coöp. Melkinrichting „*Walcheren*” v.h. L. Dekker en Co. Op de vergadering, de 30ste April gehouden, hebben bestuurders en aandeelhouders van de Coöp. Melkinr. „*Walcheren*” v.h. L. Dekker en Co., dan ook dóórgedreven. Daartoe moest de voorzitter der Coöp. Melkinrichting „*Walcheren*” v.h. L. Dekker en Co, zich zelf bedienen van onwaarheden. Die voorzitter, de landbouwer Chris Verhage, deelde de vergadering mee dat hij overleg had gepleegd, met de melkfabrieken, en dat deze meelingen met de prijsverhoging tot 13 cent per Liter melk.

Toen dien voorzitter, de heer Chris Verhage, werd gevraagd, welke fabrieken dat waren, antwoordde hij: „Dat doet niets ter zake.” Nu, mijnheer de redacteur, noch met mij, noch met de directie van een andere fabriek hier ter stede, welke laatste trouwens ook geen melkinrichting is, dus buiten de consumptiemelkvoorziening staat, had de heer Verhage enig overleg gepleegd. Had hij soms met fabrikanten te Amsterdam of in een andere grote plaats overleg gepleegd over prijsverhoging van de melk te Middelburg?

Zie, mijnheer de redacteur, dat noem ik onjuiste denkbeelden verspreiden door belanghebbenden bij de melkhandel, en de heer Zwagerman zij bij deze in overweging gegeven, zijn medebesuutder - belanghebbende - even op de neus te tikken! De vergadering van dien maandag 30 April is eenvoudig misleidend: dat bleek duidelijk, toen ik op een tweede vergadering, vrijdagavond 4 mei gehouden, de zaak duidelijk toelichte. De vergadering stemde op een drietal uitzonderingen na, geheel met mij in, met het gevolg, dat de melkvereniging „*Samenwerking*” alhier besloot de verkoopprijs der melk op 11 cent te stellen, ingaande op Maandag 7 mei. (Maandag 30 april kon ik niet op de vergadering tegenwoordig zijn.)

Nog sterker, mijnheer de Redacteur.

Zaterdag jl. kregen mijn leveranciers bezoek van een paar personen, die hen *namens de heer Zwagerman* hebben bewogen, bij mij de melklevering te staken, dus hun schriftelijke contracten *te verbreken*, opdat ik geen melk zou hebben om mijn zaak te, kunnen voortzetten en ik also genoodzaakt zou worden, ook tegen de prijs van 13 cent per Liter te verkopen. Het gevolg van deze waardige (?) bemoeingen van de heer Zwagerman was, dat 18 mijner melkleveranciers staakten met levering, met de boodschap erbij, dat zij de levering zullen hervatten, indien ik mijn melk tegen 13 centen per Liter verkoop en aan hen 11 centen uitbetaal.

Zover gaat dus de dwinnelandij van de Coöp. Melkinrichting „*Walcheren*” v.h. L. Dekker en Co. en de dwang op het publiek, om 13 centen voor een liter melk te betalen.

Het zij terloops gezegd, dat ik niettegenstaande deze schandelijke handelingen, nog voldoende voorzien word van consumptiemelk, om het publiek tegen de prijs van 11 centen te blijven bedienen. Ik zou te veel plaatsruimte vergen, indien ik nog méér handelingen van de Coöp. Melkinrichting „*Walcheren*” v.h. L. Dekker en Co., voor welke coöperatie de heer C. Zwagerman *b e s t u u r d e r* is, moest signaleren.

Ik zal dus eindigen, maar wil nog even de lezers van het ingezonden stuk der Districtscommissie er op wijzen, dat ik er ongerust over ben, dat de zorgvuldige voorlichtingen en berekening, welke voor zover Zeeland betreffen aan hogere autoriteiten zijn voorgelegd, zeer waarschijnlijk of wel vrij zeker van de zelfde Districtscommissie afkomstig zijn.

Uit het bovenstaande kan het publiek zien, in hoeverre de Districtscommissie; althans voor zover haar leden geïnteresseerd zijn bij de Coöp. Melkinrichting „Walcheren” v.h. L. Dekker en Co., recht hebben om te schrijven Belanghebbenden, die onjuiste denkbeelden verspreiden, enz.

JAC. L. A. DE LANGE.

Middelburg, 8 Mei 1917.

Vlissingse Courant, 1917-05-09;

De melkprijs.

Men schrijft ons uit Middelburg

De verhooging van den melkprijs van 10 op 13 cent per liter, heeft alhier niet lang geduurd, ten minste niet voor het grootste deel van het publiek. Zoo als bekend had de minister voor Zeeland den maximumprijs vastgesteld op 11 cent voor levering aan fabrieken en slijters

De coöperatieve melkfabriek en de vereeniging van slijters „*Samenwerking*” hadden in de vergadering van 30 April, besloten de melkprijs direct op dit maximum te brengen en wel reeds niet ingang van 2 Mei. Met deze regeling ging echter niet accoord een particuliere melkfabriek, (van Jac. De Lange) en deze bleef de melk verkoopen voor 11 cent aan particulieren, daar men tegen 9 cent had kunnen contracteeren.

De melkslijters vergaderden op 4 Mei opnieuw en na door den directeur der particuliere fabriek te zijn voorgelicht besloten zij ook hun prijs weder op 11 cent te brengen. Alleen de coöperatie houdt nog vol en blijft 13 cent vragen. De districtscommissie voor den melkhandel meent, dat 11 cent te weinig is. Dat er ook veel achter de schermen gewerkt wordt, blijkt wel daaruit, dat een 18-tal boeren, die verleden week voor 9 cent contrasteerden met de particuliere fabriek, Maandag weigerden te leveren als niet 11 cent werd betaald. Aan dezen eisch is niet voldaan en de betrokken leveranciers lopen gevaar op eene vervolging wegens contractbreuk.

Intusschen kan het publiek weder van melk van 11 cent profiteren.

Meer hierover in de *MAP Zeeland div. BvM*.

Middelburgsche Courant, 28/06/1917; p. 1/4

— In den nacht van Dinsdag op Woensdag werd alhier door den inspecteur van politie Avink en den agent Moerland op heeterdaad betrapt en gearresteerd bij het plengen van diefstal in de coöperatieve melkfabriek aan den Wal, zekere C. J. L., die reeds lang van verschillende diefstallen werd verdacht. Alvorens tot arrestatie kon worden overgegaan, achtte de inspecteur het noodig de omgeving te laten afzetten, waarop de fabriek werd doorzocht en L. eindelijk werd gevonden in de boterkelder en wel onder een kaasrek, hij had reeds acht stukjes boter van een halve K.G. ontvreemd en was in het bezit van eenige loopers en sleutels. Wij vernemen, dat dit reeds de zesde maal is, dat in deze fabriek werd ingebroken. L. is heden morgen voor den officier van justitie geleid.

Middelburgsche Courant, 1917-10-03; p. 2/4

Ook MAP Zeeland div.

LANDBOUW:

Afdeling Middelburg der Z. L. M.³

MIDDELBURG: In de sociëteit *St. Joris* had heden de algemene najaarsvergadering plaats van bovengenoemde afdeling onder voorzitterschap van jhr. P. J. Boogaert

De melkkwestie

Door de heer Zwagerman, werd toegelicht de vraag „Is de melkproductie rendabel geweest op Walcheren gedurende de oorlogsjaren”.

Spr. meent, dat in de landbouworganisaties tot nu toe de melkproductie wel wat te veel als een gering onderdeel van het landbouwbedrijf is behandeld.

Op Walcheren zijn alleen reeds 5200 melkkoeien.

De berekening der kosten van de melkproductie voor Zeeland waar men gemengde bedrijven heeft, is zeer lastig. Toch zijn van genoemde bedrijven berekeningen gemaakt.

Voor de oorlog werd f5.50 per 100 Liter berekend. In 1915 stegen de kosten tot f6.09; in 1916 tot boven de f9 en in 1917 tot f11.30

Zij die dit niet willen geloven, wijst spr. op de houding van de minister, die de prijs met meer dan 100 % verhoogde.

De heer Zwagerman komt tot de conclusie, dat de productie niet rendabel was.

Middelburgsche Courant, 27/10/1917; p. 1/8

— Wij vestigen de aandacht op de bekendmaking van den burgemeester in dit nummer, waaruit blijkt, dat behalve bij de gasfabriek, ook in de melkinrichtingen van de heeren Dekker, de Lange en Reijnierse alhier, warm water is te verkrijgen.

3 Volledige tekst in *MAP Zeeland div / BvM*

DE MELKPRIJS.

Onder voorzitterschap van den heer D. de Buck had Zaterdagmiddag in het Militair Tehuis een vergadering plaat, van den *Bond van melkveehouders*, waartoe ook niet-leden waren uitgenodigd en welke belegd was met het doel den melkprijs te bespreken.

Een 70-tal melkveehouders waren ter vergadering opgekomen.

De voorzitter opende de vergadering en zag in de drukke opkomst een bewijs van het belangrijke der vergadering.

Spr. wees er op, dat, al zag men gaarne vele crisismaatregelen opgeheven, dit niet zoo het geval was met de maatregelen inzake den melkverkoop. Spr. geeft toe, dat de melk de laatste anderhalf jaar een goed product is geweest voor de melkveehouders.

In afwijking met de agenda van de ledenvergadering van den Bond, werd nu eerst de melkprijs besproken.

Op een vraag van een der leden werd gezegd, dat de voorzitter der slijtersvereniging, de heer Sanderse,⁴ toegang tot de vergadering heeft verzocht en verkregen.

De heer De Buck deelde mede, dat de slijters en de fabrikanten Dinsdag te Vlissingen den prijs voor het publiek op 15 cent brachten, doch slechts 11 cent aan de leveranciers willen geven; deze winstmarge acht spreker veel te groot; gewenst ware geweest 16 cent voor het publiek en 13 cent te betalen aan de leveranciers.

Spr. leest nu het verslag voor van een vergadering van de Bond, te Rotterdam gehouden, waarin een motie werd aangenomen, in welke een prijs van 14 cent wordt geëist, onder bedreiging met staking der leverantie, terwijl in Noord-Holland 14½ en 15½ cent zijn gehandhaafd. De Bond in Utrecht bepaalde 14 cent vanaf boerderij en 15 cent franco stad.

De heer Verlare meent, dat men niet te zoetsappig moet wezen en wil, dat de vergadering zich uitspreekt in den geest van bedoelde motie met een prijsbedinging van 14 cent.

De heer Sanderse geeft toe, dat het verkeerd is, dat de slijters de prijs bepalen. De directeur en de secretaris der coöperatie zijn de oorzaak van hetgeen gebeurd is, de slijters hadden zich bij 13 en 16 cent gaarne neergelegd, en namens alle slijters te Middelburg verkaart hij, dat men tot gemeenschappelijk overleg bereid is, een eis van 14 cent zou echter tot moeilijkheden aanleiding geven.

De voorzitter zegt, dat hij juist de slijters van Vlissingen voornamelijk heeft bedoeld, hij geeft toe, dat het niet gemakkelijk gaat nu de verkoopprijs weer op 16 cent te brengen.

De heer Sanderse zegt niet zo zeer bedoeld te hebben dat de Coöperatie de schuldige is; Vlissingen heeft ook 12 cent willen geven en 15 cent verkoop, maar de heer De Lange was de man, die alleen voor 15 cent wilde verkopen, als hij 11 cent kon inkoop.

De heer De Nood wil 15 cent handhaven als de boeren 12 cent krijgen.

4 Er waren op de vergadering twee Sanderse; hier bedoelde Voorzitter van de Slijtersvereniging en Sanderse melkleverancier.

De voorzitter meent, dat men daarmee tevreden zal zijn, gezien de hoge prijzen van de vorige periodes.

De heer De Nood komt op voor de belangen der minder gegoede consumenten.

De heer Jansen, lid van het bestuur, kan met deze woorden niet medegaan, en waarschuwt dat men, gezien den hoge boterprijs, meer zal gaan karnen.

De voorzitter zegt, dat de melkslijters voorspeld hebben dat de boter Donderdag jl, wel 75 cent zou zakken, naar dat is niet gebeurd.

De heer P. Koole zegt, dat de roomboter voor *f* 1.50 zal worden aangeboden; dit komt doordat de uitvoer voor deze maand zal worden stop gezet Spr. zou 12 cent af boerderij eisen willen, en dit met kracht doorzetten. Men zou dan over 14 dagen weer kunnen vergaderen en zien hoe de zaak dan gelopen is. Men had nu eerder moeten vergaderen en niet wachten op de slijters.

De voorzitter zegt, dat hij niet eerder kon vergaderen, daar de toekomst nog zo onzeker was en eerst kort officieel bekend is, dat de melk vrij kwam.

De heer A. de Feijter zegt, dat de boeren in Walcheren zich door één man laten ringeloren. De prijs van 12 cent vindt hij te laag nu, hij stelt 13 cent voor gedurende één maand, maar dan franco stad.

De heer Arendse acht het voorstel Koole in de praktijk onuitvoerbaar; de slijters zijn ontwend de melk te halen van de boerderij. Hij meent, dat men moet rekening houden met de omstandigheden zo zij nu gelopen zijn, en voor 12 cent franco stad moet leveren. Spr. wil dan trachten met slijters en fabrikanten voor het vervolg voeling te krijgen; de belangen lopen toch parallel.

De heer De Reijter kan met de vorige spreker niet medegaan, omdat de slijters en fabrikanten de boeren niet gekend hebben. De fabrikanten moeten, naar de boeren komen.

De heer Jansen gelooft niet, dat er één boer zal komen op een vergadering waar De Lange aanwezig is.

De heer Arendse geeft toe, dat de slijters verkeerd hebben gehandeld, maar daarom wil hij liever overleg dan een eeuwigdurende strijd. Men zal elkaar, in de toekomst toch nodig hebben en men moet trachten elkaar te bereiken.

De heer Sanderse zegt, dat de slijters tot het uiterste hebben gewacht of er van de leveranciers een prijsopgave zou inkomen; dit is echter niet gebeurd, Hij gelooft zeker, dat 12 cent door de slijters zal worden geaccepteerd; met de heer De Lange zal men toch in ieder geval strijd krijgen. Ter wille van de goeden gang van zaken raadt hij aan. 12 cent franco stad te vragen.

De voorzitter zegt, dat de Minister in het geding is gehaald in de advertenties, maar dat dit onrechtvaardig is, want de Minister grijpt alleen in als de particuliere prijs hoger wordt dan 18 cent.

De heer De Feijter zegt, dat dit een handigheid van „minister” De Lange is. De boeren kunnen zo nodig zelf de melk doen uitventen.

De heer De Nood acht dit onmogelijk.

De heer De Buck acht dit wel mogelijk, gelijk, maar wellicht niet wenselijk.

De heer Koole is nu ook voor 12 cent franco stad: hij zelf zal daar niet van af gaan en zo nodig zal zijn melk toch onder de burgerij komen.

De heer Verlare wil de markt aan de boeren laten die toch eigenaars van het product zijn.

De voorzitter zegt, dat er een besluit genomen moet worden waar men aan vast houdt en dat niet uit angst voor de vrouwen de boeren weer laks moeten worden.

De heer Arendse zegt, dat de besluiten der melkvergaderingen, gewoonlijk toch niet worden gehandhaafd; hij wijst er op, dat het aantal aanwezigen maar een klein onderdeel is der producenten. Welk middel moet worden toegepast om het besluit door te zetten? Zou het niet genest zijn van den Landbouw, van de plaatselijke landbouwverenigingen steun te krijgen?

De heer Jansen gelooft niet, dat een besluit gehandhaafd zal worden, want toch zal men weer voor 11 cent gaan verkopen.

De heer Verlare meent ook, dat men bij de landbouwersorganisaties moet aankloppen om steun.

De heer De Buck zegt, dat bij de organisatie der Z.L.M. de oprichting van een afdeling melk in het zicht is gesteld; dit is echter nog niet gebeurd.

De heer Verlare zegt, dat men daarop nu moet aandringen.

De heer Sanderse, melkleverancier, zegt dat, als De Lange niet wil, men hem niet leveren moet.

De voorzitter waarschuwt, geen contracten af te sluiten.

De heer Sanderse, melkleverancier, wijst op de handelswijze van den heer De Lange en waarschuwt met dezen man niet meer in connectie te treden, evenmin als met de heer Reijnierse.

Namens het bestuur der coöperatie wordt gezegd dat, als men van De Lange geen 12 cent kan krijgen, men de melk dan aan de coöperatie kan brengen.

De heer Sanderse, slijter, deelt mede, dat de heer De Lange zal gaan werken met melk van 13 cent en hij roept alle leveranciers op 12 cent met kracht te handhaven.

Het voorstel, 12 cent franco stad van 1 Mei tot 1 Juni wordt ten slotte aangenomen met algemene stemmen; slechts één lid stemde blanco.

Nog wordt gezegd, dat men bij de coöperatie lid kan worden of een jaar los leverancier.

De aanwezige niet-leden gaven zich voor een deel als lid op, waarna de vergadering overging in een huishoudelijke.

Een uitvoerig verslag van de vergadering stond in de MC van 19 mei 1917.
Zie hiervoor in de *MAP Zeeland Div.* / Bond van Melkveehouders

— Gisteravond vergaderde het personeel van de Coöperatieve zuivelfabriek „Walcheren” alhier naar aanleiding van de door den Christel. vakbond aan deze Coöperatie voor eenigen tijd gestelde eischen. Algemeene teleurstelling werd uitgesproken over het feit, dat het bestuur der Coöperatie niet rechtstreeks met het hoofdbestuur van den Bond wil onderhandelen.

Men besloot vast te houden aan de sober gestelde eischen, waar de arbeidsvoorwaarden aan deze Coöperatie nog alleszins verbetering behoeven, en niet los te laten het standpunt dat uitsluitend met het Bondsbestuur moet onderhandeld worden, aan welk bestuur het personeel opdracht gaf met alle gestelde middelen het doel trachten te bereiken.

De melkprijs.

Onder voorzitterschap van de heer *Theune* werd zaterdagmorgen in het *Militair Tehuis* te Middelburg een vergadering gehouden van de *Vereeniging van Melkleveranciers*, waartoe alle melkleveranciers op Walcheren waren uitgenodigd. Ruim 30 personen waren aanwezig.

De voorzitter vond dit een gering aantal. Hij zei, dat het bestuur gehoopt had zonder ledenvergadering de melkprijs verhoogd te zullen krijgen, maar dat is niet gelukt door de tegenstand der autoriteiten. De bestaande melkprijs is een noodtoestand en te laag tegenover andere producten. Verhoging van de melkprijs is niet alleen in het belang van de leveranciers, doch ook van het publiek, daar er anders gebrek aan consumptiemelk zal komen. Er zal meer en meer melk worden thuis gehouden om boter te maken en daarbij komt nog het heersen van het monden klauwzeer.

Spr. uit zijn verwondering, dat ofschoon er met de heer Van Nittrik o.a. door spr. een conferentie is gehouden en daar de moeilijkheden uiteen zijn gezet, in het verslag van het distributiebedrijf te Vlissingen gezegd wordt, dat er van de zijde van de leveranciers geen klachten inkwamen en dat de prijsstijging niet nodig is omdat er nog zoveel boter gemaakt wordt. Men kan na zulke dingen niet langer wachten en moet een andere houding worden aangenomen. Woensdag is nog telegrafisch een onderhoud met de minister aangevraagd, doch het antwoord luidde dat men zijn belangen schriftelijk kon bepleitten, wat echter veel te lang zal duren.

De heer Dekker, directeur der coöperatieve melkfabriek, zegt dat er eerst een conferentie is geweest met de directeur van het distributiebedrijf te Middelburg, toen heeft de heer De Lange geconfereerd met de burgemeester van Middelburg en ten slotte hebben spr. en de voorzitter met de heer Van Niftrik onderhandeld. Er is steeds op gewezen, dat de eigen karners meer geld van hun boter maken, en dat zelfs de leden der coöperatie reeds melk achterhouden. Spr. heeft verklaard persoonlijk tegen elke opdrijving te zijn, maar hier is het noodzakelijk. Juist de verhoogde boterprijzen zijn oorzaak van liet gebrek aan consumptiemelk.

Men had gehoopt, dat Middelburg en Vlissingen overtuigd zouden zijn geweest, maar dit is niet het geval; men krijgt geen medewerking. De burgemeester van Middelburg heeft gezegd voorzichtig te moeten zijn met verhogen van prijzen en spr. neemt het hem niet kwalijk. Er zijn zeker boeren, die er wel tegen kunnen de melk goedkoop te leveren, maar als men er thuis 13 cent van kan maken, brengt men ze toch niet voor 10, 10½ of 11 cent naar de stad.

Sommigen maken maar 9 cent. De winstmarge moet voor de fabrieken ook hoger zijn dan vroeger door de hogere exploitatiekosten, 5 cent is nodig. Het publiek moet het betalen. Als vlees of een ander artikel stijgt, dan wordt dit in een advertentie bekend gemaakt en daarmee is het uit, maar als de melk in prijs stijgt met 1 of 2 cent, komt er van alle zijden oppositie. Men moet meewerken. Het is in het belang van de producenten, maar ook van de consumenten. De boeren zullen hun melkvee gaan opruimen en dan wordt de melk nog duurder.

De voorzitter wees er nog op, dat de heer Visser, directeur der melkfabriek te Vlissingen, reeds heeft toegezegd van maandag af 13 cent te betalen, wat ook zeker de oorzaak is dat er zo weinig leveranciers uit die omgeving aanwezig zijn.

Namens de slijters voerde de heer Sanders het woord en zei, dat in deze de belangen van slijters, leveranciers en publiek samengaan. De slijters dachten er reeds lang over de prijs te ver-

hogen, om zeker te zijn melk te hebben, het bedrijf lonender te maken en het publiek te kunnen bedienen. De slijters juichen de plannen toe, omdat het gekheid is met 11 cent tevreden te zijn als men 13 cent kan krijgen.

Nu wij de woordvoerders van ieder der betrokken partijen, leveranciers, fabrikanten en slijters uitvoerig hebben weergegeven, menen wij de hierop volgende discussie niet geheel te behoeven te volgen, maar aan te geven, welke meningen daarin naar voren kwamen.

Het bestuur meende, dat een verhoging van 2 cent, wat dus wil zeggen dat het publiek 17 in plaats van 15 cent zal betalen, moet worden aangenomen, wat echter verschillende sprekers nog te weinig achtten en daarom 3 cent verhoging wilden, dus 18 cent verkoops prijs. Zowel de voorzitter als de heer Dekker achtten daarin geen onbillijkheid, maar meende dat men voorzichtig moet zijn. Voor 17 cent is wellicht nog steun van autoriteiten te winnen, maar voor 18 cent niet, als men nu 17 cent aanneemt, dan kan men later, zo nodig weer vergaderen. Daarbij komt nog dat men niet weet, welke invloed het stopzetten van de uitvoer van boter en kaas op de prijzen zal hebben, terwijl aan de andere zijde bij uitbreiding van het mond- en klauwzeer de schaarste vanzelf weer tot prijsverhoging zal kunnen leiden.

Ten slotte legden allen zich bij een prijs van 13 cent aan de fabriek of bij de slijters en 17 cent voor particulieren neer.

Een zeer brandende kwestie was ook nu weer of men op alle leveranciers kan vertrouwen, dat zij zich aan dezen prijs houden. Hierover werd opgemerkt, dat de coöperatie ruim 200 leden vertegenwoordigt, dat de heren Visser en De Lange ook meegaan met de prijs van 13 cent, zodat het gering aantal aanwezigen geen maatstaf is voor de belangstelling van de zijde der leveranciers.

De vraag voor hoelang deze prijs zal gelden, maakte ook een onderwerp van veel discussie uit, sommigen wilden voor een maand, anderen voor 14 dagen, doch ten slotte verenigden de leden zich met het voorstel van de voorzitter om geen termijn vast te stellen en de loop der zaken af te wachten.

Bij de vaststelling van eten dag waarop de verhoging zal ingaan, noemde het bestuur heden (maandag), de heer Dekker vroeg uitstel tot woensdag, omdat men nu eerst weer met de burgemeester moet raadplegen en deze zich tot de minister zal moeten wenden, wat voor maandag onmogelijk tot een resultaat kon leiden. Men hield echter vast aan Maandag te beginnen.

Er zijn nu verschillende mogelijkheden: de boeren houden hun melk een paar dagen thuis, de burgemeester geeft voorlopig toestemming of wel hij handhaaft de prijs van 15 cent en dit kan leiden tot proces-verbaal tegen hen die 17 cent vragen. De leveranciers bleken over het algemeen niet bereid hun aandeel in de daardoor ontstane boeten te willen dragen, maar dit zal ieder met zijn slijter uitmaken, terwijl de coöperatie nog nader zal overwegen wat haar te doen staat.

Ten slotte werd besloten dat 2 bestuursleden de heer Dekker zouden vergezellen naar de burgemeester om het resultaat der vergadering mee te delen.

Een paar dagen later – 27 juli – was een vergadering, weer was het de melkprijs..Zie *Map Zeeland Div / BvM*

Vlissingse Courant, 29/03/1921; p. 4/4

**Coöperatieve
Melkinrichting en Stoom-Zuivelfabriek „Walcheren”
WAL — MIDDELBURG.**

Onze prijzen van Melk en Melkproducten zijn met ingang van 28 Maart:

Volle Melk	per Liter	18 cent
Prima Gepasteuriseerde Flesschenmelk per L. flesch		23 „
Roomkarnemelk	per Liter	7 „
Roomkarnemelk in flesschen		8 „
Onze bekende kwaliteit Roomboter	per pond	140 „

Op stukken boter van 5 K.G. en meer wordt belangrijke reductie gegeven.

Geregeld aan het loket der vereeniging te verkrijgen prima BELEGEN KAAS.

Beleefd aanbevelend,
De Directeur, R. S. MEINEN.

Vlissingse Courant, 29/06/1921; p. 4/4

Bekendmaking.

Ondergeteekenden maken bekend, dat met ingang van 1 JULI 1921 de **MELKPRIJS** is verhoogd met **2 cent** per Liter en aldus is gebracht op 18 cent per L.

Bond van Melkveehouders.

Coö. Zuivelfabriek „Walcheren”.

Bond van Melkslijters.

MIDDELBURG, 28 Juni 1921.

Middelburgsche Courant, 25/10/1921;

**Coöp. Melkinr. en Stoom-Zuivelfabriek
„WALCHEREN”,**

Aan hen die zich vestigen in de nieuw gebouwde woningen aan den Stijfsweg, wordt door ons gaarne de benodigde MELK en MELKPRODUCTEN **dagelijks aan huis bezorgd.**

Aanbevelend,
R. S. MEINEN, Directeur.

1922

Ingezonden

AAN DE LEDEN DER COÖP. MELKINRICHTING „WALCHEREN”.

Mijnheer de Redacteur!

Mag ik naar aanleiding van bovenstaande de zaak een klein plaatsje in uw veelgelezen blad?
Bij voorbaat hartelijk dank.

Voor de melkleveranciers aan de Coöp. Fabriek „Walcheren” is het a.s. Maandag een belangrijke dag, dan zal bij vernieuwing getracht worden om een artikel in het reglement te wijzigen, om bij vrijwillige uittreding niet een bedrag van f20 - zooals tot heden het reglement luidt - maar van f150 per koe te moeten storten.

Dit is dus voor de leden dier vereen, een belangrijke beslissing, want wordt dit voorstel aangenomen, dan zal een tweede voorstel volgen om over te gaan tot stichting van een nieuwe fabriek, niet al den aankleve van dien tot een onkostenbedrag komende van pl.m. f260.000, à f270.000.

Is men nu coöperator door dik en dun, dan zal men voor beide zaken zijn, want dan wordt men meer geleid door; den coöperatiegeest dan door de idee om van zijn producten, uit zijn bedrijf, komende, den voordeeligsten prijs te maken.

Zonder den zwaren nieuwen schuldenlast, die dan zou komen, moeten wij thans een belangrijk bedrag van onze melk per jaar minder ontvangen dan de speculatieve bedrijven betalen, dus wat moet 't worden als die schuldenlast van onzen melkprijs eerst haar aandeel heeft genomen?

Het gevolg zal zijn: geen prijs voor het product ontvangen, om zijn landbouwbedrijf in gang te kunnen houden, de melk langs andere wegen op de markt brengen, dus de Coöp. verlaten. Want een melkfabriek van f270 000 die nog niet eens haar product voor de wereldmarkt kan klaar maken moet van de Coöp. melkveehouders een ramp worden. Daarom lijkt het mij M. de R onverantwoordelijk om voor het opgedrongen voorstel van a.s Maandag te zijn, want als straks de zaak misloopt, de melk nog minder opbrengt dan tot op heden en daardoor het veehoudersbedrijf in gevaar komt, doordat men niet zijn product kan afgeven aan hem die den hoogsten prijs besteedt, dan kan klagen niet meer helpen, want f150 per koe kan de doorsneeveehouder niet betalen om uit te kunnen treden.

Derden mogen ons bedrijf toch niet beheerschen? Hierbij komt nog dat het risico steeds groo-ter wordt, want nieuwe leden treden niet meer toe en afvloeiing heeft toch gerregeld plaats door overlijden en uitscheiding van bedrijf; in de 10 bestaansjaren zijn plan. 80 personen om die redenen van de lijst afgevoerd, dus deze geleidelijke afvloeiing doet binnen 10 jaren het te dragen risico ongeveer verdubbelen, want de aansprakelijkheid rust totaal op de deelnemers en dan is dit misschien wel f500 per koe.

Het is dus op te passen. Nu paait men ons dat de consument voor het product uit een nieuwe fabriek meer zal willen betalen en dat wij dan een beteren afzet nog zullen krijgen in Middelburg en Vlissingen en daardoor de melkmacht zullen krijgen in steden van Walcheren. Ik ben bang van opgeschroefde idealen en raadt daarom alle medeleden aan te stemmen tegen het nieuwe voorstel.

Hoogachtend
Melkveehouder, (lid der Coöp.)

Coöperatieve Melkinrichting en Zuivelfabriek „Walcheren”.

MIDDELBURG: In de gistermiddag onder voorzitterschap van den heer Visser gehouden gewone jaarvergadering van bovengenoemde coöperatie werd door den directeur, den heer R. S. Meinen, mededeling gedaan van het verslag, de verlies en winstrekening en de balans, waarin wij de voornaamste cijfers in het hoofdblad opnemen.

Daar niemand iets te vragen had naar aanleiding van deze cijfers, werden de rekening en de balans goedgekeurd.

Namens commissarissen deelde de heer C. Rooze mede dat zij de boeken van de coöperatie steeds keurig in orde hebben aangetroffen, zij waren door voorlichting van den directeur en den controleur steeds makkelijk te overzien en spr. stelt dan ook voor directeur en bestuur te déchargeeren, waartoe besloten wordt.

Vervolgens bracht de voorzitter den onlangs in het kantoor der coöperatie plaats gehad hebbenden inbraak ter sprake, waarbij f 700 is ontvreemd. De directeur heeft in zoover schuld aan het geval, dat hij het geld niet voldoende had opgeborgen. Toch ziet het bestuur niet de wenschelijkheid in hem geheel aansprakelijk te stellen en stelt het voor 2/3 voor rekening van de coöperatie te nemen en 1/3 door den directeur te doen betalen, te meer waar de directeur zijn plicht doet en ijverig voor de zaak werkt.

De heer Marijs meende dat moet bepaald worden dat bij een volgende maal alles voor rekening van den directeur is.

De voorz. zegt dit toe, maar er zijn afdoende maatregelen tegen herhaling genomen

De heer Cijssouw stelt voor alles voor rekening van de coöperatie te nemen, waartoe z.h.s. wordt besloten.

De directeur brengt dank daarvoor en zegt te zullen trachten dit jaar dit geld uit de exploitatie te slaan.

Naar aanleiding van het besluit in buitengewone vergadering wordt de vraag uit de vergadering opgeworpen of het niet wenschelijk is tot den bouw van een nieuwe fabriek over te gaan. Door den voorz. en anderen wordt er op gewezen, dat een definitieve beslissing alleen in een vergadering kan worden genomen voor welke desbetreffende voorstellen op de agenda zijn geplaatst. Wel kan men nu een voorstel in principe aannemen, wat dan beteekent dat het bestuur in een nader te beleggen vergadering met definitieve plannen komt.

De voorz. zeide nog op een desbetreffende vraag niet te gelooven, dat de oude fabriek voldoende kan worden verbouwd.

Met 98 tegen 23 stemmen en 6 blanco sprak de vergadering zich uit voor den bouw van een nieuwe fabriek.

De voorz. bracht dank voor dit blijk van vertrouwen in het bestuur en zegde toe dat spoedig een nieuwe vergadering zal worden belegd. Bij de rondvraag vroeg de heer Verlare of niet kan worden betaald naar het vetgehalte.

De voorz. zeide dat dit wellicht beter zal kunnen als er een nieuwe fabriek is.

De heer Verlare vroeg verder of het niet mogelijk is juiste cijfers te krijgen over het aantal stuks vee dat lijdende is aan t. b. c.

De voorz. acht dit een moeilijke zaak.

De heer Verlare zegt, dat het reglement toch onderzoek toelaat.

De voorz. vreest, dat dit een ramp zou worden, er is bovendien groot verschil in de mate der ziekte.

De heer Zwagerman rijkszuivelconsulent, zegt dat er van 100 koeien 30 tot 40 reageeren op t.b.c.-inspuiting, het zou veel te kostbaar worden deze dieren alle af te zonderen. Maar er zijn twee soorten van t.b.c., gesloten en open, dé eerste gevallen zijn niet gevaarlijk en open t.b.c. komt op 200 koeien een maal voor, die zou dus voor de 1200 koeien der leden 6 dieren zijn en het ware wel gewenscht gezamenlijk deze dieren op te ruimen.

Van de gelegenheid dat hij aan het woord is, maakt spr gebruik om te wijzen op den anoniemen aanval op de voorstellen van het bestuur in ingezonden stukken.

Het doel was van den inzender om de voorstellen verkeerd voor te stellen. Als officieel, persoon wil spr. daarom verklaren dat de besluiten zoowel in het belang der leden als in dat van het publiek zijn genomen. In het belang der melkveehouders is, dat het zal leiden tot een betere fundament voor de coöperatie, terwijl de *f* 150 uitteegeld maakt, dat zij sterker staat. Zulk een zuiver en edel streven is niet gevaarlijk.

Voor de consumenten is het van belang, dat de coöperatie voortgaat met te trachten de melk en de zuivelproducten op hooger peil te brengen. Uit gezondheids oogpunt is het voor het publiek van Middelburg en Vlissingen van groote beteekenis, dat men eerste klasse producten wil brengen.

De Voorzitter vraagt waar gesloten en waar open t. b. c. voorkomt.

De heer Zwagerman zegt open t.b.c. voorkomt in keel, longen, darmen (binnenkant), baarmoeder en uier. Doch ook de gesloten t.b.c. kan open worden en daarom verwijderd men in de streken, waar beste melk voor rauw gebruik wordt geleverd ook de dieren met gesloten t.b.c.

Nog verschillende vragen worden gesteld, en beantwoord, waarvan wij nog aantekenden, dat ook te Vlissingen goede controle op de kwaliteit der ingebrachte melk wordt gehouden, dat men meende wel wat te weinig van de rijkskeuring te merken; dat de namen van eventueele knoeiers niet gepubliceerd kunnen worden alvorens er een gerechtelijk vonnis is uitgesproken.

Verder dat het bestuur toezegde, dat het zal nagaan waar geschikt bouwterrein voor een nieuwe fabriek is te krijgen naar aanleiding van een desbetreffende vraag, werd er door den heer Zwagerman op gewezen, dat het zeer gewenscht is melk van pasgekalfde koeien, apart te houden, omdat die te zwaar is voor kinderen en zwakken en men ze goed gebruiken kan voor het maken van boter.

Na nog enkele opmerkingen sloot de voorzitter met een opwekking ook de volgende vergadering in groote getale te bezoeken, deze vergadering.

Coöp. Melkinrichting en Zuivelfabriek „Walcheren”. te Middelburg Gegevens 1923

Thans zijn wij in de gelegenheid een en ander mede te deelen betreffende het verslag door den directeur in de vergadering van Maandagmiddag uitgebracht.

Over het afgelopen boekjaar werd verwerkt 4.260.818 Kilogram melk of ruim 865000 K.G. meer dan het vorige jaar. Deze grooter aanvoer staat in verband met de toetreding van nieuwe leiden, hoewel per koe ook meer gemolken werd dan het vorige jaar.

Er werd verkocht 2.013.917 Liter volle melk; 230.182 L. karnemelk, 74986 K.G. boter; 3426 K.G. room, 60751 flesch pap; 1.680.860 L. ondermelk en 1417 K.G. kaas. De opbrengst bedroeg in totaal *f*432.436,23.

Volgens de verlies- en winstrekening bedroegen de baten aan melk een bedrag van *f*256.338,97½; boter *f*137.907,60½; kaas *f*182,74 en bijproducten *f*74.492,51, totaal *f*468.921,33.

De lasten waren melkleveranciers: *f*378.355,83; bijschrijving leden kapitaal, *f*2876,11; onkosten *f*81.167,10; bijschrijving reserve *f*322,79; afschrijving gebouwen *f*1000; idem machines *f*2500; idem gereedschappen *f*1200; idem auto *f*1500; totaal ook *f*468.921,83. Door de afschrijvingen werd ruimschoots voldaan aan art. 43 der statuten.

De aanwezige voorraden werden zeer laag geschat, te samen tot een bedrag van *f*4.746,02½, er was van verschillende afnemers op 31 December nog te vorderen *f*11.536, 61. Bij den kasier was de coöperatie nog schuldig *f*811,66, het voorschot bij de Boerenleenbank te Ritthem kon geheel worden afgelost.

Buiten het bedrag, dat de leden aan uitbetaling voor hun geleverde melk kregen, werd hun nog een tegoed geschreven van 7½ cent per 100 L. melk. Dit ledenkapitaal wordt rentegevend belegd.

Bij beëindiging van het lidmaatschap wordt het hen toegekende bedrag uitbetaald. Het reservekapitaal is eenige duizenden guldens hooger dan het bedrag, vastgelegd in de statuten. Uit dit reservekapitaal kunnen worden bestreden de kosten van buitengewoon onderhoud en van vernieuwing der gebouwen en andere voorwerpen der vereeniging, alsmede mogelijke handelsverliezen. Verder zal de bestemming van het reservefonds door het bestuur worden geregeld. De melkleveranciers hadden over de maand Dec. nog tegoed 29.288,76½, aan onkosten moest nog *f*2335.06 betaald worden.

De inspecteur bij den Controledienst van den Brabantschen Zuivelbond, waarbij de Coöperatie is aangesloten, adviseerde naar aanleiding van een door hem ingesteld onderzoek de balans en de rekening goed te keuren en het bestuur en den directeur te oneffen van de verantwoordelijkheid voor het gevoerde beheer over 1923.

Middelburgsche Courant, 25/02/1924; p. 2/6

NIEUWE ZUIVELFABRIEK.

De Coöp. Melkinrichting en zuivelfabriek „Walcheren” alhier heeft heden met 99 tegen 8 st. en 2 blanco definitief besloten tot het bouwen van een nieuwe fabriek.

Het Bestuur en de raad van Commissarissen werden gemachtigd daartoe een leening aan te gaan tot 'n maximum van f 240 000, voor het koopen van fabrieksterreinen, de uitvoering van de noodige werken en het aanschaffen van machines.

Middelburgsche Courant, 11/04/1924; p. 3/6

Met ingang van 14 April a. s. hebben wij den straatprijs VOLLE MELK gesteld op **12 cent** per Liter.

Bond van Melkveehouders:

Coöp. Melkinrichting „Walcheren”, Wal.
J. L. A. de Lange, Melkinrichting Hofplein.
Bond van Melkslijters, Middelburg.

Middelburgsche Courant, 23/05/1924; p. 6/6

Jaarverslag van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Middelburg.

Er zijn twee coöp. zuivelfabrieken; die te Middelburg had een aanvoer van 4.136.717 L. melk, die te Wemeldinge van 348.960 L. Er werd resp. 69.752 en 13.250 K.G. boter geproduceerd.

Middelburgsche Courant, 14/06/1924; p. 5/8

— Gisterenmiddag sloeg op het Koorkekerkhof alhier een voor een sleeperswagen gespannen paard op hol, vloog met een deel van den wagen eerst in de richting van de Reigerstraat en reed daar een fiets om, die beschadigd werd, toen draaide het dier om en reed over den Wal de Burg op, waar het den heer Meinen, directeur der Melkfabriek, gelukte met gevaar voor eigen veiligheid, het dier tot staan te brengen.

— 0 —

Besluit Gemeente Middelburg

Door Burg. en Weth. wordt voorgesteld tot het uitgeven in erfpacht van grond aan den Vlissingischen Singel onder de gemeente Koudekerke aan de Coöperatieve Melkinrichting en Zuivelfabriek „Walcheren”, voor den bouw van een nieuwe fabriek met directeurswoning. Wel bejammeren Burg. en Weth. het, dat het betrokken terrein gelegen is in de gemeente Koudekerke, onmiddellijk tegen Middelburg aan, en het onderhavige verzoek doet eens te meer betreuren, dat de laatstelijk ahangige wijziging van grenzen tusschen Middelburg en Koudekerke niet tot een definitieve uitkomst mocht leiden. De commissie van financiën vereenigt zich met het voorstel en die van fabricage vraagt nog enkele inlichtingen.

Aan het reeds gemelde betreffende het voorstel om aan de coöperatieve melkinrichting en zuivelfabriek „Walcheren” grond in erfpacht uit te geven aan den Vlissingischen Singel, dient nog te worden toegevoegd, dat de oppervlakte ongeveer 3750 M2. bedraagt en de te betalen canon 25 cent per M2. per jaar. Het bestuur der coöperatie meent, dat 20 cent voldoende is voor de gemeente.

AFLOOP AANBESTEDINGEN.

— Heden werd alhier aanbesteed door het bestuur der Coöp. Melkinrichting en Zuivelfabriek „Walcheren”.

a. het bouwen van een melkinrichting en zuivelfabriek met directeurswoning.

Minste inschrijver H. F. Moerenburg, Oisterwijk, f 82.785;

b. het maken van een paalfundeering daarvoor.

Minste inschrijver Chr. Zanen Cz., Dordrecht f 13.824

Minste voor de massa Aannemersbedrijf v.h. van Dongen en van Hoven, Dordrecht voor f 97.999.

AANBESTEDING.

Het Bestuur der Coöp. Melkinrichting en Stoomzuivelfabriek „Walcheren” te Middelburg, zal op **VRIJDAG 17 OCTOBER** a.s., des namiddags om 2 uur in de Sociëteit St. Joris, Balans te Middelburg, trachten

AAN TE BESTEDEN :

a. Het bouwen van een Melkinrichting en Zuivelfabriek met Directeurswoning.

b. Het maken der paalfundeering hiervoor.

Inschrijving in perceelen.

Bestekken en teekeningen voor deze werken verkrijgbaar ten kantore van het Technisch Bureau van den Algemeenen Nederlandschen Zuivelbond, Van Speijkstraat 21, Utrecht, van af Donderdag 2 October a.s. tegen toezending van een postwissel, groot f 15.— (zegge vijftien gulden), voor perceel A, en f 5.— (zegge: vijf gulden) voor perceel B. Bij ongeschonden inlevering van deze bestekken en teekeningen wordt direct na de besteding aan inschrijvers voor perceel A f 7.50 en voor perceel B f 3.— gerestitueerd. Aanwijzing op Maandag 13 October a.s. des namiddags 2 uur op het terrein.

Namens het Bestuur voornoemd, Het Technisch Bureau van den Algemeenen Nederlandschen Zuivelbond.

Het bouwen van een melkinrichting en zuivelfabriek met directeurswoning, voor de Coöp. Melkinrichting en Zuivelfabriek „Walcheren” te Middelburg is gegund aan den minsten inschrijver H. F. Moerenburg, te Oisterwijk voor f 82.785 ; het maken van een paalfundering daarvoor is gegund aan den minsten inschrijver Chr. Zanen Cz. te Gouda voor f 13.824.

Coöp. Melkinrichting en Stoomzuivelfabriek „Walcheren” te Middelburg

Gisterenmiddag werd in de sociëteit „St. Joris” de jaarvergadering gehouden van bovengenoemde Coöperatie, ander voorzitterschap van den heer A de Visser.

Door den directeur, den heer Meinen, werd het verslag over het afgelopen boekjaar uitgebracht, waaruit bleek, dat 12 nieuwe leden toetraden en 2 zich lieten afschrijven, terwijl 6 door overlijden of ophouden van bedrijf afvielen.

De geleverde melk werd geregeld gecontroleerd en over het algemeen werd een behoorlijk gehalte geconstateerd. Soms werd er aanleiding gevonden ook weimonsters te nemen en meermalen werd door waarschuwingen verbetering in de geleverde melk aangebracht. Drie leden werden betrappt op het toevoegen van water aan hun melk en werden zij daardoor beboet. Dikwijls had de melk een slechten smaak door het voederen met bietenafval enz., terwijl binnen enkele weken weer last wordt verwacht van een bepaald soort plant, die in de weide groeit, en dien men goed dient te weiden. Ook het eerst in de weide laten lopen van jong vee doet deze; plant verdwijnen.

De exploitatierekening wijst aan een ontvangst van 4.075.726 L melk
Verkocht werden 2.231.690 L volle melk; 59.601 flesschen melk; 186.144,5 L. karnemelk, 66.334,75 K.G. boter: 3284 L. room; 66.609 flesschen karnemelkgort (pap); 1.248.871,5 L. afgeroomde melk en andere producten. zooals fosco 1789 flesschen. Het totaal bedrag der verkochte producten bedroeg *f* 478.796,44½.

De verlies- en winstrekening geeft als baten van de melk *f* 276.920,78; van de boter *f* 113.284,72 en bijproducten een bedrag van *f* 54.011,56½.

De lasten waren melkleveranciers *f* 357.596,17½, onkosten *f* 78.635,56; bijschrijving leden. kapitaal *f* 1944,48; afschrijving gebouwen *f* 1000, idem machines *f* 3500, gereedschappen *f* 500, auto's *f* 1000, bijschrijving reserve *f* 40,85½.

Het op ledenkapitaal bijgeschreven bedrag wordt verdeeld in evenredigheid van de hoeveelheid melk door ieder lid in den loop van het jaar geleverd.

Uit de toelichting tot de balans en de rekening blijkt o.a. nog, dat op de nieuwe fabriek tot nu toe *f* 5470 is betaald. Verder dat de fabriek thans een rekening-Courant heeft bij de Coöp. Boerenleenbank O. en W Souburg en daarop een goed saldo had van *f* 21.530. Het bedrag onder melkleveranciers, is de som, die over December 1921 nog moest worden uitbetaald.

Verder las de directeur het verslag voor van den inspecteur van den Noord-Brabantschen Zuivelbond, die adviseerde de rekening enz. goed te keuren, waarbij het college van commissarissen, dat iedere drie maanden met den inspecteur de boeken controleerde, zich geheel kon aansluiten.

Vervolgens kwam aan de orde ven voorstel van bestuur en commissarissen om in het huishoudelijk reglement een art. tusschen te lasschen, waarin bepaald wordt, dat de voorzitter en se-

cretaris samen het dagelijksch bestuur vormen, hetwelk in spoedeisende gevallen besluiten neemt, terwijl bij verschil van meening onderling de voorzitter gerechtigd zal zijn zijne meening uit te voeren, doch hij dan verplicht is zoo spoedig mogelijk eene bestuursvergadering te beleggen. die dan een beslissing neemt

Dit voorstel lokte breedvoerige discussie uit, vooral de heeren de Buck en Theune vonden dat er drie leden van het dan bestuur moeten zijn omdat er dan steeds een meerderheid zal zijn De heer de Buck kon er zich ook niet mede tevreden stellen, dat in plaats van zoo spoedig mogelijk gelezen zou worden binnen twee maal 24 uur.

Ten slotte werd het bestuursvoorstel zoo geamendeerd verworpen met 36 tegen 29 stemmen en was daarmede aangenomen een voorstel van den heer de Buck, om te bepalen, dat het dag. Bestuur zal bestaan uit voorzitter, secretaris en een door het bestuur aan te wijzen lid en dat dit besluiten zal nemen bij meerderheid van stemmen. Is er een verschil van meening over een bepaald punt dan zal de voorzitter binnen 3 dagen een algemeene vergadering van het bestuur bijeenroepen

Betreffende den bouw van de nieuwe fabriek aan den Vlissingen Singel, kan de voorzitter mededeelen, dat de paalfundeering thans gereed is en zachtjes aan met het metselen der steenfundeering kan worden begonnen. Het werk is wel wat tegengehouden door den minder geregelde aanvoer der palen. Spr. hoopt dat het werk verder zonder stoornissen zal kunnen worden afgewerkt.

Betreffende de financieele aangelegenheden deelde de voorzitter mede, dat de voor den bouw benodigde gelden bijeen zijn, want al zijn de obligaties niet alle nog geplaatst, de Centrale Bank te Utrecht heeft aan de nog ontbrekende gelden geholpen. Spr. wekt de leden op zooveel mogelijk obligaties te nemen en vrienden en bekenden daar ook toe op te wekken, opdat de schuld aan de bank ten spoedigste kan worden afgelost.

Spr. wijst er vervolgens op, dat er allerlei onware praatjes worden rond gestrooid, oa. dat de fabriek zou moeten gaan stil leggen; er komen allerlei op den weg, die men nog altijd wist weg te jagen. En niet alleen niet-leden, doch ook leden strooien praatjes rond, o. a. een dat hij gelden heeft moeten storten. Spr betreurt het dat het lid, die dat zeide, niet aanwezig is, dan kon hij eens zeggen waar hij dat geld gebracht heeft, spr. heeft er niets van gezien.

Bij de nu volgende rondvraag kwamen verschillende zaken naar voren.

Aan den heer Mesu werd gezegd, dat als hij personen weet, die in strijd met art. 9 der statuten melk levert aan een slijter of anderen fabrikant, hij dit aan het bestuur moet zeggen, dat dan een ernstig onderzoek zal instellen.

Op een andere vraag uit de vergadering werd gezegd, dat in de zaak tegen den heer Leijnse, de coöperatie in Den Haag in het gelijk werd gesteld, maar dat men nu afwacht het vonnis van de rechtbank. In ieder geval zal de kwestie, aan de coöperatie geen geld kosten.

Op verdere vragen werd toegezegd, dat het filiaal te Vlissingen in- en uitwendig wat zal worden opgeknapt, verder dat als over een maand of tien de nieuwe fabriek gereed is, zal kunnen worden uitgemaakt of het vroeg leveren van melk nog noodig is.

De heer de Buck zeide te vreezen, dat de Zomertijd zal blijven en hij vraagt of het dan maar niet het beste is, dat de landbouwers zeggen, er zich niets van aan te trekken.

De voorz. zegt dat dit dan toch alleen zou kunnen als alle landbouwers op Walcheren dat doen en niet alleen de leden der coöperatie.

Toegezegd werd dat de tapmelk met de nieuwe fabriek wel beter zal worden.

Nog werd opgemerkt dat men zich van het hekelen der coöperatie niets moet aantrekken en dat van de nieuwe fabriek op het Hofplein niet veel last wordt ondervonden.

Hierna hield de heer van der Zee, ambtenaar van den Keuringsdienst van waren, uit Goes, een inleiding over de zindelijke behandeling van de melk. Spr. wees er op, dat het melkbedrijf in Zeeland nog in zijn ontwikkelingsstadium verkeert, maar dat er in de drie jaar, dat de keuringsdienst werkt, reeds veel verbeterd is, en de vervalschingen nagenoeg tot het verledene behooren. Ook de behandeling van de melk liet veel te wenschen over. Men denkt nog te veel, het is altijd zoo gegaan, het zal nog wel zoo gaan, doch iedere tijd heeft zijn methoden en behoeften, dat blijkt ook reeds uit het oprichten der coöperatie zelve. Spr. brengt dank aan de medewerking van den directeur om de melk zoo goed mogelijk te doen zijn, maar buitens diens bereik staat de eigenlijke zindelijkheid met de melk. Een eerste eisch is, dat de melk direct na het melken gezift wordt.

Spr. toont de noodzakelijkheid daarvan aan door het laten rond gaan van drie foto's, een van de ongezifte melk; een van slecht gezifte melk en ten slotte een van goed gezifte melk, waaruit dan ook alle vuil verdwenen is.

Vervolgens demonstreert spr. een z.i. zeer goede zift, waarin boven in een grove zift voor het grootere vuil, dan twee, eveneens koperen, fijnere ziften, waartusschen een velletje watte, dat laatste neemt verder alle vuil tot zich, wat door het overgooien van een kan ongezifte melk nader werd aangetoond. De toestand is nog steeds niet zooals hij moet zijn en het ligt op den weg der leden van de coöperatie om daarin verandering te brengen. De keuringsdienst heeft in korten tijd belangeloos een groot aantal ziften volgens het beschreven model, geplaatst. Als men vraagt of het ziften niet aan de fabriek kan worden gedaan, zegt spr. dat bijv. de avondmelk eerst den volgenden morgen naar de fabriek gaat en dan is de room reeds zoo afgescheiden, dat hij zich vast zet op de watte en de melk niet meer doorzakt. Maar dan zijn ook de bacteriën nog in groote getale aanwezig gebleven en dit bevordert het zuur worden der melk. Tot nu toe heeft de dienst steeds voorgelicht, maar daar komt eens einde aan.

De kosten van aanschaffing zijn gering, een zift met 100 watte schijfjes kost f 4,20, en nieuwe schijfjes, kosten nog geen 40 cent per 100. De beurt is nu aan de boeren om te zorgen voor zindelijke melk, en zij moeten maken, dat de dienst niet met dreigementen moet komen, want zij, die door gaan als tot nu toe zullen zeker niet den strafrechter in aanraking komen, de dienst zal zijn controle verplaatsen van de fabriek naar de boeren.

Op deze inleiding volgde een discussie, waarbij o.a. gezegd werd dat bij drie keer melken de kosten der vatte 1,2 cent per dag zijn. Algemeen bleek men overtuigd van het nut der getoonde ziften. Van een zijde werd voorgesteld vanwege de coöperatie er ieder lid een te geven, doch dit stuitte o.a. af op de onmogelijkheid uitgaven te voteeren, zonder het op de agenda stond. Ook dwang op de leden om er een te koopen, meende men niet te kunnen doorvoeren en werd ten slotte bepaald, dat de coöperatie zich alleen beschikbaar zal stellen om de ziften te laten komen. Van de 35 aanwezige leden wilden er direct 35 een hebben, enkele andere hebben er reeds een.⁵

5 ?? (ZHN.)

Bij de discussie merkte de heer Zwagerman o.a. op, dat men niet vergeten mag, dat het vuil niet in de melk hoeft te komen, als men goed melkt en o.a. de uiers der koeien schoon houdt. Ook goede emmers en bussen zijn van groot belang en natuurlijk ook de goede ziften. Men doet goed alles coöperatief aan te koop en dan later verplichtend te stellen het goede materiaal te gebruiken, maar men moet voorzichtig zijn de aanschaffingen uit de kas te bekostigen dat is een gevaarlijke weg.

Middelburgsche Courant, 26/06/1925; p. 2/6

AFLOOP VERKOOPINGEN.

— Door Notaris W. Hiolen werden gisterenavond in het openbaar verkocht de eigendommen der Stoomtimmerfabriek „Zeeland” alhier

VII. Een fabrieksgebouw, zijnde de voormalige boterfabriek, met bijbehorend erf, nabij de Seisstraat, groot 697 Centiaren.

Koopers G. en J. van Sluijs, beiden te Middelburg, voor f 3009.

Middelburgsche Courant, 03/12/1925; p. 6/6

— Door den bond van melkveehouders is in een Maandag j.l. gehouden vergadering te St. Maartensdijk besloten den melkprijs te bepalen op 16 cent per Liter. Voordien 14 cent.

Zie vergadering Bond v Melkveehouders 1925

COÖPERATIEVE MELKINRICHTING EN STOOMZUIVELFABRIEK

„WALCHEREN”
TE MIDDELBURG

Gebruikt U reeds onze hoogfijne
Gepasteuriseerde Roomboter?

Onze Boter wordt uitsluitend bereid uit Room, aangezuiverd met zuivere cultuur (reincultuur) om steeds de gewenschte heerlijke smaak en aroma te verkrijgen. Zij is iederen dag **versoch** verkrijgbaar, netjes in perkament verpakt en daarbij voorzien van het **Rijkscontrolemerk**, daar onze fabriek is aangesloten bij de Nederl. Botercontrole. Deze controle verschaft U de **eenige absolute garantie** voor **zuivere onvervalschte Roomboter** met normaal watergehalte

Onze **PRIMA ROOMBOTER**
kost deze week slechts
f1.30 per halve K.G.

Verkrijgbaar bij:

Filiaal Aagje Dekenstraat, Tel. 66
C. J. JANSSEN, Bellamy park.
v. d. SCHAAF, Breeewaterstraat.
KODDE, St. Jacobstraat.
ZANDEE, Walstraat
W. GELJON, Bloemenlaan.
VERBEEK, Tuindorp, Singel.
DE JONG, Van Galenstraat.

Vlissingse Courant, 26/03/1926; p. 1/6

De stoomzuivelfabriek „Walcheren“.

De nieuwe fabriek van de coöperatieve melkinrichting en stoomzuivelfabriek „Walcheren“, aan den Poelendaalschen Singel te Middelburg, zal Donderdag a.s. des namiddags 3 uur, officieel worden geopend.

Goessche Courant, 31/03/1926;

— De in 1916 opgerichte Coöperatieve melkinrichting en zuivelfabriek „Walcheren“ te Middelburg, welke van de 22 miljoen jaarlijks op Walcheren geproduceerde K.G. melk, 4 miljoen K.G. van haar 200 leden ontvangt, en van de 5 miljoen K.G. consumptie-melk, 2.2 of 44 pct. levert, zag haar bedrijf veel te klein worden en werd daarom in 1924 besloten eene nieuwe fabriek te stichten, welke na veel onderhandeling thans gebouwd is op een terrein aan den Singel te Middelburg, maar liggend in de gemeente Koudekerke. Dinsdagmiddag is deze fabriek officieel geopend in tegenwoordigheid van verschillende autoriteiten o.a. den commissaris der Koningin, en de gemeentebesturen van Middelburg, Vlissingen en Koudekerke. Verschillende heeren voerden het woord en schetsten het groote belang van de tot standkoming van deze fabriek voor de landbouwers, doch ook voor de consumenten. De fabriek voldoet in alle opzichten aan de eischen van de tegenwoordige hygiëne en techniek.

De nieuwe zuivelfabriek van de Coöperatieve Melkinrichting en Stoomzuivelfabriek Walcheren aan de Poelendaelesingel te Koudekerke (later Middelburg). 1926 - 1926

Bron: Foto Zeeuws fotoarchief

Leden van de Coöperatieve Melkinrichting en Stoomzuivelfabriek Walcheren poserend voor de hoofdingang van hun pas geopende fabriek aan de Poelendaelesingel te Koudekerke (later Middelburg). 1926 - 1926

Bron: Foto Zeeuws fotoarchief

COOPERATIEVE MELKINRICHTING EN ZUIVELFABRIEK „WALCHEREN”.

Sedert enkele dagen wordt het bedrijf van de Coöperatieve melkinrichting en zuivelfabriek „*Walcheren*” te Middelburg uitgeoefend in de nieuwe fabriek aan den Poelendaalschen Singel, doch de officiële opening had eerst gisterenmiddag plaats.

Tegen 3 uur verenigden zich in een der lokalen, waaraan thans nog geen bestemming is gegeven, maar waar later melkpoeder of kaas zal worden gemaakt, de leden van het bestuur, de directeur, vele met hun dames en meerdere genodigden, o.w. wij opmerkten de Commissaris der Koningin, leden van het gemeentebestuur van Middelburg, van dat van Koudekerke en dat van Vlissingen, de hoofdingenieur-directeur van de rijkswaterstaat; vertegenwoordigers van den Noord-Brabantse Zuivelbond, (xxxx) en verschillende andere personen.

Het lokaal was keurig versierd en verschillende bloemstukken waren ontvangen. Toen allen 'n zitplaats hadden ingenomen, nam de voorzitter der coöperatie, de heer A. de Visser, het woord. Hij hoopte dat allen die mochten bijdragen tot het welslagen dezer onderneming, met toewijding en opgewektheid hun plicht mogen doen, en dat Gods rijke zegen zal mogen rusten op dat grote werk van 200 veehouders van Walcheren en Nieuw- en St. Joosland. Hiermede verklaarde bij de fabriek voor geopend.

De heer C. Zwagerman, rijkszuivel-consulent voor Zeeland, voldeed gaarne aan het verzoek iets mee te delen omtrent de betekenis van dit bedrijf voor de veehouders van Walcheren, en voor een in hygiënisch opzicht hoogstaande melkinrichting van Middelburg, Vlissingen en Souburg, omtrent de wordingsgeschiedenis daarvan en omtrent de inrichting en werkwijze.

De geldelijke resultaten van het landbouwbedrijf op Walcheren worden voor een zeer belangrijk deel bepaald door de inkomsten uit de melkveehouderij. Door ± 1100 veehouders worden hier ongeveer 5500 melkkoeien gehouden. De gezamenlijke jaarlijkse melkproductie bedraagt ongeveer 22 miljoen K.G. Deze melk krijgt, globaal genomen, de volgende bestemmingen: 2 miljoen K.G. of 9 % voor kalveren en varkens; 7 miljoen K.G. of 32 % voor de menselijke consumptie; 13 miljoen K.G. of 59 % voor verwerking op zuivelproducten, vrijwel uitsluitend boter.

Ongeveer de helft van de totale productie blijft op de boerderijen. De andere helft gaat van de boerderijen af voor de menselijke consumptie of voor verwerking in fabrieken. De 11 miljoen, K.G. die niet op de boerderijen blijven, krijgen, de volgende bestemmingen: ± 2 miljoen K.G. wordt door de veehouders zelf direct voor de consumptie afgeleverd; ± 2 miljoen K.G. gaat via de slijters naar de consumenten; 7 miljoen K.G. gaat naar een 4-tal fabrieken. Hier van komt 4 miljoen K.G. naar de coöperatie „*Walcheren*”.

De hoeveelheid melk, die op Walcheren naar de fabrieken gaat, vermeerdert voortdurend, ten koste van de melk op de boerderijen tot boter verwerkt.

De grote economische betekenis van dit bedrijf schuilt dan allereerst daarin, dat nu reeds 20% van alle op Walcheren geproduceerde melk hier tot waarde moet worden gebracht. Dit percentage groeit nog steeds.

Het is dan ook volkomen begrijpelijk, dat de boerenstand van Walcheren met grote interesse de groei en bloei van dit bedrijf volgt en de opening van deze nieuwe fabriek als een gebeurtenis van grote betekenis beschouwt.

Ook de belangen van de bevolking van Middelburg, Vlissingen en Souburg zijn bij deze gebeurtenis nauwer betrokken dan velen misschien denken. In die plaatsen is per jaar voor de consumptie nodig: 5 miljoen K.G. melk; ± 250.000 K.G. natuurboter en bovendien heel wat karnemelk en room.

Van deze producten levert de Coöperatie: 22 miljoen K.G. melk of 44 % der behoefte; bijna 60.000 K.G. boter of 24% der behoefte en eveneens een groot deel der benodigde karnemelk en room.

Een goede melkvoorziening der bevolking is een hygiënisch belang van de allereerste orde. Ik ben ervan overtuigd dat dit bedrijf er niet weinig toe zal, bijdragen de melkvoorziening hier op een hoger peil te brengen.

Thans iets over het ontstaan van dit bedrijf. De zuivelcoöperatie die overal elders in ons land na 1880 tot grote bloei kwam, heeft op de boeren op Walcheren lange tijd geen vat gehad. Eerst in 1916 waren een 80-tal landbouwers hier voldoende overtuigd van het feit, dat ook hier de zuivelcoöperatie nodig was om èn de zuivelnijverheid èn de melkvoorziening der bevolking op een hoger peil te brengen.

Een bestaande kleine particuliere melkinrichting⁶ werd overgenomen. Sedert 1916 is dit bedrijf in alle richtingen uitgegroeid. De melkaanvoer steeg van ruim 1 miljoen tot 4 miljoen K.G. de afzet van consumptiemelk van 670.000 K.G. tot 2.2 miljoen K.G. De boteromzet van 20.000 K.G. tot 57.000 K.G.

De ruimte in het oude bedrijf werd veel te klein en de werktuigen geraakten oud en van onvoldoende capaciteit. Het aantal leden was gestegen van 80 tot bijna 200. Daarom kwam het bestuur in November 1923 voor de algemene vergadering met plannen voor de stichting van een geheel nieuwe fabriek. Het ging niet zo vlot de meerderheid der leden tot deze grootse maar noodzakelijk onderneming te doen besluiten. In februari 1924 viel echter met grote meerderheid het besluit, waarbij aan het bestuur een krediet van hoogstens f 240.000 voor nieuwbouw werd verleend. Het bedrag leek groot, maar is toch zeker niet te drukkend voor een bedrijf dat bijna voor ½ miljoen gulden per jaar omzet. De bedrijfskosten stijgen, hierdoor slechts met 40 cent per 100 liter melk.

Het zou me te ver voeren over het verloop van de bouw te vertellen. Genoeg zij het te vermelden, dat de gebouwen ± f 125.000 en de inrichting ± f 100.000 gekost heeft. Het werk is thans voltooid en wij allen hopen zeker dat het bedrijf ten zegen van de bevolking van ons mooie eiland Walcheren zal mogen werken tot in lengte van dagen.

Waar voor de meesten van U de zuivelindustrie iets geheel nieuws is, zal ik nog kort even uiteenzetten hoe het bedrijf ongeveer ingericht is en werkt.

Het gebouwen-complex heeft de hoefijzervorm. Tot heden hoorde ik nog steeds dat iedereen het architectonisch welgeslaagd vindt. Als Burg. en Weth. van Middelburg op de om het gebouw gereserveerden gemeentegrond, nog wat bloemen en groen zouden willen aanbrengen,

6 Melkinrichting van L. Dekker.

zal zeker ook niemand meer kritiek uitoefenen op de plaatsing van een fabrieksbedrijf op dit mooie punt van de Singels.

In de vleugel op het Noorden vinden we: De directeurswoning; het bediendenkantoor; de hal voor de uitbetaling der melk; het iets verhoogde roomzuurlokaal; onder het roomzuurlokaal de koel- en pakkelder voor de boter; het laboratorium.

Het roomzuurlokaal op het Noorden is een fris vertrek met drie grote bassins voor de verzuring van den room. De botervrieskelder is van grote waarde omdat de coöperatie daardoor in staat is ook 's zomers stevige boter te leveren.

De inrichting van het laboratorium, een belangrijk onderdeel van een melkinrichting, is nog niet compleet.

Aan de voorzijde bevinden zich, behalve het laboratorium, de „*melkontvangst*” en een groot reservelokaal. Aan de melkontvangst komt de melk van de boeren 's morgens binnen en wordt de ondermelk afgegeven. Er bevindt zich een nauwkeurige bascule, een uitdrupapparaat en twee ondermelkbakken. Het reservelokaal zal later waarschijnlijk voor kaas- of melkpoederbereiding worden ingericht.

Achter de melkontvangst ligt het belangrijkste lokaal van de fabriek. Hier wordt de melk gepasteuriseerd, ontroomd en de melk gekarnd. Hier zijn de voornaamste zuivelwerktuigen opgesteld. De grote karnkneder stelt in staat de room van een dag in een keer te karnen. In hetzelfde werktuig wordt de boter ook gekneet en gezouten, zonder dat het product met de handen aangeraakt is. De meeste verse, voor de consumptie bestemde melk, wordt hier eerst door een centrifuge gereinigd, daarna voorgewarmd op ruim 60 graden en vervolgens in een zgn. Dauerpasteur een uur op 64 graden gehouden. Deze pasteurs zijn alleen nog maar in de meest moderne melkinrichtingen in gebruik. Door deze behandeling wordt de melk veel duurzamer, zonder dat het karakter van rauwe melk verloren gaat. Na het pasteuriseren wordt de melk diep afgekoeld en daarna uitgevent. Na zo'n behandeling is het vrijwel buitengesloten dat 's zomers melk afgeleverd wordt die bij het koken dik wordt.

In de linkervleugel vinden we het ketelhuis met 2 ketels, elk met 80 M². verwarmd oppervlak. De machinekamer met stoommachine van 80 I.P.K., koelmachine voor 80.000 calorieën per uur en installatie voor levering van warm water. De koelmachine is voor een moderne melkinrichting onmisbaar. Daardoor krijg men in den zomer steviger boter en veel duurzamer melk. Verder is hier het pompen lokaal, voor de watervoorziening van het bedrijf.

Dan is er de melkbewaarplaats, waar in grote bassins de consumptiemelk bewaard wordt. Hieraan verbonden is een bordes met meetapparaten om de bussen van de venters te vullen. Achter deze ruimte is nog een afdeling voor het maken van flessenmelk en pap. Hier zijn ook de loketten voor afgifte van boter, flessenmelk, enz. aan de venters.

Twee Nortonputten leveren een overvloed van diep-grondwater. Twee pompen met 40 M³. capaciteit per uur brengen het op.

Door de fabriek loopt een voor oningewijden verwarrend net van buisleidingen. Een buizenet dient voor het vervoer van gekoeld pekewater. Een ander voor koud nortonwater. Een derde voor warm water voor de reiniging. Ten slotte een vierde buizenet voor de stoom, die

voor het ontsmetten van leidingen en zuivelwerktuigen geregeld gebruik wordt. Daar tussen door lopen allerlei leidingen voor melk, karnemelk, room en ondermelk.

Vloeibare producten worden alle door leidingen en goten gepompt. Overal in de fabriek liggen met flink verval prachtige tegelvloeren. De riolering en de ventilatie zijn tot in de puntjes verzorgd.

Alle voorwaarden voor een uiterst zindelijke en hygiënische behandeling der in dit opzicht zotere zuivelproducten zijn hier aanwezig.

Als dit bedrijf de bloei van het zuivelbedrijf op Walcheren helpt verhogen en bovendien er toe bijdraagt dat de melkverzorging der bevolking op een hoger peil komt, zullen de verwachtingen van zijn stichters daarmee in vervulling gaan.

Hierna nam de Commissaris der Koningin, de heer jhr. mr. J. W. Quarles van Ufford, het woord en zei eerst niet van plan te zijn geweest het woord te voeren, het feestelijk aanzien van het lokaal noopt hem er toe dit echter wel te doen. In de eerste plaats wil spreker dan dank brengen voor de hem geworden uitnodiging, maar dan uitdrukking geven van zijn grote belangstelling in een tak van het landbouwbedrijf, namelijk de veehouderij en de daaruit voortvloeiende zuivelbereiding. Het is begrijpelijk dat men meer en meer de antieke wijze van zuivelbereiding verlaat en meer zorg besteedt aan het vraagstuk der aflevering van de melk.

Reeds dikwijls is vroeger dit vraagstuk ook bij de Z.L.M. besproken, maar er is nog altijd bij de Zeeuwsche landbouwers een soort tegenzin tegen coöperatie. Toch is het zeker een materieel belang voor de landbouwers en ook een algemeen belang. Spreker wil zich geen partij stellen over de vraag coöperatie of niet, maar wel zijn voldoening uitspreken over de goede samenwerking, die men heeft betracht en hulde brengen aan de bestuursleden en de leden, die durf en doorzettingsvermogen toonden om deze fabriek tot stand te brengen. Men zegt wel eens dat de Walchersche boeren minder vooruitstrevend zijn, maar deze fabriek toont, dat dit maar praatjes zijn. Spreker spreekt zijn beste wensen voor de vereniging uit en hoopt, dat God's zegen op dit werk moge rusten.

De burgemeester van Koudekerke, de heer H. P. baron van der Borch tot Verwolde, bracht ook dank voor de aan het gemeentebestuur gezonden uitnodiging en hoopte, dat altijd de fabriek in de gemeente Koudekerke zal blijven staan, want dat is een landbouwende gemeente. Er zijn wellicht wel eens moeilijkheden in de weg gelegd, en spreker hoopt dat alle samen zullen blijven werken om de moeilijkheden uit de weg te ruimen. Spreker uit zijn beste wensen voor de fabriek en hoopt op God's zegen.

De burgemeester van Middelburg, de heer P. Dumon Tak, bracht ook dank voor de uitnodiging aan het gemeentebestuur. De fabriek is voor de streek van groot belang. Spr. wil van de vroegere wijze van melkvoorziening geen goed en geen kwaad zeggen, maar geeft aan de tegenwoordige toch de voorkeur. Ook meent spr. dat de oprichting blijk geeft van grote durf der leden. Toen tot de oprichting van een nieuwe fabriek werd besloten, was toch eigenlijk reeds de pap gestort. En er zullen nu nog wel leden zijn, die angstig de toekomst tegemoet zien en zelfs nog wel, die zelfs een boete zullen willen betalen van f 150 per koe. Er zijn vele conferenties met Burg. en Weth. gehouden en het bestuur zal gemerkt hebben, dat de gemeentelijke wetgevende machine niet altijd vlug draait, maar dat het ook wel eens anders gaat heeft het ondervonden, toen binnen 24 uur toestemming werd verkregen om buizen te leggen in ge-

meentegrond voor de uitlozing op het kanaal. Spr. eindigt met hartelijke gelukwensen bij deze opening.

Ook de heer Schoenmakers, directeur der Coöperatieve fabriek te Hasselt, wenst het bestuur en de directeur van harte geluk met de opening der nieuwe fabriek.

De heer M. Laernoës, wethouder alhier (?), voerde het woord en deelde mee, dat de burgemeester verhinderd was te komen. Ook spreker wenst geluk met de totstandkoming der fabriek. Hij heeft met belangstelling vernomen dat hier 2200 ton melk per jaar wordt geproduceerd en meent, dat er ook op export zal worden gewerkt, wat weer van groot belang is voor de bevordering van het vervoer per stoomboot en spoor. Spreker hoopt dat allen, die in de fabriek werken, er hun levensdoel in zullen vinden.

De heer Joh. Vos, uit Roosendaal, voorzitter van den Noord-Brabantse Zuivelbond, wenst ook geluk met de opening en zegt het niet eens te zijn met den Commissaris der Koningin, dat de Zeeuwsche boeren niet voldoende voor coöperatie voelen, hij wijst daarbij op de grote Z.L.M.

Ten slotte voerde nog het woord de heer J. Philipse, directeur van de coöperatieve landbouwvereniging „*Eiland Walcheren*” om zijn gelukwensen aan te bieden.

De voorzitter bracht dank voor de gesproken woorden en hoopte, dat alle goede wensen in vervulling zullen gaan.

Intussen waren door een viertal dochters van bestuursleden, gelukkig allen in de Walcherche kleederdracht, verversingen aangeboden, na het gebruik waarvan in drie ploegen een wandeling door de verschillende delen van de fabriek begon en konden allen zich overtuigen, dat de heer Zwagerman niets te veel van de inrichting had gezegd. Alles maakt een zeer flinke en vooral ook zindelijke indruk.

Gegevens Walcheren 1925/26		
1100 melkveehouders		
5500 melkkoeien		
22 mln. kg melk	2 mln voor kalver of varkens voer	9 %
	7 mln. voor menselijke consumptie	32 %
	13 mln verwerking tot zuivelprod	59 %
22 mln	11 mln blijft op boerderij	50 %
	2 mln vent de veehouder zelf uit	
	2 mln gaat naar de slijters voor verkoop	
	7 mln gaat naar de 4 fabriekjes	4 mln. naar <i>Walcheren</i>
	1) <i>Walcheren</i> Coöperatie <u>R.S. Meine</u>	De Wal ?? b. cm.
	2) <i>Anglo-Zeelandia</i> <u>A. Reijnierse</u>	Loskade b. mp. gm. sp.
	3) <i>Samenwerking</i> Slijters <u>C. J. Polderman</u>	Hofplein D 76 b. k. cm.
	4) <i>Vlissingsche Melkinr.</i> J.A. Visser	Glacisstr. 163 b. k. cm.

Coöperatieve Melkinrichting en Zuivelfabriek „Walcheren” te Middelburg.

In de deze week gehouden vergadering van de Coöperatieve melkinrichting en zuivelfabriek „Walcheren” te Middelburg werden de jaarcijfers medegedeeld, waaruit bleek, dat in totaal is aangevoerd 3.849.166 K.G. melk.

Afgeleverd werden 2.155.714½ L. volle melk voor f 264.684.33; 38.927 halve en 55.696 heele, gelijk aan totaal 75159 heele flesschen gepasteuriseerde melk voor f 12.087.42; 160.925 L. karnemelk voor f 9819.64½; 37.367 K.G. boter voor f 133.353.54½; 344170 L. room voor f 6.186.74½; 58083 flesschen pap voor f 5441.37 en 1.062.893½ L. taptemelk f 23497.19½. Totaal werd verkocht voor f 455.070.15.

In het filiaal te Vlissingen werden verkocht 1.062.056 L. melk, 25.016 L. karnemelk en 102.583 L. taptemelk.

De balans per 31 December 1925 geeft aan bezittingen: gebouwen f 22000; machines f 16000; gereedschappen f 450; auto f 1500; onkosten f 14104.10; fabriek in aanbouw f 161.872.14; kas f 4851.78½ B. C. Eindhoven f 250; debiteuren f 14185.98; melk f 132.25; boter f 820.52½; bijproducten f 200 en 6 pct. obligaties in portefeuille f 124.200.

De schulden zijn: 6 pct. obligatie leening f 228.000; 5 pct. leening f 22800; uitgeloten 5 pct. obligatie f 300; te betalen coupons f 25; ledenkapitaal

f 10484.47; melkslijters f 2200; reserve f 26253.04; onkosten f 15884.45; boeren leenbank f 7577.72; coöp. centrale Raffei senbank f 41000.

Rekening van lasten en baten van 1 Januari tot 31 Dec. 1925 geeft aan lasten: melkleveranciers f 336.256.90; bij-schrijving ledenkapitaal f 1855.53; onkosten f 85407.73½; afschrijving gebouwen f 500; idem machines f 1500; idem auto f 500; bijschrijven reserve f 9676.

De baten zijn: melk f 276704; boter f 104.430.07; bijproducten f 45.034.85½.

Vanwege den Brabantschen Zuivelbond en ook door de commissarissen waren de cijfers, de boeken enz. gecontroleerd en overeenkomstig het advies van beiden werd een en ander onveranderd goedgekeurd.

Namens commissarissen bracht de heer Roose hulde voor de wijze waarop de administratie en het beheer worden gevoerd.

Met algem. stemmen vereenigde de vergadering zich met de voorstellen van bestuur en raad van commissarissen om de oude fabriek en directeurswoning aan de Wal en de Kapoenstraat te Middelburg publiek te verkoopen en om het pand Wal B 37 niet te verkoopen en in te richten als verkoopfiliaal. Voor de inrichting werd aan het bestuur een maximum crediet van f 1500 verleend.

De overgebleven bruikbare machines van de oude fabriek zal het bestuur trachten onderhands te verkoopen.

1927

Middelburgsche Courant, 24/08/1927; p. 1/4

— Verleden week meldden wij, dat de prijs van de melk verhoogd werd van 12 op 14 cent. Deze verhoging is een gevolg van de actie van den Bond van Melkveehouders. De melkslijters alhier hebben aan den eisch van dien Bond gehoor gegeven.

Te Vlissingen echter weigerden zij en had dit tot gevolg dat de leden van den Bond geen melk naar die stad meer brachten. Men wist toen melk van elders te krijgen, maar ook daaraan wist de Bond een einde te maken. Als er een tekort blijft, zullen ook te Vlissingen de consumenten 14 cent moeten gaan betalen. In verband met deze verhoging mag er wel eens op worden gewezen, dat b.v. te Bergen op Zoom 10 cent wordt betaald.

— 0 —

Meer bij Bond v Melkveehouders; 1927

Middelburgsche Courant, 23/09/1927; p. 8

B O T E R.

Onze prima ROOMBOTER met rijksmerk, kost deze week
slechts f 1.175 per ½ K.G.

Coöp. Melkinrichting en Zuivelfabriek
„WALCHEREN“.

SINGEL. Tel. 83.

Coöperatieve Melkinrichting en Stoomzuivelfabriek „Walcheren”.

In de Vrijdagmiddag in de sociëteit „*St. Joris*” te Middelburg gehouden ledenvergadering van bovengenoemde Coöperatie, wees de voorzitter, de heer H. Visser, er in zijn openingswoord op, dat het voldoening geeft, dat er veel leden zijn opgekomen, waaruit het medeleven in de gang van zaken blijkt. Speciaal heette de voorzitter den heer Zwagerman, Rijkszuivelconsulent, welkom.

Nadat vastgesteld was, dat volgens de presentielijst 63 personen aanwezig waren, deelde de voorzitter mee, dat door het bestuur is aangesteld een gediplomeerd controleur, die belast is met het onderzoek der melk op kwaliteit en verder onderzoek op de boerderijen en controle in de fabriek.

Door de directeur, de heer R. S. Meinen, werd verslag gedaan over de werking van de fabriek gedurende 1927.

Na enkele vragen van de heer J. Lorier, die nader werden toegelicht, werd de verlies- en winst-rekening met algemene stemmen goedgekeurd.

Uit die rekening blijkt, dat de lasten bedroegen: afschrijvingen *f* 14.561,07½ bijschrijvingen (ledenkapitaal enz.) *f* 827,24, onkosten (interest, lonen, expeditie) *f* 101.135,16 en melkrekening *f* 353.907,81. De baten waren: producten *f* 466.842,28½, en faillissement Leijnse⁷(uit reserve) *f* 3.589. Eindcijfer dus voor beide *f* 470.431,28½.

De balans geeft aan bezittingen: gebouwen, machines enz. *f* 269.034,30; voorraden, vooruit betaalde onkosten enz. *f* 15056,90, kas en effecten *f* 17.142,57; debiteuren *f* 141.91,74 en 6 pct. obligatiën in portefeuille *f* 86.200.

De schulden zijn: leningen *f* 234.400; uitgelote 5 pct. obligaties *f* 400; kassiers en reserve *f* 112.565,03; ledenkapitaal *f* 10.341,21; crediteuren melkleveranciers *f* 43.904,27 en te betalen coupons *f* 15.

Er werden verkocht 2.024.755½ liter volle melk, 43.713 hele en 87.106 halve flessen gepasteuriseerde melk, 133.456½ liter karnemelk; 82.680¼ K.G. boter; 396.643 room; 62.623 pap; 1.722.026 taptmelk; 61.688 spoel; 273 ijs; 1.112 fosco; alles te samen voor *f* 475.737.53½ tegen *f* 403.253.88½ in 1926.

Volgens het rapport van de inspecteur van de controledienst van de Brabantse Zuivelbond, werd steeds alles in orde bevonden, terwijl de voorzitter van de Raad van Commissarissen, de heer J. J. Mesu, mededeelde, dat de Commissarissen steeds aanwezig waren bij de technische en administratieve controles van genoemden dienst en ook hij kan mededelen steeds alles in orde werd bevonden.

Bij tweede vrije stemming werd met overgrote meerderheid tot bestuurslid gekozen de heer J. Overbeeke,

De heer Zwagerman zei het hem een genoegen is te constateren, dat de fabriek steeds in bloei toeneemt en de verwachtingen aan de nieuwe fabriek gesteld, ook wat betreft het onkostencij-

⁷ Onduidelijk!

fer, bewaarheid worden zoals door de deskundigen voor de bouw van de fabriek werden becijferd.

Bij de rondvraag werd op een vraag van de heer E. Verlare geantwoord, dat de controleur zeker wekelijks de leden en leveranciers een overzicht kan geven van de kwaliteit der geleverde melk.

Een vraag van de heer Lorier, of het niet op de weg der coöperatie ligt subsidie te geven aan de veekeuringen. Dit zal door het bestuur worden overwogen.

Ten slotte vroeg de heer Lorier nog of niet meer reclame bij de verbruikers kan worden gevoerd, door te wijzen op de hygiënische bewerking en zuivering van die melk in de fabriek.

Hierna sloot de voorzitter deze geanimeerde vergadering.

Middelburgsche Courant, 01/11/1928; p. 2/6
UIT MIDDELBRG.
De heer R. S. Meinen, directeur der Coöp. Melkinrichting en Zuivelfabriek „Walcheren” heeft aan het bestuur eervol ontslag uit die betrekking gevraagd. Het bestuur heeft aan dit verzoek voldaan en het ontslag eervol verleend.

Middelburgsche Courant, 13/12/1928; p. 1/6
— De heer M. A. van Varik directeur der stoomzuivelfabriek „Codimey” te Dieren is benoemd tot directeur der coöp. melkinrichting en zuivelfabriek „Walcheren” te Koudekerke (Poelendalsingel).

Coöp. Melkinrichting „Walcheren”.

MIDDELBURG: Dinsdagmiddag werd in de sociëteit *St. Joris a l h i e r*, de algemeene, voorjaarsvergadering gehouden van de, coöperatieve melkinrichting en zuivelfabriek „Walcheren” onder voorzitterschap van den heer A. de Visser te O. Souburg.

In zijn openingswoord heette de voorzitter de talrijk aanwezigen hartelijk welkom en verheugde zich erover dat de werking der coöperatie in het afgelopen jaar tot tevredenheid stemt. Van de schuldleeningen werd *f* 18.000 afgelost, terwijl uit ‘t den leden in druk toegezonden jaarverslag blijkt dat *f* 12.034,30 is afgeschreven op de gehouwen en inventaris en een bedrag van *f* 991,17 werd bijgeschreven op het reservefonds en ledenkapitaal.

De vergadering had een vlug verloop en er heerschte een aangename stemming. De rekening en verantwoording over 1928 en de balans per 1 Jan. 1929 werden goedgekeurd. Besloten werd de vergoeding voor vroege leverantie af te schaffen, zoodat met ingang van 1 Mei a.s. voor alle leden dezelfde prijs geldt. Een voorstel om het inleggeld per koe bij toetreding als lid te verlagen, vond geen voldoende steun wijl men van meening was, dat dit bedrag geen bezwaar kon zijn en het ook niet billijk was tegenover de oude leden daar deze bij toetreding ook *f* 2 per koe hebben moeten storten.

Vanuit de vergadering werd, nog een stem gehoord, de melk naar gehalte uit te betalen. In den loop van dit voorjaar zal met de kaasbereiding worden aangevangen.

Aan het jaarverslag ontleenen we nog. de volgende cijfers.

Ontvangen werden 4.920.702 L melk, waarvoor *f* 423.401,88 werd uitbetaald. Verkocht werden 2.030.616½ L. melk. 36.959 heele en 45.323 halve flesschen gepasteuriseerde melk, 145.384½ L. karnemelk, 101.227¾ K.G. boter, 4.893 L. room, 71.859 flesschen karnemelksepap, 2.282.995 L. ondermelk, 112.136 L. spoeling, 12½ staaf ijs en 2.796 halve fleschjes fosco.

De bruto-opbrengst bedroeg *f* 546.552,16½. Geproduceerd, werden dit jaar 97.743 K.G. boter, terwijl 750 K.G. werden bijgekocht. Het bedrag aan onkosten met inbegrip van af en bijschrijven bedroeg *f* 115.98,21.

Uitloting.

Het Bestuur der Coöperatieve Melkinrichting en Zuivelfabriek „Walcheren" te Middelburg, maakt bekend, dat van haar 5 pCt. Obligatieleening, oorspronkelijk groot f 30.000.—, zijn uitgeloot de navolgende nummers:

33, 81, 91, 200, 203, 215, 227, 234, 259 en 291.

Deze stukken, alsmede de verschenen Coupons, zijn betaalbaar ten kantore der Vereeniging vanaf 1 Mei 1929.

Namens het Bestuur,
M. A. VAN VARIK,
Directeur.

Verduistering.

De boekhouder L. K. van de Coöperatieve Melkfabriek „Walcheren" te Middelburg, heeft aan het bestuur bekend, gedurende 6 jaren voor een totaal bedrag van ongeveer f14.000 te hebben verduisterd, grootendeels vóór de tegenwoordige directeur in functie trad. Van een en ander is aangifte gedaan bij de politie.

Nader wordt gemeld:

De 28-jarige boekhouder L. K., die zich aan verduistering van gelden ten nadeele van de Coop. Zuivelfabriek „Walcheren" alhier heeft schuldig gemaakt, was sedert ruim 6 jaar in dienst dier onderneming en moet zich bijna direct aan verkeerde practijken hebben overgegeven. De gepleegde verduisteringen heeft hij op geraffineerde wijze in de boeken weten te verwerken, waarbij hij, naar verluidt, zelfs tot verandering van cijfers overging. Op deze wijze heeft hij zoo lang alle onderzoek van den vorigen en den tegenwoordigen directeur, van het bestuur en van den accountant weten te doorstaan. Gebleken is dat totaal een kleine f 14.000 is verduisterd. De man, die gehuwd is en op vrij grooten voet leefde, is Zaterdag aangehouden en heeft ook voor de politie een algeheele bekentenis afgelegd. De aangehoudenene zal aan de justitie worden voorgeleid.

Rechtszaken.

Rechtbank te Middelburg.

Verduistering.

L. K., 28 jaar, boekhouder te Middelburg en aldaar gedetineerd, werd ten laste gelegd dat hij als boekhouder van de Cooperatieve Melkinrichting en Zuivelfabriek „Walcheren" te Koudekerke, werd ten laste gelegd, dat hij in zijne betrekking, op verschillende tijdstippen geldsbedragen van f 160 tot f 250 tot een gezamenlijk bedrag van f 15.000 heeft verduisterd.

Eisch: 1 jaar gevangenisstraf met aftrek van het voorarrest. Mr. Adriense verdedigde den verdachte, besprak de slechte controle of liever de geheele afwezigheid daarvan en pleitte clementie voor den verdachte en tenslotte bij veroordeeling eene voorwaardelijke straf.

Coöp. melkinrichting en zuivelfabriek „Walcheren”.

In de sociëteit „St. Joris” te Middelburg werd Vrijdagmiddag onder voorzitterschap van den heer S. Simonse te St. Laurens de algemeene ledenvergadering gehouden der Coöperatieve Melkinrichting en Stoomzuivelfabriek Walcheren.

In zijn openingswoord wees de voorzitter erop, dat de toestand in het landbouwbedrijf reden geeft tot pessimisme. Dit moet echter juist een aansporing zijn tot innige samenwerking, want alleen deze kan er toe bijdragen den toestand te helpen verbeteren. Nog te weinig wordt dit door de melkveehouders op Walcheren begrepen. Spreker bracht dank aan den directeur, den heer Van Varik, voor de wijze waarop hij zich van zijn taak kwijt. Hij herinnerde er aan, hoe jarenlang werd verkondigd, dat op Walcheren geen goede kaas gemaakt kan worden. De tijd heeft anders geleerd, want de kaas die thans aan onze fabriek wordt bereid is van uitstekende kwaliteit. Ook hier blijkt maar weer al te goed dat elk vak zijn technisch geschoold personeel eischt.

Van de mededeelingen vermelden we o.a., dat de vereeniging is toegelaten als lid van het kaascontrolestation Zuid-Holland-Brabant, zoodat ze thans evenals op hare boter het rijksmerk op de kaas voert.

Bij de verkiezing van een bestuurslid, ter voorziening in de vacature van den heer A. de Visser, werd gekozen de heer A. Geschiere J.Hzn. te Grijskerke, terwijl in de vacature van den heer S. Simonse tot commissaris werd gekozen de heer A. J. Huisman te Meliskerke.

De rekening en verantwoording over 1929 werd goedgekeurd. Het voordeelig saldo, dat die van vorige jaren overtreft, bedraagt f 14.733,78 en wordt bestemd voor afschrijvingen. Tevens werd met bijna alle stemmen vóór besloten tot het vormen van een ledenschuld ad f 65.466,22. Tengevolge van een catastrofe bij ‘n coöperatie in een anderen tak van landbouwindustrie⁸ acht het bestuur dezen maatregel noodig, teneinde de coöperatievrees, die mede daardoor op Walcheren ontstaan is, te helpen wegnemen. Waar op deze wijze de oude leden voor een belangrijk deel der vereenigingspassiva borg zijn, kan voor de melkveehouders geen bezwaar tot toetreding als lid meer bestaan.

Uit het accountantsrapport blijkt nog, dat onder de onkosten, welke in 1929 f 74.191,60½ bedroegen, het geheele bedrag voorkomt hetwelk benoodigd was voor de inrichting van de nieuwe kaasmakerij en de vele andere aangebrachte verbeteringen in de fabriek.

De technische boekhouding vermeldt, dat ontvangen werden 4.312.248 L. melk, terwijl van derden werd bijgekocht 11.850 K.G. boter, 141.330 L. melk en 4734 L. taptmelk. Verkocht werden 1.874.324 L. losse melk, 32.861 halve en 43.735 heele flesschen gepasteuriseerde melk, 93.472 L. roomkarnemelk, 36.890 heele en 3.871 halve flesschen roomkarnemelk, 75.789 flesschen karnemelksche pap, 6.580 L. slagroom, 1.951.755 L. taptmelk, 724 fleschjes melkyoghurt, 100.601 K.G. roomboter en 596 kazen.

8 Vreemde zin, als we voorgaande knipsels over de verduistering van 15.000 gulden zien..... bij de Coöp. Zuivelfabriek Walcheren!!!

Ondergeteekenden berichten hun geachte Cliëntsle, dat met
ingang van **Maandag 14 April a.s.**

de Melkprijs alhier met **TWEE CENT** per Liter wordt
VERLAAGD!

Namens den Middelburgschen Melkhandel

DE MELKSLIJTERS VEREENIGING ONDERLINGE

SAMENWERKING.

DE Coöp. MELKINRICHTING en STOOMZUIVELFABRIEK

„WALCHEREN“.

DE N.V. MELKINRICHTING SAMENWERKING HOPPLEIN.

Zuivelfabriek Walcheren

MIDDELBURG: Vrijdagmiddag hield in de societeit „*St. Joris*” te Middelburg bovengenoemde vereeniging haar jaarvergadering onder voorzitterschap van den heer S. Simonse te St. Laurens.

In zijn openingswoord herdacht de voorzitter het overleden lid, den heer A. Poppe te Grijskerke, die gedurende vele jaren zijn beste krachten als bestuurslid aan de coöperatie had gegeven. Spreker wijst op de onlangs opgerichte commissie voor landbouwcoöperatie en spoort de leden aan het werk van die commissie te steunen, opdat landbouwers op Walcheren elkaar beter zullen leeren begrijpen.

Ook op het zuivelbedrijf drukt de tijd zijn donker stempel af. Over de werking van de fabriek kunnen we echter zeer tevreden zijn. De verstandhouding tusschen leden, bestuur en directeur is goed, terwijl de omzet der producten over het algemeen stijgende is en de kaasbereiding uitstekend geslaagd mag heeten, zoodat thans deze afdeeling nog is uitgebreid en daardoor in 't vervolg minstens de dubbele hoeveelheid melk per dag zal kunnen worden verkaasd.

Uit de jaarrekening, welke onveranderd werd goedgekeurd, blijkt dat het afgelopen jaar een winst is gemaakt van *f*13.368,71, welk bedrag geheel is bestemd geworden voor af- en bij-schrijvingen. De gebouwen, machines, filialen en verdere inventaris staan thans te boek voor *f*186.000.

De 6 % obligatieleening, welke nog *f*113.000 groot was, werd geheel afgelost. In de plaats daarvan is een 5 % annuïteitsleening groot *f*100.000 bij de diverse plaatselijke coöperatieve Boerenleenbanken afgesloten, waardoor de leening dus *f*13.000 kleiner werd. Ook werd *f*1000 afgelost van de 5% obligatieleening, welke thans nog *f*17.400 bedraagt.⁹ Voor de geldleening per 31 December 1930 groot *f*81.000 en waarop *f*4500 was afgelost, aangegaan bij de Centrale Raiffeisenbank te Utrecht, kon een lagere rentevoet worden verkregen, terwijl het saldo tegoed van de rekeningcourant bij de Boerenleenbank te Oost- en West-Souburg, *f*2.232,74 bedroeg.

Verwerkt werden in het afgelopen boekjaar (69.476 L. van een naburige fabriek inbegrepen) 3.880.584 L. melk, waarvoor een bedrag van *f*303.801.04 werd uitbetaald. (7,83 ct. /K.G.)

De vereeniging ontvangt de melk der koeien van 134 leden en ruim 70 contractleveranciers. Tengevolge van de Coöperatiewet 1925 was een herziening der statuten noodig. Deze werden in de maand November in een buitengewone algemeene vergadering aangenomen. Ze werden afgedrukt in de Staatscourant van 21 Januari 1931.

⁹ Oorspronkelijk bedrag veranderd n.a.v. een correctie in de VC. van 1931-03-03

Coöp, Melkinrichting en Stoomzuivelfabriek „Walcheren”.

Woensdagmiddag had in de Sociëteit „St. Joris” alhier de algemeene vergadering plaats van bovengenoemde vereeniging.

In zijn openingswoord wees de voorzitter, de heer S. Simons, te St. Laurens, op den slechten toestand in het veehoudersbedrijf, zoodat de toekomst zich zeer donker afspiegelt. Het verheugde spreker ten aanzien van de werking der fabriek met meer opgewektheid te kunnen preken, daar, terwijl de boeren in het afgelopen jaar met belangrijk verlies hebben gewerkt, de fabrieksrekening sluit met een voordeelig saldo van f 11.463, terwijl bovendien ruim f 6000 direct uit de exploitatierekening betaald voor het aanschaffen van nieuwe werktuigen. Spr. wees op het behaalde succes bij de boterkeuringen van den Brabantschen Zuivelbond, zoodat aan de fabriek een bondsdiploma is toegekend.

Met den afzet der producten ondervond men geen moeilijkheden, daar er steeds meer vraag naar is. Ruim 99 pct. verkocht de fabriek in de naaste omgeving.

Ook ten aanzien van den groei der vereeniging kan men tevreden gestemd zijn, daar het ledental is gestegen, terwijl het aantal leveranciers belangrijk toenam, waaruit het meerdere vertrouwen in de zaak blijkt.

De vergadering keurde de jaarrekening goed. Het saldo werd bestemd voor afschrijvingen en bijschrijving Reservefonds.

Aan het jaarverslag ontleenen we de volgende gegevens. Op 31 December 1931 ontving de fabriek de melk van 250 melkveeouders, Ontvangen is in het afgelopen jaar 4.844.286 L. melk, waarvoor de fabriek f 290.020 betaalde.

Verkocht zijn o.a. 1.905.434 L melk (los en in flesschen), 206.485 l karnemelk, karnemelk-sche pap en melkyoghurt, 9.103 L slagroom. Geproduceerd met 38.017 ¾ kg. boter en 31.621 kazen. De opbrengst der producten bedroeg f 370.208,-.

Afd. Zeeland Crisis-Zuivel-Centrale.

Volgens ontvangen bericht van den Regeerings-Commissaris moet vanaf **Maandag 7 November a.s.** de straatprijs van de volle melk op **10 cent per L.** worden gesteld.

Gehoor gevende aan de opdracht van den Regeerings-commissaris belast met de uitvoering van de Crisis-zuivelwet hebben wij de eer onze geachte cliënte te berichten dat wij met ingang van **Maandag a.s.** den straatmelkprijs op **tien cents per liter** hebben gesteld.

Melkslijtersvereniging
„Onderlinge Samenwerking”.
Coöp. Melkinrichting en
Zuivelfabriek „Walcheren”.
N.V. Slijtersmelkinrichting „Samenwerking”.
MIDDELBURG.

BELANGEN GEMEENSCHAP

Hiermede berichten wij onze geachte Cliëntèle, dat tusschen de Coöperatieve Melkinrichting en Zuivelfabriek „WALCHEREN” en de N.V. Slijters Melkinrichting „SAMENWERKING”

EEN BELANGEGEMEENSCHAP IS AANGEGAAN.

Dientengevolge wordt vanaf Maandag 28 November a.s. het Filiaal op den Wal **OPGEHEVEN** en zijn vanaf dien datum de producten der Coöperatie „Walcheren” ook verkrijgbaar bij de Slijtersmelkinrichting „Samenwerking”, Hofplein D 76, Telefoon 466.

Beleefd aanbevelend,

Het Bestuur van „Walcheren” Coöp.

Middelburg, November 1932. Het Bestuur van „Samenwerking” N.V.

In Goes zijn er moeilijkheden bij de Coöp. Zuivelfabriek, waar de zuivelfabriek in Middelburg bij betrokken raakte.

Vlissingse Courant, 28-12-1932; p. 1/8 – zie volledige tekst in [MAP Zuid-Beveland](#)

GOES.

.....de moeilijkheid is veroorzaakt door de slechten gang van zaken met de Coöp. Zuivelfabriek te Goes, die momenteel in liquidatie is. Deze fabriek werd tijdelijk gedreven door een onderneming te Alkmaar, maar ook zij wenst de fabriek niet langer te exploiteren, als het contract met de ledenmelkleveranciers is afgelopen. En dat is met 1 Januari as. het geval.

Er lopen geruchten, dat de leden dezer coöperatie een groot bedrag zullen hebben bij te passen en dat vooral de kleine boertjes er lelijk door gedupeerd zullen worden.

De melkveehouders zitten dus aan alle kanten vast. Zij dienen straks te weten, waar zij met de melk heen kunnen. Daarom is enkele weken geleden te Goes reeds een vergadering van melkveehouders gehouden, waar deze moeilijkheid is besproken. Als resultaat van die vergadering is toen een commissie gaan onderhandelen met de coöperatieve Zuivelfabriek te Middelburg.

Het resultaat van die onderhandelingen werd gisteren in een tweede vergadering medege-deeld. De Middelburgsche fabriek verklaarde zich bereid liefst de room en in bepaalde gevallen ook de melk uit Zuid-Beveland te willen verwerken. De verrekening der verkregen boter zal geschieden op de basis der Leeuwarder notering. Voor de verwerking wordt 15 cent per K.G. in rekening gebracht. De Zuid-Bevelandsche melkleveranciers dragen geen financieel verantwoordelijkheid. Alleen verbinden zij zich de room of de melk te leveren. Met een termijn van drie maanden kunnen zij de levering opzeggen.

Hierna werd gelegenheid gegeven de ledenlijst te tekenen. Hiervan maakten echter nog slechts 30 personen gebruik.

Het voorlopig bestuur zal aanblijven tot het aantal leden wat is gegroeid.

Coöperatieve Melkintichting en Stoomzuivelfabriek „Walcheren”

Woensdagmiddag hield onder voorzitterschap van den heer S. Simonse te St. Laurens, de Coöperatieve Melkinrichting en Stoomzuivelfabriek „Walcheren” hare algemeene najaarsvergadering in de societeit „St. Joris” te Middelburg.

In zijn openingswoord schetste de voorzitter den toestand in het zuivelbedrijf en bracht dank aan diegenen, welke zich zooveel moeite getroost hadden met het totstandkomen der Melkfederatie op Walcheren, inzonderheid de heer Zwagerman. Het speet spreker dit thans niet mondeling te kunnen doen aan den heer Zwagerman, daar deze verhinderd was de vergadering bij te wonen. Spreker had zoo nu en dan wel eens wanklanken gehoord over de Crisiszuivelwet; men moet echter bedenken dat het ook voor onze Regeering een zeer moeilijke tijd is. Tengevolge van de werking dezer wet kon de coöperatie vanaf 10 Juli tot 31 December pl.m. 18.000 gulden meer aan de melkleveranciers uitbetalen.

Nadat de notulen der vorige algemeene vergadering waren goedgekeurd, werden door den directeur mededeelingen gedaan over melkerscursussen, onderzoek der melk op streptococcon, roomlevering, togetreden nieuwe leden, uitbetaling der melk naar vetgehalte, de gesloten belangengemeenschap tusschen de coöperatie en de slijtersmelkinrichting „Samenwerking”, de stand van zaken en de verkochte producten.

Ten aanzien van het financieele gedeelte bleek dat de balans per 1 December sloot met een voordeelig saldo van plm. f 17.000 (vorig jaar f 16.500) waarvan nog ongeveer 5.500 gulden betaald moet worden voor rente, terwijl de rest bestemd zal worden voor diverse afschrijvingen. De productenverkoop was in de eerste tien maanden van dit jaar gelijk aan de totale omzet in 1931. De stijgende omzet van producten hield zich staande. In de laatste maanden kan dit van de verpakte boter in cartons niet gezegd worden. Behalve de over het geheele land merkbare mindere koopkracht van het publiek, moet dit hier op Walcheren ook ten deele worden toegeschreven aan de abnormaal lage boerenboternoteering, daar deze noteering het eene deel van het jaar stukken te hoog, in andere tijden van het jaar, gelet op den wereldboterprijs, veel te laag is.

De aftredende leden van het bestuur en raad van toezicht, resp. de heeren C. Jasperse te Ritthem en J. J. Mesu te Nieuwen St. Joosland, werden met groote meerderheid van stemmen herkozen.

Daarna hield de directeur een inleiding over de werking der Melkfederatie op Walcheren. Verscheidene personen stelden hierover vragen, welke door inleider werden beantwoord. Besloten werd ook in 1933 van nieuwe leden geen entreegeld te heffen. Vervolgens verzocht de voorzitter aan de vergadering het bestuur machtiging te verlenen het oude filiaal op den Wal te Middelburg te kunnen verkoopen. Direct verkoopen zit bij het bestuur echter niet voor. De vergadering verklaarde zich hiermede accoord. De heer M. Lorier bracht bestuur en directeur dank voor het vele werk dit jaar in het belang der vereeniging verricht.

De voorzitter sloot daarna de vergadering met een woord van dank voor de opkomst en de aangename sfeer, welke het hem gemakkelijk maakte deze vergadering te leiden.

Goessche Courant, 31/12/1932; p. 7/16

JAC. L. A. DE LANGE,
Langeviele 208,
in Zuivelproducten enz.
p. i.

Goessche Courant, 31/12/1932

Het **BESTUUR** der N. V.
SLIJTERS-MELKINRICHTING en
STOOM-ZUIVELFABRIEK
„**SAMENWERKING**”
Hofplein D 76, Telef. 466, M'burg,
wenscht met de intrede van 1933
hare geachte cliëntèle en begunstigers
veel heil en zegen.
C. J. POLDERMAN,
Directeur.

HET BESTUUR DER N. V.
SLIJTERS-MELKINRICHTING
EN STOOMZUIVELFABRIEK
„**SAMENWERKING**”,
Hofplein D 76, Tel. 466, M'burg,
wenscht haar geachte Melkleveranciers
in 1933 een gezegend jaar.
C. J. POLDERMAN,
Directeur.

*De productie van boerenboter op Walcheren in 1932 was 260.000. KG.
Melk werd geleverd door 2400 koeien van 450 bedrijven (Bouman blz. 352)*

Vlissingse Courant, 21/01/1933; p. 2/12

Handelsregister Kamer van Koophandel.

W i z i g i n g e n :

Zeeuwsche Eilanden (Middelburg).

The Condensed Milk Company of Holland N.V. en N.V. Fabriek van Melkproducten „Uithoorn”, Goes, Poelweg, fabricage van gecondenseerde melk, zuivel, kaas. De filialen te Goes opgeheven.

Goes: zuivelfabriek werd gesloten

Vlissingse Courant, 28/06/1933; p. 1/6

Kring Walcheren der Z.L.M.

Maandagmiddag vergaderde bovengenoemde kring onder voorzitterschap van den heer mr. C. M. van der Minne in een der zalen van het café „de Eendracht” te Middelburg.

De voorzitter heette de aanwezigen welkom inzonderheid den heer Zwagerman.

De heer Zwagerman zette hierna in het kort uiteen wat de consumptiemelkregeling voor Walcheren beteekent. Hij wees er op, dat de wettelijke grondslagen om ontbindende krachten te bestrijden heel wat versterkt zijn en sprak met waardeering over den steun van regeeringscommissaris, rechterlijke macht en politie-autoriteiten om de afbrekers van deze nuttige regeling tot hun plichten te brengen.

Met algemeene stemmen besloot de vergadering aan den regeerings-commissaris der crisis zuivel-centrale te zenden :

„De kring Walcheren der Z.L.M. in algemeene vergadering bijeen dankt u hartelijk voor steun, wetslagen der consumptiemelkregeling op Walcheren, die zegenrijke gevolgen heeft voor melkveehouders en melkhandel. Zij verzoekt u dringend krachtige onderdrukking van ontbindende krachten”.

Coöp. Melkinrichting en Stoomzuivelfabriek „Walcheren”.

Onder voorzitterschap van den heer S. Simonse te St. Laurens hield gisterenmiddag in de societeit „*St. Joris*” te Middelburg bovenvermelde vereeniging haar najaarsvergadering.

De voorzitter gaf in zijn openingswoord een overzicht van de gang van zaken in het zuivelbedrijf sedert de laatst gehouden vergadering. Hij maande tot voorzichtigheid bij eventueele critiek op het beleid der regeering, daar deze zich voor vele moeilijkheden ziet geplaatst.

Spreker kan echter niet nalaten er op te wijzen, dat de uitkeering van de in Augustus gedane toezegging van vijf gulden steun per koe lang op zich laat wachten. De toestand is nog alles behalve rooskleurig en het ziet er niet naar uit dat wij spoedig een betere tijd tegemoet gaan. Beter gaat het aan de fabriek. Daar leveren op het oogenblik meer dan 600 boeren de melk (of de daaruit verkregen room) hunner koeien.

Door den directeur werden uitvoerige mededeelingen gedaan over het bedrijf, nieuwe- en uittredende leden, melkerscursussen, het voederen van bietenkoppen en bladeren, de werking der Walchersche melkfederatie en de steun van *f*5 per koe.

Door de fabriek werd in de eerste 10 maanden van dit jaar ruim 8¾ miljoen litérs melk verwerkt, hiervan gingen ruim 3 miljoen liters weg voor directe consumptie. In het algemeen was er een stijgend verloop te constateeren van den verkoop der producten. De boterverkoop en detail ging echter met 20 % achteruit. Geproduceerd werden o.a. 151.000 K.G. boter en 28.000 kazen. Met de dezen zomer klaargekomen poederinstallatie werd alleen ondermelkpoeder gemaakt. De kwaliteit daarvan voldeed aan de gestelde verwachtingen. De producten brachten *f*568.831 op. Hiervan moest aan de crisis zuivel centrale betaald worden *f*153.430, terwijl als steun daarvan werd terugontvangen *f*79.400. De balans, waarbij geen rekening is gehouden met nog te betalen onkosten en renten en voorradige hulpstoffen, sluit met een voordeelig saldo van *f*16.100 (vorig jaar *f*15.000), zoodat niet te voorziene omstandigheden buiten beschouwing latende, aan het einde van het jaar de statuair verplichte afschrijvingen kunnen plaats hebben.

Het aftredende bestuurslid J. Overbeeke te Middelburg werd met bijna algemeene stemmen herkozen. Ook de aftredende commissaris A. J. Huisman te Meliskerke mocht zich in dezelfde sympathie der leden verheugen.

Besloten werd evenals dit jaar ook van nieuwe leden in 1934 geen entreegeld te heffen. Nadat bij de rondvraag nog enkele vragen uit de vergadering werden gesteld, welke door voorzitter en directeur werden beantwoord, sloot de voorzitter de vergadering met dank voor de opkomst en aangename sfeer.

COÖP. MELKINRICHTING & STOOMZUIVELFABRIEK „WALCHEREN”,

MIDDELBURG: Dinsdagmiddag hield bovengenoemde vereeniging hare algemeene jaarvergadering in de Sociëteit „St. Joris” alhier, onder voorzitterschap van den heer S. Simonse te St. Laurens.

In zijn openingswoord herdacht de voorzitter H. M. de Koningin-Moeder. Vervolgens stond hij stil bij de moeilijke tijden, welke het veehoudersbedrijf en ook andere groepen der bevolking doormaken, De crisiszuivelwet heeft er niet voor kunnen zorgen dat de door den minister gestelde richtprijs bereikt is geworden. Toch mogen wij ons niet scharen achter de steeds ontevreden en het is onze plicht vijandig te staan tegenover practijken, welke in strijd zijn met de door de regeering getroffen en te treffen maatregelen. Onze plaats is achter de regeering, die in dezen tijd zoovele moeilijkheden te overwinnen heeft.

De Balans per 1 Jan. 1934 en de Verlies- en Winstrekening over 1933 werden goedgekeurd Aan het in de statuten bepaalde omtrent af- en bijschrijvingen kon worden voldaan. Van de plm. 10 miljoen liters melk welke werden ontvangen, werden 4.841.434 L. als zoodanig verkocht. waarvan 1.069.694 liters engros.

Bovendien werden verkocht 48.842 heele en 49.219 halve literflesschen gepasteuriseerde melk, 174.079 L. karnemelk los en 52.178 heele en 10.348 halve literflesschen karnemelk. Verder 91.658 L. fl. pap, 11.052½ liters slagroom, 3.247.550 liters taptmelk, 8.887 halve literflesschen yoghurt, 175.597¼ kg boter, 29.700 stuks kaas, 13.254 halve literflesschen fosco, 440 L. spoeling, 31 kg weipoeder en ¼ st. ijs.

In 1933 werd ook een melkpoederinstallatie aangeschaft, een nieuw lokaal bijgebouwd en een eigen elektrische centrale in gebruik genomen. Als bijzonderheid kon nog worden medegedeeld dat ook over 1933 het Bondsdiploma voor de boter aan deze fabriek werd toegekend. Dit is nu drie jaren achtereen, terwijl voordien nimmer dit diploma aan een Zeeuwsche fabriek werd uitgereikt.

Het gemiddelde vetgehalte der melk was 3.17 pct.
Behalve gepasteuriseerde melkproducten zal de fabriek binnen enkele weken ook beginnen met het afleveren van gesteriliseerde producten.

Gezien de tijdsomstandigheden staat deze zaak er zeer gunstig voor.

De Zeeuwsche rundveestapel.

Volgens officieele gegevens bestond de Zeeuwsche rundveestapel in Juni van dit jaar uit 2670 springstieren; 26.530 melken kalfkoeien; 7554 stuks mestvee; 14.501 stuks vrouwelijk vee beneden 1 jaar; 7247 stuks mannelijk vee beneden 1 jaar; 10.650

stuks drachtig jong vee boven het jaar; 26.615 stuks gust jong vee boven het jaar en 1169 mestkalveren; totaal 91.937 stuks.

In 1933 bedroeg het aantal veehouders in Zeeland 7073; runderen per veehouder 13. Het aantal melkveehouders 6591; melken kalfkoeien per veehouder 4.2. Van de Zeeuwsche melkveehouders heeft ongeveer 17 % 1 melkkoe, 19 % 2 melkkoeien, 15 % 3 melkkoeien, 4 % 10 of meer melkkoeien.

Crisis-Publicatiën.

Mededeeling van de Landbouw-Crisis-Organisatie voor Zeeland.

De Landbouw Crisis-Organisatie voor Zeeland maakt bekend, dat aan personen welke thans nog geen georganiseerde zijn der Landbouw-Crisis-Organisatie voor Zeeland en dit op grond der Landbouw-Crisiswet 1933 toch moeten zijn, gelegenheid wordt gegeven zich binnen de veertien dagen na plaatsing dezes als zoodanig op te geven.

Coöp. Melkinrichting en Zuivelfabriek „Walcheren,”

MIDDELBURG: Bovengenoemde vereeniging hield gister haar algemeene najaarsvergadering in de sociëteit *St. Joris*, o.l. van den hr. S. Simonse, die in zijn openingswoord uitvoerig stil stond bij de moeilijke tijden, welke het veehoudersbedrijf en ook andere bedrijfstakken thans moeten doorworstelen. Hij spoorde daarbij aan de regeering te steunen in haar moeilijke taak, hetwelk echter niet wil zeggen dat men geen gezonde opbouwende critiek mag laten hooren.

De directeur deed uitvoerige mededeelingen over den gang van zaken gedurende de eerste tien maanden van dit jaar. Hieruit bleek dat reeds meer dan tien millioen liter melk door de fabriek ontvangen zijn, terwijl bovendien bijna twee millioen liters rechtstreeks van den veehouder aan den melkslijter worden geleverd. Van de ruim tien millioen liters werd 1,1 millioen naar Rotterdam geleverd, 3.4 mitllioen ging als zoodanig in consumptie, terwijl de rest werd verwerkt tot boter, kaas, melkpoeder, gesteriliseerde melk, slagroom en andere bijproducten.

Met uitzondering van de karnemelk, waarvan de verkoop 3 pct. achteruitging, ging de verkoop der artikelen nog gestadig vooruit. Zeer belangrijk was deze vooruitgang bij de boter. Van de geproduceerde 198.471½ kg boter werden 106.521 kg in detail verkocht, hetgeen een vermeerdering van ruim 30.000 kg of 700 kg per week beteekent.

Het aftredende bestuurslid, de heer A. Geschiere J.Hzn. te Grijskerke en de aftredende Commissaris, de heer A. Janse te Biggekerke werden met bijna algemeene stemmen herkozen.

Op voorstel van het bestuur werd besloten over 1935 geen entreegeld van nieuwe leden te heffen. Een ruim gebruik werd gemaakt van de gelegenheid tot het stellen van vragen over verschillende crisismaatregelen. Deze vragen werden mede door den ter vergadering aanwezigen Rijkszuivelconsulent, de heer C. Zwagerman, uitvoerig behandeld.

Vlissingse Courant, 1935-04-01;

MIDDELBURG: Coöperatieve Melkinrichting en Zuivelfabriek „*Walcheren*”. Vrijdagmiddag hield onder voorzitterschap van den heer. Simonse te Sint-Laurens bovengenoemde vereniging haar algemeene vergadering in de sociëteit „*Sint Joris*” te Middelburg.

De voorzitter heette den aanwezigen welkom en wijdde apart eenige woorden aan de ter vergadering aanwezige nieuwe leden, waarbij hij den wensch uitsprak dat nog vele leveranciers dit voorbeeld zouden volgen. De crisis doet zich nog steeds in erge mate gevoelen, terwijl nog geen enkel lichtpuntje te bespeuren valt; ongetwijfeld ziet de toestand voor de veehouders er donker uit.

Nadat de notulen der vorige algemeene vergadering onveranderd waren goedgekeurd deed de directeur verschillende mededeelingen over den gang van zaken. Het aantal leveranciers neemt nog gestadig toe. In de eerste 3 perioden (á 4 weken) van dit jaar werden reeds ontvangen 3.210.000 L. melk, d.i. 550.000 liters melk meer dan in dezelfde periode van 1934.

De marktpositie van de boter, kaas en melkpoeder is zeer slecht, hetwelk thans mede voor een groot deel te wijten is aan de onzekere houding van het Engelsche pond en den Belgischen franc. Van den productenverkoop in flesschen en den detailverkoop van boter kan, nog een niet onbelangrijke vooruitgang worden geconstateerd.

De rekening en verantwoording over 1934 werden onveranderd goedgekeurd. Bij de rondvraag werden zeer veel vragen, gesteld ten opzichte van de 1 Juni a.s. in werking tredende beperkte steunregeling.

Aan het jaarverslag 1934 ontleenen wij nog het volgende:
Ontvangen werden plm. 12 miljoen liters melk (191.255 liters geleverde room op melk omgerekend). Bovendien gingen nog 2.2 miljoen liters melk direct van de melkveeouders naar de slijters.

Verkocht werden: 5.099.121 liters losse melk, 53.655 heele en 59.094 halve flesschen gesteriliseerde melk, 168.299 halve liters karnemelk, 52.815/1 en 10.534/2 flesschen karnemelk, 111.166 flesschen pap, 11.807 halve liters slagroom, 4.119.894 halve liters taptmelk, 9.890 flesschen melkyoghurt, 231.120 K.G. boter, 22.972 kazen, 12.869 flesschen fosco en 20.299 K.G. melkpoeder. De opbrengst daarvan was *f*764.325,38.

Het gemiddelde vetgehalte van de in 1934 aangevoerde melk bedroeg 3.17 %.
De gebouwen en inventaris komen op de balans voor tot een bedrag van *f*150.000. Het reserfefonds is *f*10.000 groot.

Coöperatieve Melkinrichting „*Walcheren*” vergaderde.

MIDDELBURG: Gisterenmiddag vergaderde onder voorzitterschap van den heer S. Simonse te St. Laurens, bovengenoemde vereeniging in de zaal van de societeit „St. Joris” te Middelburg.

In zijn openingswoord moest spreker constateeren, dat we nog steeds met groote economische moeilijkheden te kampen hebben en vooral het veehoudersbedrijf heeft het daarbij zwaar te verantwoorden. De voorzitter brengt dank aan de regeering, voor hetgeen wat zij voor de veehouders deed. Daarmede wil hij niet zeggen, dat hij met alles wat zij doet, instemt. In Den Haag beziet men de zaak wel eens te theoretisch. De melksteunbeperking blijkt daarvan een voorbeeld te zijn.

Ten aanzien van den gang van zaken der vereeniging kunnen we tevreden zijn. De moeilijke jaren zijn we te boven en onze producten genieten een goede reputatie. Heette het vroeger altijd dat er op Walcheren geen goede kaas zou zijn te maken, het tegendeel is hiervan gebleken, toen verleden maand onze kaas op den kaasdag te Hoornaar (-Z.-H.) den eersten prijs verwierf.

De overeenkomst met de *Walchersche Melkfederatie* is weer voor drie jaar verlengd.

Nadat de secretaris de notulen had voorgelezen deed de directeur verschillende mededeelingen.

Hiervan stippen we aan, dat er weer 16 personen als lid zijn toegetreden. Rechtstreeks wordt er door 665 veehouders de melk aan de fabriek geleverd. In de eerste tien maanden van 1935 werden 12.103.816 liters melk aan de fabriek geleverd, waarvoor betaald werd f 579.786,20. Gedurende de 3½ jaar dat de melk naar vetgehalte wordt uitbetaald, steeg het gemiddelde % vet der fabriek met 0.2 %.

De omzet der producten gaf met uitzondering van de losse melk, welke van 3.304.355 tot 3.173.204 liter daalde, een flinke stijging te zien. Verkocht werden 87.446 flesschen gesteriliseerde melk (v.j. 45.063), 73.642 halve flesschen gesteriliseerde melk (v.j. 50.116), 157.585 liter karnemelk (v.j. 149.905 liter), 66.124 heele en 10.792 halve flesschen karnemelk (v.j. 46.180 en 9.083), 116.958 flesschen pap (v.j. 99.128), 13.006 liter slagroom (v.j. 10.104), 11.019 flesschen yoghurt (v.j. 8.617), 2.2984 flesschen chocolademelk (v.j. 11.713), 307.090 K.G. boter (v.j. 198.471), 36.519 kazen (v.j. 18.524) en 10.1174 K.G. melkpoeder (v.j. 20.083).

Met ingang van 1 Januari zal 0.3 cents per liter voor melkvervoer worden vergoed.

De gezinsleden der veehouders kunnen kosteloos deelnemen aan de cursussen in goed melken. De bouw van de garage en machinistenwoning is voltooid.

Voorts werden nog mededeelingen gedaan over de regeeringstoelagen per K.G. vet.

Met ingang van 1 Januari a.s. worden de nog resteerende 5 % leeningen geconverteerd in dito van 4%.

Bij de verkiezingen van een bestuurslid en een commissaris werden de aftredenden, de heeren S. Simonse te St. Laurens en J. J. Mesu te Nieuw- en St. Joosland, met nagenoeg algemeene stemmen herkozen.

Het entréegeld voor nieuwe leden in 1936 is wederom op nihil gesteld.

WALCHEREN.

VERGADERING COÖPERATIEVE MELKINRICHTING EN STOOMZUIVELFABRIEK „WALCHEREN”

Onder voorzitterschap van den heer S. Simonse te St. Laurens vergaderde Woensdagmiddag de vereeniging „Coöp. melkinrichting en stoomzuivelfabriek „Walcheren” in de bovenzaal van de Sociëteit *St. Joris* te Middelburg.

De vereeniging bestaat deze maand juist twintig jaren en de voorzitter gaf in zijn openingswoord een uitvoerig overzicht van het wel en wee der vereeniging in dit afgelopen tijdvak onder den titel: „Van strijd en overwinning”.

Het bleek dat er van de 186 leden 97 ter vergadering waren.

Een kleine wijziging in de statuten kon niet behandeld worden daar geen 2/3 van de leden aanwezig was.

Bij de verkiezing van een bestuurslid wegens het tusschentijds aftreden van den heer A. Goedbloed te Serooskerke deed zich het geval voor dat bij de eindstemming de heeren J. Lorier te Koudekerke en A. de Voogd te Biggekerke beiden 83 stemmen kregen, terwijl 10 blanco waren. Het lot besliste toen ten gunste van den heer Lorier, die de benoeming aannam.

Besloten werd om het gedurende de 20 jaren gevormde ledenkapitaal, groot *f* 10.721 uit te keeren in verband met de slechte tijdsomstandigheden.

De jaarrekening over 1935 werd goedgekeurd.

Uit het jaarverslag nemen we nog ‘t, volgende over: Ontvangen werden 13,6 miljoen liters melk, waarvoor betaald werd *f* 668.620. (4,9 ct. /L) Het gemiddelde vetgehalte der melk was 3.25 %. De totaalopbrengst der verkochte producten was *f* 892.955. Verkocht werden 3.757.995 liters losse melk (3.929.880) 103.525/1 en 86.243/2 flesschen melk (53.655/1 en 59.094/2), 177.458½ , liters karnemelk (168.299½) 74.621/1 en 12.259/2 flesschen karnemelk (52.815/1 en 10.534) 15.277½ liters room (11.807½), 130.452 fl, pap (111.166) 12.642½ fl, yoghurt (9.890), 344.352 kg boter (231.120), 43.428 stuks kazen (22.972), 25.689½ fl. fosco (12.869), 104.807 kg poeder (20,299½).

De tusschen haakjes geplaatste cijfers zijn die van 1934. Hieruit blijkt dus, met uitzondering van de losse melk, een belangrijke toename over de geheele linie.

De gebouwen staan op de balans voor *f* 70.000 en de machines voor *f* 35.000, terwijl het reservefonds *f* 10.000 bedraagt.

Coöperatieve melkinrichting „Walcheren” vergaderde.

Onder voorzitterschap van den heer S. Simonse te St. Laurens, werd Vrijdagmiddag een goed bezochte algemeene vergadering gehouden in de Societeit *St. Joris* te Middelburg.

In zijn openingswoord wees de spreker op den goeden gang van zaken der vereeniging in het afgelopen boekjaar, hetgeen o.a. blijkt uit het groot aantal nieuwe leden, 62 personen traden als lid toe; de melkaanvoer steeg met ruim 700.000 liter tot 14.285.000 liters. De voorzitter spoorde de leden aan tot propaganda voor het lidmaatschap in hun omgeving daar de eenling niets meer kan bereiken in dezen tijd. Door gezamenlijk onze melk te laten verwerken in een goed ingericht bedrijf kunnen we meer weerstand bieden aan onze buitenlandsche concurrenten op de wereldmarkt.

De Rekening en Verantwoording over 1936 werden onveranderd goedgekeurd. De heer C. Wattel te Gapinge dankte het bestuur en den directeur voor hun arbeid in het afgelopen boekjaar. Uit het jaarverslag noteeren wij nog dat door \pm 700 melkleveranciers 14.285.000 liters melk aan de fabriek is geleverd, terwijl 20.1 miljoen liters melk door de leden van de *Walchersche Melkfederatie* rechtstreeks aan slijters is afgeleverd of zelf uitgevent.

De verkoop van producten bedroeg : 3.806.056 liters losse consumptiemelk (v.j. 3.757.995); 189.659 liters gesteriliseerde melk in flesschen (146.647) ; 196.981 liters karnemelk los (177.458) ; 78.125 liters karnemelk in flesschen (80.751); 22.104 liters room (15.277); 141.963 literflesschen pap (130.452); 6.065.310 liters ondermelk (6.016.693) ; 12.136 fleschjes melkyoghurt (12.642) ; 366.453 K.G. boter (344.352) ; 59.461 kazen (43.428); 34.394 fleschjes chocolademelk (25.689); 150.573 K.G. melkpoeder (104.807); 26.404 fleschjes vanillevla (in 1935 niet).

De totale opbrengst dezer producten bedroeg *f*968.222,65½, waarvan *f*7.670,10 aan omzetbelasting moest worden betaald.

Vlissingse Courant, 10/06/1937; p. 2/8

Melkerscursus.

Gisteren had op de Coöperatieve Zuivelfabriek Walcheren te Middelburg de uitreiking plaats van de diploma's, behaald op den melkerscursus, die uitging van de vereeniging tot verbetering van het rundvee in Zeeland.

De heer M. A. van Varik, directeur van genoemde fabriek, reikte met een toepasselijk woord de diploma's uit en wees op de noodzakelijkheid van zindelijkheid bij de melkwinning.

De heer W. Sytema, leider dezer cursussen, bracht dank aan de voormelksters de dames Mina Langebeeke en Joh. Dekker, die met trotseeren van weer en wind de boerderijen bezochten voor het geven der lessen. Ook bracht spr. dank aan allen, die hebben medegewerkt zoowel financieel als op andere wijze en dit in het bijzonder aan de Coöp. Zuivelfabriek. Ook den heer M. Kleinepier werd dank gebracht voor zijn medewerking bij dezen cursus verleend.

De gediplomeerden zijn : Francina Marijs, Meliskerke, 191 p. ; Mina Ovaa Pd., Ritthem, 187 p. ; Johanna Marijs, Serooskerke, 184 p. ; Eliza Louws, Oostkapelle, 183 p. ; Mina Poppe Md., Serooskerke, 180 p. ; Maatje Ovaa Wd., Ritthem, 178 p. ; Marie Geertse Jand., Meliskerke, 176 p. ; Jacomina Maljaars, Oostkapelle, 176 p. ; Jacob Wattel, Oostkapelle, 176 p. ; Mina Ovaa Wd., Ritthem, 175 p. ; Pieter Spruijt, Oostkapelle, 172 p. ; Izaak Ovaa, Ritthem, 170 p. ; Adriaan van Keulen, Biggekerke, 163 p. ; Lein Francke Azn., Serooskerke, 160 p. en Jacobus Huijssoon, Koudekerke, 154 p.

De heer Wattel was de tolk der leerlingen toen hij bestuur en leiding van den cursus aller dank betuyde en aan den heer Sytema en voormelksters bloemen en blijvende herinneringen aanbood.

De heer Van Varik sloot de feestelijke prijsuitreiking met een opwekkend woord tot de geslaagden.

Coöp. Melkinrichting en Zulvelfabriek „Walcheren”.

MIDDELBURG: Vrijdagmiddag hield bovengenoemde vereeniging in de Sociëteit *St. Joris* te Middelburg haar algemeene najaarsvergadering onder voorzitterschap van den heer S. Simonsse te St. Laurens.

De voorzitter constateerde dat er voor de zuivelbereiders een iets betere toestand is ingetreden en dat ook in het bedrijf van den veehouder zelf iets meer vrijheid zal komen doordat een eenigszins grootere kalverentoewijzing in het vooruitzicht is gesteld. Gaarne zouden wij natuurlijk volledige vrijheid in het bedrijf hebben, aldus spr., maar wanneer de hoogere instanties dit niet wenschen, dienen wij ons daarbij neer te leggen, omdat zij over meer cijfermateriaal beschikken om daaruit conclusies te trekken.

Zeer verheugend voor de vereeniging is de belangrijke vermeerdering van het aantal leden. Dit jaar traden reeds 87 personen als lid toe. Spreker hoopte dat nog velen zich zouden aansluiten. De eenheid wordt daardoor vergroot en kan den Walcherschen veehouder slechts ten goede komen.

Van de 304 leden waren 70 ter vergadering aanwezig.

De directeur gaf in zijn mededeelingen uitvoerig verslag over den gang en stand van zaken. In de eerste 10 maanden van 1937 werden door de ruim 700 veehouders 13.500.000 liters melk geleverd; d.i. 960.000 liters meer dan in dezelfde periode van 1936. De omzet vermeerderde gestadig. Zij bedroeg f 936.000, zoodat dit jaar voor het eerst het millioen zal worden overschreden. Aangevangen zal worden met de tuberculose-bestrijding onder het rundvee.

Daartoe zal de volgende week Zaterdag nog een vergadering worden belegd. In deze vergadering zal de heer Stehouwer, inspecteur van het veeartsenijkundig staatstoezicht, de rijksregeling nader toelichten. Tot deze vergadering zullen ook de bestuurders van de op Walcheren bestaande veefondsden worden uitgenoodigd. De financieele toestand der vereeniging is gunstig. Spreker maande aan tot voorzichtigheid voor een te groot optimisme t.a.v. de huidige zuivelprijzen.

Het bestuursvoorstel om met ingang van 1 Januari 1938 een entréegeld te heffen van f 5 per koe van diegenen, welke op den datum van toetreden reeds één jaar of langer los leverancier zijn geweest, werd na eenige discussie zonder hoofdelijke stemming aangenomen. Tot 1 Januari kan men dus nog vrij toetreden.

Het bestuurslid P. Melis te Serooskerke werd herkozen.

In de plaats van den heer A. Janse te Biggekerke, die zich wegens gevorderden leeftijd niet meer herkiesbaar wenschte te stellen, werd de heer P. Besuijen te West-Souburg gekozen. De voorzitter bracht den heer Janse dank voor hetgeen hij voor de coöperatie heeft gedaan.

Bij de rondvraag werd de vraag gesteld of de ondermelk ook een besmettingsbron kan zijn voor het mond- en klauwzeer. Deze vraag werd ontkennend beantwoord, omdat alle ondermelk verhit wordt tot 90° C., terwijl de smetstof van het monden klauwzeer reeds bij 80° C. vernietigd wordt.

De heer W.de Buck te Meliskerke verzocht den heer Zwagerman schriftelijk dank te brengen voor zijn bemoeiingen inzake de vergoeding voor het afslachten van het melkvee ten tijde van de melksteunbeperking. De vergadering stemde in met dit voorstel.

Zierikzeesche Nieuwsbode, 11/11/1939; p. 2/4

— De melkerscursus, welke in deze wintermaanden in deze gemeente zal plaats hebben, zal worden geleid door dhr. van der Zee, voorzitter van de melkfederatie te Middelburg.

Vlissingse Courant, 23/03/1935; p. 2/10

Handelsregister Kamer van Koophandel voor de Zeeuwsche Eilanden (Middelburg).

W i j z i g i n g e n :

N.V. Slijtersmelkinrichting en Stoomzuivelfabriek „Samenwerking”, Hofplein D 76. Uitgetr. comm. : K. Danielse, D. Janse en A. Wielemaker, Nieuwe comm. : J. Joziasse en A. de Plaa.

Vlissingse Courant, 04/04/1936; p. 2/10

W i j z i g i n g e n :

N.V. Slijtersmelkinrichting „Samenwerking”, Hofplein D 76, melkinrichting en stoomzuivelfabriek. Nieuwe commissaris : D. Janse. Handelsnaam gew. in : J. den Herder. Eigenaar : J. den Herder.

Vlissingse Courant, 19/04/1938

W i j z i g i n g e n :

N.V. Slijtersmelkinrichting en Stoomzuivelfabriek „Samenwerking”, Hofplein 22. Uitgetr. comm. : A. de Plaa. Nieuwe comm. : A. Wielemaker.

Gegevens uit jaarverslag 1937

Coöperatieve melkinrichting en stoomzuivelfabriek „Walcheren” te Middelburg.

Vrijdagmiddag hield bovengenoemde vereniging in de sociëteit „St. Joris” te Middelburg, onder voorzitterschap van den heer S. Simonse te St. Laurens haar jaarvergadering. Ter vergadering waren slechts 63 leden aanwezig,

De voorzitter wees op den gestadigen bloei der vereniging.

Uit de mededeelingen van den directeur bleek, dat ook dit jaar weer reeds 30 leden toetraden, zoodat het ledental gestegen is tot 480.

Tengevolge van het mond- en klauwzeer bleef de melkgift in het eerste kwartaal van 1938 67.000 liter achter bij het eerste kwartaal van 1937, niettegenstaande er nog meer melkveehouders leverden. De zuivelprijzen waren iets hoger dan in 1937 en daardoor dus ook de melkprijs.

De boter- en condensmelk-prijzen zijn nog betrekkelijk goed, de kaas en poederprijzen zijn momenteel echter ongunstig. Van de ruim vierduizend dieren welke na tuberculose werden onderzocht bleken 27 dieren te lijden aan open t.b.c., welke dieren zijn afgeslacht. De Minister heeft Walcheren erkend als consumptiemelkgebied.

De balans en exploitatie-rekening over 1937 werden goedgekeurd.

Uit het jaarverslag over 1937 blijkt dat in dit jaar 211 nieuwe leden toetraden, zoodat uit December 452 personen lid waren terwijl bovendien nog door 317 personen op een driejaarlijksch contract melk wordt geleverd.

Verwerkt werden 14.124.683 liter melk en 163.450 liter room. Het gemiddelde vetgehalte der melk was 3,33 %, zoodat dit in 6 jaren met 0,2 is gestegen. Aan melkgeld werd uitbetaald f 855.140,73 of per liter gemiddeld 5,67 cents. De verkoop der producten steeg over bijna de geheele linie. Verkocht werden 4.166.011 liter losse melk, 192.470 1/1 fl., 112.455½ fl. gesteriliseerde melk, 207.925 liter karnemelk, 74.724 1/1 fl. karnemelk en 13.337 ½ L. fl. karnemelk, 167.031 1 fl. pap, 21.447 3;8 liter room, 7.032.274 liter onder. melk, 13.289 fl. yoghurt, 399.432 kg. boter, 50.533 stuks kaas, 44.956 fl. fosco, 12.547 fl. vla en 146.612 kg. melkpoeder.

De totale opbrengst was 1.061.922,51½ .

Bij de rondvraag werden nadere Inlichtingen gegeven over de t.b.c: bestrijding onder het rundvee.

Coöp. Zuivelfabriek en Melkinrichting „Walcheren”,

MIDDELBURG. Vrijdag hield bovengenoemde vereeniging haar najaarsvergadering in de Societeit *St. Joris* te Middelburg onder voorzitterschap van den heer S. Simonse te St. Laurens, die in zijn openingswoord aandrong tot nauwer contact van de besturen der landbouwcoöperaties onderling. Van de 490 leden waren 80 ter vergadering.

De directeur deed mededeeling over de nieuwe leden, de melkaanvoer, den verkoop der producten, de zuivelprijzen, de nieuwe consumptiemelkregeling, den cursus in goed melden en de t.b.c.-bestrijding onder het rundvee. Daaruit bleek o.a, dat niettegenstaande het grootere aantal melkleveranciers de hoeveelheid geleverde melk tengevolge van de droogte 387.000 liter geringer was dan in hetzelfde tijdvak van 1937. De verkoop der producten bleek belangrijk gestegen, in het bijzonder gold dit de artikelen gesteriliseerde flesschenmelk, chocolademelk en verpakte boter (resp. 36,33 en 19 %).

Het entréegeld voor 1939 werd vastgesteld op *f*5 per koe.

De heer J. Lampert werd tot bestuurslid en den heer J. J. Mesu tot commissaris herkozen. Daarna hield de directeur een lezing over zijn reis naar Denemarken. Nadat spreker enkele vragen had beantwoord en de rondvraag geen nieuwe bracht sloot de voorzitter de vergadering.

Gegevens uit jaarverslag 1938

Coöp. Melkinrichting en Zuivelfabriek „Walcheren”, Middelburg.

Vrijdagmiddag hield in St. Joris te Middelburg onder voorzitterschap van den heer S. Simonse te St. Laurens, bovengenoemde vereeniging haar jaarvergadering, welke door 87 leden werd bezocht.

De voorzitter wees er op dat 1938 voor de veehouders een sober bestaan heeft opgeleverd mede tengevolge van het heerschende mond- en klauwzeer en de droogte.

De directeur deed daarna mededeeling over het ledental, hetwelk thans 488 bedraagt, over de deelneming aan de cursussen in goed melken, de melkveecontrôle, de t.b.c. bestrijding onder het rundvee, de melkleverantie en zuivelprijzen en de bereiding van kunstwol.

De balans en exploitatierekening werden goedgekeurd.

Uit het jaarverslag blijkt dat in 1938 door 482 leden, 301 losse leveranciers op 3-jarig contract en 146 zelfsljgende veehouders 13.822.095 L. melk en 141.910 L. room werd geleverd. Tengevolge van de droogte en het heerschende mond- en klauwzeer onder het rundvee ligt deze hoeveelheid ongeveer één millioen liters melk lager dan de oorspronkelijk geraamde. Het gemiddelde vetgehalte van de melk was 3.26 %. Gemiddeld werd den leden 5.90 cents per liter melk (met inbegrip van 0.10 cents per liter bijschrijving op ledenkapitaal) uitbetaald.

Van de 5340 dieren, welke op t.b.c. werden onderzocht bleken 1203 dieren (22 %) te reageeren, terwijl daaronder 32 lijders aan open tuberculose voorkwamen, welke werden afgeslacht.

Verkocht werden in 1938: 4.915.842 liters losse melk, 268.435 liters flesschen en 131.619 halve flesschen gesteriliseerde melk, 201852½ liters karnemelk, 88.221 liter flesschen en 13.733 halve liters flesschen karnemelk, 175.000 liter flerschen pap, 23.302½ liters room, 6.393.508 liters ondermelk, 13.520 halve liter flesschen yoghurt, 41.903 stuks kaas, 347.321¼ kg. boter, 61.814 liter flesschen chocolademelk, 8882 halve flesschen vanille vla en 162.355 kg. melkpoeder.

De totale opbrengst was f1.016.141.00½. Aan onkosten werd betaald f130.779,50.

Zierikzeesche Nieuwsbode, 11/11/1939; p. 2/4

— De melkerscursus, welke in deze wintermaanden in deze gemeente zal plaats hebben, zal worden geleid door dhr. van der Zee, voorzitter van de melkfederatie te Middelburg.

Hr. Zee was geen voorzitter maar secretaris

COÖPERATIEVE MELKNRICHTING „WALCHEREN”

Jaarvergadering

MIDDELBURG: In de groots zaal van het Schuttershof te Middelburg werd, zoals reeds in het kort gemeld, de algemeens vergadering gehouden onder Voorzitterschap van den heer S Simonse te St. Laurens. Deze vergadering was buitengewoon goed bezocht omreden ook de vrouwen der leden aanwezig waren.

De vereeniging had de leden met autobussen doen ophalen. De agenda werd met rassche schreden afgewerkt De balans, exploitatierekening en jaarverslag werden goedgekeurd. Aan het einde der vergadering bood de voorzitter, mevrouw van Varik een prachtige mand bloemen aan en bracht woorden van dank aan haar voor de wijze waarop ook zij met de vereeniging meeleeftde.

Na afloop der vergadering werd de sprekende film vertoond „Het belang van den boer”. Deze film, welke bijna 1½ uur tijd vraagt geeft naast het propagandistisch karakter een zeer geslaagd historisch overzicht van de ontwikkeling der zuivelbereiding in Nederland. Een luid applaus vertolkte den dank der vergadering.

Het jaarverslag vermeldt, dat per ultimo 1939 het ledental 498 bedroeg. Ontvangen werden ± 15¾, millioen kg melk, met gemiddeld 3.30% vet. Aan melkgeld werd uitbetaald f 920.245,35. dit is gemiddeld 5,82 cents per kg. Den leden werd 10 cents per 100 kg geleverde melk bijgeschreven op ledenkapitaal. Aan onkosten werd f 139.360,13 betaald. De verkochte producten brachten f 1.076.161,86 op. Aan omzetbelasting werd f 10.205,66 betaald.

Een specificatie van de verkochte producten volgt hieronder. De tusschen haakjes geplaatste cijfers gaan de verkochte hoeveelheden aan in 1938.

5.092.865 liters losse melk (4.915.842) 477.841 liters flesschenmelk (334.245); 199.479 liters losse karnemelk (201.852) ; 101.353 liters fleschen karnemelk (95.087) ; 182.277 fleschen pap (175.000); 24.438 liters room (23.302); 16.555 fleschjes melkyoghurt (13.520) ; 148.244 fleschjes chocolademelk (61.814); 356.303 kg roomboter (347.321); 39.695 stuks kaas (41.903) ; 121.369 kg melkpoeder (162.355); 6.220.916 liters ondermelk (6.393.508).

Gebouwen, machines en inventaris staan gezamenlijk voor f 85.000,- te boek. Reservefonds en Vernieuwingsfonds samen f 100.015.- groot en de reserve voor pensioenfonds personeel f 5000,-.

[Van deze gelegenheid maken wij gebruik nog even te melden, dat de slagroom (geen roomijs zooals een ‘slijp of the pen’ ons deed schrijven) met ananas gereed gemaakt was door den heer Lagaaij, was de room wel van de fabriek afkomstig]

Coöperatieve Stoomzuivelfabriek *Walcheren* bestaat heden 25 J.

In de eerste jaren van de vorige wereldoorlog meenden verschillende landbouwers op Walcheren, dat er op het gebied der coöperatie op dit eiland ook veel te bereiken zou zijn. Een der artikelen, welke zich daarvoor zeer goed leenden was de melk.

Op 3 Maart 1916 werd door 82 personen de Coöperatieve Melkinrichting en stoomzuivelfabriek „*Walcheren*” opgericht. Heden bestaat deze Coöperatie, een belangrijke instelling, welke voor geheel Walcheren van grote betekenis is, dus 25 jaar.

Bij de oprichting kreeg de Coöperatie de beschikking over de bestaande melkfabriek der firma L. Dekker en Co., die destijds gevestigd was in het op 17 Mei j.l. met zovele andere gebouwen op de hoek van de Wal en de Kapoenstraat in vlammen opgegane pand. De heer L. Dekker, die in deze fabriek de dagelijkse leiding had, werd nu directeur. Men kon dus met het pasteuriseren van melk en het bereiden van boter voort gaan. Door de grotere melkaanvoer werd tevens besloten tot het bereiden van kaas.

Op 1 April werd het werk in de fabriek door de coöperatie overgenomen. Van de bij de oprichting zitting hebbende leden van het bestuur en van de Commissie van toezicht, is de heer J. J. Mesu de enige, die de zaak als zodanig 25 jaar heeft gediend. Hij, die thans reeds vele jaren als voorzitter van de Commissie van toezicht fungeert, jubileert dus ook, terwijl bovendien van de oprichters nog elf leden met hem het jubileum herdenken.

De heer Dekker heeft de Coöperatie slechts 5 jaren als directeur gediend. Hij werd in 1921 opgevolgd door den heer R. S. Meinen. Tijdens diens directeurschap werd in 1922 het vervaardigen van kaas stop gezet.

Meer en meer ging het bestuur in dien tijd echter begrijpen, dat de fabriek op den Wal niet de geschikte gelegenheid bood om het bedrijf op dat peil te brengen, waarop de zuivelbereiding recht heeft. In het najaar van 1923 kwam het bestuur bij de algemene vergadering met het voorstel om, nu het ledental van 80 tot 200 was geklommen, over te gaan tot de stichting van een nieuwe fabriek. Aanvankelijk ondervond het voorstel nog al bezwaren, doch in Februari 1924 kreeg het bestuur een crediet van f 240.000 om tot den bouw over te gaan. Er is toen met verschillende instanties vrij langdurig onderhandeld, doch ten slotte kon op 30 Maart 1926 de nieuwe inrichting op den Poelendaalschen - thans Vlissingschen - Singel officieel in gebruik worden genomen in tegenwoordigheid van verschillende autoriteiten. Het was de heer C. Zwagerman, - heden nog steeds adviseur der Coöperatie - die een uitvoerige uiteenzetting gaf van het totstandkomen der inrichting van de nieuwe fabriek en haar werking.

Men had dus met deze ingebruikneming een grote stap verder op dit gebied gedaan en men is daar niet blijven stil staan, In 1928 verliet de heer Meinen de fabriek. Het bestuur benoemde op 5 December van dat jaar de tegenwoordige directeur, den heer M. A. van Varik Jzn., die op 1 Februari 1929 zijn nieuwe taak aanvaardde. In hem had men een geboren Middelburger gevonden, die na volbrachte studie en elders als zodanig werkzaam te zijn geweest, voor deze taak ten volle berekend was. De laatste 12 jaren hebben dit wel bewezen. Ook hij heeft, evenals beide voorgangers, vele moeilijkheden heden te overwinnen gehad, maar hij heeft deze met de volle medewerking van het Bestuur en de Commissie van toezicht overwonnen. Steeds is de fabriek uitgebreid en zijn nieuwe machines aangeschaft. Nog geen 14 dagen geleden werd een steriliseermachine in werking gesteld, van een systeem, dat in Nederland nog weinig of niet in toepassing is.

In verband hiermede zij opgemerkt, dat nadat men in 1929 weer met de bereiding van kaas was aangevangen en in 1933 ook het artikel melkpoeder was gaan produceren, men in 1934 er toe over is gegaan de flessenmelk niet meer te pasteuriseren, doch te steriliseren. Men verliet toen ook het systeem der beugelsluiting van de flessen en verving die door de zgn. kroonkurksluiting.

Alle veranderingen in de fabriek te beschrijven zou ons te ver voeren, maar als bewijs van uitbreiding moge gelden, dat in de oude fabriek op den Wal 2 kleine karns stonden en dat er nu twee grote zijn welke 1600 liter room per keer verwerken. De melkpoedermachines kunnen 1500 liter melk per uur verdampen tot melkpoeder en zoo zijn alle machines er op ingericht de grootste capaciteit en de grootste hygiëne te bereiken. De 6 diploma's van het laatste tiental jaren o.a van 1940 uitgereikt door den Brabantschen Zuivelbond zijn evenveel bewijzen, dat de monsters Roomboter, die iedere week moeten worden ingezonden, aan de hoogste eisen voldoen.

Opgemerkt kan nog worden, dat al het mogelijke gedaan wordt om te voorkomen, dat melk van zieke dieren wordt verwerkt. De Coöperatie geeft een grote steun aan de t.b.c. bestrijding bij het rundvee en het onderzoek omvat meer dan 5000 dieren, waarvan de dieren, die aan open t.b.c. lijden, worden afgeslacht. Voorts worden de contrôleverenigingen en de melkerscursussen financieel gesteund.

Het bedrijf heeft 43 personen in dienst, van wie de heren P. Verkleij en J. Geldof te Middelburg en S. Adriaanse, 't Zand van het begin af in het bedrijf werkzaam zijn.

Voor hen en ook voor de andere werkkrachten zal de herdenkingsdag wel niet ongemerkt voorbijgaan.

Hoe het bedrijf is toegenomen moge uit de volgende cijfers blijken: in 1916 leverden van af 1 April 82 leden 757.810 liter melk; in 1921 brachten 173 leden en 3 losse leveranciers 2.797.835 liter aan; in 1926 waren het 166 leden en 17 niet-leden, die samen 3.598.307 L., afleverden; in 1931: 138 leden . en 112 leveranciers 4.844.826 L; in 1936: 218 leden en 460 leveranciers, 13.1149.819 L. melk en 179.130 L. room, en ten slotte in 4940 506 leden en 208 leveranciers 14.034.838 L. melk en 128.187 liters room.

Uit deze cijfers blijkt o.a., dat velen, die eerst alleen de melk als los leverancier leverden, zich later ook als lid der Coöperatie lieten inschrijven.

Thans iets over den verkoop. Hierbij zij opgemerkt, dat deze wat de consumptiemelk voor Middelburg betreft bijna geheel in handen is gelegd van de *N.V. Samenwerking*, die haar kantoor aan het Hofplein heeft. Er werd verkocht:

	Losse melk L.	flessen 1 L.	flessen ½ L.	bedrag in Gld.
1919:	1.554.174	41.675	15.281	f 453.376,13
1929:	1.874.324	32.861	43.735	f 495.361,25½
1939:	5.092.865	380.200	195.282	f 1.076.161,86.

Naast de overeenkomst met deze melkslijtersvereniging is ook de oprichting van de Melkveehoudersvereniging van grote betekenis geweest. Zoo komen wij tot het jaarverslag over 1940, dat in de morgen te houden algemene vergadering zal worden uitgebracht en waaruit wij nog enkele grepen willen doen.

Dank wordt uitgesproken, dat alle leden van het personeel, die onder de wapenen zijn geweest, gezond en wel na de strijd terug keerden en hulde gebracht aan allen omdat zij in de Meidagen hun plicht volkomen hebben verricht, steeds op hun post waren en begrepen, welk een sociale taak op hen rustte. Het bedrijf bleef gelukkig gespaard, slechts 18 en 20 Mei werd geen melk ontvangen, en met ingang van 17 Mei moest het poedermaken worden stopgezet.

Het gemiddelde vetgehalte der melk was 3.377, de gemiddelde uitbetaling 7.03 cents per kg., terwijl de leden bovendien 0.10 cents per kg tegoed werd geschreven op hun ledenkapitaal. Teruggekocht werd 6.101.976 kg. ondermelk voor f 50.223,31 of 0.82 cents per kg. De verkochte producten brachten totaal f 1.284.841.60½ op.

Dinsdag heeft de herdenking plaats gehad van het 25-jarig bestaan van de Coöperatieve Melkinrichting en Stoomzuivelfabriek „Walcheren”.

Nadat het bestuur en de commissie van toezicht zich met den directeur, den adviseur en verschillende genoodigden in de Vergenoeging aan een goed verzorgden maaltijd hadden vereenigd, waarbij verschillende bestuurs- en commissieleden van hun vrouwen vergezeld waren, had in het Schuttershof te Middelburg de algemeene vergadering plaats.

Het bestuur en de commissie van toezicht hadden met enkele der genoodigden plaats genomen op het tooneel. Ook een 16-tal bloemstukken was daar geplaatst, o.a. van de besturen van den Nederl. Zuivelbond, van den Brabantschen Zuivelbond, van de Coöperatieve Zuivelexport vereeniging; van den kring Walcheren van de Z.L.M.; van den Ring Walcheren van de Coöperatieve boerenleenbanken; van de Coöperatie Eiland Walcheren; van de Coöperatieve Veilingsvereeniging; van den heer C. Zwagerman, adviseur der Coöperatie; van het personeel; van de Zuivelfabriek te Kloosterzande; van de Melkinrichting „Samenwerking”; van de Vlissingsche en van de Middelburgsche Melkslijtersvereeniging; een viertal van zakenrelaties en een van een oud-lid van het personeel.

De voorzitter, de heer S. Simonse uit Sint Laurens, wees er in zijn openingswoord op, dat deze dag van groote beteekenis is. Spr. heette de gasten in het bijzonder welkom o.a. den burgemeester van Koudekerke, den heer J. L. Dregmans; den heer Zwagerman; die ook 25 jaar adviseur der vereeniging is; den heer W. A. van As, directeur van de Coöperatieve Zuivelexportvereeniging; den heer J. W. van 't Hof, voorzitter van den Ring Walcheren van de Coöp. boerenleenbanken en vertegenwoordigers van andere coöperaties, van de Z.L.M., slijtersvereenigingen enz. Spr. wees er op, dat ook voor de jubilaresse geldt: van strijd tot overwinning.

Spr. brengt hulde aan hen, die ook in moeilijke tijden de coöperatie getrouw bleven in tegenstelling met hen, die er alleen van wilden profiteeren zonder lid te zijn. Het belangrijkste besluit is zeker geweest dat tot stichting van de nieuwe fabriek, welke zich de laatste 10 jaar in grooten bloei mag verheugen Dit is mede te danken aan de bepaling om de melk te betalen naar gelang van het vetgehalte. Maar ook de overeenstemming met „*Samenwerking*”, waarover beide partijen tevreden zijn, was van groote beteekenis, als mede den steun van A.N.Z.B. en BZ en de Exportvereeniging. Ten slotte heeft de financieele steun van de Boerenleenbanken ook veel ten goede gedaan. Vooral de jonge boeren moeten dit alles goed beseffen. Spr. richt zich tot den heer Zwagerman, wien geheel Zeeland en speciaal ook Walcheren dank verschuldigd is voor wat hij voor de veehouderij doet.

Namens dat bestuur biedt spr. den heer J. J. Mesu, die 25 jaar lid van de Commissie van toezicht is een rooktafel aan als herinnering. Spr. noemt dan de namen van 12 leden, die reeds van de oprichting af lid zijn. Ten slotte richt de voorzitter zich tot het personeel en in de eerste plaats tot den directeur, den heer M. A. van Varik Jzn, die zulk een groot aandeel in het tot bloei brengen van deze zaak heeft gehad. Spr. wijst er op, dat zijn naam een goeden klank heeft door geheel Nederland, dank zij zijn rijke gaven van hoofd en hart.

Het overig personeel dankt spr. voor zijn toewijding en zegt, dat aan de drie, die 25 jaar in dienst zijn, de heeren Verkleij, Geldof en Adriaanse een enveloppe met inhoud is aangeboden en aan alle 43 leden van het personeel een extra-uitkeering bij het loon is gegeven.

Gelukwensen.

De directeur deed vervolgens mededeeling van de ontvangen bloemstukken en daarna van enkele brieven. O.a. waren er twee van den burgemeester van Middelburg, de eerste dat hij gaarne van de uitnodiging zou gebruik maken en reeds vooraf zijn gelukwensen aanbood en de tweede dat hij door uitstedigheid verhinderd was. Verder o.a. gelukwensen van den Algemeenen Nederl. en van den Brabantschen Zuivelbond en van prof. ir. B. van der Burg van den Rijks Landbouwhoogeschool te Wageningen.

Verder deelde spr. mede, dat sedert 1 Januari weder 4 leden zijn toegetreden.

De voorzitter bracht dank voor al de ontvangen bloemstukken. De presentielijst telde 260 namen van leden, terwijl er gewoonlijk een 80 de vergadering bezoeken.

Het jaarverslag en de rekeningen werden zonder opmerkingen goedgekeurd, waarna de vergadering zich accoord verklaarde met het voorstel om, evenals voor 5 jaar, het gekweekte ledenkapitaal onder de leden te verdeelen. Dit kapitaal is thans groot f 46.747,43.

De directeur deelde hierbij mede, dat het de bedoeling is, dit geld in Mei as. naar verhouding der melklevering aan de leden uit te keeren.

De voorzitter dankt den directeur voor een door dezen aangeboden voorzittershamer, die hij op zijn plaats heeft gevonden.

Verskillende toespraken.

Burgemeester Dregmans zeide, dat hij gedurende de 6 jaar, dat hij nu burgemeester van Koudekerke is, geen enkele moeilijkheid met de fabriek of het bestuur heeft gehad. Mede namens de wethouders zijner gemeente zegt spr., dat men trotsch er op is zulk een bedrijf in de gemeente te hebben. Spr. hoopte, dat men de wellicht nog komende moeilijke jaren goed zal kunnen door maken en nog veel in het belang van den boerenstand zal kunnen doen.

De voorzitter bedankte den burgemeester voor zijn woorden en bood hem een foto van de fabriek in lijst aan.

De adviseur der Coöperatie, de heer Zwagerman, zeide, dat na de oprichting de Walcheren 15 jaar lang een zorgenkindje was, maar nu de laatste tien jaar volgde de tijd, dat zij zelfstandig was en daarom is het ook voor spr. een feestdag. Spr. wist bij zijn komst wel, dat in Zeeland de akkerbouw overheerschend was maar ook, dat Walcheren ten deze een bijzondere positie innam. Het was te begrijpen, dat hij als jong, enthousiast man alles deed om hier een coöperatieve fabriek te krijgen.

Aanvankelijk lukte dit niet en spr. had de pogingen reeds opgegeven, toen plotseling enkele landbouwers bij hem kwamen en zeiden de fabriek van Dekker te willen overnemen. Spr. heeft wel eens voor het bestaan der fabriek gevreesd, tot directeur van Varik kwam, iemand met ervaring en vakkennis, die de zaak in goede banen leidde en terecht het vertrouwen bezit.

Deze coöperatie is tot een zegen voor de landbouwers geworden. Spr. wenscht den heer Van Varik speciaal geluk en wijst er op, dat zijn werk ook is in het belang van 't publiek, dat de producten van deze organisatie gebruikt. Ook bestuur en leden wenscht spr, geluk en hoopt, dat de bloei zoo zal mogen voortgaan. Daartoe is ook noodig een goede verstandhouding bij het personeel, maar gelukkig neemt het bestuur ter zake een breed standpunt in.

De heer Ketelaar, die bij ontstentenis van den heer Collet d'Escury, de Coöperatieve melkfabriek te Kloosterzande vertegenwoordigde, vergeleek de verhouding tot de jubilarisse met de bloemen, die zijn fabriek en andere zonden. De bloemen zijn een uiting van vriendschap en goede saamhoorigheid. Spr. hoopt dat de Walcheren op haar verderen loopbaan niets zal ontmoeten dan bloemen. Daaraan kunnen ook wel doorns zitten, doch die kan men laten afsnijden. Zoodoende zal men alle moeilijkheden te boven komen.

De heer ir. W. A. van As uit Ginneken, directeur van de Coöp. Zuivel-Exportvereniging Brabant, zeide, dat hij als secretaris van den Brabanschen Zuivelbond reeds meermalen met de jubilarisse onderhandelde. Spr. kan verzekeren, dat de *Walcheren* een goed lid van de exportvereniging is. Spr. uitte namens de Brabantsche organisaties gelukwenschen, en woorden van hoop op blijvenden bloei van deze fabriek, die een der grootste van Nederland is.

De heer J. W. van 't Hoff bood als voorzitter van den ring Walcheren van Coöp. Boerenleenbanken gelukwenschen aan. De Boerenleenbanken zullen gaarne zoo noodig blijven steunen.

De heer De Vries, directeur van de fabriek te IJzendijke, wees er op, dat dit de jongste vereeniging op dit gebied in Zeeland is, Spr. staat tegenover de toekomst wellicht wat te optimistisch, maar dat versterkt juist.

Nadat de voorzitter de sprekers beantwoord had was het woord aan den directeur voor

Een overzicht over 25 jaar.

Na herinnerd te hebben aan de vergaderingen, die in 1916 in verband met de oprichtingsplannen zijn gehouden, zegt spr., dat men toen er niet aan dacht den prijs te bepalen naar het vetgehalte, doch wel toeslag gaf op vroeg leveren. Het eerste half jaar leverde een tekort op van f 5800 en dit leidde natuurlijk tot groote verlaging van den melkprijs. Men kreeg toen een melkstrijd, diefstal van boter in de fabriek en andere moeilijkheden en zelfs bedankte de heer Zwagerman als adviseur.

Verschillende volgende jaren leverden ook weer moeilijkheden op, tot dat men in 1923 begon te spreken over de oprichting van een nieuwe fabriek. Van den Grondkapitaalbank te Utrecht kreeg men het crediet voor den bouw. In 1928 kwam weer een melkstrijd en het volgende jaar een vlucht van melk door concurrentie van den oud, directeur. Toen spr. in 1929 kwam, ontdekte men na enkele maanden, dat de boekhouder in enkele jaren f 15000 verduisterd had.

Toen is de post ledenschuld geschapen, waardoor nieuwe leden minder aansprakelijkheid kregen dan de oude. In 1932 kwamen verschillende belangrijke feiten voor, men ging room maken, het vetgehalte als basis voor den melkprijs aannemen en men kreeg samenwerking met de vereeniging „*Samenwerking*”. Maar ook de melkveehoudersvereeniging op Walcheren kwam tot stand en reeds 10 jaar zorgt deze, dat de melkprijs voor Walcheren gelijk blijft. Men heeft niet direct behoefte aan nieuwe leden, maar men ziet de Coöperatie als een eigendom van alle veehouders op Walcheren.

Spr. wijsk aan de hand van cijfers en zeer duidelijke grafieken op den grooten vooruitgang van de fabriek, het ledental, den omzet enz. In den loop van de jaren, maar niet het minst ook op de groote daling van de schulden en de stijging van de reserves, die aanvankelijk gevormd is uit de boetes, die gevorderd werden wegens het te veel water bij de melk voegen. Er is nu een surplus van f25.000. Op de boerderij moet men nog veel meer aan melkcontrôle gaan doen. Door contrôle op het vetgehalte is zeker f71.000 meer voor de melk uitbetaald. Ook nog intensiever bestrijding van de t.b.c. en oordeelkundig voeren is gewenscht. Uitbreiding vooral van de afdeeling melkinrichting zal zeker noodig worden, en wenschelijk zal het zijn als men komt tot alleen verkoopen van melk in flesschen, zulks in het belang ook van de consumenten.

Nog meer sprekers.

Nog een zestal sprekers stonden op de lijst.

De heer L. J. Lorier sprak gelukwensen uit namens de Middelburgsche melkslijterijvereniging; de heer Sanders deed dit namens de melkfabriek „*Samewerking*” en de heer Poppe voor de Vlissingische melkslijtersvereniging. De heer M. Kleinepier wenschte geluk namens den kring Walcheren der Z.L.M. De heer B. Franse sprak namens de Coöperatie Eiland Walcheren en de heer B. Koole namens de Coöperatieve Veilingsvereniging. De heer J. J. Mesu dankte met enkele woorden voor het ontvangen geschenk. Het was ruim 7 uur - de vergadering was kwart voor drie begonnen - toen de voorzitter de laatste sprekers dank bracht en een slotwoord sprak,

De Coöperatieve Zuivelfabriek en Melkinrichting Walcheren aan de Poelendaelesingel te Middelburg, met rechts de molen De Hoop, onder water.

1944 - 1945
fotograaf: Cornelisse, Dignus Pieter (1901-1970)

Bron: Foto Zeeuws fotoarchief

UIT STAD EN LAND HERSTEL VAN WALCHEREN

MIDDELBURG: Na een kernachtig openingswoord van den heer Zwagerman Rijlszuivelconsulent, sprak voor een overvolle concertzaal te Middelburg Ir. Herweijer over bovengenoemd onderwerp. Als Inspecteur van Landbouwherstel gaf deze een overzicht van den toestand van heden, en van de maatregelen, die moeten worden genomen om weer tot normale toestanden terug te keeren.

Schouwen en Duiveland is voor 82 pct. geïnundeerd, Tholen en St. Philipsland voor 84 pct., Walcheren voor 75 pct., O. Zeeuwsch-Vlaanderen voor 8 pct. en West Zeeuwsch-Vlaanderen voor 13 pct., alles grootendeels met zout water. Nu komt Wieringermeer er weer bij, een ramp, even groot als die op Walcheren.

Hij gaf vervolgens een overzicht van de schadevergoedingen zoowel die voor de verloren gegane producten, als die voor levensonderhoud. Of er bij drooglegging een schadevergoeding voor moeilijker exploitatie zal komen, is niet zeker.

Sterk wordt aangeraden, deskundige voorlichting te volgen, waar men de drooggelegde gronden weer in gebruik wil nemen. Anders wordt er groote schade aan den grond toegebracht. De veestapel wordt overgenomen waar noodig, en zal later, van 1947 tot 1952, vergoed worden et gelijksoortig- n gelijkwaardig vee. Ook voor paarden geldt dit. Zoo geschiedt eveneens met de landbouwwerktuigen. Nu reeds is er aanvoer van landbouwwerktuigen in Zeeuwsch-Vlaanderen.

De pacht wordt betaald tot 15 October door den verbruiker. Van af dien datum betaalt de staat, tot en met het eerste exploitatiejaar.

Boerderijen worden door het Bureau Wederopbouw herbouwd, en van de kosten neemt de staat 75 pct. voor zijn rekening.

Er zullen cursussen worden gegeven over het in cultuur brengen van geïnundeerde gronden, en spreker wekt de boeren op, daaraan zooveel mogelijk deel te nemen.

Hij eindigde met de woorden;

„Het is onze taak, Walcheren weer op te bouwen, tot en welvarend gebied. Zet allen uw schouders eronder en vooral; raakt niet in de put ! Met elkanders steun en Gods hulp zullen we overwinnen”.

1e JAARGANG

VRIJE STEMMEN

DAGBLAD VOOR ZEELAND

NUMMER 155

Dinsdag 8 Mei 1945

Algemeene Leiding:
B. G. Kloosterziel en
S. L. Boerma

Hoofredacteur:
J. Koekbakker

Redactie en Administratie
Goos, Beestenmarkt 2
Telefoon 2665

ONS VRIJE NEDERLAND

Het ongedacht heerlijke, dat wij vijf lange jaren als een schoone droom in ons hart hebben bewaard, is plotseling een feit geworden. Nederland is weer vrij!

Vijf jaar geleden brak op den tien den Mei een verschrikking over ons los, die al onze geestelijke en maatschappelijke vrijheden ons beroofde, en ons economisch tot den ondergang doemde. Al zwaarder, al meedoogen loozer werd het juk, ons opgelegd. En toen een klein deel van ons land nu een half jaar geleden bevrijd werd, bleef het grootste deel nog in diepe ellende, die al troostloozter werd. Zelfs toen nu voor kort ook het oosten en het noorden van ons vaderland van de vrijheid mochten gaan genieten, bleef schrijnen bij ons allen, dat meer dan de helft van onze landgenooten onder bitteren geestelijken druk den hongerdood tegemoet gin-

Duitschland heeft

onvoorwaardelijk gecapituleerd

De capitulatie van ALLE Duitse strijdkrachten vond gistermorgen om 2.41 uur plaats in een klein schoolgebouw, waarin Generaal Eisenhowers hoofdkwartier is gevestigd. Voor Duitschland teekende de nieuwe Chef van den Staf van het Duitse leger Jodl. Het werd voor de geallieerden onderteekend door Lt. Generaal William Bedell Smith.

VICTORIE-DAG.

Officiël wordt te Londen medegedeeld dat het heden V.E.-dag zal zijn. Minister Churchill zal heden middag om 3 uur het einde van den oorlog aankondigen, de Engelsche Koning zal om 5 uur spreken.

In verband met Victory-Day, de dag der overwinning, zal ons blad Woensdag niet verschijnen.

Op Donderdag (Hemelvaartsdag) komen wij eveneens niet uit.
Redactie.

COÖP. MELKINRICHTING „WALCHEREN”.

MIDDELBURG: In de van de Coöp. Melkinrichting „Walcheren” te Middelburg werden de aftredende bestuursleden P. Melis te Serooskerke en J. Lampert te Gapinge herkozen. Ook de aftredende leden der Commissie van Toezicht, J. J. Mesu te N.- en St. Joosland en A. J. Huysman te Meliskerke werden herbenoemd.

De schade aan gebouwen en inventaris werd voorloopig op 156.000 geschat. Gebouwen en inventaris stonden op de balans per 1 Jan. 1945 te boek voor 48.700, terwijl de reserves 125.000 bedragen. De toekomst wordt met vertrouwen tegemoet gezien daar de financiële basis gezond is. Door evacuatie van melkvee e.d. zal het nog jaren duren voor weer op volle capaciteit kan worden gewerkt. In 1946 zal getracht worden het bedrijf, voor zoover direct noodzakelijk, te herinstalleren en uit te breiden. De omzet bedroeg in 1944 f 1.444.482. Aan melkgeld werd f 1.230.373 uitbetaald, Geleverd werden 9.716.882 kg, melk en 93.276 kg. room. Gem. vetgehalte was 3.12 %, de gemidd. prijs bedroeg 12.10 ct, per kg.

Dit jaar werden tot 25 Nov. j.l. van veehouders op Walcheren 1.583.313 kg. melk en 1624 kg. room ontvangen. In 1944 , werden 271.820 kg. boter geproduceerd, in 1945 4087 kg.¹⁰ Er moest voor f 612.411 aan zuivel worden bijgekocht in andere delen van het land om de bonnen te kunnen honoreeren.

¹⁰ In de ZD 1945-12-04 stond 408 Kg.! (ZHN.)

FOKVEE VOOR WALCHEREN ARRIVEERT

Dinsdag overdracht door Commissaris Der Koningin

De Koninklijke schenking

Zoals wij reeds meldden heeft H. M. de Koningin een bedrag van f25,000 beschikbaar gesteld om in een hoogstaand fokgebied (Noord-Holland) geregistreerde pinken van prima afstamming te kopen, die geschonken moeten worden aan gedupeerde veehouders op Walcheren, die geregistreerd vee verloren.

Dit vee is inmiddels aangekocht en zal Dinsdagmiddag om 2 uur op de heuvel bij 't station te Middelburg met enige plechtigheid door de Commissaris der Koningin aan de begunstigden in eigendom worden overgedragen. Een blijde dag dus voor Walcheren!

Onder toezicht en met goedkeuring van de Commissaris der Koningin hebben de heren A. Geschiere, A. W. Cevaal, M. Kleinepier en C. Zwagerman de lijst der begunstigden opge maakt.

WAT VERDWEEN.

Het herstel van het zo bijzonder zwaar getroffen agrarisch Walcheren is een uiterst moeilijk vraagstuk, dat de zeer bijzondere belangstelling van onze Koningin heeft. Speciaal het herstel van de voedingsbasis voor het rundvee (de zode van 7000 ha. weiland werd volkomen vernietigd) voorts van de, practisch geheel verdwenen rundveestapel en ten slotte van de zwaar getroffen Coöp. Zuivelfabriek, vergt jaren.

Dit herstel is alleen maar mogelijk met steun van de Overheid, die voor het herstel van de veestapel in ruime mate gegeven wordt en van niet getroffen veehouders elders in Nederland. Die toch zouden moeten helpen bij de heropbouw van een goede gebruiks- en fokveestapel. Deze laatste hulp is er in geheel onvoldoende mate. Moge de mooie daad van onze Koningin daarin verandering brengen.

De Rijksveeteelt-consulent voor Zeeland, de heer C. Zwagerman, te Middelburg, deelt ons nog de volgende bijzonderheden mede over de agrarische schade op Walcheren, waaruit duidelijk blijkt, hoe belangrijk de gift van H. M. de Koningin is.

DE SCHADE AAN DE VEESTAPEL.

Van herfst 1944 tot voorjaar 1946 waren 7163 ha. weiland en 7444 ha. bouwland op Walcheren een binnenzee, onderhevig aan eb en vloed.

De structuur van de grond is voor jaren ernstig beschadigd, de zode van het weiland ging geheel verloren, bovendien een groot deel van werktuigen en gereedschappen. Verwoest of zwaar beschadigd werden 346 boerenwoningen, 243 stallen en 435 schuren. Van \pm 1000 veehoudersbedrijven met normaal \pm 6000 melkkoeien en 1000 stuks ander rundvee, ging \pm 95 % verloren. Ongeveer 175 fokkers van geregistreerd vee verloren 800 stamboekkoeken, 308 register voor jongvee vaarzen, 208 register voor jongvee stieren en 32 ingeschreven stamboekstieren. De fokkersarbeid van 30 jaar registratie en melkcontrôle en stierhouderij was verloren. De grote, kostbare Coöp. Zuivelfabriek was half verwoest.

IN 1946.

In het natte jaar 1946 gaf een gedeelte van het land weer een matige oogst. In 1947 mislukte door de droogte het herstel van het weiland vrijwel volkomen en was de oogst op het bouwland minimaal. Het jaar 1948 laat zich iets gunstiger aanzien. Het is niet waarschijnlijk dat voor 1952-1953 de grootste moeilijkheden, wat betreft herstel van het weiland en van de veestapel, overwonnen zullen zijn. Vroeger bestond 't agrarisch inkomen op Walcheren voor ± 55 en 60 % uit melkgeld en veeafzet. In 1945, 1946 en 1947 waren deze opbrengsten resp. 5%, 22 % en 36 % van normaal. In 1948 haalt men misschien 50 %.

Naarmate de voedingsbasis zich herstelt moet de veestapel door aankoop worden hersteld.

REEDS VOOR MILLIOENEN AANGEKOCHT.

Zo zijn reeds enige duizenden melkkoeien aangekocht vooral in Friesland. Daar zijn hiervoor reeds enige miljoenen guldens besteed.

Het vee, dat door de inundatieramp verloren ging, wordt door Landbouwherstel in gelijke kwaliteit in natura vergoed. De medewerking ten deze van de Overheid en Landbouwherstel zijn lofwaardig. Zelfs heeft men daar de mogelijkheid geopend Walcheren geheel t.b.c.-vrij te maken.

DE MOEILIKHEDEN.

De grote moeilijkheden zitten in de volgende feiten:

- 1) De zeer deskundige Commissie, die de duizenden dieren voor het herstel moet kopen, kan slechts kopen naar mate de voedingsbasis op Walcheren door het herstel van het weiland zulks toelaat. Gevolg: dikwijls noodzaak van veel aankoop in tijden van weinig aanbod.
- 2) De genegenheid van de leidende mensen in niet getroffen streken om de Commissie, die koopt voor Walcheren bijzondere faciliteiten te geven is vrijwel gelijk nul. En zo moet deze Commissie kopen in concurrentie met alle andere gegadigden. Zij is vooral aangewezen op vee, dat men om de een of andere reden wenst uit te schiften.

Begrijpelijk, dat de veehouders op Walcheren, die door de ramp het resultaat van veel jaren ingespannen arbeid voor de opbouw van een waardevolle gebruiks- en fokveestapel verloren, nu veel dieren krijgen die in gebruikswaarde erg tegenvallen.

Agrarisch Nederland bezinne zich op dit gebeuren!

Agrarisch Walcheren vraagt belangstelling Globaal over 1948 werd 3.85 miljoen gulden netto inkomen gederft

Brochure van de heer C. Zwagerman.

„Grote, ons volk sierende daden zijn in het belang van Walcheren verricht. Maar nog is er het gevaar, dat het eiland door de verpaupering van zijn degelijk sober, arbeidzaam, vaderlandslievend boerenfolk tot een nationale schande zou kunnen worden”.

Deze waarschuwing vormt de kern van het rapport „Agrarisch geïnundeerd Walcheren vraagt Uw belangstelling” van de hand van de Rijkszuivel- en Veeteelconsulent te Middelburg, de heer C. Zwagerman.

Walcheren telde vóór de ramp van 1944 3288 grondgebruikers met 14.831 ha in totaal. 1167 daarvan vonden hun hoofdbestaan in land- en tuinbouw. Het eiland bevatte 6900 ha. bouw- en 7000 ha. weiland, 400 ha. boomgaard en fruit, 230 ha. warmoezerij en vroege aardappelen, 9600 m² kassen en 42.000 m² plat glas, terwijl er 5650 melkkoeien met normaal per jaar 21.5 mill. kg. melk (3.40 pct. vet) en 7300 stuks ander rundvee met normaal p. jaar 1.25 mill. kg. veeafzet waren.

Nadat voor degenen in den lande, die daarvan niet volledig op de hoogte zijn, een omschrijving wordt gegeven van de schade, die door de inundatie (14.600 ha. cultuurland kwam onder water) werd veroorzaakt, wordt opgemerkt, dat, zal Walcheren zijn bestaansrecht terugkrijgen, deze materiële schaden moeten worden hersteld. Het gaat niet op, dit op basis vervangingskosten te doen geschieden. Geen Walchenaar begrijpt waarom een onevenredig groot deel der lasten op de schouders der getroffenenen wordt afgewenteld en zijn hoop op een behoorlijke schaderegeling is aan ‘t wankelen.

INKOMSTENDERVING.

De mindere opbrengst melkgeld bedraagt per veehouder pl.m. *f*1270, de minder opbrengst veeafzet per veehouder pl.m. *f*400. Deze opbrengstderving zal nog meer jaren doorgaan; de zode van het weiland kan slechts zeer geleidelijk herstellen en dus ook de veestapel. De globale opbrengstderving van de akkerbouw is ongeveer *f*1.451.000, die van de ooftteelt *f*725.000 en ook die van de tuinbouw vele miljoenen.

Het resultaat is, dat globaal over 1948 een bedrag van 3.85 mill. gulden netto inkomen werd gederfd.

Een optimistische kijk op het herstel van het weiland tot een volwaardige voedingsbasis voor ‘n normale veestapel in de naaste toekomst, is noch wetenschappelijk, noch praktisch verantwoord. Gelet op het feit, dat bijna uitsluitend ingezaaid is met voor deze gronden niet gewenste grasmengels, de veelal ongunstige grondsoort en bodemstructuur, de door armoede der boeren meest karige bemesting, de onmogelijkheid intensief te beweiden en de moeilijk te ontzilten en ontwateren lage plekken, moet worden aangenomen, dat het, nog jaren zal duren alvorens zich een behoorlijk dichte zode heeft gevormd, met een natuurlijke vegetatie, die aangepast is aan de grond. Tot en met voorjaar 1948 is 4400 ha. weiland ingezaaid.

RUNDVEESTAPEL.

In 1948 zou Walcheren 2266 stuks jongvee van minder dan één jaar, 3003 stuks van meer dan één jaar. 5066 melk- en kalkkoeien en 850 stuks ander rundvee moeten hebben gehad, wan-

neer alles normaal was gebleven. In werkelijkheid bedroegen deze aantallen resp. 1023, 1314, 3278 en 124. Het gevolg is, dat de normale baten uit de rundveehouderij (vroeger ongeveer de helft der inkomsten) nog vele jaren belangrijk beneden het gewone peil zullen blijven. Vast staat, dat het herstel van de veestapel op het oorspronkelijke peil zeer grote kapitaalinvesteringen van de Walcherse veehouders vraagt.

Uitvoerig wordt nog eens ingegaan op de financiële consequenties van het herstel van de rundveestapel en op de wijze van aankoop, herkomst en kwaliteit van het vervangingsvee, waarbij de schrijver opmerkt, dat de Friese voormannen niet bereid zijn geweest enigerlei praktisch waardevolle faciliteit voor de veeaankoop voor Walcheren te bevorderen.

De resultaten van de veeaankoop namens Landbouwherstel tot November 1948 zijn de volgende: melkkoeien 2393 kalfvaarzen 798, guste vaarzen 376, guste pinken 707, graskalveren 201, stieren 29 is totaal 4504. Het vetgehalte van de melk ging belangrijk vooruit, terwijl de nieuwe veestapel praktisch T.B.C.-vrij is. Het zal gewenst zijn, dat het percentage aan te kopen jonge melkkoeien en kalfvaarzen zo gunstig mogelijk en dat der oude koeien zo klein mogelijk is. Door zorgvuldige koop uit T.B.C.-vrije stallen, vooral aankoop van jonge koeien zonder extra gebruikswaarde risico en van koeien, die in geschikte tijden afkalven, moet getracht worden deze koopveestapel voor de gedupeerden zo veilig mogelijk te stellen.

Het is te hopen, dat deze leerzame brochure buiten Walcheren in vele handen komt, vooral in de handen van degenen, die van mening zijn, dat het met de nood van de Walcherse agrarische bevolking niet zo erg meer gesteld is en dat daarom extra voorzieningen overbodig zijn.

Coöperatieve Zuivelfabriek „Walcheren”.

MIDDELBURG: Vorige week vergaderde onder voorzitterschap van de heer S. Simonse te St. Laurens bovengenoemde zuivelfabriek.

De rekening en verantwoording over 1948 werden goedgekeurd. Volgens het jaarverslag werden in 't afgelopen jaar 10.789.554 kg. melk geleverd met een gemiddeld vetgehalte van 3,79 pct. Aan melkgeld werd daarvoor uitbetaald f 2.294.890. Aan onkosten werd betaald f 392.078, terwijl op de bezittingen f 33.549 werd afgeschreven. Voor detail-verkoop werden afgeleverd 8.634.996 L. losse melk; 604.217 flessen gesteriliseerde melk; 176.443 L. roomkarnemelk; 325.852 fl. karnemelksegortpap; 227.299 fl. melkyoghurt en 250.020 kg. boter. Het bedrag van de totale verkoop bedroeg f 2.662.223.

Om Walcheren vrij te krijgen van op tuberculose reagerend melkvee werden 74 dieren afgeslacht in 1948. Met inbegrip van de slachtwarde wordt aan de veehouders 90 pct. van de gebruikswaarde vergoed. Uitbetaald werd daarvoor f 11.499. Walcheren neemt daardoor een plaats met de veehouderij in, welke, met uitzondering van enkele gedeelten in Friesland, nergens in ons land zo gunstig is.¹¹

Als gevolg van de nog snel stijgende hoeveelheid aangevoerde melk - in de eerste vier maanden van 1949 werd reeds 1¾ miljoen kg. melk meer ontvangen dan in hetzelfde tijdvak van 1948 - en de daarmee gepaard gaande behoefte aan vlottend bedrijfskapitaal, werd zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd, dat een verhoging van het crediet met f 200.000.-¹² wordt aangevraagd.

Ofschoon vele moeilijkheden te overwinnen zijn, vooral als gevolg van de lange levertijd van machines etc., vordert de herbouw van de fabriek gestadig. Bij de bereiding van melkproducten wordt het bedrijf sterk gehandicapt door het gebrek aan flessen.

11 In ZD. 1949-05-04 stond dat er eind 1948 op Walcheren 4415 melkkoeien waren en 3761 stuks jongvee!

12 In PZC 1949-05-03 stond fl. 20.000. Verder dat er eind 1948 593 leden waren en 272 losse leveranciers

Jaarvergadering Coöp. Zuivelfabriek „Walcheren” te Middelburg.

Onder voorzitterschap van de heer S. Simonse te St. Laurens, hield de Coöp. Zuivelfabriek „Walcheren” haar jaarvergadering op Donderdag 11 Mei in het Schuttershof te Middelburg. De vergadering was slechts matig bezocht. In zijn openingswoord wierp de voorzitter een terugblik over het afgelopen jaar, hetwelk in ‘t algemeen de boer een behoorlijke productie en prijzen opleverde. De uitbreiding en modernisering van het bedrijf vorderde gestadig, waarbij vooral de lange levertijd van de machines een belangrijke hinderpaal is.

Het financieel resultaat van de fabriek stemt tot tevredenheid. De toekomst van de zuivelindustrie zag spr. niet rooskleurig in. Deze moet internationaal worden bekeken en ons kleine land is economisch afhankelijk van hetgeen door de landen waarnaar wij exporteren, wordt besloten. Willen wij de positie van de landbouw sterk maken dan is ‘t nodig, dat de boer trouw is aan zijn eigen organisaties.

Op 31 December 1949 telde de vereniging 594 leden. Dit jaar traden reeds 28 leden toe, waarvan 11 de plaats innamen van familieleden, die reeds als lid te boek stonden.

Door 852 leveranciers, leden en niet-leden, werd in het afgelopen jaar 15.419.360 kg, melk geleverd, met een gemiddeld vetgehalte van 3.87 pct. Daarvoor werd betaald *f*3.244.647,30. Momenteel wordt meer dan 61.000 kg. melk per dag geleverd. De melkleverantie was in de eerste vier maanden van dit jaar 9 pct. groter dan in hetzelfde tijdvak 1949. Sedert haar oprichting in 1916 werd aan de fabriek nog niet een dergelijk kwantum melk per dag ontvangen.

Teneinde de veestapel t.b.c.-vrij te houden werd in 1949 *f*17.187,45 uitbetaald aan de boeren voor het opruimen van reageerders. Beneden de grote rivieren is de Zuivelfabriek „Walcheren” de enigste vereniging, welke alleen melk ontvangt van practisch t.b.c.-vrije bedrijven. Zowel voor de consument als voor de afzet van vee en het exporteren van zuivelproducten is dit van zeer groot belang, 245 dieren werden dit voorjaar behandeld tegen de runderhorzel.

Het jaarverslag werd goedgekeurd, alsmede de balans en exploitatierekening. Op de balans staan de gebouwen voor *f*145.000 en machines, inventaris en rollend materiaal voor *f*185.000 te boek. De reserve bedraagt *f*96.194,36. Aan onkosten werd betaald *f*497.004 of 3,22 cent per kg., hiervan bedroegen de melkaanvoerkosten *f*170.123 of *f*1,10 per 100 kg. melk en de post salarissen en sociale lasten *f*114.471 of *f*0,74 per 100 kg. Voor af- en bijschrijvingen werd *f*25.808 aangewend. De opbrengst van de verkochte producten bedroeg *f*3.082.425.

Bij de rondvraag werd er uit de vergadering op gewezen, dat het bedrag ad *f*1.25 per dier bij de tuberculatie van het rundvee aan de hoge kant is, waarop werd geantwoord, dat dit bedrag geldt voor de gehele provincie, en door het bestuur van de Gezondheidsdienst voor Dieren wordt vastgesteld.

Nieuwe bussenspoelmachine op de melkfabriek te Middelburg

De Coöp, Zuivelfabriek „*Walcheren*” te Middelburg gaat het bedrijf steeds meer moderniseren. Dezer dagen is een heel nieuw systeem ingevoerd voor de aflevering van de melk door de boeren, waardoor de verwerking van de 2500-3000 melkbussen iedere dag met anderhalf uur wordt bekort.

Tot voor kort kwamen de wagens met de melkbussen naast de fabriek aan de zijde van de wattergang rijden. Daar moesten de bussen stuk voor stuk worden afgetild en verder worden gedragen om ze te ledigen. Dit systeem is vervallen. De ontvangtplaats van de melk ligt nu aan de achterkant van de fabriek en er zijn twee rolbanen aanwezig, waarop de bussen vanaf de wagens kunnen worden geschoven, dus zonder sjouwen, lichten of tillen.

Over deze rolbanen schuiven zij naar de plaats, waar aan beide kanten mannen gereed staan om ze in reservoirs te ledigen. Is dat gebeurd, dan staan weer anderen klaar om de bussen in de nieuwe bussenspoelmachine een bewerking te doen ondergaan, tengevolge waarvan zij geheel schoon en droog worden. De bussen komen eerst in een lauw waterbad, daarna in een bad van sodawater en vervolgens in een heetwaterbad. Tenslotte worden zij met hete lucht gedroogd. De boeren (er zijn er ca. 850, die geregeld melk aan de fabriek leveren) zijn zeer tevreden met deze oplossing, hetgeen hen van heel wat werk op de boerderij ontlast. De bussenspoelmachine kan 600 bussen per uur verwerken.

Momenteel is de methode van aanvoer en afvoer van de bussen nog provisorisch. Zodra de kettingtransportbaan gereed is zal deze de taak van de rolbanen overnemen. Deze zullen dan worden gebruikt voor de afvoer der bussen naar de wagens. Nu moeten zij nog op de wagens worden getild. Binnenkort is dat dus ook niet meer nodig. De aflevering der bussen geschiedt op de plaats, waar zij vroeger vol in ontvangst werden genomen.

POEDERMAKERIJ.

De Coöperatie heeft nog meer plannen. Vorige week werd de vergunning ontvangen tot het bouwen van de poedermakerij. Dit zal een gebouw worden van acht bij tien meter en het zal worden gezet aan de zuidzijde van de grote schoorsteen. Volgend voorjaar hoopt men deze poedermakerij in gebruik te nemen. Zij zal ongeveer 30.000 liter per etmaal kunnen verwerken en ca. 3000 kilo melkpoeder kunnen produceren. Er komen twee tanks in van elk 10.000 liter.

UITBREIDING ZUIVELFABRIEK TE MIDDELBURG VORDERT GOED

Poederafdeling komt spoedig in gebruik

Omzet blijft stijgen.

Tot 2 December j.l. word door de Coöp. Zuivelfabriek Walcheren te Middelburg dit jaar 14.708.369 k.g. melk ontvangen, waarvoor werd betaald f2.840.000.- De verkoop vertoont een belangrijke verschuiving naar flessenmelk-producten.

Het bovenstaande werd meegedeeld in een vergadering van de zuivelfabriek te Middelburg. In zijn openingsrede richtte de voorzitter, de heer S. Simonse uit St Laurens, een hartelijk welkoms- en dankwoord tot de Rijkszuivelconsulent, de heer C. Zwagerman, die, zoals bekend, op 1 Januari as. met pensioen gaat en dus zijn laatste vergadering als adviseur bijwoonde. De heer Simonse sprak over de kracht van de coöperatie en herinnerde aan het 50-jarig bestaan van de Kon. Ned. Alg. Zuivelbond. Het aandeel, dat de leden van die bond, 402 coöperatieve zuivelfabrieken, hebben in de Nederlandse zuivelproductie-waarde bedraagt ruim 900 miljoen gulden van de 1300 miljoen gulden.

Voorts werd meegedeeld, dat melkyoghurt in vele huisgezinnen een dagelijks verbruiksartikel is geworden. De omzet daarvan is zeventien keer zo groot als voor de oorlog. Van gesteriliseerde flessenmelk steeg de omzet ten opzichte van 1949 met meer dan 100 %. De verkoop van roomboter daalde met 25%. De totale omzet bedroeg f3.040.801.

Sedert 1 Januari traden 48 nieuwe leden toe. Men besloot geen entreegeld te heffen van nieuwe leden in 1951.

De heer J. Lorier werd tot bestuurslid herkozen. De heer J. J. Mesu, die van de oprichting af lid van de commissie van toezicht was, (bijna 35 jaar lang) werd tot erelid benoemd. In zijn plaats werd gekozen de heer Kr. Janse te Middelburg.

VERDERE UITBREIDING.

De financiële toestand van de fabriek is zeer gunstig. Het bedrijf is sterk geautomatiseerd en nadert zijn voltooiing. Nog dit jaar hoopt men de poederafdeling gereed te krijgen. Voor 1951 staan o.a. nog op het programma een nieuwe garage, een nieuw schaftlokaal en een directeurswoning.

Nadat de scheidende adviseur, de heer Zwagerman, nog woorden van dank had gesproken, en een overzicht had gegeven over zijn ervaringen op Walcheren sedert zijn komst, ruim 40 jaar geleden, sloot de voorzitter de vergadering.

MELKPOEDER VEEVOEDER

Verdere uitbreiding van zuivelfabriek te Middelburg

Het afgelopen jaar werd voor ruim drie miljoen gulden omgezet

De coöperatieve zuivelfabriek te Middelburg, die reeds ingrijpend verbouwd en gemoderniseerd is, zal nog dit jaar worden uitgebreid met een nieuw schaftlokaal, een garage en een poederbewaarpplaats. Bovendien worden onderhandelingen gevoerd over de bouw van een directeurswoning.

Dit werd medegedeeld in de jaarvergadering van de vereniging „Coöperatieve Zuivelfabriek „Walcheren” welke onder voorzitterschap van de heer S. Simonse werd gehouden. Deze bijeenkomst had een vlot verloop; van de 737 leden waren er 52 aanwezig. Sedert 1 Januari j.l. werden 21 nieuwe leden ingeschreven.

De balans en de exploitatierekening over 1950 werden goedgekeurd. De gebouwen en de inventaris staan te boek voor *f*329.000, nadat in het afgelopen boekjaar ruim *f*96.000 werd afgeschreven. De reserve beloopt een bedrag van *f*99.600,-.

Uit het jaarverslag bleek, dat in het afgelopen jaar 186 leden tot de vereniging toetraden. De fabriek ontving 15.601.506 kg melk en 7.290 kg room. Het vetgehalte van de melk bedroeg gemiddeld 3.85 %. Met inbegrip van nabetaling en bijschrijving ledenkapitaal werd in totaal *f*3.180.804 betaald. De onkosten bedroegen *f*569.000, waarvan *f*132.000 aan salarissen en *f*156.000 voor de melkaanvoer.

De verkoop bedroeg en détail 7.148.325 liter volle consumptiemelk, 2,271.061 flessen en 435.631 halve flessen gesteriliseerde melk, 216.671 liter consumptie-karnemelk, 412.923 flessen karnemelkse gortpap, 51.445 liter room, 528 871 halve flessen melkyoghurt, 549.776 pakjes roomboter en 59.830 flessen chocolademelk. Naar de boerderij werden teruggelieferd 3.441.324 kg ondermelk en 63.970 kg magere melkpoeder. Engros werden verkocht 408.128 liter melk. 1.363.184 kg tapmelk en 89.855 kg roomboter. De totale opbrengst bedroeg *f*3.246.182,-.

De fabriek behaalde haar twaalfde jaardiploma bij de geregelde boterkeuringen door de Brabantse Zuivelbond, De magere melkpoeder, die dit voorjaar wordt geproduceerd, is geheel aan de leveranciers verkocht om in de komende winter te dienen als veevoeder.

MELKFABRIEK TE MIDDELBURG AANMERKELIJK UITGEBREID **Veelomvattend bedrijf, waarin alle bewerkingen van de zuivel machinaal geschieden.**

De Coöperatieve Stoomzuivelfabriek „*Walcheren*” te Middelburg bestaat 35 Jaar, maar dit Jubileum wordt niet met plechtige redevoeringen, dure bloemstukken en erewijn gevierd. Toch zal 1951 als een belangrijk jaar in de geschiedenis van dit bedrijf worden geboekstaafd, want de grote uitbreiding, welke het de laatste tijd heeft ondergaan, is thans nagenoeg voltooid, waardoor het eiland in het bezit is gekomen van een modelzuivelfabriek, die met de best geoutilleerde in den lande kan wedijveren.

Wanneer de Middelburgers nog op één oor liggen, wordt daar aan de Poelendaelesingel reeds letterlijk en figuurlijk met stoom gewerkt. De ene vrachtauto met gevulde melkbussen na de andere rijdt voor en deze bussen hobbelen over een transportband naar de bascules, die de blanke, romige inhoud gretig opnemen. Terwijl de blinkende bussen automatisch worden gereinigd om later, gevuld met tapmelk voor het vee, terug te reizen naar de boerderij, gaat de melk naar twee „buffertanks”, elk met een inhoud van tienduizend liter. In het laboratorium is men inmiddels druk in de weer om het vetgehalte te bepalen, opdat het bedrag, dat aan de leverancier moet worden uitbetaald, kan worden vastgesteld.

De melk wordt door buizen naar een centrifugaalpomp gebracht en wordt vervolgens gepasteuriseerd. De platenpasteurs kunnen ieder in één uur tijds de bacteriën van 5000 liter „om zeep” helpen. De melk, bestemd voor de consumptie, stroomt, na gekoeld te zijn, naar een andere afdeling van de fabriek, maar een deel van de dagelijkse hoeveelheid belandt in drie centrifuges, uitgerust met pompen, die 6200 toeren per minuut maken en die de melk ontromen. De aldus verkregen ondermelk, die er overigens nog appetijtelijk genoeg uitziet, wordt teruggevoerd naar grote tanks en de schuimige room wordt nog eens gepasteuriseerd en daarna door een pomp naar het „roomlokaal” gestoten. Om het zuringsproces vlot te doen verlopen, worden aromabacteriën en melkzuur toegevoegd.

ROOM WORDT BOTER

De room, die niet apart wordt gehouden voor de consumptie, vindt ge later terug in enorm grote trommels, waarin dit verlokkelijke melkproduct gekarnd wordt tot boter. Na het karnen wordt de helgele, korrelige massa gewassen en droog gekneed en dan staat al een man gereed om het in grote, geurige brokken naar de pakmachine te dragen. Dit ingenieus apparaat levert per uur ruim tweeduizend van de bekende pakjes af.

Het 54 man sterke, wit-gejaste personeel van de fabriek is ook zeer trots op de grote installatie, die eerst de melkflessen prachtig schoon wast en deze vervolgens in een lange rij naar het vulapparaat voert, dat de melk razend-snel „flest”. Tenslotte maakt de glazen verpakking wederom een rondedans, tijdens welke zij een hoedje in de vorm van een capsule op het hoofd gedrukt krijgt. Per uur worden op deze wijze 2000 flessen voor verkoop gereed gemaakt.

De fabriek beschikt ook over een poedermachine, die per uur 1250 liter ondermelk kan verpoederen om in het najaar en de winter als veevoer te dienen en voorts liet de directeur de heer M. A. van Varik, ons zijn kookmachines zien, die ieder duizend liter karnemelksepap klaar brouwen, alsmede een vernuftig apparaat, dat alle vetbolletjes in de melk aan elkaar gelijk maakt, de steriliseerkasten en de broeikasten voor de yoghurtbereiding. Yoghurt is thans

wel een bijzonder populair product: vóór de oorlog verkocht men 34.000 flesjes per jaar, nu in anderhalve week!

De Middelburgse zuivelfabriek, die nu 16 miljoen k.g. melk per jaar (86 % van de productie der Walcherse koeien) verwerkt, bezit een stoommachine van 100 pk. Op de uren, dat geen afgewerkte stoom wordt gebruikt werkt men met stroom, hetgeen dan voordeliger is. Men pompt zelf grondwater op voor koeling, maar de fabriek is toch de beste klant van de Middelburgse waterleidingbedrijf, want met water kan men hier niet zuinig zijn. Het komt overal bij te pas, wat overigens niet wil zeggen, dat het ook door de melk wordt gemengd!

Provinciale Zeeuwsche Courant 10/11/1951; p

Uit het zakenleven

NIEUWE ZUIVELWINKEL GEOPEND.

Donderdagmiddag heeft de heer J. Wisse zijn nieuwe zuivelwinkel aan de Jozef Israëlslaan 37 te Vlissingen officieel geopend, welke zaak de enige is in melk-, boter-, kaas-, eieren- en nutriciaproducten in geheel Plan Oost. De heer Wisse zag met deze opening zijn ideaal verwezenlijkt. Vele bloemstukken o.a. van de Coöp. Stoomzuivelfabriek „Walcheren” en de slijtersvereniging gaven de nieuwe winkel een feestelijk aanzien.

Coöp. Melkinrichting en Zuivelfabriek „Walcheren”.

Onder voorzitterschap van de heer S. Simonse te St. Laurens hield de Coöp. Melkinrichting en Zuivelfabriek „Walcheren” haar najaarsvergadering op Dinsdag 4 December in „Het Schuttershof” te Middelburg. In zijn openingswoord herinnerde hij aan het groot aantal bezoekers, dat deze zomer een bezoek bracht aan het bedrijf. Terwijl de melkproductie in Nederland \pm 3 % lager is dan in 1950, ontving de „Walcheren” nog een half miljoen meer, zodat dit jaar meer dan 16 miljoen kg ontvangen wordt.

Met uitzondering van de nieuwe directeurswoning, waarvan met de bouw thans zal worden begonnen, zijn de gebouwen klaar.

Evenals voorgaande jaren werd besloten in 1952 geen inleggeld van nieuwe leden te heffen. De omzet toont nog een sterke stijging van flessenproducten. De omzetvermeerdering t.o.v. 1950 bedraagt voor gesteriliseerde flessenmelk 33 %, voor papsorten 33 %, voor room 5 %, voor melkyoghurt 48 % en voor boter en detailverpakking 14 %. Per 1 December was het bedrag der omzet f 3.291.000.-.

Het gemiddelde vetgehalte der aangevoerde melk was 3.81 % tegen 3.84 % in 1950. Het saldo der balans laat na de vereiste gelden voor afschrijving een nabetaling van 1 cents per kg. melk en \pm 0.5 cents per kg. melk voor bijschrijving op ledenkapitaal toe. De gemiddeld uitbetaalde melkprijs zal dan 0.8 cents per kg. hoger liggen dan in 1950.

Tot bestuurslid werd herkozen de heer P. Melis te Serooskerke en tot lid van de Commissie van Toezicht de heer A. J. Huijsman te Meliskerke.

Na de vergadering werd de film „*In eigen handen*” vertoond. ‘s Avonds draaide deze film voor huisgenoten der leveranciers, personeel der fabriek en genodigden.

Coöp. Melkinrichting „Walcheren” had goed jaar

De coöp. melkinrichting en zuivelfabriek „Walcheren” hield te St. Laurens haar algemene vergadering. De voorzitter, de heer S. Simonse, heette in het bijzonder de heer W. L. Harmen, *rijkszuivelconsulent*, en de heer J. Hof, secretaris van het *Landbouw Coöperatieve Centrum*, welkom. In zijn openingswoord maakte de heer Simonse gewag van de goede resultaten in het afgelopen jaar en hij dankte de directeur, de heer M. A. van Varik Jzn., voor diens goede beheer.

Medegedeeld werd, dat tot 19 April van dit jaar 24 personen als lid toetraden. De hoeveelheid geleverde melk tot die datum bedroeg 4.904.783 kg, hetgeen 25.562 kg meer is dan verleden jaar in hetzelfde tijdvak. De melkprijs lag gemiddeld 1,7 cent hoger dan in 1951. De detailverkoop ging vooruit. Aan losse melkproducten werd 2.300.000 liter verkocht en het aantal verkochte producten in flessen bedroeg 1.420.000 stuks, resp. een vermeerdering van 120.000 liter en 213.000 stuks ten opzichte van dezelfde periode in 1951.

De rekening en verantwoording en het jaarverslag over 1951 werden goedgekeurd. Uit het jaarverslag blijkt o.m., dat 75 nieuwe leden zich opgaven, terwijl aan 63 leden ontheffing van het lidmaatschap werd verleend, wegens vertrek naar de N.O.-polder.

In 1951 werd 16.128.140 kg melk met een gemiddeld vetgehalte van 3,825, van veehouders ontvangen, waarvoor f 3.471.842,57 betaald werd. De productenverkoop had een gezamenlijke waarde van f 3.530.011,47. Aan onkosten werd betaald f 615.907,44. De belangrijkste posten daarvan zijn: melkaanvoerkosten f 165.753,-; salarissen f 150.358,-; brandstoffen, electriciteit en water f 65.084,-.

Op gebouwen en machines werd f 94.732, afgeschreven. Deze staan thans te boek voor resp. f 240.000 en f 169.000. Het reservefonds komt op de balans voor tot een bedrag van f 101.866, terwijl het ledenkapitaal f 195.738 bedraagt.

In de plaats van het tussentijds aftredende bestuurslid, de heer J. Overbeeke te Middelburg, werd gekozen de heer W. J. Cevaal te Ritthem. De voorzitter bracht de heer Overbeeke dank voor de 24-jarige arbeid als bestuurslid, waarna de heer Overbeeke de leden dankte, om dat zij hem deze functie zolang hadden gegund.

Tenslotte hield de heer Hof nog een causerie over het doel en de werking van het *Landbouw Coöperatieve Centrum*.

VOOR HET EERST SINDE 1936

Walcherens rundveefokkerij voor het voetlicht

Fokdag te Middelburg belooft een groot succes te worden

De grote rundveefokdag, welke op Donderdag 18 September te Middelburg wordt gehouden, is de eerste op Walcheren sinds oorlog en inundatie en zal dus een wel zeer bijzonder cachet hebben: voor de eerste maal na de ramp, die de bloeiende veestapel van het eiland verleden tijd maakte, treden de fokkers naar buiten om de betekenis, welke de Walcherse rundveefokkerij nu al weer heeft, in het licht te stellen. Het doel waarmede deze dag wordt georganiseerd, is dan ook, te laten zien wat er gepresteerd is en met welke resultaten, een indruk te geven van de kwaliteit en van dit alles de goede vruchten te plukken, met name de afzet van de kalfvaarzen - men is weer zover, dat er een flinke „uitstoot” voor de handel aanivezig is - te bevorderen.

De laatste rundveefokdag werd in 1936 op Walcheren gehouden. Drie jaar later stond weer een dergelijk evenement op het programma, doch de plotselinge mobilisatie stak daar een stokje voor. Zoals men weet werd de veestapel in 1944 praktisch tot niets teruggebracht, maar in '46 begon men hem weer op te bouwen: Landbouwherstel kocht vooral in Friesland, Noord-Holland en Zeeuwsch Vlaanderen veel vee aan, waardoor de fokkerij opnieuw kon beginnen

Van 1947 af is de veestapel geleidelijk aan weer op de oude sterkte gekomen en nu zijn de fokkers zover, dat zij met gerechtvaardigde trots „acte de présence” kunnen geven. De besturen van de stieren-, de melkcontrôle- en de K.I. verenigingen vonden het tijd worden, dat de fokdag-traditie opnieuw opgevat werd en vorig jaar rijpten de plannen. Men vormde een regelingscommissie, waarin vertegenwoordigers van deze verenigingen zitting namen. De rijksveeteeltconsulent **ir. W. L. Harmsen**, werd bereid gevonden zich met het voorzitterschap te belasten, zijn hoofdassistent, de heer **C. Den Engelsens**, nam het veelomvattende secretariatswerk op zich en de heer **M. Kleinpiet**, die zich zo verdienstelijk heeft gemaakt bij de veeaanloop na de oorlog en daardoor mede de basis legde voor een goede fokkerij, werd tot vicevoorzitter benoemd.

De heer Den Engelsens vertelde ons, dat deze eerste na-oorlogse fokveedag in alle opzichten een grandioos succes belooft te worden. De belangstelling is zeer groot, niet in de laatste plaats uit de andere delen van Zeeland, waar men weet, hoeveel rasedchte veeliefhebbers Walcheren telt en men een levendige interesse heeft voor de huidige stand van zaken en de resultaten van de zorg en de moeite, die de fokkers zich iedere dag weer getroosten. Deze belangstelling demonstreert zich ook in de grote medewerking, welke de organisatoren van tal van zijden ondervinden; vele organisaties, instellingen en personen hebben het door hun steun mogelijk gemaakt de dag te doen slagen.

Dat de idee van de fokdag ook bij de betrokkenen op Walcheren weerklank vindt (hoe zou dat ook anders kunnen?) blijkt wel uit het feit, dat niet minder dan 302 dieren en in totaal 32 fokgroepen op 't terrein van de *Coöperatieve Veilingsvereniging „Walcheren”*, waar het fokfeest zich zal afspelen, te zien zullen zijn.

EEN ZILVEREN- BEKER

Ingeschreven werden 12 stieren, 130 vaarzen en 151 koeien. Verder zijn er twee ere-klassen: de keurstamboekkoeien (29) en de productieklasse-uitblinksters (14), aan de melkproductie waarvan buitengewoon hoge eisen worden gesteld. Het is verheugend, dat Walcheren nu al weer met zo'n groep voor de dag kan komen en men kan er staat op maken, dat er zeer veel belangstelling voor zal bestaan. De Coöp. Melkfabriek te Middelburg heeft een zilveren beker uitgelooft voor de eigenaar van de beste koe uit de productieklasse. In totaal zijn 35 bekens, medailles en plaquette's beschikbaar,

Wat de 32 groepen betreft: er zijn drie groepen verenigingsstieren met minstens acht fokkoeien uit de vereniging, zes groepen van acht volbloedafstammelingen van één stier, tien groepen van minstens vijf stuks vrouwelijk rundvee, ouder dan één jaar van één eigenaar en elf van minstens drie volbloed-afstammelingen.

De keuringen van stieren, jong-vee en koeien zullen zoveel mogelijk in de ochtenduren geschieden; 's middags worden de kampioenen uitgeroepen, worden de groepskeuringen gehouden en worden alle prijswinnende dieren aan het publiek getoond, hetgeen een spectaculair schouwspel zal worden. In de jury hebben de volgende heren zitting: M. de Bruijne en A. T. Kloek, inspecteurs N. R. S., ir. S. G. Brummel, leraar te Middelburg en R. J. van Waes uit Oostburg, C. F. Vercraije uit Aardenburg, Iz. van Cruyningen uit Zuidzande en P. Lampert Pz, uit Biggekerke, keurmeesters. In totaal zijn 78 fokkers ingeschreven sommige van hen met vrij veel vee. Dat ook het gemeentebestuur belang stelt in deze fokveedag, bewijst het feit, dat de burgemeester, mr dr. N. Bolkestein, zitting wilde nemen in het ere-comité, waarvan o.a. ook de oud-zuivelconsulent, de heer C. Zwagerman, deel uitmaakt.

GEITEN EN VARKENS

Het gemekker van geiten en het geknor van varkens zal zich op 18 September op het veilingterrein met het koeiengeloei mengen, want ook deze dieren komen op de fokdag aan bod. Voor de geitenkeuringen is een aparte regelingscommissie in het leven geroepen, waarvan de heer J. M. Cevaal uit Ritthem, voorzitter van de Kring van Geitenfokverenigingen op Walcheren, het voorzitterschap bekleedt.

Een jury van drie deskundigen, de heren A. Blikman uit Velp W. Sietema uit Middelburg en J. Versluys uit Serooskerke, heeft tot taak 45 geregistreerde en 26 niet-geregistreerde geiten (beide groepen onderverdeeld in vijf rubrieken) te beoordelen. Ook bij de geiten is een productieklasse aanwezig. Bokken zijn niet van de partij. Voor de geitenfokdag is de belangstelling eveneens groot en er zijn mooie prijzen beschikbaar gesteld.

Jammer genoeg is de geitenhouderij over het algemeen aan het tanen, wat eigenlijk wel te verwonderen is, want de geit is niet alleen een lief en aanhankelijk dier maar biedt de eigenaar ook een economisch voordeel, want de melkgift is niet zelden groot. Zo komt op de fokdag „Margaretha” van de heer M. Janse uit Serooskerke, welk dier gedurende een periode van 368 dagen een melkgift vertoonde van 1178 kg, met een vetgehalte van 4.28%! Zoiets spreekt boekdelen.

Het aantal inschrijvingen voor de afdeling varkens is zeer gering in verband met het optreden van de varkenspest.

300 VAN DE BESTEN BIJEEN !

FOKDAG WALCHEREN 1952 IS UITSTEKEND GESLAAGD

Walcherse veestapel is schade van de oorlog te boven

„De Walcherse rundveestapel heeft zich van de schade, tijdens de oorlog opgelopen, keurig hersteld, dank zij de volharding van de Walcherse boerenbevolking, De pinken, die H.M. Koningin Wilhelmina in 1945 aan Walcheren schonk, zijn volwassen dieren geworden, ze hebben zich vermenigvuldigd. Intussen werd van overal rundvee aangevoerd. Ik hoop dat allemaal nog eens aan H. K. H. Prinses Wilhelmina te vertellen, ik ben er trots op”. Dat waren de woorden, die jhr. mr. A. F. C. de Casembroot, Commissaris der Koningin in Zeeland, sprak bij het einde van de grote rundveefokdag voor Walcheren, welke op het terrein achter de veiling te Middelburg werd gehouden. Glimlachend voegde hij eraan toe: *„In elk geval zie ik nu nergens meer van die dieren lopen waaraan je zo gemakkelijk je hoed kunt ophangen, het Walcherse veeras is er weer bovenop”.* Daarna reikte de Commissaris de eerste beker uit aan de heer A. Poppe uit Grijskerke, eigenaar van de koe, Grietje 258, de beste productiekoe van de tentoonstelling.

De éérste beker voor de heer Poppe, want de beker van de Coöperatieve Melkinrichting en Zuivelfabriek „Walcheren”, was niet de enige waarop hij beslag wist te leggen. Met de beste groep koeien verwierf hij ook nog de beker, welke was beschikbaar gesteld door de N.V. „Hollandia” afdeling Koena te Vlissingen. Een fraai resultaat en een bewijs van de ijver en toewijding; waarmee hij zijn veestapel verzorgt.

De „Fokdag Walcheren 1952” Is een volledig succes geworden, Toen burgemeester mr. dr. N. Bolkestein in de vroege morgenuren een openingswoord sprak, na een korte inleiding van ir. W. L. Harmsen, voorzitter van de regelingscommissie, waren enkele honderden boeren en veefokkers op het terrein bijeen en gedurende de gehele dag waren de plaatsen langs de lijnen waarachter de keuringen werden verricht dicht bezet. Zij lieten zich pas verjagen toen een onweersbui zich boven Middelburg ontlastte.

De jury was toen nog druk bezig de laatste van de aangevoerde 300 stuks rundvee te keuren. Voor de circa 80 aangevoerde geiten en de ongeveer 25 varkens waren de prijzen al vastgesteld. Zodra de regen ophield werden aan de eigenaren van de kampioen prijzen uitgereikt, door burgemeester Bolkestein van Middelburg en door de heer Tj. Visser namens de „Koena”, De Commissaris der Koningin bond de kampioenskoe van de heer Poppe persoonlijk het oranje lint om Later defileerden de bekróonde dieren in een lange rij langs de toeschouwers. Dr. Harmsen gaf hierbij een toelichting op de afstamming de productie en de eisen die aan de kampioenen werden gesteld.

DE UITSLAGEN.

Niet overgenomen

IN PRINCIPE BESLOTEN TOT :
FUSIE TUSSEN COOPERATIES
„HET HART” EN „WALCHEREN”

**Inkrimping van personeelsbezetting nog geen
punt van bespreking.**

De coöp. roomboterfabriek „*Het Hart*” te Wemeldinge en de coöp. melkinrichting „*Walcheren*” te Middelburg, hebben in principe besloten een fusie aan te gaan. De Wemeldingse coöperatie zegt in een circulaire aan haar leden, dat tot deze stap is overgegaan, om financieel krachtig te staan en de Bevelandse melkveehouders medezeggenschap over de afzet en de prijs van de melkproducten te verzekeren.

Zoals bekend maakt de afzet van de melk, waarbij de boer wil meespreken over de prijs welke hij hiervoor ontvangt, sinds ruim een jaar een punt van bespreking op Zuid-Beveland uit. Uit dit overleg is een coöp. melkafzetorganisatie geboren. Deze wil de melk van haar leden „*en bloc*” aan een bepaalde fabriek leveren. Eerst is hier over onderhandeld met het particuliere bedrijf „*Hollandia*”, dat een melkontvangst-station te Goes heeft. Deze N.V. meende echter, dat zij niet kon voldoen aan het verlangen om de boeren te laten „*meepraten*” over de uit te betalen melkprijs. Hierop heeft de melkafzetorganisatie een contract aangegaan voor een jaar met de melkinrichting „*Walcheren*”, die de te leveren melk zal doen verwerken in de fabriek te Wemeldinge.

Aan de Bevelandse veehouders zal dezelfde melkprijs als op Walcheren worden uitbetaald. Hoewel een en ander zich nog in een stadium van voorbereiding bevindt, doen reeds verschillende geruchten de ronde. Deze fusie zou o.m. tot gevolg hebben, dat een gedeelte van het personeel van „*Het Hart*” zou worden ontslagen. Naar men ons verzekerde, is inkrimping van de personeelsbezetting nog geen punt van bespreking geweest. Voor het overige is de sociale positie van het personeel bij de coöperaties goed verzekerd.

IN PRINCIPE BESLOTEN TOT FUSIE TUSSEN COÖPERATIES „HET HART” EN „WALCHEREN”

Inkrimping van personeelsbezetting nog geen punt van bespreking.

De coöp. roomboterfabriek „*Het Hart*” te Wemeldinge en de coöp. Melkinrichting „*Walcheren*” te Middelburg, hebben in principe besloten een fusie aan te gaan. De Wemeldingse coöperatie zegt in een circulaire aan haar leden, dat tot deze stap is overgegaan, om financieel krachtig te staan en de Bevelandse melkveehouders medezeggenschap over de afzet en de prijs van de melkproducten te verzekeren.

Zoals bekend maakt de afzet van de melk, waarbij de boer wil meespreken over de prijs welke hij hiervoor ontvangt, sinds ruim een jaar een punt van bespreking op Zuid-Beveland uit. Uit dit overleg is een coöp. melkafzetorganisatie geboren. BMC¹³ Deze wil de melk van haar leden „en bloc” aan een bepaalde fabriek leveren. Eerst is hier over onderhandeld met het particuliere bedrijf „Hollandia”, dat een melkontvangst-station te Goes heeft. Deze N.V. meende echter, dat zij niet kon voldoen aan het verlangen om de boeren te laten „meepraten” over de uit te betalen melkprijs. Hierop heeft de melkafzetorganisatie een contract aangegaan voor een jaar met de melkinrichting „*Walcheren*”, die de te leveren melk zal doen verwerken in de fabriek te Wemeldinge.

Aan de Bevelandse veehouders zal dezelfde melkprijs als op Walcheren worden uitbetaald. Hoewel een en ander zich nog in een stadium van voorbereiding bevindt, doen reeds verschillende geruchten de ronde. Deze fusie zou o.m. tot gevolg hebben, dat een gedeelte van het personeel van „Het Hart” zou worden ontslagen. Naar men ons verzekerde, is inkrimping van de personeelsbezetting nog geen punt van bespreking geweest. Voor het overige is de sociale positie van het personeel bij de coöperaties goed verzekerd.

13 Bevelandse Melkcoöperatie - BMC

**DE HEER J. LAMPERT ERELID
GUNSTIG JAAR VOOR COOP. MELKINRICHTING WALCHEREN
Straatprijs van de consumptiemelk komt vrij.**

Tijdens de in het Schuttershof te Middelburg gehouden najaarsvergadering van de Coöp. Melkinrichting „Walcheren” werd medegedeeld, dat dit jaar tot 29 November 15.322.086 kg, melk werd ontvangen, dit is 95.359 kgr meer dan in dezelfde periode van 1951. De uitbetaalde voorschotprijs ligt ruim 2 cent per kg, hoger dan in dat jaar. Volgend jaar komt (Ie straatprijs van de consumptiemelk vrij. De overgang zal echt-er geleidelijk moeten gaan. Momenteel ontvangt de consument in Zeeland per liter melk 15 cent steun. De totale bijdrage op de consumptiemelk bedraagt voor geheel Nederland f 160.000.000.

De vergadering stond onder leiding van de voorzitter der C.Z. „Walcheren”, de heer S. Simonse, die in zijn openingswoord gewaagde van een lonende melkveehouderij gedurende ‘t afgelopen jaar. De directeurswoning is thans ook klaar, zodat de nieuwbouw aan de fabriek te Middelburg voorlopig voltooid is. De financiële toestand is gunstig. Sedert 1 Januari 1952 traden 45 nieuwe leden toe.

De productieverkoop vertoont een stijgende lijn, waarbij vooral de melkyoghurt en de vla-soorten op de voorgrond komen. Alle geproduceerde magere melkpoeder werd aan de veehouders terugverkocht. In de laatste drie perioden van vier weken werd op de door veehouders geleverde melk een kwaliteitstoeslag betaald van ruim f 14.000, dit is ruim 0,4 cent per kg. melk. Met de Coöp. Zuivelfabriek te Wemeldinge werd een belangengemeenschap aange-gaan, welke 1 Januari a.s. in werking zal treden.

De vergadering besloot in 1953 van nieuwe leden geen inleggeld te eisen. Zij benoemde heer H. J. Volkens te Veere tot bestuurslid. De heer P. Besuijen te Biggekerke werd herkozen als lid van de commissie van toezicht.

De voorzitter dankte het scheidende bestuurslid, de heer J. Lampert uit Gapinge, zeer hartelijk voor het vele werk, dat hij in het belang van de vereniging heeft verricht. Hij was met een korte onderbreking van de oprichting in 1916 af bestuurslid en vervulde vele jaren het ambt van secretaris. De heer Lampert dankte allen, inzonderheid bestuur en directeur, voor de prettigitte samenwerking en haalde vele oude. herinneringen op. Op voorstel van de heer C. Wattel werd hij tot ere-lid benoemd.

Provinciale Zeeuwse Courant, 13/12/1952; p
..... Tussen de
coöperatieve melkfabriek in Middell-
burg en de coöp. roomboterfabriek in
Wemeldinge zal een fusie tot stand
komen, ten einde de medezeggen-
schap van de boeren over hun melk
te versterken. De boeren in Zuid-Be-
veland voeren een soort oorlogje met
het particuliere melkstation te Goes.

GESLAAGD EXPERIMENT

Nieuwe kwaliteitsbepaling voor melk voldoet goed

Aangevuld waarderingstelsel wordt per 1 Januari 1953 definitief van kracht.

Ruim vier maanden geleden werd voor het eerst op Walcheren begonnen met het onderzoeken op reinheid, houdbaarheid, reuk en smaak van de melk, welke door de Walcherse veehouders wordt geleverd aan de coöperatieve melkinrichting „*Walcheren*” te Middelburg en aan de „*Koena*” van Hollandia N.V., te Vlissingen. Toen deze periode per 1 October 1952 werd afgesloten, startte het melkontvangst-bedrijf van de N.V. Hollandia te Goes, dat eveneens een proeftijd van drie maanden voor kwaliteitscontrole achter de rug had, met betaling volgens het nieuwe Walcherse stelsel van de in Zuid-Beveland ontvangen melk, naar de kwaliteit. De toestand is nu zo, dat momenteel de prijs van alle melk, geleverd door veehouders van Zuid-Beveland en Walcheren mede wordt bepaald aan de hand van het resultaat, dat het kwaliteitsonderzoek der melk in de fabriek elke twee weken oplevert.

Bij een bespreking door de directies van beide melkinrichtingen onder leiding van de Rijkszuivelconsulent, ir. W. L. Harmsen, bleek, dat de uitslagen van de kwaliteitscontrole der melk over de periode van 1 Juli tot 1 October in Middelburg en Vlissingen een frappante overeenkomst vertonen. Dit verschijnsel behoeft echter niet te verwonderen, daar de melk uit hetzelfde gebied afkomstig was - nl. Walcheren - en het onderzoek in beide inrichtingen op dezelfde wijze geschiedde. Verder toonden de uitslagen van het gevolgde waarderingstelsel, waarbij dus de melk in kwaliteitsklassen wordt ingedeeld en de premies en kortingen worden vastgesteld over 6 proefmonsters per 3 maanden, aan, dat zowel in de „*Walcheren*” te Middelburg als in de „*Koena*” te Vlissingen meer dan 90 pct. van de melk, welke per 1 October was aangevoerd, een premie behaalde van f0.50 of f0.25 per 100 kg.

GEWIJZIGD PUNTENSTELSEL.

Algemeen was men van mening, dat het premie- en kortingstelsel aan de resultaten van de twee-weekse kwaliteitsbepaling dient te worden aangepast. Besloten werd daarom, het huidige stelsel van, kwaliteitspremies en -kortingen onveranderd te handhaven met de driemaandelijke verrekeningen, maar een zodanige wijziging in het puntenstelsel te brengen, dat de waardering voor de businspectie apart blijft van de waardering voor de werkelijke kwaliteit van de melk zelf. Voor afwijkende bussen zal dan geen aparte puntenaftrek worden toegepast. Dit aangevulde waarderingstelsel zal met ingang van 1 Januari 1953 van kracht worden.

Over het lopende kwartaal zal ook voor Beveland in het systeem nog geen wijziging worden gebracht. Door de wijziging per 1 Januari is het hoogst aantal te bepalen punten teruggebracht van 42 op 36 punten per 6 monsters.

Uit het bovenstaande blijkt, dat de waardering van de kwaliteit van de melk per 1 Januari a.s. op een iets hoger, in feite een meer verantwoord niveau, is gebracht.

DE WATERRIJDER MOET VERDWIJNEN

Goede watervoorziening voor agrarisch Zeeland nodig

Op Walcheren wordt er hard aan gewerkt!

De waterrijder is op het Zeeuwse platteland nog een vertrouwde verschijning. Hij is de man op de kar, welke, zwaar belast met een tank, moeizaam naar weide of hofstede wordt gezeuld. De grote tank vol kostbaar vocht, dat dikwijls over vrij grote afstanden moet worden aangevoerd, omdat het ter plaatse niet beschikbaar is. Dit waterrijden is een omslachtige en tijdrovende bezigheid. Bovenal is het een dure liefhebberij: de kosten bedragen jaarlijks van f 60 tot f 120 per ha., dat is bijna een pacht! Vooral op Walcheren, waar de inundatie de waterpositie nog verslechterde, kan menige boer er over meepraten. Het was de heer C. Zwagerman, oud-veeteeltconsulent te Middelburg, die inzag dat, zolang dit probleem niet uit de wereld is, de herverkaveling onvoldoende effect kan sorteren. Op zijn initiatief poogt men te komen tot een goede drinkwatervoorziening in de weiden en op de boerderij.

Zeeuwsch Dagblad, 1953-01-20;

WALCHEREN HAD EEN GOED MELKJAAR.

Naar de directie van de Coöp. Zuivelfabriek „Walcheren” te Middelburg in *Coöperatief Leven* meedeelt, is 1952 voor Walcheren een goed melkjaar geweest. Door de veehouders werden in het afgelopen jaar geleverd 16.194.800 kg melk en 5.523 kg room. Het gemiddelde vetgehalte bedroeg 3,76 procent. In 1951 werd geleverd 16.128.420 kg. Dit betekent, dat in 1952 een stijging optrad van 0,4 procent. Dit is opmerkelijk, daar de melkgift over het gehele land genomen met 2 procent daalde.

In 1952 ging naar de boerderij terug 2.720.535 kg ondermelk. De verkoop van producten stemt tot tevredenheid. De detailverkoop beliep 7.263.314 l. losse melk; 3.095.282 l. gesteriliseerde melk in flessen; 474.843 l. karnemelk, 624.202 l. pap en vla; 24.758 l. room; 474.805 l. melkyoghurt; 15.022 l. chocolademelk en 661.789 kg boter. De productenverkoop bracht in totaal op f 3.693.189,67.

Duizenden koeien omgekomen
Veestapel op Schouwen en Tholen gedecimeerd
Afvoer levend vee en cadavers levert grote problemen op¹⁴

„Hoe lang het nog zal duren, voordat precies bekend zal zijn, hoeveel dieren bij de overstromingen in Zeeland om het leven zijn gekomen, is niet te zeggen. Wel staat vast, dat de Zeeuwse veestapel op de eilanden **Schouwen-Duiveland** en **Tholen** is gedecimeerd. Het moeizame werk der laatste jaren om onze veestapel weer op te bouwen en te veredelen is ongedaan gemaakt. Het eerste werk is thans de evacuatie van het vee, die volop aan de gang is. De afvoer van de duizenden cadavers kan echter nog grote zorgen geven”. Dit vertelde ons gistermiddag de Rijksveeteelt- en Zuivelconsulent, **ir. W. L. Harmsen**, die seeds enige tochten door het overstroomde gebied heeft gemaakt.

Onder groot voorbehoud voor de juistheid der cijfers deelde hij mede, dat rekening gehouden moet worden met een verlies van 7.000 runderen op Schouwen en Duiveland. Gistermiddag was nog niet bekend, hoeveel vee nog in leven is in de overgebleven duinen van het eiland en op enkele noordelijke dijken. Wanneer men weet, dat de Schouwense rundveestapel uit 10.600 stuks bestond, dan krijgt men enige indruk van de enorme schade. Bij Bruinisse en in Zierikzee zijn 600 tot 700 koeien bijeengedreven, terwijl zich op de dijk bewesten de Schelphoek een 200-tal runderen moet bevinden. Ook op de dijk bij Brouwershaven en Scharendijke is vee gezien.

DE AFVOER.

Zoals gezegd is men druk doende met de afvoer van het levende vee. Gisteren waren daarvoor vier geschikte schepen, alle voorzien van een hijsinrichting, in dienst. De koeien, die in Zierikzee onder leiding van twee assistenten van de Rijkszuivelconsulent werden ingeladen, werden afgevoerd naar de Goese haven, waar zij met de hulp van het personeel van het Voedselcommissariaat, de plaatselijke bureauhouder en de Gezondheidsdienst voor Dieren, werden uitgeladen. Zij werden daarna gedirigeerd naar een groot opvangbedrijf in de Poel, waar de dieren worden geregistreerd, geschetst en ingespoten. Een speciale commissie taxeerde het vee op zijn gebruikswaarde. Nu wordt het afgevoerd naar Walcheren en voorzover nodig naar Zeeuwsch-Vlaanderen, hetgeen geschiedt in samenwerking met de bureauhouders ter plaatse.

De varkensstapel op Schouwen en Duiveland is praktisch geheel vernietigd. De schapen moeten eveneens alle zijn verdronken. De pluimveestapel moet volledig worden afgeschreven. Er zijn misschien nog maar een 100 paarden over.

THOLEN EN BEVELANDEN.

De schatting van de verliezen, die de veestapel op Tholen heeft geleden, is nog moeilijker te geven. Maar men zal waarschijnlijk aan de veilige kant zijn, wanneer men het aantal verdronken koeien stelt op 2000. Er waren hier 5000 runderen. Er zullen 500 tot 1000 koeien persé moeten worden afgevoerd. Waarschijnlijk zal dit naar Noord-Brabant zijn, maar vast staat dit nog niet.

Volgens voorlopige ramingen hebben op de Bevelanden, vooral in de omgeving van Kruiningen, 1000 tot 1500 koeien de dood in het water gevonden. Ook vele bouwbedrijven zaten hier

¹⁴ Over de stormramp van februari-1953 meer in de MAP Schouwen-Duiveland

vol vee. De runderen, die moesten worden afgevoerd uit de getroffen streken, zijn verspreid over de drooggebleven bedrijven in Zuid-Beveland.

De verliezen in Zeeuwsch-Vlaanderen zijn gelukkig veel geringer, hoewel in de omgeving van Terneuzen.

DE CADAVERS.

Een zeer groot probleem is de afvoer van de cadavers. Het destructiebedrijf te Hansweert is volkomen overbelast. Het bedrijf in Son kan niets meer hebben en ook dat te Overschie kan geen uitkomst bieden. Er is nu contact opgenomen met het vernietigingsbedrijf te Purmerend, waarheen het dode vee zo snel mogelijk met schepen moet worden vervoerd.

16.194.800 KG. MELK

WALCHEREN BELEEFDE EEN GOED ZUIVELJAAR

Voorjaarsvergadering coöperatieve melkinrichting te Middelburg

De coöp. melkinrichting „Walcheren” te Middelburg heeft gedurende 1952 voor *f* 3.654.575,27 aan producten verkocht. Dit werd medegedeeld in de al. gemene voorjaarsvergadering, welke onder voorzitterschap van de heer S. Simonse te Middelburg werd gehouden. De voorzitter constateerde in zijn openingswoord, dat 1952 een goed zuiveljaar is geweest, maar hij vermoedde, dat men thans het hoogtepunt achter zich heeft.

Sinds 1 Januari traden 17 nieuwe leden tot de vereniging toe. De voorschotprijs lag in de eerste drie maanden gemiddeld *f* 1.94 per 100 kg. melk lager dan in hetzelfde tijdvak van 1952. Ook de melklevering lag 1.5% lager; het vetgehalte was in beide perioden gelijk, nl. 3,87%. Van de ontvangen melk werd 80% bij het kwaliteitsonderzoek in klasse I, 16% in klasse II en 4% in klasse III geplaatst. Bij t.b.c.-bestrijding onder het rundvee werden de kosten voor de kring Walcheren op *f* 1,50 per dier gesteld.

Het jaarverslag werd goedgekeurd. Er werd in vermeld, dat vorig jaar door de fabriek van de melkveehouders 15.194.800 kg. melk werd ontvangen met 3,76% vet en 5.523 kg. room. Daarvoor werd *f* 3.900.278 betaald. Aan onkosten werd betaald *f* 687.838, terwijl op de gebouwen en machines *f* 92.920 werd afgeschreven. De producten brachten *f* 3.654.575 op en aan toeslagen-heffingen werd ontvangen *f* 1.300.915. Bijgekocht van andere fabrieken werd voor een bedrag van *f* 300.807,-.

Van de ontvangen melk werd 31% tot boter, melkpoeder en ondermelk verwerkt, terwijl 69% in de afdeling melkinrichting belandde; 44% werd verkocht als losse consumptiemelk en 25% werd in flessen afgeleverd. Op de balans, welke sluit met een totaal bedrag van *f* 1.231.271, komen de gebouwen, machines, inventaris en auto's voor ten bedrage van *f* 461.000. Het aantal leden steeg in 1952 van 749 tot 752. Aan het einde van het jaar had men 51 man personeel in dienst.

De gemiddelde prijs van teruggeleverde ondermelk bedroeg 7,32 ct. per kg. De hoeveelheid ondermelk, welke teruggaat naar de boerderij, is in vergelijking tot de vooroorlogse jaren sterk teruggelopen. Het bestuur is van mening, dat het voor de veehouder beter was, wanneer algemeen wat meer ondermelk terugging naar de boerderij, ook al lijkt de prijs dan wat hoog.

Thans wordt de ondermelkmarkt tijdelijk overstroomd, waardoor de prijs meer daalt dan gewenst is. De geproduceerde ondermelkpoeder is aan de veehouders terugverkocht voor wintervoeding. Aan kwaliteitspremie werd het laatste halfjaar *f* 25.168,34 betaald. De belangstelling voor melkveecontrole neemt toe. Voor 1953 is het subsidie op *f* 3 per koe gesteld.

De nieuwe consumptiemelkregeling treedt 19 April a.s. in werking.¹⁵ Deze ingewikkelde materie werd door de directeur, de heer M. A. van Varik, uitvoerig toegelicht. Voorlopig zal er voor Walcheren, behalve een optrekken van de prijs tot gelijke hoogte op het gehele eiland niet veel veranderen.

15 Meer over dit soort zaken in de MAP Zeeland Diverse / Melkfederatie

1953-07-07

Meer in de *MAP Zeeland Zuivelconsulentschap / Zwagerman 1953*

Provinciale Zeeuwse Courant, 1953-12-05.

Najaarsvergadering Zuivelfabriek „Walcheren”

In de bovenzaal van de sociëteit „De Vergenoeging” te Middelburg hield de coöperatieve zuivelfabriek „Walcheren” haar najaarsvergadering onder voorzitterschap van de heer S. Simonse te St. Laurens. In zijn openingswoord memoreerde de heer Simonse het overlijden van de heer Zwagerman, oud Rijksveeteeltconsulent .

Spreker wees voorts op het gunstige weer voor de veehouders, dit najaar en constateerde, dat 1953 voor de boeren een behoorlijk jaar is, niettegenstaande het feit, dat de prijzen zich in dalende lijn bewegen.

Dit jaar traden weer 26 nieuwe leden tot de vereniging toe. De melkaanvoer, welke in het eerste halfjaar iets lager was dan in hetzelfde tijdvak van 1952, werd door het weer gunstig beïnvloed, zodat tot nu toe reeds 85.000 kg, meer is geleverd, dan in het vorige jaar. De aanvoer bedroeg tot 1 December ruim 15.400 ton.

Van de melk werd 57,6 % in de klasse A, 25,1 % in de 1e klasse B, 14 % in de 2e klasse en 3,3 % in de 3e klasse geplaatst. De gemiddelde kwaliteitstoelage bedroeg 34 cent per 100 kg. Het gemiddelde vetgehalte was 3,67 % tegen 3,7 % in 1952. De gemiddelde voorschotprijs over de eerste 10 maanden lag 2,12 cent lager dan in 1952 en bedroeg 19,13 cent.

Vooraf de omzet van flessenmelk nam sterk toe en bedraagt thans 2/3 van de totale hoeveelheid losse producten. De omzet was f3.638,522 tegen f3.225.481 het vorige jaar.

Besloten werd, geen inleggeld te heffen van leden, die in 1954 toetreden. De heren W. J. Cevaal te Ritthem en A. J. Huysman te Meliskerke werden respectievelijk als bestuurslid en commissaris herkozen. Ir. W. L. Harmsen, Rijkszuivelconsulent voor Zeeland hield een lezing over kwaliteitsverbetering, waarna tot slot de Amerikaanse film „Het hoe en waarom van de melkvorming” werd vertoond.

DIRECTEUR „MELKFABRIEK” DE HEER M. A. VAN VARIK VIERDE ZILVEREN JUBILEUM¹⁶

Drukbezochte receptie met veel sprekers en geschenken.

De heer M. A. van Varik te Middelburg was op 1 Februari 25 jaar directeur van de Coöperatieve Stoomzuivelfabriek en Melkinrichting Walcheren, door de Middelburgers gewoonlijk „de melkfabriek” genoemd. Dit Jubileum is gisteren in de grote zaal van het Schuttershof te Middelburg gevierd met een zeer druk bezochte receptie, waar een groot aantal sprekers de heer Van Varik woorden van warme hulde hebben gebracht. De jubilaris is een rasechter Middelburger, die reeds op jeugdige leeftijd in het zuivelvak kwam. De vorig jaar overleden Rijkszuivelconsulent voor Zeeland, de heer Zwagerman, heeft er veel toe bijgedragen, dat de heer Van Varik het ver bracht in de zuivel.

Hij studeerde ondermeer aan de Rijkszuivelschool in Bolsward, waarna hij in 1921 assistent-directeur werd van de melkfabriek in Oudeschoot. In 1923 werd de heer Van Varik leraar bij de Bond van Coöperatieve Zuivelfabrieken in Noord-Holland. Zijn benoeming tot directeur van de zuivelfabriek te Dieren kwam in 1925 Vier jaar later keerde hij naar de Zeeuwse hoofdstad terug.

De „melkfabriek”, die voor zijn komst tegen kinderziekten van organisatorische en financiële aard had te vechten groeide onder de leiding van de heer Van Varik uit tot een van de grootste in het Zuiden van ons land.

De receptie.

De grote zaal van het Schuttershof was geheel gevuld, toen de heer S. Simonse, voorzitter van de „Walcheren” de receptie met een kort woord opende. Spr. verwelkomde in het bijzonder de hoogbejaarde ouders van de heer Van Varik, waarna hij de jubilaris de gelukwensen van het bestuur overbracht. De heer Simonse drukte er zijn spijt over uit, dat de heer Zwagerman het jubileum van zijn pupil niet meer mee heeft mogen maken.¹⁷ Hij wees vervolgens op de grote verdiensten van „de sterke man” der coöperatie, die veel tot stand heeft gebracht en door zijn bezadigde manier van optreden en zijn realistisch inzicht bij ieder bemind is. Tenslotte bood hij het echtpaar Van Varik een zilveren servies aan.

De heer J. van Iersel uit Helvoirt, voorzitter van de Brabantse Zuivelbond, dankte de jubilaris voor de moeite en de tijd, die deze in het belang van die bond heeft besteed. De heer B. Koole bracht de wensen van het landbouw Coöperatie Centrum voor Zuid-Westelijk Nederland over. Namens het bestuur van de Landbouwcoöperatie „Eiland Walcheren”, sprak de heer K. Jansen. Ook de Rijks-veeteeltconsulent, ir. W. L. Harmsen dankte de jubilaris voor de ondervonden samenwerking. De heer J. Kamphuis, assistent-directeur van de „Walcheren” sprak uit naam van het personeel en bood een geschenk aan. Voorts spraken nog de heren A. Lorier, voor de Coöperatieve Veilingvereniging „Walcheren” te Middelburg, Van As, directeur van de Zuivelexportvereniging „Brabant” te Breda, Jac. P. Lindenbergh, te ‘s Heer Arendskerke.

¹⁶ Hier zijn twee versies geplaatst, nl. uit het *Zeeuwisch Dagblad* en die uit de *Provinciale Zeeuwse Courant*

¹⁷ De heer C. Zwagerman overleed dinsdag 7 juli 1953 te Middelburg op 69 jarige leeftijd. Hij was van 1906 tot 1951 Zuivelconsulent geweest in de provincie Zeeland – Zie speciale Zwagerman MAP

lid van het bestuur van de „*Stichting Provinciale Gezondheidsdienst voor dieren in Zeeland*”. J. Wattel namens de Chr. Boeren- en Tuindersbond en S. Abrahamse te Middelburg uit naam van de slijters.

Met een kort woord dankte de heer Van Varik voor de vriendelijke woorden en voor de geschenken.

Zeeuwsch Dagblad, 03-02-1954; p. 2/6

Veel waardering en respect Walcherens veehouders huldigen directeur M. van Varik

Tal van geschenken onderstreepten de dankwoorden

MIDDELBURG, 2 Februari. - De waardering en het respect, die de Walcherse veehouders de directeur van de Coöp. Stoomzuivelfabriek en Melkinrichting „Walcheren”, de heer M. A. van Varik, toedragen, zijn vanmiddag wel zeer treffend tot uiting gekomen tijdens de feestelijke bijeenkomst in de grote Schuttershofzaal ter gelegenheid van zijn zilveren jubileum. Niet alleen van Walcherse kant, maar ook van andere zijde zijn de kwaliteiten en capaciteiten van de jubilaris naar voren gebracht en de dank van velen werd onderstreept door fraaie geschenken, enkele tientallen bloemstukken en fruitmanden, voor de jubilaris persoonlijk zowel als voor zijn gezin. Het was voor hem een grote vreugde, dat zijn hoogbejaarde ouders deze bijzondere dag nog konden beleven.

De voorzitter van „*Walcheren*”, de heer S. Simonse, had de leiding. Hij bood de heer van Varik zijn gelukwensen aan een uitte zijn grote waardering voor het zeer vele werk, dat de jubilaris voor de Walcherse veehouders heeft gedaan. Met weemoed werd de naam van wijlen de heer C. Zwagerman genoemd, die de heer van Varik altijd hielp en stimuleerde tot studie en zijn latere levenswerk.

De heer Simonse wees erop, dat de vereniging in 1929 een sterke man nodig had: zij leed ernstig aan kinderziekten. Er werd ondeskundig te werk gegaan, er was een zware schuldenlast en er bestond ook coöperatievrees. Enorm veel is sindsdien veranderd.

„*Zonder zelfverheffing bent U Uw weg gegaan. Ook wanneer er zich iets ontmoedigends voordeed, behield U de nodige energie*”, aldus de voorzitter, die de directeur schetste als een rustig en bezadigd mens, die met beide benen op de grond bleef staan. En als typerend voorbeeld voor de groei van de fabriek stelde de heer Simonse, dat vorig jaar 3,7 miljoen gulden aan de veehouders is en wordt uitbetaald.

„*Zeeland mag dan bij velen alleen als een akkerbouwprovincie bekend staan, hier blijkt, dat de zuivel er waarschijnlijk niet maar bijhangt!*” Namens bestuur, commissarissen en leden bood hij de heer van Varik ‘n zilveren servies aan.

VELE SPREKERS.

Tweede spreker was de heer J. v. Iersel uit Helvoirt, voorzitter van de *Brabantse Zuivelbond* en onder-voorzitter van het Pensioenfonds van deze Bond. Namens het Landbouw *Coöperatief Centrum* en de Coöp. Veiling. vereniging „*Walcheren*” sprak de heer B. Koole te Souburg. Namens de Coöp. Aankoopvereniging „*Eiland Walcheren*” bood de heer J. Janse te Middelburg gelukwensen aan.

EMINENTE LEIDING.

De Rijksznivel- en Veeteeltconsulent, Ir W. L. Harmsen, tevens adviseur der Coöperatie, gaf als zijn oordeel, dat de moeilijkheden, die het bedrijf heeft gekend, dank zij de eminente leiding van de directeur steeds werden opgelost. De zo sterk gegroeide medewerking der Walcherse veehouders is een bewijs van een wijs beleid. Dank bracht Ir Harmsen de jubilaris voor zijn weldoordachte medewerking bij de voorlichting op elk terrein, moreel en ook financieel, niet in de laatste plaats wat de kwaliteitscontrole aangaat.

Namens de leden sprak de heer A. Lorier, die gewaagde van een sterke band, die gegroeid is tussen leden en directeur. Mede dank zij zijn werk is ook het financiële fundament van de Coöperatie sterk. Nadat ir J. van As, directeur der Zuivelexportvereniging „Brabant” te Breda, de heer van Varik had geschetst als een „coöperator met gevoel”, bood de heer Jac. W. Lindenbergh als voorzitter van de Gezondheidsdienst voor Dieren zijn gelukwensen aan. Vervolgens sprak de assistent-directeur, de heer A. Kamphuis. De heer Jac. Wattel feliciteerde (op rijm) namens de Walcherse C.B.T.B. en de heer S. Abrahamse deed dit als voorzitter der melkslijtersvereniging onder aanbidding van een door alle slijters getekende oorkonde.

In een korte, kernachtige speech heeft tenslotte de jubilaris allen gedankt. „*Ik heb zo goed mogelijk getracht te volvoeren wat mij was opgedragen. Ik heb geprobeerd Walcheren te dienen en het succes is voor een groot deel mede te danken aan het werk van voorzitter, bestuur, commissarissen en personeel*”, zo zei hij.

Zeeuwsch Dagblad, 1954-03-05;

Grote omzetten van Melkfabriek „Walcheren”.

MIDDELBURG, 3 Maart. - De Coöp. Melkinrichting en Stoomzuivelfabriek „Walcheren” hield haar algemene vergadering onder voorzitterschap van de heer S. Simonse te Sint Laurens in het *Nederlands Koffiehuis*. Het jaarverslag over 1953 werd goedgekeurd.

Er blijkt uit, dat van veehouders ontvangen werd 16.322.670 kg melk met 3.72 % vet. Er werd voor betaald f3.767.486,88 of gemiddeld 23,06 cent per kg. Bijgekocht werden - o.a. 2.023.817 kg melk, 20.200 kg boter 85.194 kg ondermelk en 69.250 kg magere melkpoeder. De producten brachten op f4.163.973,08. Van de vloeibare producten werd 60% los en 40 % in flessen verkocht. De onkosten bedroegen f724.210,80 of 4,44 cent per kg. melk.

De voornaamste bedragen zijn lonen f179.933,30, steenkolen, gas, electriciteit en water f91.225,67, melkaanvoerkosten f170.799,46, verpakkingskosten melkinrichting f78.308,33. Voor afschrijving op gebouwen en machines werd f62.453,72 bestemd.

Op de balans komen o.m. voor als activa: gebouwen en machines f425.000, geldmiddelen f636.810,72, terwijl als passiva voorkomen reserve f108.275,37, pensioenfondsen f90.491,38 en ledenkapitaal f339.743,48.

Jubileum voorzitter Coöp. Melkinrichting Walcheren'

SINT LAURENS. De heer S. Simonse uit St. Laurens werd Zaterdag gehuldigd, omdat het die dag juist 25 jaar geleden was, dat hij benoemd werd tot voorzitter van de Coöperatieve Melkinrichting „Walcheren” in Middelburg. Tengevolge van ziekte van de directeur van „Walcheren”, de heer M. A. van Varik, en mede op verzoek van de jubilaris, werd het jubileum op bescheiden wijze gevierd.

Te zijnen huize nam de heer Simonse gelukwensen in ontvangst van bestuur en commissarissen en van de adviseur, ir. W. L. Harmsen. Deze laatste bracht evenals de tweede voorzitter, de heer A. W. Cevaal, de verdiensten van de jubilaris in zijn toespraak naar voren. Er werd tot uiting gebracht, dat bestuur en leden grote waardering hebben voor de vele arbeid, die de heer Simonse in de verstreken kwart eeuw verrichtte, mede waardoor ‘t bedrijf aan de Poelendaalesingel in Middelburg tot grote bloei kwam. De heer Simonse werd een schrijfbureau aangeboden, terwijl er voor zijn echtgenote bloemen waren.

Hierna sprak de jubilaris zijn hartelijke dank uit voor deze huldiging, waarop hij een overzicht gaf van hetgeen in deze 25 jaren tot stand werd gebracht. Van de Brabantse Zuivelbond uit Breda, waarin de heer Simonse in diverse commissies zitting heeft, mocht hij bloemen en gelukwensen ontvangen.

Provinciale Zeeuwse Courant, 1955-04-02

Kassier Boerenleenhank St Laurens nam afscheid Tijdens jaarvergadering

Tijdens de jaarvergadering van de Coöperatieve Boerenleenbank in Sint Laurens, die Donderdagavond werd gehouden, is afscheid genomen van de heer S. Simonse, die bijna 20 jaar kassier van deze instelling was. Hierbij werden vele waarderende woorden aan het adres van de scheidende gesproken. In dezelfde vergadering werd ook de opvolger van de heer Simonse, de heer W. Davidse, geïnstalleerd.

Voorzitter van de vergadering was ditmaal de heer L. J. Lorier, bij ontstentenis van de heer J. W. van ‘t Hoff, wegens familieomstandigheden. De heer Lorier bracht de heer Simonse hartelijk dank voor al het werk, dat deze voor de bank verrichtte. De scheidende was sedert de oprichting van de bank in 1911 bestuurslid tot 1924, vervolgens tot 1936 voorzitter en daarna tot dusver kassier. „Hij heeft onze bank al deze jaren op een voortreffelijke manier gediend”, aldus de heer Lorier.

Namens het personeel sprak mej. G. Bijl onder aanbidding van een geschenk. De heer H. J. Ikkink sprak namen de Coöperatieve Landbouwvereniging „Eiland Walcheren” en de Coöperatieve Melkinrichting „Walcheren” met welke beide instellingen de bank reeds sedert jaren in relatie staat. De heer Ikkink bood de scheidende kassier een geschenk aan.

Als voorzitter van de raad van toezicht bracht tenslotte de heer J. Koole Dzn de scheidende kassier hulde voor zijn werk. De heer Simonse sprak daarna een afscheidswoord, hij dankte allen voor de prettige samenwerking en het speet hem zeer dat de heer J. W. van 't Hoff niet

aanwezig kon zijn. Hij memoreerde de oprichting van de bank en wees er op, dat in 1936 bij zijn benoeming als kassier het eindcijfer van de rekening 600.000 gulden bedroeg en thans 25 miljoen gulden.

.....

MIDDELBURG, 9 maart. - De miljoenen liters melk, die veertig jaar lang gevloeid hebben in de gebouwen van de Coöperatieve Melkinrichting en Stoomzuivelfabriek „Walcheren”, vormen bij elkaar een hele zee. En met het groeien van deze „*plas*” is in al die jaren ook het vertrouwen van de Walcherse veehouders gegroeid. Zij mogen zich de trotse bezitters van de kapitale gebouwen en machines noemen, die daar staan aan de Poelendaelesingel. Wie achter deze ontwikkeling staat, kan zich eigenlijk niet meer voorstellen, dat er werkelijk een strijd moest worden geleverd om veertig jaar geleden tot de oprichting te komen. Maar nu, bij de feestelijke herdenking van het achtste lustrum, zal met grote waardering worden gedacht aan het doorzettingsvermogen, de visie en de krachtsinspanning van een kleine groep mannen, die het wantrouwen van destijds op de koop tot namen - en die slaagden!

Tussen die nog geen 2,5 miljoen liter melk, die in het eerste volle jaar (1917) aan de fabriek werd geleverd, en de bijna 17 miljoen, die vorig jaar werd verwerkt, ligt in feite heel de geschiedenis van dit brok coöperatief leven op Walcheren. En de cijfers *f*10,24 en *f*25,17 uit 1917 en 1955 als gemiddeld uitbetaald bedrag per honderd kilo melk demonstreren, met de cijfers van het vetgehalte - 3,13 % in 1932 en 3,81 % in 1955 - de vooruitgang en het verbeterde peil van de Walcherse melkveehouderij. Denk echter niet, dat er in al die jaren reden tot juichen is geweest voor de veehouders of voor het bestuur en de directie met het personeel van de melkfabriek!

Verre van dat. Want, om maar iets te noemen, die gemiddelde uitbetaalde prijs heeft in de donkere crisistijd, in 1932, zelfs op *f*4,76 gelegen. En 1945, het donkere jaar van Walcherens inundatie, kon het wat de melkaanvoer betreft niet verder brengen dan ruim 1,6 miljoen kilo. Wie spreekt over het begin van deze melkfabriek, moet ook spreken over het baanbrekende werk van wijlen de heer C. Zwagerman, de veeteelt- en zuivelconsulent. Hij rekende in 1908 b.v. uit, dat bijna *f*18,- per koe en per jaar te weinig werd ontvangen door de veehouders, omdat de boter onvoldoende uit de melk werd gehaald. Walcheren telde omstreeks de eeuwwisseling ruim 1000 veehouders met tezamen 5300 melkkoeien. Van 2100 beesten ging de melk naar particuliere melkinrichtingen of rechtstreeks in consumptie, terwijl die van 8200 koeien op de boerderijen tot boter werd verwerkt. Dat gebeurde door de boerin in de meeste gevallen. Zij bracht die boter ook „naar stad”.

Zo begon het.

Het werd 1916, voordat de koe bij de horens werd gevat en op 14 februari In het agrarische trefpunt op de Markt, In „*De Vriendschap*”, 46 boeren zich opgaven als lid van een te stichten

coöperatie. Korte tijd daarna werd van een particulier de zuivelfabriek „*De Landbouw*” op de Wal voor f 19.500,- gekocht. Op 3 maart werd de stichtingsakte notarieel verleden. Er waren al 80 leden.

Maar die eerste tijd was het bijzonder moeilijk, omdat de benoemde directeur niet kon leiden en organiseren en de bestuursleden door gebrek aan ervaring met de handen in het haar zaten. Het werden bewogen vergaderingen en het kwam zelfs zo ver, dat de heer Zwagerman als adviseur ontslag nam. Niettemin waren er eind 1917 al 119 leden, met 739 melkkoeien, en was er een winst van 5 mille.

Een nieuwe leiding'

Het jaar 1926 bracht de opening van de nieuwe fabriek en toen drie jaar later de leiding in handen werd gelegd van de deskundige directeur, de heer M. A. van Varik, braken er betere tijden aan, hoewel er door de crisis nog een ernstige inzinking ontstond. In 1929 kwam ook de huidige voorzitter, de heer S. Simonse, aan het roer, en gezegd mag worden, dat er aan de samenwerking in het bestuur en met de directie niets ontbreekt.

Het jaar 1932 bracht een belangengemeenschap met de slijtersmelkinrichting „*De Samenwerking*”, waarbij werd afgesproken, dat deze niet meer zelfstandig melk zou kopen van de veehouders.

De afzet en de prijsvorming van de melk op Walcheren leidden tot zodanige chaotische toestanden, dat de situatie onhoudbaar werd. In 1932 kwam de Walcherse Melkfederatie tot stand, die zegenrijk werk heeft verricht. Nieuwe investeringen vanaf 1931 brachten de melkfabriek op een steeds beter peil. De tijd was ook rijp geworden om de melk naar vetgehalte uit te betalen. Niet alleen de kwantiteit en het vetgehalte hadden de belangstelling van de coöperatie, maar ook aan de kwaliteitsverbetering van de melk werd veel gedaan. Een werkzaam aandeel werd ook geleverd in de ziektebestrijding en het onderwijs in goed melken.

De moeilijke bezettingsjaren werden naar omstandigheden vrij goed doorstaan, maar de bevrijding bracht een grote slag toe aan de fabriek. Van de veestapel ging 80 % verloren en de gebouwen kregen zeven voltreffers en kwamen in het zeewater te staan, toen Walcheren werd geïndeerd.

Omstreeks half november 1944 werd een noodfabriekje ingericht, maar gelukkig kwamen er medio 1946 weer melkkoeien uit Friesland en Noord-Holland. Op voorstel van de coöperatie werd t.b.c.-vrij vee aangeschaft. Reeds in 1949 was de hoeveelheid ontvangen melk groter dan ooit tevoren en in december 1950 telde men op 986 veehouderijbedrijven 11.215 runderen, w.o. 5.291 melkkoeien. Met een ledental van 764 en een reserve van f 109.000,- staat de melkfabriek thans op een punt, dat zij „*een stootje kan velen*”, al mag zeker bij dit jubileum de wens worden uitgesproken, dat dit „*stootje*” nooit komt!

Met een deskundig beheerd bedrijf, dat van de modernste machines is voorzien en met als grondstofleveranciers 'n puike veestapel, eigendom van veehouders, die in een efficiënt werkende zuivelfabriek hun welbegrepen eigenbelang zien, zal het in de komende jaren wel gaan!

Verdiensten erkend door toekenning gouden medaille O.N. aan voorzitter

Een tachtigtal Walcherse veehouders richtte op 3 maart 1916 de Coöperatieve Melkinrichting en Stoomzuivelfabriek „Walcheren” op. Het was onlangs dus 40 jaar geleden, dat dit feit zich voltrok en daarom werd het 8e lustrum van de „melkfabriek”, zoals men gemeenlijk zegt, dinsdag in Middelburg op feestelijke wijze gevierd. Er was alle aanleiding om dit feestelijk te doen, want de „Walcheren” is in de 40 verstreken jaren uitgegroeid tot een bloeiend bedrijf. Volgens het laatste jaarverslag telt deze coöperatie namelijk 764 leden en 76 niet-leden leveranciers, die in totaal gedurende 1955 bijna 17 miljoen kg melk afleverden, waarvoor een bedrag van meer dan 4 miljoen gulden werd uitbetaald. Men kan dus met gerechtvaardigde voldoening op de bestaansperiode terugzien. Van de 81 oprichters zijn er thans nog drie, die als lid staan geboekt, namelijk de heren S. Simonsè, St. Laurens, J. Goedbloed, Veere en L. Meijers, Veere.

Aan deze Pioniers werd tijdens de jubileumviering hulde betuigd. Bovendien bleek, dat ook van hogerhand de verdiensten van de „Walcheren” voor de gemeenschap erkenning genieten. Dit uitte zich in het toekennen van de gouden medaille verbonden aan de Orde van Oranje-Nassau aan één der drie pioniers, de heer S. Simonse, die reeds 28 jaar voorzitter is. Burgemeester W. Baas van St Laurens spelde de heer Simonse het eremetaal op de borst. Deze plechtigheid vormde het hoogtepunt van de feestelijkheden.

‘s Middags werd in de geheel bezette Schuttershofzaal de algemene vergadering gehouden, die honderden leden met hun dames bijwoonden. De heer Simonse sprak een welkomstwoord en gaf een beknopt overzicht vanaf de oprichtingsdatum. Wijlen de heer C. Zwagerman, de toenmalige rijkszuivelconsulent, had in het ontstaan van de „Walcheren” een groot aandeel. Voordat het echter zover was, is veel gesproken en geschreven over dit vraagstuk. De nieuw-opgerichte coöperatie nam in 1916 de aan de Wal in Middelburg bestaande zuivelfabriek „De Landbouw” over en op 3 april van dat jaar begon deze inrichting haar werking.

De coöperatie had moeilijke beginjaren. Men kampte met moeilijkheden ten aanzien van bestuursleden, die niet genoeg ervaring hadden en directeurs die hun taak niet naar behoren konden vervullen.

In 1923 begon men plannen te maken voor een nieuwe fabriek, die in 1926 aan de Poelendaelsingel werd geopend en sedertdien steeds nog werd uitgebreid en verbeterd. De coöperatie bezat toen echter aanzienlijke schudden. In 1928 trad de huidige directeur, de heer M. A. van Varik in functie en daarna braken betere tijden aan. De inundatie en het oorlogsgeweld van 1944 brachten nieuwe problemen, maar men slaagde er in de vrijwel verwoeste fabriek weer op te bouwen en opnieuw tot bloei te brengen.

De voorzitter uitte tenslotte de waardering van het bestuur jegens allen, die in de afgelopen 40 jaar hun medewerking op enigerlei wijze aan de coöperatie verleenden. „*De fabriek is een kostbaar bezit, dat wij zorgvuldig dienen te bewaren*”, zei de heer Simonse. Hierna overhandigde de heer A. W. Cevaal, tweede voorzitter, aan de drie genoemde pioniers en aan hun echtgenoten een geschenk van de coöperatie.

Goud.

Burgemeester Baas van St. Laurens, die vervolgens het woord kreeg merkte op, dat ook in kleine gemeenten grote mannen wonen, daarbij op de figuur van de voorzitter doelend. „*Als men aan roomboter denkt, denkt men aan goud. Ik wil hier dan ook goud laten zien en het één laten dragen*”, aldus de heer Baas, die vervolgens de onderscheiding voor de voorzitter - bij k.b. van 7 maart - bekendmaakte en de heer Simonse de medaille opspeldde. De heer Cevaal was de eerste, die gelukwensen overbracht namens de coöperatie, waarna men staande het Wilhelmus zong.

Daarop bracht een zevental sprekers gelukwensen over. Zij betrokken in de hulde speciaal de gedecoreerde voorzitter, het bestuur en de directeur.

Als eerste sprak burgemeester mr. dr. N. Bollestein van Middelburg, die o.a. betoogd, dat dit jubileum voor de boeren belangrijk is, maar niet minder voor de stad, die immers de melk consumeert. Burgemeester J. L. Dregmans van Koudekerke en Biggekerke voerde als voorzitter van de Vereniging van Burgemeesters en Secretarissen op Walcheren het woord namens de Walcherse plattelandsgemeenten. Hij prees de leiding van de coöperatie, die voor een deskundig bestuur zorgdraagt.

Ir. J. D. Dorst, voorzitter van de Zeeuwse Melkfederatie, merkte o.a. op, dat ook de Walcherse boer zich in de afgelopen jaren zijn positie bewust is geworden. De groep komt tegenwoordig bij het streven naar welvaart meer op de voorgrond te staan dan het individu, zulks in tegenstelling tot vroeger, aldus spreker.

Voorts spraken nog de heren P. van Iersel, voorzitter van de Brabantse Zuivel Bond, waarbij de „*Walcheren*” is aangesloten; S. v.d. Vegte, voorzitter van de Zuivel Export Combinatie, waarbij de „*Walcheren*” eveneens is betrokken; S. A. Abrahamse uit Middelburg namens de Walcherse melkslijters en P. Ton, die namens alle leden hulde bracht aan het bestuur en de erkentelijkheid voor de leiding van dit collega liet uitkomen.

Jaarverslag.

Het jaarverslag, dat in deze vergadering werd goedgekeurd, meldde verder, dat 1955 een goed jaar was. De totale aanvoer 16.979.981 kg bleef echter als gevolg van de grote droogte achter bij die van 1954 (17.842.337 kg.). In het verslagjaar noteerde men een gemiddeld vetgehalte van 3.81. Melk en room bevatten tezamen 647.407 kg vet.

Er werd in totaal uitbetaald f 4.273.869,32, hetgeen f 25,17 per 100 kg melk of f 6,61 per % vet betekent. De gemiddelde netto-voorschotprijs bedroeg 21,13 cent.

Het verslag vermeldt tevens, dat het aantal stuks vee op Walcheren daalde met 250 tot ongeveer 5000. Het overzicht van de producentenverkoop in 1955 vermeldt een totaal van f 5.393.104,80. Er werd 213.310,5 kg boter geproduceerd en 123.350 kg magere melkpoeder. De balans per 24 december 1955 wijst een totaaltelling aan van f 1.790.829,75, met een reserve van f 109.048,62. De rekening van baten en lasten sluit op een bedrag van f 5.122.783,10.

Gesproken werd door de heren Ir. i W. H. Harmsen, rijkszuivelconsulent, Ir. A. E. Bruining, als voorzitter der melkafzetorganisatie Zuid-Beveland; J. Kasse, namens de ring van boerenleenbanken op Walcheren; P. J. Bom, namens het landbouwcoöperatiecentrum; mej. J. van Varik, die mede namens haar ouders het bestuur een fraaie klok voor de bestuurskamer aanbod; B. Koole, voorzitter van de coöp. veulingsvereniging Walcheren; M. Ton, namens de coöp. landbouwvereniging Eiland Walcheren; J. K. Voogd, voorzitter van de kring Walcheren der Zeeuwse Melkfederatie, A. Goedbloed, een der oprichters; P. Lampert, erelid; S. Abrahamse, namens de slijters; die een mooi Delfts blauw bord voorzien van gelukwensen overhandigde; A. Geschiere JHz, als bestuurslid; J. Lorier, een der bestuursleden en tenslotte de directeur de heer M. A. van Varik, die eerder op de avond door de voorzitter hartelijk was gehuldigd.

**VERKOOP PRODUDUKTEN REDELIJK
NAJAARSVERGADERING COÖP. MELKVERENIGING WALCHEREN
Flessen-melk- vervangt meer en meer losse**

MIDDELBURG. Onder voorzitterschap van de heer S. Simonse uit Sint-Laurens hield de coöperatieve melkvereniging „Walcheren” haar najaarsvergadering In de sociëteit „De Ver-
genoeging” te Middelburg. In zijn openingswoord herdacht de voorzitter het overlijden van de heer J. Huijsman te Meliskerke, die bijna 26 jaar lid van de commissie van toezicht was, waarvan de laatste zes jaar als voorzitter.

Nadat de notulen van de in maart gehouden feestvergadering, waarin ‘t 40-jarig bestaan van de vereniging herdacht werd, onveranderd goedgekeurd waren, deelde de directeur mee, dat dit jaar 29 leden tot de vereniging toetraden. Van de thans 793 aangesloten leden waren er op deze vergadering 73 aanwezig.

Tot en met 24 november, het einde van de 12e vierweekse periode in 1956 werden ontvangen 15.726.820 kg melk en 2516 kg room, samen bevattende 594.622 kg vet. Het gemiddelde vetgehalte van de door melkveehouders aangevoerde melk bedroeg 3,78 pct.

Het uitbetaalde melkgeld bedroeg f 3.588.220, hetgeen overeenkomt met een gemiddelde voorschotprijs van 22,8 cent. Bijgekocht werden 2.323.753 kg melk, 4000 kg magere melkpoeder en 43.125 kg boter. De totale verkoop der melk en melkprodukten bedroeg f 4.356.000.

Ofschoon de zomer niet gunstig was om tot een grotere omzet te komen, was de verkoop toch redelijk te noemen. De verschuiving van de losse produkten naar flesprodukten hield aan, vooral chocolade- en vanillevla en melkyoghurt kregen hierbij ruimschoots hun deel. De gesteriliseerde flessenmelk vervangt meer en meer de losse melk, hoewel de laatste met 6.1 miljoen liters nog flink aan de top staat.

Voorts werd er meegedeeld, dat de grond, waarop het bedrijf is gevestigd, zal worden aangekocht voor het bedrag van f 41.253. Deze grond was voorheen in erfpacht.

Melkmonsters

Van de door de *controledienst van de Branbantse Zuivelhond* genomen monsters melk ter controle op het vetgehalte waren van de 180 monsters 118 precies gelijk, 23 waren door de fabriek 0.05 pct. hoger afgelezen en 39 door de Bond 0,05 pct. hoger afgelezen. Van de door melkveehouders aangevoerde melk werd in klasse IA 63 pct., in klasse IB 25 pct., in klasse II 10 pct., in klasse III 10 pct. en in klasse IIIB 1 pct. geplaatst. De gemiddelde kwaliteitstoeslag bedraagt 37 cent per 100 liter melk.

Voorts werden de voor- en nadelen van de uitbetaling van het melkgeld via boerenleenbanken besproken. In 1957 zal verder geen entreegeld van nieuwe leden geheven worden. De heer Simonse werd met nagenoeg alle uitgebrachte stemmen als voorzitter herkozen. De heer K. Janse werd eveneens met grote meerderheid herkozen als lid van de commissie van toezicht, terwijl in de plaats van de heer Huijsman gekozen werd de heer J. Wisse Jzn. uit Meliskerke.

Daar er geen voldoende leden aanwezig waren om enkele artikelen van het huishoudelijk reglement en van de statuten te wijzigen (teneinde meer in overeenstemming te zijn met de tegenwoordige tijd) konden deze agendapunten in deze vergadering niet in behandeling komen.

OP WALCHEREN EN ZUID-BEVELAND STANDAARDISATIE IN- EN VERKOOP CONSUMPTIEMELK

***Koena* Vlissingen en BMC trekken zich terug**

Met ingang van maandag 16 september aanstaande zal worden overgegaan tot standaardisatie van de in- en verkoop van de consumptiemelk op Walcheren en Zuid-Beveland. In het algemeen is overeengekomen, dat „*Hollandia*” afdeling „*Koene*”, tot nu toe in Vlissingen gevestigd zich met ingang van 15 september aanstaande zal terugtrekken van Walcheren. De Coöperatieve melkinrichting en Zuivelfabriek *Walcheren*, gevestigd te Middelburg en de coöperatieve vereniging *Bevelandse Melkcoöperatie* (de BMC) zullen met ingang van dezelfde datum geen boerenmelk meer ontvangen van en consumptiemelk afleveren aan Zuid-Beveland.

Zoals bekend, beraamde de overheid reeds plannen om op korte termijn ook in Zeeland over te gaan tot standaardisatie van de consumptiemelk. Het gevolg van de uitvoering van deze plannen zou dus zijn dat er zowel in de aanvoer van boerenmelk als in de afvoer van consumptiemelk belangrijke wijzigingen nodig zouden zijn.

Teneinde dit vervoer zo economisch mogelijk te kunnen doen, is deze week overleg gepleegd met de beide bedrijven, die op Walcheren de boerenmelk verwerken. Er is thans een overeenkomst tot stand gekomen, die geheel tot bevrediging van beide partijen is.

Zowel de afdeling „*Koena*” van „*Hollandia*” te Vlissingen, als de BMC in Wemeldinge houden dus op met de ontvangst en aflevering der melk. Op Beveland zal dit dus geschieden door het melkontvangststation „*Hollandia*” N.V. te Goes, terwijl dit op Walcheren geschiedt door de Coöperatieve Melkinrichting „*Walcheren*” te Middelburg.

Het is gebleken, dat de vroegere regeling te duur was, omdat produkten van Beveland naar Middelburg en produkten van Walcheren naar Goes vervoerd moesten worden. Voor Vlissingen werden de kosten zelfs nog hoger. Deze standaardisatie zal dus er rationeler verwerking en een beter, distributie van de melk tot gevolg hebben.

Coördinatie melklevering op Walcheren en Z.-Beveland.

Ander emplooi voor arbeiders.

In aansluiting op het dinsdag gepubliceerde bericht over „standaardisatie” van melk op Walcheren en Zuid -Beveland vernemen wij nader, dat er voorlopig alleen sprake is van een coördinatie in de levering van de consumptiemelk. Ook standaardisatie wordt echter op korte termijn verwacht.

De coördinatie betekent o.m., dat de afdeling „*Koena*” van Hollandia in Vlissingen gesloten zal worden. Voor een tiental werknemers wordt op het ogenblik nog ander emplooi gezocht. Een aantal arbeidskrachten kon reeds naar andere bedrijven worden overgeplaatst. Voor de gebouwen is nog geen bestemming gevonden.

Naar men ons van de zijde der coöp. vereniging „*Bevelandse Melkcoöperatie*” te Wemeldinge verzekerde, zullen vermoedelijk geen arbeidskrachten ontslagen worden. Voor het tiental werknemers verwacht men eveneens emplooi te kunnen vinden in andere bedrijven. Zoals gemeld houden zowel de „*Koena*” te Vlissingen als de B.M.C. in Wemeldinge op met het afleveren van melk, hoewel over een definitieve sluiting van het bedrijf in Wemeldinge nog geen beslissing is gevallen. Deze wordt evenwel deze week verwacht.¹⁸

Wel zal het B.M.C: station in Goes gesloten worden.

Laatste melding in ZJB 1957 – nog verder zoeken

	Aardenburg	Kloosterzande	Middelburg	Wemeldinge	IJzendijke	
1944	1.357.383	1.070.900	10.311.971	1.478.258	1.840.949	
1945	1.109.593	911.281	10.614.727 *	2.705.529	1.501.802	
1946						
1947						
1948	1.885.000	1.582.497	10.789.554	1.740.452	2.396.955	
1949	2.375.814	2.144.864	15.418.724	1.907.659	3.600.000	
1950	2.195.171	2.040.571	14.601.506	2.009.074	2.991.233	
1951	1.914.384	1.541.540				
	1959	1970	1979 / 1972	1952 ??	1973	† / de Wit

- stond 1 veranderd in 10.....

¹⁸ Niets over gevonden ZHN

**JAARVERGADERING TE MIDDELBURG
JAAR 1957 BELANGRIJK VOOR ZUIVELFABRIEK „WALCHEREN”
Bijna 17 miljoen kg melk verwerkt.**

Voor de coöperatieve melkinrichting en zuivelfabriek „Walcheren” te Middelburg is 1957 een belangrijk jaar geweest, omdat datgene werkelijkheid werd dat altijd de winst en het doel van de vereniging geweest is, namelijk de vereniging van alle Walcherse melkveehouders in één zuivelcoöperatie. Teneinde daartoe te geraken werd een overeenkomst gesloten met de Kon. N.V. Hollandia te Vlaardingen, die onder meer in Vlissingen en in Goes een zuivelfabriek exploiteerde.

Ook de boerenstand zal 1957 niet licht vergeten. De vele en langdurige regens in het najaar maakten het in meerdere delen van ons land noodzakelijk het vee vroegtijdig op stal te zetten. Ook de zuivelprijzen brokkelden meer en meer af.

Deze gegevens zijn ontleend aan het jaarverslag over 1957, dat tijdens de algemene vergadering, die onder voorzitterschap van de heer S. Simonse en in de sociëteit „De Vergenoeging” te Middelburg gehouden is, aan de orde kwam. Tijdens deze vergadering waren 91 leden aanwezig. Uit het jaarverslag blijkt voorts, dat 16.850.947 kg melk verwerkt werden met een gemiddeld vetgehalte van 3,815 procent, waarvoor met inbegrip van de toeslagen uit Zuivelfonds en bijpassing garantieprijs 5.146.883 gulden uitbetaald werd. Bijgekocht werden 3.196.322 kg melk, 81.387 kg boter en 10.000 kg verstuuivingspoeder. Geproduceerd werden 231.530 kg boter en 87.225 kg melkpoeder. Een der melkveehouders leverde 2672 kg room.

Bij de boterkeuringen van de Brabantse Zuivel Bond, waar regelmatig iedere 14 dagen moet worden ingezonden, werd wederom een zilveren medaille behaald. Alle boter en melkpoeder mocht van het exportmerk worden voorzien. Van de boter, die in de koelhuizen was opgeslagen, werd de volle 100 procent in de exportklas geplaatst.

In 1957 werd als gevolg van de ruime kaspositie 40 procent van het ledenkapitaal aan de leden uitbetaald. Het aantal leden bedraagt thans 839, terwijl er nog 78 melkleveranciers zijn, die geen lid zijn, maar hun melk op 3-jarig contract leveren. De balanswaarde der gebouwen en inventaris bedraagt f 194.300, nadat dit jaar f 68.800 was afgeschreven. De reserverekening is bijna f 206.000. Aan onkosten werd betaald f 870.988, waarvan de voornaamste posten zijn: salarissen en sociale lasten f 239.759, brandstoffen, gas, water en elektriciteit f 116.786 en melkaanvoerkosten f 189.778. De rekening en verantwoording over 1957 werden zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

De directeur der zuivelfabriek, de heer M. A. van Varik Jzn, stond voorts uitvoerig stil bij de huidige regelingen, teneinde de ingewikkelde prijsregelingen ook voor de minder ingewijden beter begrijpelijk te maken

MELK HAD HOOG VETGEHALTE

Walcherse veehouders hadden goed jaar

Vergadering Coöperatieve Zuivelfabriek „Walcheren”

Onder voorzitterschap van de heer S. Simonse te St.-Laurens hield dinsdagmiddag de coöperatieve vereniging zuivelfabriek „Walcheren” haar najaarsvergadering in de sociëteit „De Vergenoeging” te Middelburg. In zijn openingswoord constateerde de voorzitter, dat 1959 voor de Walcherense veehouders in zijn algemeenheid nog niet zo nadelig is geweest. Weliswaar zat de melklevering in sommige perioden veel lager dan anders, maar de hooioogst was daarentegen zeer goed. Omdat meer vee gehouden werd, wat de totale leverantie nagenoeg gelijk aan 1958. De produktenverkoop was zeer goed te noemen en de samenwerking met de melkslijters op Walcheren uitstekend.

Tot zijn spijt moest de voorzitter mededelen, dat de directeur, die dit bedrijf gedurende 31 jaar heeft geleid, met vervroegd pensioen gaat. Spreker hoopte hierop in de voorjaarsvergadering, welke waarschijnlijk in april zal worden gehouden, nader terug te komen. Met deze vergadering kan 't afscheid van de scheidende en de indiensttreding van de nieuwe directeur worden gecombineerd.

Er traden dit jaar 41 leden toe, van wie 7 nieuwe leden, één was tot dusverre niet-lid leverancier, terwijl de overige nieuwe leden bestonden uit opvolgers in diverse zaken. Het erelid J. Lampert overleed dit jaar. Hij was vanaf de oprichting lid en vele jaren bestuurslid. De voorzitter was niet herkiesbaar als bestuurslid van de Brabantse Zuivelbond. In zijn plaats werd gekozen tot vertegenwoordiger voor Zeeland de heer A. Poppe, secretaris van de Coöperatieve Zuivelfabriek „Walcheren”.

Tot en met 5 december 1959 werden door de veehouders op Walcheren geleverd 1.8201.950 kg melk en 2.432 kg room, samen bevattende 694.564 kg. melkvet. Als voorschotprijs werd hiervoor betaald f 4.678.124, dit is f 25.68 per 100 kg melk. Het gemiddelde vetgehalte van de melk is 3,81 procent. Over hetzelfde tijdvak in 1958 werd 37.683 kg. melk minder ontvangen. Praktisch gesproken was de leverantie dus gelijk.

Door de droogte liep het vetgehalte nogal uiteen. Het hoogste gemiddelde vetgehalte was 4,45 procent in de 10e vierweekse periode. Tot dusver was een dergelijk hoog gemiddeld vetgehalte van de aangevoerde melk nog nimmer bereikt in het bedrijf.

Door de fabriek werd de abortus bestrijding gesubsidieerd, waardoor 115 dieren konden worden opgeruimd. Totaal werd daarvoor f 21.300 uitbetaald. Walcheren is thans nagenoeg vrij van abortus-vee.

De kwaliteit van de produkten mag zeer goed genoemd worden en ten aanzien van de boter neemt Walcheren de tweede plaats in op de ranglijst der fabrieken.

Het inleggeld voor nieuwe leden werd op nihil gesteld voor 1960. De balans en exploitatie-rekening wezen een voordelig bruto saldo aan her 12 september j.l. van ruim f 610.000,

zodat uit de eigen middelen nog een nabetaling van plm. 2½ cent per kg melk zal kunnen geschieden.

De heren H. J. Volkers, bestuurslid en K. Janse, lid van de Commissie van Toezicht, werden met bijna alle uitgebrachte stemmen herkozen.

Bij de rondvraag kwamen nog ter sprake de tweede melklevering per dag, het onderzoek op eiwitgehalte van de melk en de diverse prijzen, zoals garantieprijs, verrekenprijs, basisprijs enz. van de melk.

Middelburg Walcheren Dir. Varik neemt 1960 afscheid

Bij de „*commando-aflossing*” en het afscheid van zijn levenswerk is directeur M. A. van Varik van de Middelburgse zuivelfabriek door honderden Walcherse agrariërs dank gebracht voor de wijze, waarop hij gedurende 31 jaar de fabriek tot één der beste van Zuid-Nederland heeft opgebouwd en in stand gehouden. Deze grote verdiensten van de heer Van Varik, die om gezondheidsredenen met vervroegd pensioen ging, hebben niet alleen de aandacht van de Zeeuwse zuivelmensen getrokken, maar vonden ook in hogere kring erkenning. De huldiging van de scheidende directeur - vrijdag in een versierde Schuttershof zaal gehouden - bereikte dan ook haar hoogtepunt toen burgemeester mr. Joh. de Widt van Middelburg bekendmaakte, dat de heer Van Varik benoemd is tot ridder in de Orde van Oranje Nassau. Een mededeling, die de toehoorders onderstreepten met een ovationeel applaus.

De burgemeester ging op deze hoogtijdag in het leven van de coöperatieve melkinrichting en zuivelfabriek „*Walcheren*” - waarop tevens de heer P. Lampert als nieuwe directeur zijn intrede deed - in grote lijnen het levenswerk, van de heer Van Varik na. Na h.b.s. en landbouwwinterschool ging zijn bijzondere belangstelling uit naar de zuivelindustrie, zodat hij zijn studie voortzette aan de rijkszuivelschool in Bolsward. De praktijk heeft hij in verschillende, plaatsen beoefend: in Grijpskerk (Groningen), Oudeschoot, Alkmaar, Dieren - tot hij in 1928 naar Middelburg kwam om leiding te geven aan de zuivelfabriek.

Deze was bij de komst van de heer Van Varik zeer bescheiden in omvang maar onder zijn leiding bereikte ze een enorme groei: van 3 miljoen kg melk in 1928 tot 20 miljoen kg van daagde-dag. De heer De Widt wees er vervolgens op, dat de scheidende directeur de stuwende kracht is geweest bij de opbouw van de fabriek na de Tweede Wereldoorlog. Hij sprak dan ook zijn buitengewone waardering uit voor het goede werk, dat de heer Van Varik in die tijd verrichtte.

Andere functies

Echter niet alleen voor de fabriek zette de heer Van Varik zich in. Burgemeester De Widt noemde zo enkele functies op, hoewel ze alle nauw verband hielden met de werkkring en de studie van de heer Van Varik. Deze was bestuurslid van de Melkfederatie Walcheren en van de daaruit gegroeide Zeeuwse Melkfederatie, secretaris van de kring Walcheren van de provinciale gezondheidsdienst voor dieren en voorzitter van ‘t pensioenfonds van de Brabantse Zuivelbond. Hij bekleedde functies in deze bond en het regionaal orgaan voor melkhygiëne in Zuidwest Nederland, had een werkzaam aandeel in de melkwinning en behandeling op de boerderij en besteedde voorts aandacht aan de onderwijsmethoden in het melken.

Tot slot van zijn toespraak speldde de burgemeester de bij het ridder schap behorende versierselen bij de heer Van Varik op, waarna de aanwezigen het Wilhelmus zongen. In zijn dankwoord verklaarde de heer Van Varik van dit standpunt te zijn uitgegaan: „*Het was mijn plicht om te doen wat ik kón doen*”. Hij dankte bestuur, leden, personeel en melkslijters voor de hulp die zij geboden hebben om de fabriek, die in 1944 zo ontredderd achtergebleven was, weer op te bouwen.

Grote bloei

Hierop werd de heer Van Varik gelukgewenst en dank gebracht door de bestuursvoorzitter, de heer S. Simonse, die namens bestuur en commissarissen het woord voerde. Hij wees er op, dat

de fabriek in de heer Van Varik een technisch onderlegd man en een organisator gevonden heeft, die het bedrijf tot grote bloei bracht. „*U was in alles een strijder, die op de bres stond voor de belangen van de boeren*”, aldus de heer Simonse, die voorts betoogde, dat het doel van het, bestuur, een fabriek voor geheel Walcheren, mede door het werk van de scheidende directeur werd bereikt. Als blijk van waardering overhandigde de heer Simonse een enveloppe met inhoud, een eerste bijdrage voor de aanschaffing van een auto.

De heer Van Varik kreeg voorts gelukwensen en felicitaties in ontvangst te nemen van de heer C. v.d. Hurk, de voorzitter van de Brabantse Zuivelbond, de heer W. Bouman, de voorzitter van de coöperatieve zuivel- exportvereniging, de adviseur der vereniging, ir. L. Harmen, die der goede samenwerking met de veeteelt en zuivelvoorlichting releveerde, de heer J. P. Lindenbergh, de voorzitter van de provinciale gezondheidsdienst voor dieren, ir. Cromwijk, de voorzitter van het regionaal orgaan voor melkhygiëne, en tot slot van de heer P. Ton, die namens de leden er op wees, dat de heer Van Varik er in slaagde om teamgeest te kweken.

Tijdens deze bijeenkomst werd vanzelfsprekend de nieuwe directeur, de heer Lampert, welken, geheten. De heer Lampert was tot zijn benoeming in Middelburg directeur van de zuivel-fabriek in Vollenhove. Op Walcheren is hij geen onbekende; in de oorlogsjaren was de in Gapinge geboren nieuwe directeur namelijk assistent-directeur van de Middelburgse fabriek. Zijn vader was één der oprichters van de vereniging. Tot slot van de bijeenkomst spraken de heer Lampert en de heer Van Varik een dankwoord.

Gouden medaille

Voorafgaande aan deze huldiging kwamen nog enkele huishoudelijke zaken aan de orde, onder andere het jaarverslag. Daarin werd opgemerkt, dat de totale melkleverantie over 1959 nauwelijks gelijk was aan die over 1958. Ontvangen werd ruim 19 miljoen kg melk en 2683 kg room, samen bevattend 742.136 kg vet, waarvoor uit eigen middelen f 4.7 miljoen betaald werd, ofwel f 6,39 per % vet. Het gemiddelde vetgehalte was 3,83 %.

De boter van de fabriek was van uitstekende kwaliteit. De fabriek behaalde een gouden medaille bij de boterkeuringen in de Brabantse Zuivelbond, terwijl bij de zuivel-exportvereniging een tweede plaats in de wacht gesleept werd. In totaal werd 421.722 kg boter en 89.600 kg magere melkpoeder geproduceerd. De heer Simonse merkte hierbij op, dat de vraag naar melkproducten - in tegenstelling tot de verwachting - nog steeds toeneemt, landelijk meent men zelfs met 20 %.

Bij de herinnering aan enkele belangrijke punten wees de heer Simonse op het overlijden van het erelid P. Lampert, de directeurswisseling, de grote verbetering van de melkontvangst in 1959. en de overeenkomst met „*De Combinatie*” uit Vlissingen, waardoor de bouw van een ontvang-afgiftestation in Vlissingen mogelijk is geworden. De heer Lampert verklaarde dat er per 1 maart j.l. 876 Walcherse bedrijven wél abortus-vrij geregistreerd waren, maar nog 18 niet.

Middelburg *Walcheren* plannen nieuwbouw

In de dinsdagmiddag in de sociëteit „*De Vergenoeging*” te Middelburg gehouden algemene vergadering van de Coöperatieve Melkinrichting en Zuivelfabriek „*Walcheren*” hebben voorzitter S. Simonse uit Sint-Laurens en directeur J. Lampert uit Middelburg mededelingen gedaan van nieuwe en ingrijpende uitbreidingsplannen voor de melkfabriek aan de Poelendaelesingel te Middelburg. Deze omvatten de bouw van een nieuwe melkinrichting-annex botermakerij en pasteurisatie-koelafdeling op het terrein achter de huidige fabriek. Met deze nieuwbouw is een investering van rond 1.600.000 gulden gemoeid. De tekeningen voor het nieuwe gebouw, dat een verdieping krijgt en dat zal aansluiten op de bestaande fabriek, zijn reeds klaar.

Het gebouw wordt 56 meter lang en 35 meter breed. Het wordt ingesloten door brede aan- en afvoerwegen voor de auto's. Om het transport te vergemakkelijken komt de begane grond in de nieuwe fabriek op laadbakhoogte van de auto's.

Gehoopt wordt in het voorjaar van het volgend jaar met de bouw te kunnen beginnen, waarna de nieuwe fabriek in het voorjaar van 1962 klaar zou kunnen zijn.

Deze voor de melkfabriek belangrijke uitbreiding is noodzakelijk geworden door de steeds toenemende afzet van consumptiemelk en cunsumptiemelkprodukten - in het bijzonder die in de fles - waardoor het bedrijf aangepast dient te worden aan de sterk veranderde omstandigheden. Deze bestaan onder meer uit schaarste aan goed personeel, verkorting van de wekelijkse arbeidstijd, op korte termijn gevolgd door de vijfdaagse werkweek, die men door mechanisering en automatisering van het bedrijf wil opvangen. Wanneer de vernieuwing gerealiseerd is, blijft in het bestaande hoofdgebouw alleen de melkontvangst gevestigd, terwijl hier verder de laboratoria, de kantoren en de energieafdeling worden ondergebracht.

Akkoord

Voor de uitvoering van het project, waarmee de vergadering akkoord ging werd het bestuur gemachtigd een geldlening aan te gaan tot van maximum van anderhalf miljoen gulden. Eerder op de middag had voorzitter ¹⁹ J. Lampert melding gemaakt van het feit, dat voor 't eerst in de geschiedenis van de vereniging de melkaanvoer van de leden de 20 miljoen kg. in een jaar overschreed.

¹⁹ J. Lampert was de toenmalige directeur! Bedoeld wordt vermoedelijk voorzitter S. Simonse.

Deze mijlpaal bereikte de fabriek op 8 december j.l., toen de heer J. Baaijens uit Kleverskerke met zijn leverantie de 20 miljoen voor de vereniging vol maakte. Ter gelegenheid van deze mijlpaal bood de directeur de heer Baaijens een prachtig glimmende nieuwe melkbus aan. Uit de mededelingen van directeur J. Lampert bleek verder dat in 1960 33 nieuwe leden tot de vereniging toetraden, zodat het totaal aantal leden thans 871 bedraagt.

Aanvoer

De melkaanvoer gaf in 1960 tot nu toe een stijging te zien van ruim 8,5 procent ten opzichte van 1959, hetgeen voor een gedeelte toe te schrijven is aan de abnormale droogte in het afgelopen jaar. Het gemiddelde vetgehalte van de aangevoerde melk was slechts een fractie hoger dan in 1959, terwijl de producentenprijzen dit jaar belangrijk lager waren. Bij de bestuursverkiezing werd de heer A. W. Cevaal, sinds vele jaren vice-voorzitter en bestuurslid, herkozen. De heer J. Wisse Szn werd voor een nieuwe periode benoemd in de Commissie van Toezicht.

BIJ COOPERATIE
AFZET VAN MELK
IN FLESSEN NA

Omzet van losse melk voor consumptie daalde

Tijdens dé algemene ledenvergadering van de Coöperatieve Melkinrichting en Zuivelfabriek „Walcheren" te Middelburg - die dinsdagmiddag in restaurant „Wohler" werd gehouden - deelde de voorzitter, de heer S. Simonse uit St.-Laurens, mee, dat de afzet van produkten, verpakt in flessen, zeer snel toeneemt. Ook de aanvoer van melk van de bedrijven geeft een snelle stijging te zien. De directeur van de fabriek, de heer J. Lampert, voegde hier aan toe, dat 1.112.000 flessen meer werden verkocht dan in 1961. De omzet van losse consumptiemelk nam echter snel af, zodat de totaalomzet van melk en melkprodukten slechts een lichte stijging te zien gaf. Speciaal de omzet van yoghurt, edelvlas en laaggepasteuriseerde melk nam sterk toe, voor sommige produkten zelfs meer dan 100 %.

In zijn openingswoord sprak de heer Simonse enkele woorden ter nagedachtenis van wijlen de voorzitter van de raad van commissarissen der vereniging, de heer P. Besuijen, die gedurende meer dan 24 jaar lid van dit college is geweest, waarvan 5 jaar als voorzitter.

Vervolgens gaf hij een kort overzicht van wat in het afgelopen jaar (1961) heeft plaatsgevonden, waarbij hij in het bijzonder stilstond bij de veelomvattende werkzaamheden van voorbereidingen die nodig waren en nog steeds zijn om het stichten van een geheel nieuwe melkinrichting tot stand te brengen, die volkomen voldoet aan de eisen van de tegenwoordige tijd, zowel wat het assortiment en de kwaliteit der produkten betreft als wat automatisering en mechanisering met de daarbij behorende arbeidseconomie aangaat.

De arbeidsvoorziening brengt evenals bij vele andere bedrijven meermalen moeilijkheden met zich mee, zodat de afwerking en inrichting van de nieuwe produktieafdeling met verlangen wordt tegemoet gezien.

Hij sprak de verwachting uit dat, onvoorziene omstandigheden voorbehouden, de bouw van het nieuwe bedrijf omstreeks begin januari

1963 zal zijn voltooid en de inrichting omstreeks maart 1963 zal zijn aangebracht.

Spr. wees vervolgens op de goede verstandhouding die er bestaat tussen de verenigingen van slijters en individuele slijters enerzijds en de vereniging anderzijds.

Ledental

Aan de mededelingen van de directeur, de heer J. Lampert, ontleen wij het volgende :
, Sinds 1 januari 1961 traden 31 nieuwe leden tot de vereniging toe, zodat het ledental thans 894 bedraagt. De regeling van uitbetaling naar kwaliteit wordt met ingang van 1 januari a.s. aanmerkelijk verzwaaard voor herhaalde 3e klasse, waarbij de korting in de derde achtereenvolgende maal wordt verdubbeld.

Binnenkort zijn in E.E.G.-verband belangrijke besluiten op komst voor de zuivel. Voor melkprodukten zal hetzelfde systeem worden gevolgd dat ook voor granen is toegepast. De Europese commissie stelt de invoer van richtprijzen voor met een systeem van toenadering in de 6 landen. De eerste toenadering zou op 1 april 1963 moeten starten en deze toenadering zou op 1 april 1966 moeten zijn voltooid. De onthverpverordening houdt een stelsel van heffingen in. Voor boter en consumptiemelk worden speciale regelingen ontworpen. Deze houden onder meer in garantieprijzen voor de producenten en een vergunningsstelsel voor in- en uitvoer.

De verordening voorziet tenslotte in een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid delijkheid voor het financiële zuivelbeleid. Uit voorlopige berekeningen ' is inmiddels gebleken, dat het zuivelprijspeil in Nederland het meest zal moeten stijgen en in Frankrijk het meest zal moeten dalen.

Aan de veehouders werd uitbetaald voor melk met 3,70 % vet f 26,88 per 100 kg, terwijl het gemiddeld vetgehalte van alle door veehouders aangevoerde melk lag op 3,92 % vet. De onkosten per 100 kg verwerkte melk bedroegen f 5,38 terwijl voor afschrijvingen en reserveringen een bedrag van f 396.700,- nodig was. De kwaliteit van de produkten was goed, zodat o.a. een zilveren medaille werd behaald voor de jaarkwaliteit der geproduceerde boter. Aan 49 leden-melkleveranciers werd ter vergadering een diploma uitgereikt voor buitengewone prestaties op het gebied van hygiënische melkwinning in 1961, waarvan 18 personen ook reeds in 1960 een soortgelijke onderscheiding hadden ontvangen. De voorzitter bracht een welgemeende felicitatie van de vergadering over voor deze prestaties. Een der leden van „de Oude Garde", de heer L. J. Lorier, gaf vervolgens een kort overzicht hoe de zaken -vroeger. -lagen en thans, waarbij hij het besuur van vroeger en thans, evenals de directie prees om hun toewijding.

Speciale aandacht voor Hygiëne

Voorzitter S. Simonse metselde mijlpaal in melkfabriek *Walcheren*

Nieuwbouw gepland op doorstroming in één richting

DE BESTUURSVoorzITTER

van de coöperatieve melkinrichtingen zuivelfabriek *Walcheren* te Middelburg, de heer S. Simonse, heeft gisteren in een paar minuten als enige „bouwvakarbeider" meer gepresteerd dan de mannen van het aannemersbedrijf Wattel v.h. Versluis in een hele maand.... Nu moet hier onmiddellijk aan toegevoegd worden, dat de echte bouwvakarbeiders, die de nieuwe zuivelfabriek bij de Poelendaelebrug te Middelburg bouwen, niets hebben kunnen presteren omdat vorst, sneeuw en ijs dat niet toelaten, en dat de werkzaamheden van de heer Simonse slechts beperkt bleven tot het metselen van één steen. Dat was evenwel een belangrijke steen, een „mijlpaal" in de bouw van de nieuwe fabriek. De heer Simonse metselde namelijk symbolisch de „eerste steen" door het metterdaad plaatsen van een gedenksteen in één der muren van het gebouw. „S. Simonse, voorzitter, 22 januari", staat er geschreven op deze gedenksteen, die de bestuursvoorzitter met vaardige hand in de muur aanbracht, daarbij geholpen door uitvoerder Goossen.

Voorzitter de heer S. Simonse metselt de eerste steen

Tijdens een lunch, die bestuursleden en genodigden na de „eerstesteenlegging" in hotel De Burg gebruikten, memoreerde de heer Simonse de groei van de melkfabriek, die in 1916 - aan de Wal - door een groep van 80 boeren, die zich in de coöperatie verenigd hadden, was opgericht. Hij noemde het een bewijs van moed, toen in 1926 besloten werd een nieuwe fabriek te bouwen aan de Poelendaeleweg, omdat men eigenlijk de draagwijdte niet kende van hetgeen er aan te pas kwam. Maar het werk groeide, ook ondanks de oorlogshandelingen, die het gebouw 7 granaattreffers bezorgden, en de inundatie van Walcheren, die de fabriek 1 tot 1½ meter onder water zette. Toen 3 tot 4 miljoen liter melk per jaar, thans rond de 24 miljoen liter.... De verbetering van de outillage van de fabriek was noodzakelijk, door de eisen, die momenteel aan de melkbereiding gesteld worden, zo verklaarde de heer Simonse.

Geen misbruik

Hij wees er vervolgens op, dat de monopoliepositie, die de coöperatieve melkinrichting op Walcheren inneemt, niet misbruikt wordt. „Wij willen het beste voor de consument en de melkveehouders -van het gebied een goede prijs bieden middels een gezond bedrijf", verzekerde de voorzitter, die in dit verband de organisatorische kracht van oud-directeur M. A. van Varik en van de huidige directeur J. Lampert roemde.

Namens het gemeentebestuur feliciteerde loco-burgemeester A. J. Berenpas het bestuur vervolgens met het bereiken van deze mijlpaal. De heer Berenpas accentueerde de bijzondere groei van het bedrijf, die werd verkregen door uitstekend inzicht en ervaring van bestuur en directie.

Directeur Lampert gaf de genodigden daarna een inzicht in de technische aspecten van het bedrijf en de wijze, waarop de productie van het levensmiddelenpakket op zuivelgebied tot stand komt. Het doel van de nieuwbouw is om met een minimum aan arbeid een maximum-productie te verkrijgen. Het geheel is er op gericht één loop (in één richting) van de produkten te krijgen, via twee aanvoerlijnen, één naar de koelcel, één naar het laadbordes. Dit alles werkt arbeidsbesparend (snelheid, grote units per uur) en het betekent een „*arbeidsveraanging*” voor het personeel.

(Vol)automatisch

Het „*spoelwerk*” geschiedt met een capaciteit van 8000 flessen per uur, vervolgens gaan de flessen automatisch door de vulmachine, dan naar de sterielmachine, passeren de volautomatische inpak-machine en komen via de automatische stapelaar in koelcel of op laadbordes terecht. Boven in de westgevel bevindt zich een opslagplaats voor de melk met een capaciteit van 450.000 liter en in het achterste deel van de fabriek is de botermakerij geprojecteerd, die ook volautomatisch de pakjes roomboter kan afleveren. Alles wat naar beneden moet komen, is boven gepland, zodat niemand naar een pomp hoeft om te zien.

Tot slot wees de directeur er op, dat het bestuur en directie zich voor ogen stellen het afleveren van een produkt van topkwaliteit. Hij stelde daarbij, dat de Walcherse melkfabriek het laagste prijsniveau van geheel Nederland heeft.

Architect A. Moggré, specialist in zuivelfabrieken, maakte zijn gehoor vervolgens wegwijs in enkele constructiedetails. De fabriek is, om de meest economische werkwijze te verkrijgen, ruim 1 meter „*boven de grond*” gebouwd en het gebouw rust op 133 speciale palen, die in de grond gebouwd worden. De architect wees er op, dat speciale aandacht is besteed aan de hygiëne: zo is een beduidende verbetering aangebracht in het ontluchtingssysteem, voor vele melkverwerkende bedrijven een enorm probleem.

Voorbeeld

De provinciaal voedselcommissaris, ir. J. D. Dorst, was verheugd, dat het sluitstuk van de herverkaveling van Walcheren, waardoor alle bedrijven gemoderniseerd zijn, nu ook tot stand komt. De heer Dorst wilde de „*eerstesteenlegging*” zien als een erkenning voor het werk, dat voorzitter Simonse gedurende dertig jaar voor de fabriek verricht heeft. Namens de Walcherse melkfederatie sprak de heer J. K. Voogd, waarna ir. W. L. Harmsen, de rijksveeteelt- en zuivelconsulent opmerkte, dat de Walcherse fabriek een voorbeeld is op het gebied van rationele en doelmatige melkverwerking.

De heer Harmsen was er van overtuigd, dat de melkveehouders op Walcheren (met thans 6000 stuks melkvee) mede door de activiteiten van de fabriek een uitstekende toekomst tegemoet gaan. Tot slot was het de heer C. Zee, secretaris-administrateur van de Zeeuwse Melkfederatie, die inzicht en tact van de heer Simonse roemde, één der oprichters ook van de coöperatie.

M. A. VAN VARIK OVERLEDEN

Nog vrij onverwacht is dinsdag in het Sint Anthoniusziekenhuis te Utrecht overleden de heer M. A. van Varik, gedurende vele jaren directeur van de coöperatieve melkinrichting en zuivelfabriek *Walcheren* te Middelburg. De heer Van Varik, die een week in het ziekenhuis was opgenomen, was de afgelopen drie jaar in Heerenveen woonachtig. Hij was 65 jaar oud.

De heer Van Varik is 31 jaar directeur geweest van de Walcherse melkfabriek, die hij uitbouwde tot één van de beste in Zuidwest-Nederland. Na de h.b.s. en de landbouwinterschool doorlopen te hebben ging zijn grote belangstelling uit naar de zuivelindustrie, zodat hij zijn studie voortzette aan de rijkszuivelschool te Bolsward. De praktijk heeft hij na zijn diplomering in verschillende plaatsen beoefend, onder meer in het Groningse Grijpskerk, in Oudeschool, Alkmaar en Dieren. In 1928 kreeg de heer Van Varik vervolgens de leiding van de Middelburgse zuivelfabriek.

Met name was hij de stuwende kracht bij de opbouw van deze fabriek na de tweede wereldoorlog, Zijn grote verdiensten voor de zuivelindustrie werden erkend door de benoeming tot ridder in de Orde van Oranje-Nassau tijdens zijn afscheid als directeur in april 1960. Ook in het verenigingsleven was de heer Van Varik een geziene figuur. Zo was hij onder meer bestuurslid van de *Melkfederatie Walcheren* en de daaruit gegroeide *Zeeuwse Melkfederatie*, secretaris van de kring Walcheren van de *provinciale gezondheidsdienst voor dieren* en voorzitter van het *pensioenfonds van de Brabantse Zuivelbond*.

Hij bekleedde voorts diverse functies in deze zuivelbond, en het *regionaal orgaan voor de melkhygiëne* in Zuidwest-Nederland, had een werkzaam aandeel in de melkwinning en behandeling op de boerderij en besteedde tevens aandacht aan de onderwijsmethodes in het melken.

Eerste produktielijn melkfabriek eind juni in gebruik

Tijdens de algemene vergadering van de coöp. melkfabriek melkinrichting *Walcheren* te Mid-
delburg heeft de directeur van de fabriek, de heer J. Lampert, meegedeeld, dat de nieuwbouw
zover gevorderd is, dat eind juni a.s. de eerste van de twee produktielijnen in gebruik kan wor-
den genomen. De verwerking zal praktisch volautomatisch zijn. De, tweede volautomatische
produktielijn van 8000 flessen per u zal na het badseizoen in bedrijf worden gesteld. De ver-
wachting is gewettigd, dat in juni van het volgend jaar zal de villedige afbouw en installering
zal zijn voltooid, waarna het bedrijf een van de modernste in Nederland mag worden ge-
noemd.

Aan het begin van de vergadering had de voorzitter van de vereniging, de heer S. simonse, het
overlijden van de oud directeur van de fabriek, de heer M. A. van Varik herdacht. De voorzit-
ter wees erop, dat de heer Van Varik de fabriek gedurende 31 jaar deskundig en met grote
trouw heeft geleid en het bedrijf opbouwde tot een der beste in Zuid-Nederland. Tijdens de
vergadering namen de leden een minuut stilte in acht ter herdenking van de heer Van Varik.

PRODUKTIE STEEG

MELKPRIJS VAN ~ WALCHEREN ~

Predikaat „zindelijke á winning" voor 130 leden

r

Het afgelopen jaar heeft voor de code. melkinrichting en zuivelfabriek Wal- r cheren te Middelburg - zoals wij dros- t dag in het kort reeds meldden - in het ~ teken gestaan van de nieuwbouw. In t zijn openingswoord bij de algemene vergadering wees voorzitter S. Simonse er op, dat de strenge winter het bedrijf danig parten gespeeld heeft, maar dat de afwerking thans goed vordert. Hij ver- 1 klaarde, dat de aan- en afvoermoeilijkheden gedurende de drie wintermaanden 51 bijTOnder groot waren. In dit verband ~ bracht hij dank aan alle medewerkers ~ voor de toewijding, die zij getoond heb- 1 ben. Voorts deelde de heer Simonse mee, 9 dat na afschrijving en reservering in- ~ clusief de nabetaling een melkprijs over- ~ blijft var, f 26,67 per 100 kg melk. ~

Aan het begin van de vergadering had I de heer Simonse 150 leden welkom geheten, onder wie voor het eerst een da.me die speciaal verwelkomd werd. Dit gold evenzeer voor ir. W. L. Harmsen, f de rijkszuivel- en veeteeltconsulent. Vervolgens besprak hij de toestand van de Nederlandse zuivel, waarbij hij wees op 3 factoren, namelijk de melkproduktie, de binnenlandse afzet en de export. De produktie steeg met 5.3 procent, voor de Walcherse fabriek met 9 procent.; de afzet ging voor 60 procent naar het binnenland, voor 40 procent naar het buitenland, terwijl de binnenlandse boterafzet geregeld stijgt.

De heer Simonse betoogde voorts, dat de melkbeperking steeds in het middelpunt staat, maar dat deze in groter elan_ Nederlands verband opgelost moet worden door afzet naar de onderontwikkelde gebieden. Tevens verklaarde hij, dat een lichte verhoging Vktn do industriële opbrengst merkbaar is.

Volgens de mededelingen van de directeur, de heer J. Lampen, zijn sinds het begin van het huidige jaar negen niect- we leden toegetreden, terwijl nog acht aanvragen door het bestuur behandeld moeten worden. Voor de nieuwbouw van de fabriek zijn de laatste maanden vele belangrijke machines uit Nederland, Duitsland en Zweden aangevoerd, terwijl de aanleg van het leidingnet voor melk, water, stoom, elektriciteit en ijswater in volle gang is. Dat betekent. dat ettelijke kilometers leiding gemonteerd moeten worden.

STIJGENDE LIJN

De kwaliteit van de produkten is, evenals de kwaliteit van de grondstof melk, steeds in stijgende lijn gegaan. Voor wat het laatste betreft staat het Walcherse bedrijf, zo verzekerde de heer Lampert, op de 3e plaats van de ruim 40 bedrijven in Zuidwest Nederland. Hij activeerde de leden in dit verband opmerkzaam te blijven, daar alleen de beste produkten goed genoeg zijn. Daarbij belclemtoonde de heer Lampert de noodzaak van groeiende samenwerking tussen bedrijven, zowel op het terrein van de fabrieken als van de boerderij. Daarna werden de balans en de exploitatierekening na een breedvoerige toelichting goedgekeurd: 40 leden, die hun bedrijf beëindigd hebben, werden afgevoerd van de ledenlijst. Niet minder dan 130 leden van de Walcherse me-Jkfabriek hebben het predikaat „zindelijke melkwinning 1962" ontvangen, dat wordt verleend door het regionaal • orgaan voor melkwinning Zuidwest-Nederland te Breda. Dit betekent het dubbele aantal van 1961. Deze

steunpilaren voor de produktenfabricage van uitstekende kwaliteit werd hartelijk dank gebracht door voorzitter en directeur.

Het bestuursvoorstel tot wijziging van het 'mishoudelijk reglement, waarbij de , bestuursvergoedingen worden geregeld, ' werd na een prettige bespreking met : algemene stemmen aanvaard. In de ' rondvraag spraken enkele leden hun waardering uit voor bestuur en directie• waarin zij volledig vertrouwen verklaarden te hebben in deze periode van grote diepte-investeringen.

Huldiging bij afscheid

S. Simonse Erevoorzitter zuivelfabriek „Walcheren”

Ruim dertig jaar voorzitter geweest

Hoezeer men de activiteiten van de heer S. Simonse, in het bijzonder tijdens een 34-jarig voorzitterschap, voor de Coöperatieve melkrichting en zuivelfabriek „Walcheren” waardeert, bleek dinsdagmiddag tijdens een buitengewone ledenvergadering in de *Concert- en Geheerzaal* te Middelburg. Tijdens deze bijeenkomst, waar de heer Simonse officieel afscheid nam van de coöperatie, werd hij benoemd tot erevoorzitter. Tal van sprekers uit de zuivelwereld getuigden van hun bewondering voor deze werker, die buitengewoon veel voor de coöperatieve gedachte en voor de zuivelverwerking op Walcheren, in Zeeland en ook daarbuiten heeft gedaan.

De heer A. Poppe, die de heer Simonse 1 januari j.l. opvolgde als voorzitter, gaf een uitvoerig overzicht van de activiteiten van de heer Simonse. Spreker wees op het goed en degelijk beleid van de heer Simonse, waarbij hij als kroon op diens werk moemde de transactie, die in 1957 tot stand kwam met de Hollandia-fabrieken. „*Wij zijn nu allen één coöperatie*”.

Tevoren had de heer Poppe een historisch overzicht gegeven van de coöperatie. Bij de ondertekening van de akte van oprichting op 3 maart 1916 waren er 72 leden. Men nam een melkfabriek te Middelburg over. Het eerste jaar had men tekort van f 5800,- en verwerkte men bijna 2 miljoen kg aangevoerde melk. De voorzitter herinnerde er aan, dat er „*geen oprechte, vlotte samenwerking was tussen directeur en bestuur*”, op het „*gebrek aan vertrouwen in elkaar en het teveel aan vertrouwen in zichzelf dat men had*”, waardoor tot 1921 een „*vertraagde groei*” was. In 1926 kwam de nieuwe fabriek aan de Poelendaelesingel, die twee-en-halve ton kostte.

Commissaris

In 1928 deed de heer Simonse temidden van de strijd zijn intrede in de coöperatie als commissaris, reeds in 1930 werd hij voorzitter. Toen volgde de malaisetijd met onder meer het crisiszuivelbureau. Dat was ook de tijd, aldus de heer Poppe, dat de standsorganisaties nog niet zoveel belangstelling toonden voor de coöperatieve gedachte.

Mede dank zij het beleid van de heer Simonse, aldus de heer Poppe, heeft de fabriek zich kunnen aanpassen aan de sterk veranderde omstandigheden en zich ook in een felle economische strijd kunnen handhaven. „*U zag in het bedrijf levensmogelijkheden en hebt het gelukkig ook zo opgezet*”.

Links de scheidende voorzitter de heer S. Simonse erchts zijn opvolger de heer A. Poppe uit Grijskerke

De fabriek verwerkte in 1963 24 miljoen kilo aangevoerde melk, het bedrijf is modern en doelmatig en met een schuldenlast, die te dragen is. Zijn werk vond in 1956 ook waardering in een koninklijke onderscheiding.

Voor al zijn activiteiten werd de heer Simonse tot erevoorzitter benoemd. Van bestuur, directie en leden ontving hij een fraai t.v. toestel.

Geschrap

„Wanneer ik nu geschrap word als lid, verdwijnt hiermee de laatste oprichter uit het ledenregister”, zo zei de heer Simonse in zijn antwoordspeech. Hij verteld, dat hij in 1916 al lid werd en daarmee tot de oprichters van de coöperatie behoort. Na hem is er géén van de oprichters nog in de ledenlijst.

Toen hij in 1928 lid werd van de commissie van toezicht, was dat „geen begeerlijke baan”: wie zich leende voor enigerlei functie in het bestuur van de coöperatieve zuivelfabriek stak zijn hand in een wespennest: de capaciteiten van het bestuur waren gering: men was in het vierde jaar na de oprichting al toe aan een derde voorzitter en in 1928 kwam er al de derde directeur. Toen ik in 1928²⁰ voorzitter werd, meende ik deze dienende taak te moeten doen in het belang van de Walcherse melkveehouders. „Mijn leven is in dit merk verrijkt”.

De nieuwbouw in 1926 legde het fundament voor een breder aer functioneren van de zuivelfabriek, zo meende hij.

De scheidende voorzitter memoreerde de beschieting van Middelburg op 17 mei 1940, waarbij de fabriek zeven voltreffers kreeg, en sprak over het water, dat tweemaal per dag tot op 1 á 2 meter hoogte de fabriek binnen drong. „De machines waren één ruïne, tachtig procent van de Walcherse veestapel ging bij de inundatie verloren, maar de schade was nog veel groter dan de ontvangen vergoedingen”.

De fabriek noemde hij „een prachtbedrijf, één van de beste en meest economische van ons land en financieel kernegezond. Van de bijna drie miljoen aan kosten van de nieuwe fabriek was, zo zei hij, in 1962 al f. 521.600 afgeschreven en in 1963 f. 470.000. De prijs per liter melk in 1962 al twintig cent en deze zal er 1963 vermoedelijk nog aanmerkelijk hoger liggen

„Onzin”

Als eerste van een lange reeks, voerde burgemeester W Baas van Sint-Laurens het woord tot „één van de meest gewaardeerde ingezetenen van Sint-Laurens. Hij kon het niet laten te vertellen wat de heer Simonse had geantwoord, toen de burgemeester zijn mening over de mogelijke opheffing van Sint-Laurens: „onzin, grote onzin” was het antwoord geweest.

Vervolgens sprak de voorzitter van de Brabantse Zuivelbond, de heer C. J. v. d. Hurk, die er op wees, dat de heer Simonse van 1930 tot begin 1964 voorzitter van de aankoopvereniging van deze bond, in 1937 bestuurslid werd van dezelfde bond en voorts onder meer lid was van de arbitragecommissie. Hij deelde mee, dat in de bond het voorstel zou komen de heer Simonse te benoemen tot erelid van de Brabantse Zuivel-bond.

Uit de vele aanwezigen kwamen verder nog naar voren als spreker, drs. L. Oomens, directeur van de Zuivel-Exportvereniging Z.E.V., J. K. Voogd, voorzitter van de Zeeuwse Melkfederatie, S. de Visser voor de C.B.T.B. en de Z.L.M: kring Walcheren J. J van Opstellen, hoofd van het produktschap voor de zuivel, en de heer Zandee, voorzitter van de coöperatieve Raiffeisenbank Sint-Laurens. Al deze heren boden een geschenk aan, wat ook deden de sprekers, die

²⁰ Moet dit geen 1930 zijn, zie 25 jr. jubileum knipsel 1955-01-24

nog volgden: ir. W. L. Harmsen, rijkszuivelconsulent en adviseur van de coöperatie, J. Ludikhuijze namens de Walcherse melkhandelaren, Joh. Kodde, bestuurslid van de zustervereniging, de coöperatie „*Eiland Walcheren*”, A. de Jager, voorzitter van de coöperatieve veiling „*Walcheren*”, W. de Hoek namens de leden en de heer J. Lampert, directeur

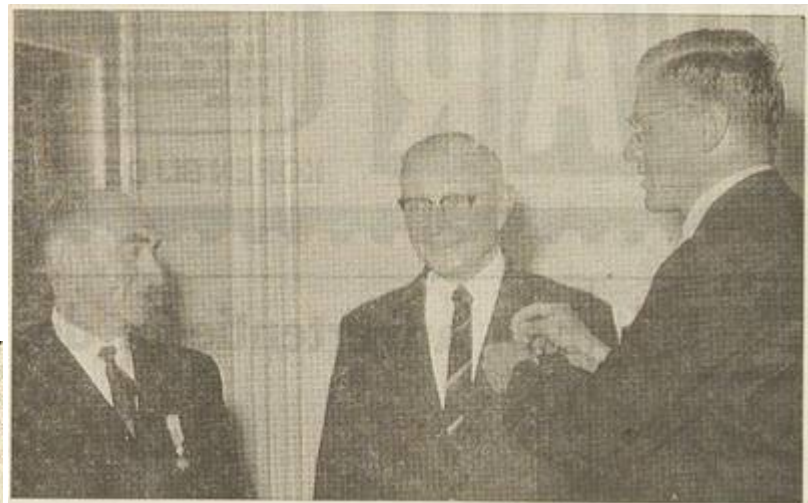
Na de vele hartelijke en waarderende woorden volgde voor genodigden en bestuur in hotel „De Burg” een geanimeerd diner.

Provinciale Zeeuwse courant 23/09/1964; p. 7/18

Bij afscheid in Middelburg Koninklijk zilver voor 2 chefs zuivelfabriek G. NIEUWENKAMP EN H. BIJL

Bestuur, directie en personeel van de coöperatieve melkinrichting en zuivelfabriek *Walcheren* te Middelburg hebben gisteren afscheid genomen van twee personeelsleden, die een belangrijke staat van dienst achter de rug hadden.

Het waren de heren G. Nieuwenkamp, chef-botermaker, die 42 jaar aan het bedrijf verbonden is geweest, en H. Bijl, chef-machinist, die 36 jaar bij de fabriek heeft gewerkt. Hun vele verdiensten voor de onderneming zijn niet onopgemerkt gebleven: tijdens een bijeenkomst in de kantine reikte burgemeester mr. J. Drijber van Middelburg aan beide scheidende personeelsleden een Koninklijke onderscheiding uit, de zilveren medaille in de orde van Oranje-Nassau.

De twee scheidende chefs van de Walcherse melkfabriek kregen gisteren van burgemeester mr. J. Drijber het koninklijk zilver opgespeld. Links chef-botermaker G. Nieuwenhouwer, rechts chef-machinist H. Bijl.

Burgemeester Drijber schetste de zuivelfabriek in zijn toespraak tot de beide chefs als een belangrijk bedrijf, waardoor geaccentueerd wordt, dat Middelburg als agrarisch centrum meetelt. „Aan de opbouw van de onderneming heeft U in belangrijke mate bijgedragen”, verzekerde mr. Drijber, en U heeft dat beiden met grote bekwaamheid en toewijding gedaan.

Uit het feit, dat de heer Nieuwenkamp vier medewerkers onder zich had, maakte de burgemeester op, dat de chef-botermaker een verantwoordelijke functie heeft, die een waarborg moet zijn, dat de Walcherse fabriek zijn goede naam behoudt. Voorts herinnerde mr. Drijber er aan, dat de heer Nieuwenkamp bij landelijke boterkeuringen 3 gouden en 20 zilveren medailles behaalde. De burgemeester roemde de heer Bijl, die, voordat hij naar Zeeland kwam o.a. werkzaam is geweest bij de schaatsenfabriek Nooitgedacht, om zijn daadwerkelijke bijdrage aan de modernisering en aanpassing van het machinepark van de fabriek; de heer Bijl ontwierp zelf ook installaties. Voorts wees mr. Drijber er op dat de heer Bijl ouderling-kerk-

voogd is van de Ned. Herv. Kerk van 't Zand. Nadat de burgemeester de onderscheidingen bij de chefs had opgespeld, overhandigde de bestuursvoorzitter van de melkfabriek, de heer A. Poppe, de erbij behorende draagmedailles.

De heer Poppe verzekerde vervolgens dat het vakmanschap van de heer Nieuwenkamp heeft geleid tot de vervaardiging van eerste klas boter. „U heeft een waardevolle plaats in de maatschappij ingenomen” merkte de voorzitter op. Tot de heer Bijl zei de heer Poppe, dat deze al die jaren de machines uitstekend verzorgt heeft. De bestuursvoorzitter bracht beide chefs dank voor hun trouw, ijver en plichtsbetrachting en overhandigde hen een enveloppe met inhoud.

De heer J. Lampert, de directeur van de fabriek, verklaar, dat hij als „jongmaatje” zijn opleiding ontving van de twee scheidende chefs. Hij kenschetste hen als twee mensen uit het goede hout gesneden, die hem van de grond af bijbrachten waar het nu precies om ging. Hij noemde de heren Nieuwenkamp en Bijl waardevolle pijlers voor het bedrijf, hetgeen zeker tot uiting is gekomen, zo zei de heer Lampert, onder moeilijke omstandigheden tijdens de oorlogsjaren.

Daarna bood de bestuursvoorzitter mevrouw Nieuwenkamp bloemen aan; mevrouw Bijl, die in het ziekenhuis vertoefde had daar eveneens bloemen ontvangen.

Tot slot werd het woord gevoerd de oud-voorzitter S. Simonse, die het bedrijf feliciteerde met een dergelijke vaste kern van werknemers. De avonds nam het personeel afscheid van de beide chefs en ook toen werden nog talrijke waarderende woorden tot hen gericht.

Tweede stap naar nieuwbouw

OUDE GEDEELTE MELKFABRIEK WALCHEREN TEGEN DE GROND

Investering van 1,4 miljoen gulden

De algemene vergadering van de *coöperatieve zuivelfabriek en melkinrichting Walcheren* heeft het bestuur gemachtigd om een bedrag van 1,4 miljoen op te nemen voor het zetten van een volgende stap op weg naar de nieuwbouw. Daarmee is de tweede fase in de modernisering van het bedrijf te Middelburg op stapel gezet. Tijdens een druk bezochte ledenvergadering in het Citytheater te Middelburg werden vrijdagmiddag de nieuwbouwplannen ontvouwd.

Daarbij werd gesteld, dat het in de toekomst noodzakelijk zal blijken, dat het oude gedeelte van het bedrijf op de hoek Poelendaeleweg/Nieuwe Vlissingeweg tegen de grond zal moeten. Omdat de realisering van de achter het oude gedeelte opgetrokken melkinrichting - die volgend jaar officieel in gebruik zal worden genomen - nogal, wat tijd kostte, achtte het bestuur het gewenst om thans reeds met de nieuwe plannen ter tafel te komen, zodat deze verder kunnen worden uitgewerkt.

Uit de tijd

Zowel voorzitter A. Poppe als directeur J. Lampert lichtten de plannen nader toe. Het oude gedeelte, dat nog overeind staat dateert uit 1924. Het is uit de tijd geraakt. Daarom zal dit complex moeten verdwijnen en plaats moeten maken voor een nieuwe melkontvangst, een modern laboratorium en aan de eisen van deze tijd aangepaste kantoren, botermakerij, flessenlokaal en magazijnen.

Voor de flessenopslag zal onder de nieuwbouw een kelder worden gemaakt, die de hele oppervlakte van het te realiseren complex zal bestrijken. Op de begane grond komen de melkontvangst, de botermakerij en de magazijnen. De botermakerij is momenteel ondergebracht in een van de nieuwe hallen. Het gereedkomen van deze hallen maakt het straks mogelijk om de uitbreiding op te vangen. De coöperatieve melkinrichting en zuivelfabriek *Walcheren* kan het zich vooral met de hoge afname tijdens het toeristenseizoen niet veroorloven op halve krachten te werken.

Op de eerste verdieping komen verder de laboratoria, die momenteel nog door de hele oude fabriek verspreid zijn. De eerste verdieping zal verder ruimte bieden aan kantoren, bestuurs- en ontvangkamer. De centrale raiffeisenbank heeft zich bereid verklaard de bouw te helpen financieren.

Over het gereedkomende nieuwe gedeelte deelde de directeur mee dat het ketelhuis rond de jaarwisseling in gebruik komt. In de fabriek zelf wordt thans nog gewerkt aan het afwerken van de leidingen. In het voorjaar van 1965 zullen drie vorige week aangevoerde melktanks - elk met een capaciteit van 40.000 liter - in gebruik worden genomen.

Aanvoer lager

„De aanvoer van melk aan ons bedrijf was dit jaar wat lager dan anders”, zo meldde de voorzitter in zijn openingswoord. Even later zou de directeur meedelen, dat „*Walcheren*” dit jaar ongeveer 5 procent minder melk dan vorig jaar ontving. Uit cijfermateriaal bleek anders,

dat in het grootste gedeelte van het land minder melk werd gewonnen. De kwaliteit van de melk bleef praktisch hetzelfde. De prijs, die de melk tot heden opbracht noemde de voorzitter vrij behoorlijk. De marktontwikkeling van industriemelkprodukten verliep gunstig. Dat houdt in, dat er goede kans bestaat om een richtprijs van f 31,- voor het melkprijsjaar 1964-1965 te kunnen halen.

De heer Lampert deelde later nog mee, dat er een verschuiving van de afzet naar de kant van de luxere produkten valt waar te nemen. Dat werd geïllustreerd met cijfers. Zo werd er dit jaar 360.000 liter losse melk minder en 110.000 liter dagmelk meer verkocht.

Op WALCHEREN: Halve eeuw coöperatieve zuivelindustrie

PIONIERS TE GAST BIJ BESTUUR

Zeven van de negen nog in leven zijnde ‚*werkers van het eerste uur*‘ van de coöperatieve melkinrichting en zuivelfabriek *Walcheren* te Middelburg zijn gisteren de gasten geweest van bestuur en directeur van deze fabriek, die op de dag af vijftig jaar bestond. Deze mannen, die met 76 anderen de coöperatie in 1916 oprichtten, werden door het bestuur onder leiding van de heer A. Poppe en door directeur J. Lampert dank gebracht voor het initiatief van vijf decennia terug. Zij konden deze dag tevens ervaren, dat het de fabriek uitstekend gaat; met name voor de nieuwbouw hadden de zeven oprichters waarvan de *jongste* 78 jaren telde, grote belangstelling.

Van de 83 pioniers, die 50 jaar terug hun handtekening plaatsten onder de oprichtingsakte, is nog één man zonder onderbreking lid, namelijk ere-voorzitter S. Simonse. Met hem waren naar de fabriek aan de Poelendaelesingel gekomen de heren J. Joosse uit Middelburg, D. J. de Visser uit Vlissingen, J. Simonse Lzn uit Koudekerke, L. Marinussen uit Grijskerke, L. Neijere uit Gapinge en E. Verlare uit Nieuwland. De heren J. koster uit Arnemuiden en J. A. Gideonse air Middelburg konden niet aanwezig zijn.

In verband met de officiële opening van de nieuwe melkinrichting in 1965 besloot het bestuur het gouden jubileum zonder feestelijkheden voorbij te laten gaan, maar op uitnodiging van het bestuur zijn gisteren vele leden naar Middelburg gekomen om in de fabriek een blijvend aandenken aan het jubileum af te halen.

55.000 kilo

In het oude café de Vriendschap in Middelburg hebben de 83 pioniers hun coöperatieve melkinrichting opgericht. Het gebeurde om economische redenen, en de grote stimulator, de oud-rijksveeteelt- en zuivelconsulent Zwagerman toonde duidelijk aan waarom het moest. Hij rekende de veehouders en landbouwers in de Zeeuws Landbouwblad namelijk voor, dat zij o.a. met hun ouderwetse methoden bijna 55.000 kilo boter minder uit de melk haalden dan een zuivelfabriek zou kunnen doen. Dat betekende voor die tijd een verlies van omstreeks zestigduizend gulden.

De heer Zwagerman liet het overigen niet bij voorlichting; hij nam een groep boeren mee naar Brabant om hen daar de praktijk van de coöperatieve zuivelindustrie te laten zien. En nadat de bestaande zuivelfabriek *de Landbouw* aan de Wal te Middelburg was overgenomen werd op 3 maart 1916 de coöperatieve melkinrichting en stoomzuivelfabriek Walcheren een feit.

Dat het aanvankelijk niet zo verschrikkelijk goed ging was – voorzover nagegaan kon worden – hoofdzakelijk te wijten aan de leiding, zowel van de organisatie als van het bedrijf. Ondanks het feit dat het pad van de jonge coöperatie niet over rozen ging, groeide de vereniging en wel zodanig, dat in 1926 ? besloten werd een nieuwe fabriek te bouwen; het ging aanvankelijk niet gemakkelijk, maar in 1928 kwam de fabriek er.

Onder de energieke leiding van de heer S. Simonse (voorzitter vanaf 1929) en zijn bestuursleden, en oud-directeur M. A. van Varik, werden langzaam maar zeker de vele moeilijkheden en het wantrouwen overwonnen. Er ontstond een hecht fundament voor de verdere uitbouw.

Heel belangrijk voor de melkafzet en de prijsvorming was het besluit in 1932 van de coöperatie en de slijters-melkinrichting „de Samenwerking” ' om een belangengemeenschap aan te gaan: de Walcherse Melkfederatie.

In de meidagen van 1940 leed de fabriek weinig schade, maar bij de overstoming in 1944, die Walcheren zo genadeloos trof, was de schade voor de fabriek en coöperatieleden groot. Van de veestapel ging 80 procent verloren en de fabrieksgebouwen kregen zeven voltreffers. Slechts een paar machines konden worden gered: varend in een kaasbak van 3000 liter haalde het personeel ze weg uit 1½ meter water.....

Snel herstel.

De coöperatie herstelde zich snel: reeds in 1949 was de hoeveelheid melk, die de leden aanvoerden, groter dan ooit tevoren. De gezonde lijn, die er omstreeks 1930 inkwam, wordt nu dankzij een krachtige aanpak van het bestuur en directeur, zowel in bestuurlijk als bedrijfsopzicht, voortgezet. Bijna alle veehouders op Walcheren zijn lid van de coöperatie: het zijn er rond 850.

We willen dit jubileumoverzicht besluiten met een enkel cijfer. Vanaf de oprichting leverde de coöperatieve melkinrichting en zuivelfabriek Walcheren ruim 550 miljoen liter melk en bijna 2 miljoen liter room (voornamelijk tussen de jaren 1933 en 1944) af!

DIRECTIE EN BOUWERS BODEN WANDVERSIERING AAN

Tweede fase bouw melkfabriek in Middelburg gereedgekomen Totaal 7,5 miljoen aan investeringen

MIDDELBURG - Vier maanden eerder dan bestuur en directie van de coöp. melkinrichting en zuivelfabriek Walcheren te Middelburg gedacht hadden is de tweede fase van de nieuwbouw van deze fabriek aan de Poelendaelesingel gisteren opgelreverd. De Walcherse veehouders kunnen zich thans beroemen op een bijzonder doelmatig en modern ingerichte zuivelfabriek, die een ruimte biedt van bijna 17.0000 kubieke meter en waarin - met de nieuwbouw van drie jaar er bij inbegrepen – rond 7½ miljoen gulden geïnvesteerd is.

Ter gelegenheid van deze in kleine kring gevierde gebeurtenis boden directie van de fabriek en de bij de nieuwbouw en inrichting betrokken leveranciers en adviseurs gistermorgen in de hal een wandversiering aan het bestuur aan. Mevr, P. A. Lampers-Dieleman, echtgenote van de directeur, onthulde deze door de Middelburgse kunstenaar Nico van de Boezem vervaardigde plastiek.

Met een verrassend aandoende symboliek is Van de Boezem er in geslaagd de winning en verwerking van de melk uit te beelden. Associatief voor het produkt heeft hij verschillende aspecten (biologisch, plantaardig, microscopisch, emballerend in elementen op een koeihuid gedrapeerd.

Namens de schenkers overhandigde de heer M. Aarts, bedrijfsleider de MACO NV, de Middelburgse aannemerscombinatie die de fabriek bouwde, een oorkonde aan bestuursvoorzitter A. Poppe.

De nieuwe fabriek, die is ontworpen door het architectenbureau De Morree & Roovers uit Oosterhout, specialisten op het gebied van de zuivelindustriebouw, is thans bijna gereed; het bedrijf is op dezelfde plaats van de oude, volledig afgebroken, fabriek opgetrokken. In de drie jaar geleden gerealiseerde nieuwbouw is de melkproductie ingericht. Op de bovenverdieping van de tweede fase zijn kantoren en laboratoria ingericht, op de begane grond is de melkontvangst, terwijl daar tevens een plaats gereserveerd is voor de botermarkt. In de kelderruimte is plaats voor de emballageopslag van leeg materiaal. De laboratoria en het transport in de kelder komen in april in gebruik.

Deze melkfabriek is een kapitaal intensief bedrijf. Dat blijkt al reeds uit het feit, dat tweederde van de investering bestemd moest worden voor de inventaris, eenderde voor de bouw. Behalve de hypermoderne apparatuur moesten in de fabriek bovendien allerlei speciale voorzieningen aangebracht worden.

In de jongste nieuwbouwfase is ook de melkontvangst ondergebracht: ze geschiedt volkomen automatisch. Eén personeelslid zorgt via een elektronisch bestuurd bedieningspaneel voor de melkontvangst en de chemische reiniging van de bussen. Elke vier seconden wordt een bus melk verwerk, momenteel ca 90.000 per morgen, in het hoogseizoen mag men op 150.000 stuks rekenen.²¹ Behalve de oude schoorsteen, die aan het vroegere bedrijf als herinnering

21 Dit heeft de verslaggever vermoedelijk niet goed begrepen. De fabriek verwerkte in 1968 ca 30 mln. kg melk. Omgerekend is dat ca. 100.000 Kg per dag. Teruggerekend bij 30 kg. melkbussen ca. 3300 bussen per dag

overgebleven is, heeft bedrijfsdirecteur S. Lampert voor nóg een historisch contrast gezorgd: vóór het nieuwe gebouw komen enkele oude straatlantaarns met koperen koppen te staan.

Voorzitter Poppe dankte tijdens een bijeenkomst in het Nederland, koffiehuis na de oplevering allen, die aan de nieuwbouw en inrichting meegewerkt hebben. Hij wees er op, dat een groep Walcherse veehouders de kern is van deze onderneming.

1970-03-17

Provinciale Zeeuwse Courant, 17/03/1970

Bijna een halve ton uit Europees fonds voor Zeeuwse melkbedrijven

DEN HAAG — Het Europese oriëntatie- en garantiefonds voor de landbouw heeft f 413.436 ter beschikking gesteld aan de Middelburgse melkfabriek en 61 hiermee verbonden melkveehouderij-bedrijven voor voorzieningen voor consumptiemelk.

De Europese commissie, die het fonds beheert, heeft in totaal 13 miljoen gulden voor 28 projecten in Nederland uitgetrokken. Een vorige maal trok de commissie ongeveer 2½ mil. gulden uit voor Nederlandse projecten. In totaal heeft Nederland nu ongeveer 8 procent van de thans verdeelde f 195 miljoen gulden ontvangen.

ALS LEDENVERGADERINGEN AKKOORD GAAN

Zuivelfabrieken in Zeeland en West-Brabant gaan fuseren

DUIZEND ZEEUWSE MELKVEEHOUDERS BIJ BETROKKEN

ROOSENDAAL - De coöperatieve zuivelfabrieken in zuidwest-Nederland gaan volgend jaar fuseren, als tenminste de ledenvergaderingen akkoord gaan met een voorstel van een werkgroep om begin 1972 het samengaan tot een feit te maken. In Zeeland betreft het de zuivelfabrieken in Middelburg, IJzendijke en Kloosterzande met ruim 1000 veehouders en ongeveer 100 personeelsleden.

In West-Brabant zijn er bij betrokken de fabrieken in Roosendaal/Wouw, Zundert, Etten-Leur en Rijsbergen. Als de fusie doorgang vindt zal er een nieuwe coöperatieve vereniging ontstaan, met een totale melkaanvoer van 152 miljoen liter (gebaseerd op de cijfers van 1971) geleverd door ongeveer 2500 veehouders in totaal.

De nieuwe coöperatie, die waarschijnlijk Roosendaal als zetel zal krijgen zal zijn ingericht voor de levering van boter, consumptiemelk, kaas, melkpoeder en soortgelijke produkten. De besturen zij na een grondige bestudering tot de overtuiging gekomen dat door het vormen van een grote eenheid de melkinzameling en -verwerking rationeler zal kunnen geschieden en de afzetting doelmatiger kan worden gerationaliseerd.

West-Brabant en Zeeland zullen daarmee de lijn van de ontwikkelingen volgen, die in het overige deel van Brabant en Limburg al reeds heeft geleid tot de groepering van het overgrote merendeel der zuivelcoöperaties, namelijk Campina (Oost-Brabant en Limburg), De Maasvallei, Centraal Brabant (Tilburg en Den Bosch) en Breda met Baarle-Nassau.

Als nu ook West-Brabant en Zeeland fuseren, zullen deze vijf coöperatieve zuivelverenigingen 90 procent van de coöperatieve melkaanvoer in het zuiden verwerken.

Als de ledenvergadering, die men in de eerste maanden van 1972 hoopt te houden, met de voorstellen akkoord gaan, kan de fusie nog voor Pasen, 1972 haar beslag krijgen.

De heer A. Poppe, veehouder te Middelburg, en voorzitter van de coöperatieve Melkinrichting in de Zeeuwse hoofdstad gaf in zijn kwaliteit van voorzitter van de 'werkgroep fusie' woensdag ten kantore van de Verenigde coöperatieve zuivelbedrijven West-Brabant GA in Roosendaal een toelichting op de fusieplannen.

„Twee jaar geleden zijn er besprekingen begonnen over een fusie van de coöperaties in de drie zuidelijke provincies, aldus de heer Poppe, „maar dit bleek vanwege diverse problemen niet haalbaar”.

Inmiddels zijn in andere gedeelten van Brabant fusies al een feit geworden. In West-Brabant en Zeeland is het nu op bestuurlijk vlak voor elkaar. Het fusievoorstel moet nog besproken worden in de algemene ledenvergaderingen, maar de heer Poppe verwachtte, dat het antwoord 'ja' zou luiden.

Kosten

Hij noemde de fusie een pluspunt voor de boeren mede in verband met de marktbeïnvloeding. Ook de kosten - die in de zuivelwereld ontzaglijk toenemen - kunnen door de fusie worden teruggedrongen.

„Als we het niet doen, kost het ons nog meer geld, en dat kunnen we ons niet permitteren”, aldus de heer Poppe. Hij zag mogelijkheden op het gebied van de consumptiemelk, de kaas, de boter en de melkpoeder. Hij dacht daarbij aan productieconcentratie en productieplanning, „niet hier wat van dit en daar wat van dat”. Ook op het gebied van het verpakkingsmateriaal - „het is niet alleen meer de fles” - zag hij mogelijkheden „om bij de tijd te blijven”.

Een werkcommissie, bestaande uit de directeuren van de zeven betrokken bedrijven en de voorzitters van de coöperaties hoopt dus binnen betrekkelijk korte tijd de zaak in uitvoering te brengen. De nieuwe coöperatie zal waarschijnlijk geen éénhoofdige directie krijgen, maar een directieraad, die uit haar midden een voorzitter zal benoemen.

Onder een noemer

„Wij blijven er naar streven om in de toekomst alle coöperatieve zuivelfabrieken in het zuiden onder één noemer te brengen”, deelde de heer Poppe mee. Twee jaar geleden is er in de zuidelijke provincies al een nv opgericht, die een combinatie vormt van alle bedrijven, die 'overmelk' verwerken en exporteren, de ZNM.

De heer H. Witteveen, directeur van de VCZ. in Roosendaal en woordvoerder van de betrokken directies wees er op dat in het basisstatuut voor de nieuwe coöperatie waar het de financiële zijde betreft sprake zal zijn van een beperkte aansprakelijkheid van de leden, in plaats van geen bepaalde aansprakelijkheid zoals voorheen. „De boeren staan meestal wat gereserveerd tegenover grote coöperaties, maar in het basisstatuut zullen regels worden ingebouwd, die hun inspraak voldoende garanderen”, aldus de heer Witteveen.

Personeel

Voor het personeel - in totaal een 300 werknemers - zal de fusie geen kwalijke gevolgen hebben. De werkgelegenheid wordt gehandhaafd. Zelfs ontslagen op kleine schaal zijn niet te verwachten, deelde de heer Witteveen mee. Er is met de vakbonden overleg gepleegd. Ook de ondernemingsraden zijn ingelicht, en ook het personeel is inmiddels op de hoogte gebracht.

Het gebied van de nieuwe coöperatie omvat 500.000 consumenten. De omzet bedraagt op basis van de cijfers van 1970 bijna 75 miljoen gulden. Als de algemene vergaderingen de fusie aanvaardden, zal worden geprobeerd deze met ingang van 1 januari 1972 - met terugwerkende kracht dus - ingang te doen vinden. Voor zover het Zeeland betreft blijft Zuid-Beveland buiten beschouwing. Dit eiland is het wingebied van een particuliere maatschappij, de aan het Zwitserse concern Nestlé verbonden 'Hollandia', die een melkontvangststation in Goes heeft, waarvan de melk in Oud-Gastel bewerkt wordt.

Bij de overwegingen, die tot het fusievoorstel hebben geleid, heeft ook de komende harmonisatie in de EEG zwaar gewogen. „Straks gaan de grenzen ongebreideld open. Dan moeten we aan de concurrentie het hoofd kunnen bieden”, aldus de heer Witteveen, die in die harmonisatie echter ook voordelen zag. Roosendaal levert op bescheiden schaal reeds slagroom aan Antwerpen, en de fabriek in Zundert zet wekelijks al een 20 ton karnemelk af naar België.

De heer Witteveen wees op de snelle ontwikkeling in de melkveehouderij in Brabant. Wel 40 procent van de kleinere bedrijven is daar verdwenen, maar de grotere bedrijven hebben in tien jaar tijds voor een melkaanvoerstijging van 50 procent gezorgd, hetgeen wil zeggen, dat er nu per boerderij 2½ maal zoveel melk wordt geproduceerd.

Zeeland

In Zeeland is de zuivel gestabiliseerd. In Walcheren deed zich een ongeveer gelijke tendens voor, deelde de heer J. Lampert, directeur van de Melkinrichting *Walcheren* mee. In Walcheren steeg de produktie van 19 miljoen kg melk in 1959 tot 29 miljoen kg in 1971, terwijl het aantal veehouderijbedrijven er terugliep van 900 tot 450. Rond IJzendijke steeg de produktie met 20 procent.

Aan het slot van de persconferentie constateerde de heer Poppe, dat er een ontwikkeling is naar grotere eenheden in de agrarische sector - 'plan Mansholt of niet' -, maar de regeringen in de EEG-landen hebben zich niet aangepast. Dat is de fout, maar dat heeft Mansholt niet zo bedoeld". De heer Poppe achtte de financiering voor de schaalvergroting het grote knelpunt. „De regering wijst wel op de concurrentievervalsing op agrarisch gebied in het buitenland, maar dat wijzen alleen is geen oplossing”, aldus de heer Poppe.

DR. IR. VAN BEEKOM WAARSCHUWT LEDEN COÖPERATIES: „Afwijzen fusie melkfabrieken is een economische zelfmoord”

„MELK IS IN DE LIFT”

KOEWACHT - De hoofdingenieurdirecteur voor de bedrijfsontwikkeling in Zeeland, dr. ir. C. W. C. van Beekom heeft dinsdagmiddag in Koewacht gepleit voor het aanvaarden van de voorgenomen fusie tussen verschillende Zeeuwse melkfabrieken, waaronder die van Walcheren en de fabrieken uit Kloosterzande en IJzendijke. „Het is gelijk aan economische zelfmoord als de leden van de coöperaties de fusie afstemmen. Nu de besturen overeenstemming hebben bereikt is het verstandig dat de boeren ook ja zeggen tegen de samenvoeging”, zei de heer Van Beekom op een vergadering over rundveehouderij bij de heer A. Schipper in Koewacht. Hij stelde dat de fusie een voorwaarde is om de melkveehouderij in Zeeland gezond te maken.

„Voor de toekomst zijn er gunstige perspectieven als er minder bedrijven komen met meer dieren per bedrijf en als verwerking en afzet geconcentreerd worden. Vreemd genoeg is er nu - na de boterberg - eerder een tekort aan melkprodukten. De melk zit in de lift en het tekort zou wel eens structureel kunnen worden”, dacht dr. ir. Van Beekom. Hij wees er wel op dat een belangrijk knelpunt het financieren van de gebouwen kan zijn omdat daarvoor veel geld nodig zal zijn. „Maar die investeringen zijn gerechtvaardigd als er sprake is van een bedrijf met een jonge boer of een boer met een opvolger. Als een jonge boer weet wat hij wil, hij beschikt over een goed vakmanschap en een zeker eigen vermogen, dan moet het mogelijk zijn”.

De HID voor de bedrijfsontwikkeling in Zeeland noemde het frappant dat op de Zeeuws - Vlaamse bedrijven het aantal stuks melkvee gemiddeld aanzienlijk lager ligt dan het landelijk gemiddelde (5 tegen 13,1), terwijl met name de grenskant erg goed grasland heeft. „Uiteraard heeft dat lage aantal consequenties voor de verwerking in de fabriek, vooral de transportkosten worden nogal wat hoger. Als we zien dat de gemiddelde dagproductie in Zeeland van melk hoger ligt dan in de rest van Nederland is het toch vreemd dat de melkveehouderij hier achter blijft. De mogelijkheden zijn er, dus ik zou zeggen: Zeeland, waar blijf je”.

Die voorzichtigheid van de Zeeuwse boeren werd later tijdens de forumdiscussie enigszins verklaard. Iemand vroeg zich namelijk af of het met de melkveehouderij niet dezelfde richting uit zou gaan als met de fruitteelt: „Die sector leek enkele jaren geleden ook nog gunstig, maar valt nu zwaar tegen. Lopen we in de melkveehouderij niet hetzelfde risico?” De heer Van Beekom had daar duidelijk minder angst voor. „De fruitteelt is totaal anders dan de melkveehouderij. Er was al voorspeld dat het met het fruit mis zou gaan en bovendien heeft de fruitcrisis een politieke achtergrond, die we vooral in Frankrijk moeten zoeken. De verwachting is overigens dat we in 1975 over het dieptepunt in de fruitsector heen zullen zijn, er is ook daarvoor nog toekomst

Wat betreft de melkveehouderij moet ik zeggen dat niet alleen de Fransen, maar ook wij af en toe vreemde zettingen doen, die niet stroken met afspraken in EEG-verband. Wel is het zo dat de verschillende fiscale systemen en de monetaire situatie voor ons ongunstig kunnen werken, maar daar wil ik nu niet op ingaan”, zei de heer Van Beekom. De forumdiscussie met de ongeveer 70 aanwezigen beperkte zich verder tot technische probleempjes (zoals het verbouwen van de stallen) bij uitbreiding van of omschakeling naar een veestapel.

EREMEDAILLE IN BRONS VOOR CHAUFFEUR J. M. WESTERWEEL

Koninklijke onderscheiding bij 'melkfabriek' Middelburg

Burgemeester Wolters speldt de onderscheiding op bij de heer Westerweel.

VOOR DIENSTVERBAND VAN VEERTIG JAAR EN VIER MAANDEN ...

MIDDELBURG - Bij de coöperatieve melkinrichting in Middelburg is woensdag chauffeur J.M. Westerweel koninklijk onderscheiden. De heer Westerweel kreeg de eremedaille in brons van de orde van Oranje Nassau voor een staat van dienst van 40 jaar hij 'de melkfabriek'. De onderscheiding werd hem woensdagmorgen tijdens een bijeenkomst op het bedrijf opgespeld door burgemeester drs. P. A. Wolters.

De jubilaris kreeg zijn decoratie ietwat aan de late kant. Het 40-jarig dienstjubileum speelde zich al in februari af, maar doordat de bedrijfsleiding verzuimd had het jubileum tijdig te melden, ontving de heer Westerweel het lintje vier maanden later dan bedoeld.

Deze achtergronden werden tijdens de feestelijke bijeenkomst in de directiekamer - waar de heer Westerweel en zijn echtgenote werden ontvangen - uit de doeken gedaan door directeur J. Lampert. Hij bood daarbij de jubilaris ruitelijk zijn excuses aan voor het verzuim. „Maar misschien is de smaak nu wel des te zoeter omdat je wat langer moest wachten”, aldus de heer Lampert.

Voor de heer Westerweel kwam de onderscheiding nu wel zeer onverwachts. Hij was woensdag vrij maar was plotseling gevraagd bij de directeur langs te komen. „Ik wilde net, gaan schilderen. Ik begreep er niks van. En toen moest ik ook nog eens een net pak aan van m'n vrouw”, aldus de onderscheidene.

Burgemeester Wolters sprak voordat hij de onderscheiding opspelde waardering uit, voor het 40-jarig dienstverband dat de heer Westerweel bij 'de melkfabriek' had volgemaakt. Directeur Lampert voegde er later aan toe dat de jubilaris zijn werk altijd tot volle tevredenheid van klanten en bedrijf had gedaan.

Na deze woorden werden er geen toespraken meer afgestoken. Dat was allemaal al gebeurd tijdens de jubileumviering in februari. Wel waren er nog bloemen voor mevrouw Westerweel en behalve door de directie en burgemeester hartelijk gefeliciteerd door aanwezige bedrijfsleiding en leden van de ondernemingsraad.

WEL VEEL BIJVAL MAAR GEEN ECHTE STEUN VOOR INITIATIEFNEMER **Verontruste melkveehouders kwamen niet tot besluit**

VEEL EN ZWARE KRITIEK MAAR GEEN DADEN

MIDELBURG - De verontruste Walcherse melkveehouders die de levering van melk in bussen naar de melkfabriek in Middelburg (onderdeel van de Verenigde Coöperatieve Zuivelfabrieken Brabant-Zeeland) veilig willen stellen zijn woensdagavond op de demonstratieve vergadering in De City Middelburg niet tot daden gekomen.

Ondanks een grote opkomst - er waren een kleine 90 bussenleveranciers - bleef het bij verontrusting over het besluit van de VCZ. om de melkontvangst in bussen per 1 januari 1977 te stoppen. Zoals bekend wil de coöperatie dan helemaal overgeschakeld zijn op koeltanks.

De wijze waarop de VCZ deze omschakeling door wil voeren ontmoette woensdagavond bij de aanwezige melkveehouders unanieme afkeuring, maar uiteindelijk liet men initiatiefnemer J. Geertse uit Ritthem in de kou staan. Alle aanwezigen waren zonder meer van mening dat er iets moest gebeuren.

Voor de voorbereiding van de verdere stappen liet iedereen het echter afweten

Initiatiefnemer Geertse, die tijdens de vergadering van vele kanten steun kreeg voor zijn initiatief, probeerde een kleine drie kwartier lang op alle mogelijke manieren medestanders achter de tafel te krijgen bleef uiteindelijk alleen zitten.

Terwijl hij nog pogingen deed om een actiecomité samen te stellen, verliet een deel van de melkveehouders de vergadering na tweeënhalf uur praten. Wel kreeg initiatiefnemer Geertse het nog voor elkaar om van de meeste aanwezigen handtekeningen te verzamelen,

De mist in

Eén van de aanwezigen, die zelf wel in het comité wilde maar niet alleen, hield zijn collega voor: „Dan willen jullie geen bussen blijven melken dan willen jullie gewoon, kapot gemaakt worden.” „Kunnen je ‘t niet of willen je ‘t niet, wat is er. Zo gaan we alleen maar de mist in”, probeerde initiatiefnemer Geertse nog eenmaal.

Tijdens het langdurige overleg om een actiecomité te vormen was de vergadering ook nog toegesproken door landbouwer K. van Nieuwenhuyzen uit Rilland: Als lid van het landelijk boerenactiecomité kreeg deze veel applaus met een pleidooi als melkveehouders in overleg met het coöperatiebestuur een oplossing te bereiken.

Als jullie je mond blijven houden bereiken je niets. Dat hebben we al 25 jaar gedaan..., aldus Nieuwenhuyzen. „Wat jullie moeten doen is de meerderheid in de coöperatie te overtuigen van jullie standpunt.”

Het punt van de omschakeling op koeltanks komt morgen (vrijdag) aan de orde in een vergadering van de kringraad Middelburg -(heel Walcheren) van de VCZ. Deze wordt vanaf half acht ‘s avonds in de schouwburg in Middelburg gehouden. Op de demonstratieve vergadering riep initiatiefnemer Geertse de aanwezigen op deze massaal te bezoeken.

Zoals bekend besloot dezelfde kringraad in een vergadering begin mei dat ook op Walcheren overgeschakeld moet worden van bussen naar melkkoeltanks. Als definitieve datum daarvoor werd januari 1977 gesteld. In de tussentijd wordt de bussenleverantie duurder. Met ingang van 1 januari 1976 wordt, deze met 1 cent extra belast en met ingang van 1 juli 1976 met, nog een cent extra.

Dit systeem wordt, door de verontruste bussenleveranciers als een dwangmiddel gezien. Tijdens de demonstratieve vergadering werd op deze handelwijze scherpe kritiek geuit. „Er is geen goed woord van te zeggen. We hebben de melkfabriek mee helpen opbouwen. We hebben allemaal een zware tol betaald en worden nu zo aan de kant gezet”, zei een van de aanwezigen.

Vertrouwen

De kritiek op het bestuur ging zo ver dat een suggestie van initiatiefnemer Geertse om het vertrouwen in het bestuur eventueel op te zeggen van vele kanten bijval kreeg. „Als zij niet op hun beslissing terug komen, zeggen we het vertrouwen op”, was het standpunt. Ook op dit punt bleef het echter bij woorden.

Buiten de kritiek op de invoering van de melkkoeltanks - niet op deze nieuwe ontwikkeling zelf maar op de manier waarop - kwam ook een reeks van algemene kritiek las. Zo werd onder meer gezegd dat het bestuur ondemocratisch te werk gaat door tegenstanders er op fatsoenlijke en onfatsoenlijke manier uit te werken! Ook was er kritiek op het financiële beleid van de coöperatie. „Het is een beleid van het kan niet op.”

Ondanks al deze kritiek lieten de aanwezigen het er bij zitten om hun standpunten via een actiecomité uit te werken. Het bleef uiteindelijk bij een handtekening en een aandeel in de algemene kosten.

1975-10-24

Beetje onduidelijk nog de juiste datum LC knipsel 1976-06-03 spreekt van overeenstemming voor fusie tussen besturen

DUIZENSTE MELKTANK IN AAGTEKERKE
Levering melk geheel per tank

DEZE WEEK DE LAATSTE BUSSEN OP WALCHEREN

AAGTEKERKE - De levering van melk door de boer aan de fabriek is nog voor het eind van dit jaar praktisch in heel Zeeland overgeschakeld van de melkbus op de diepkoeltank. Deze week haalt de melkfabriek in Middelburg op Walcheren voor het laatst melkbussen op. In de andere delen van Zeeland was men al eerder helemaal overgeschakeld.

In de overschakeling op de melkkoeltank bereikte de *Verenigde Coöperatieve Zuivelfabrieken Brabant-Zeeland* dinsdag een mijlpaal. Bij melkveehouder S. Brouwer in Aagtekerke werd de 1000ste diepkoeltank geplaatst. Deze mijlpaal werd met enige feestelijkheid omlijst. Een delegatie van bestuur, directie en personeel van de melkfabriek, het consultantschap en de leverancier waren speciaal naar het bedrijf in Aagtekerke gekomen. Naast toespraken en gelukwensen bood men de familie Brouwer daarbij attenties aan. Van de kant van de melkfabriek was er een kaas. De leverancier van de tank bood een bloemstuk aan.

De voorzitter van de VCZ Brabant-Zeeland, de heer A. Poppe noemde het bereiken van de 1.000ste tank in zijn toespraak een '*bijzondere gebeurtenis*'. Hij wees erop dat de omschakeling van de bus op de tank in zeven jaar tot stand is gekomen.

In 1969 schakelden op Walcheren de eerste veehouders over op de diepkoeltank. Inmiddels zijn het er ruim 200. In het hele werkgebied van de VCZ.-Brabant-Zeeland - en West-Brabant - zijn het er nu dus 1.000 en de heer Poppe sprak de verwachting uit dat men in totaal op een 1.200 tanks komt. De overschakeling, die nu in Zeeland helemaal rond is, duurt in West-Brabant, nog tot eind volgend jaar, begin 1978.

In zijn toespraak wees de heer Poppe erop dat men bij de fabriek aanvankelijk op een groter aantal tanks had gerekend. Bij de start van de omschakeling ging men uit van een 1.700 tanks- „Het is ons iets tegengevallen dat een - aantal mensen de grote stap niet heeft genomen. Voor veel veehouders is het echter van levensbelang dat ze de melkerij voortzetten”, aldus de heer Poppe.

Vervolgens feliciteerde de voorzitter van de VCZ Brabant-Zeeland de heer Brouwer met diens beslissing om wel over te schakelen. De heer Poppe benadrukte daarbij dat hij nog nooit een boer tegengekomen was, die spijt heeft, gehad van de overschakeling.

Van de kant van de leverancier, '*Internationale Koeling*' uit Bleskensgraaf, feliciteerde directeur G. J. Scheps VCZ.-Brabant-Zeeland. Hij hoopte dat de betrokkene over 5 à 10 jaar nog kon zeggen dat hij een goed besluit genomen had. De heer Brouwer zei in een kort dankwoord te hopen dat de koeltank zeer tot voldoening mag zijn. Na de toespraken hieven de aanwezigen in de woning van de boerderij het glas op het bereiken van de mijlpaal.

Volgens cijfers van het consulentenschap voor de akkerbouw en rundveehouderij in Goes telt Zeeland nog ongeveer 830 melkleverende bedrijven. Zesennegentig procent van de Zeeuwse boerderijmelk wordt in melktanks verzameld. Volgens directeur J. Lampert van de VCZ Brabant-Zeeland werkt in Zeeland alleen een aantal bedrijven in de omgeving van Terneuzen nog zonder tanks. Zij leveren nog per bus aan een fabriek buiten Zeeland.

Industriebond CNV: Reorganisatieplan zou zeker 50 arbeidsplaatsen kosten ²²

Sluiting dreigt voor melkfabriek van Campina in Middelburg

CNV BOOS OVER GANG VAN ZAKEN

MIDDELBURG - De Industriebond CNV in Zeeland is bijzonder verontwaardigd over plannen van de directie van de Coöperatieve Zuivelvereniging Campina B. A. in Eindhoven, over te gaan tot sluiting van de botermakerij en het consumptiemelkbedrijf van Campina aan de Poelendaelesingel in Middelburg. Districtsbestuurder R Bil liet zaterdag weten dat zijn bond, waarbij de meeste van de rond de 70 werknemers van het Middelburgse zuivelbedrijf zijn aangesloten, niet zomaar akkoord zal gaan met die plannen, die vrijdagavond zijn meegedeeld aan de ondernemingsraad van het Middelburgse bedrijf en die volgens de heer Bil vanavond aan het voltallige personeel zullen worden meegedeeld.

Volgens de Industriebond CNV staan, als de reorganisatieplannen doorgaan, zeker 50 arbeidsplaatsen van de Middelburgse vestiging op de tocht 'Concreet komt het er op neer, dat het consumptiemelkbedrijf zal worden verplaatst van Middelburg naar Tilburg. Dat zal in 1979 of in 1980 gebeuren. Al eerder moet de botermakerij dicht. Er zal hier dus in Middelburg of nog een distributiebedrijf overblijven of de zaak moet helemaal dicht. En daarover zijn wij als vakbond in Zeeland nog niet benaderd. Over die 'afslanking zal dan ook nog wel een stevig robbertje moeten worden onderhandeld', aldus de heer Bil

De districtsbestuurder van de Industriebond CNV is bijzonder verontwaardigd over de wijze, waarop de directie van Campina de reorganisatieplannen wil doorvoeren. 'Alleen al de wijze waarop het vrijdag bekend is geworden, is voor ons onverteerbaar De ondernemingsraad is vrijdagavond over de reorganisatie benaderd. Maandagavond, (vanavond), hoort het voltallig personeel ervan.

²² Tekst een beetje *rommelig*, veel dubbel!

Inmiddels is er 's middags een persconferentie in Eindhoven geweest en dan hebben de personeelsleden het vermoedelijk al via de radio gehoord. En aan die methoden wensen wij zo niet mee te werken. Je kunt gerust zeggen dat sprake is van een bijzonder trieste ontwikkeling, die erop neerkomt, dat de vakbonden vertrouwelijk iets horen en er ver volgens hun bek over moeten houden. En als ik alleen al denk aan de vestiging in Middelburg, waar vele personeelsleden al jaren werkzaam zijn, dan wil ik daarover eerst eens praten met de directie van het bedrijf. Er zal sprake zijn van een natuurlijke afvloeiing, maar het lijkt mij voorlopig volstrekt onmogelijk om 'ras Zeeuwen' als bij Campina in Middelburg werken eenvoudigweg maar over te plaatsen naar Tilburg. Dat kan gewoon niet: je kunt die mensen zomaar niet verkassen', aldus de heer Bil.

Problemen

De bestuurder van het CNV meent dat de benaderingswijze van de Campina-directie grote problemen zal oproepen en verwacht niet dat het voltallig personeel zonder meer vrede met de reorganisatieplannen zal hebben. Die plannen komen er volgens hem - voor de vestiging Middelburg - op neer dat nog dit jaar en volgend jaar een reconstructie in de botersector zal plaatshebben, waardoor de botermakerij in Middelburg dicht zou moeten. In de jaren 1979-1980 zou vervolgens het complete distributiebedrijf in Middelburg dicht moeten. De heer Bil: 'Daarvan uitgaande zijn er twee mogelijkheden: of de zaak gaat helemaal dicht, of er blijft een distributiebedrijf over. Wij verwachten dat er in het laatste geval hoogstens 20 man in Middelburg zullen kunnen blijven werken. Dus moeten 50 man op straat komen of worden overgeplaatst naar Tilburg'.

Zoals bekend is de coöperatieve zuivelvereniging Campina B. A. half 1976 ontstaan na een fusie van vijf grote zuivelcoöperaties in het zuiden van Nederland. Ter discussie staat nu een beleidsplan van de hoofd directie van het bedrijf, dat, zoals de directie stelt, 'de nieuwe mogelijkheden die door de fusie worden geboden, optimaal kan benutten'. Bij Campina werken 3250 mensen, de coöperatie telt 12,500 leden.

Directeur J. Lampert van de Middelburgse vestiging van Campina wilde zondagavond niet al te veel commentaar geven op de plannen tot reorganisatie. Hij meende dat de vestiging in Middelburg veel later zal worden 'onttakeld' dan in het beleidsplan wordt voorzien en dacht dat dat wel 1981-1982 kan zijn. Een mogelijkheid tot eerdere centralisatie zag hij niet. De hoofddirectie van Campina zal vandaag, maandag, nadere bijzonderheden over de reorganisatie bekend maken.

Vertegenwoordigers van de hoofddirectie van Campina, maandagmiddag in Eindhoven. Midden mr. Eijsbouts, links directeur drs. Gomens en rechts technisch directeur L. van den Heuvel.

Hoofddirecteur Eijsbouts: Overpla CAMPINA IN MIDDELBURG SLUIT NOG VOOR 1982

(Van één onzer verslaggevers)

EINDHOVEN - Nog vóór 1982 zal de boter- en melkfabriek van Campina in Middelburg worden gesloten. Voor ongeveer 65 werknemers houdt dat in, dat overplaatsing naar andere vestigingen van het concern in Noord-Brabant of Limburg in het verschiet ligt. Dit deelde de voorzitter van de hoofddirectie van het zuivelconcern, mr. J. J. M. Eijsbouts, maandagmiddag desgevraagd mee op een persbijeenkomst in Eindhoven. Campina wil 20 van de 28 bedrijven, waarvan er één in Zeeland en de overige in Brabant en Limburg zijn gevestigd, sluiten in het kader van een beleidsplan dat een zeer sterke centralisatie van de productie inhoudt. Met de sluiting van de 20 bedrijven komen 400 arbeidsplaatsen in de productiesfeer op de tocht, maar de directie van het concern hoopt dat gedwongen ontslagen kunnen uitblijven. Men rekent daarbij ondermeer op vrijwillig ontslag, natuurlijke afvloeiing (het werknemersbestand is tamelijk vergrijsd) en op het niet meer vervullen van vacatures. Mr. Eijsbouts verwacht overigens, dat bijvoorbeeld de overplaatsing van personeelsleden uit Zeeland naar andere vestigingen zeker problemen zal oproepen. 'In onze bedrijfstak zit men gebakken aan de eigen streek en heeft men vaak nauwe banden met de plaatselijke agrarische wereld. We zullen mogelijke overplaatsingen zeer nauwkeurig moeten bekijken en de belangen van ieder personeelslid afzonderlijk goed moeten bezien.

Van de bedrijven 20 dicht; 400 arbeidsplaatsen minder

Eind dit jaar of begin volgend jaar begint voor de Middelburgse vestiging de eerste fase van de sanering: dan gaat de botermakerij dicht en zal de boter worden vervaardigd in het West-brabantse Zevenbergschenhoek, waar Campina een botermakerij heeft die de productie van de Middelburgse en andere botermakerijen gemakkelijk kan overnemen.

Het consumptiemelkbedrijf volgt enige tijd later, naar het zich nu laat aanzien in 1981. De hoofddirectie van Campina was maandagmiddag schaars met concrete toezeggingen, ook al omdat volgens mr Eijsbouts 'alle punten uit het plan in principe nog bespreekbaar zijn met onze werknemers en met de vakorganisaties. Niet alles wat hierin staat is een wet van Meden

en Perzen. Er staat in dit plan concreet wat wij van de huidige situatie denken. Daarbij laat ik er geen twijfel over bestaan dat de toekomst van Campina zeer onzeker is, als we deze reorganisatie niet doorvoeren'.

Samengevat komt het reconstructieplan van het bedrijf op het volgende neer: er blijven twee consumptiemelkbedrijven over in Tilburg en in Schinnen (Limburg), er komen drie kaasbedrijven, de twee bestaande in Rijkervorst en Tilburg en een nieuw op te zetten bedrijf in het Limburgse Horst en in de botersector blijven alleen de bedrijven in Veghel, Zevenbergschenhoek en Weert open. Campina verwacht met deze reorganisatie naar schatting jaarlijks zo'n 30 tot 35 miljoen gulden te kunnen besparen 'En wil Campina in de zuivelwereld - we hebben tenslotte 12.500 aangesloten melkveehouders en 3250 personeelsleden - een rol blijven spelen dan is deze centralisatie onvermijdelijk', benadrukte de heer Eijsbouts nog eens

De Voedingsbonden FNV zijn het in principe niet oneens met de plannen tot sanering, maar willen op een aantal punten wel nadere opheldering. Wil Winter, secretaris van de afdeling Zuivel van de Voedingsbonden FNV, onderschreef het betoog van mr. Eijsbouts, dat het bedrijf de toekomst vermoedelijk niet zal overleven als geen drastische maatregelen worden getroffen, maar meende dat met name duister blijft wat het bedrijf in de toekomst op het gebied van management, export, afzetmogelijkheden en de vervaardiging van eventueel nieuwe producten zal gaan doen. 'Het zou plezierig zijn, als daarover wat meer duidelijkheid ontstond.

Verder hebben we duidelijk kritiek op de onevenwichtigheid in het spreidingsbeleid. Ik vind dat je het probleem voor veel werknemers dat het moet gaan verhuizen niet moet onderschatten. Daarbij zijn tenslotte nog altijd ruim 1050 man, die in de productiesector werken, betrokken.

Daarbij komt dat je nog afgezien van die mobiliteitsproblemen iemand niet zo gemakkelijk ombouwt voor een andere functie. In ieder geval laten wij op het moment de gegevens uit het beleidsplan voor ons controleren door het Productschap voor de Zuivel. In januari gaan we, als we de mening van onze achterban hebben gehoord, om de tafel met de directie om verdere plannen te bespreken'.

De FNV-Voedingsbonden houden daarvoor een groot aantal bijeenkomsten voor de leden in de drie zuidelijke provincies, tijdens welke de wenselijkheid van de reorganisatie centraal zal staan.

Op 8 november is er een bijeenkomst met de Zeeuwse leden in 't Anker te Vlissingen. Ook het sociaal plan komt dan ter sprake Campina werkt aan zo'n plan. waarover nog geen officiële overeenstemming met de bonden is bereikt.

Het plan lag er al voor er sprake was van een beleidsplan, maar volgens secretaris Winter zal het plan nu aan de toekomstige situatie worden 'gespiegeld'.

De heer Winter: 'Verder hopen we dat het waar is dat de voorstellen van de directie bespreekbaar zijn en dat alternatieven mogelijk zijn.

Maar er zal weinig anders op zitten, gezien de ontwikkelingen in de zuivel, dat er wordt gereorganiseerd En dan komt het er concreet op neer dat aan eventuele overplaatsingen ondanks een intensieve begeleiding natuurlijk maar heel weinig valt te doen De keus zal vaak zijn: of gaan, waarheen je wordt overgeplaatst, of een andere werkkring zoeken'

Investering

Met het doorvoeren van het saneringsplan is naar schatting een investering van f 100 miljoen gemoeid. In Tilburg en Schinnen zal straks 315 miljoen kilo melk worden verwerkt, in de drie

kaasbedrijven straks 325 miljoen kilo kaas en er zal 920 kilo melk jaarlijks nodig zijn voor de boterbedrijven die nog over blijven

Overleg

Burgemeester en wethouders van Middelburg zijn in overleg met de centrale en de plaatselijke directie van Campina om na te gaan of de gemeente ertoe kan bijdragen, dat de werkgelegenheid in de Middelburgse melkfabriek behouden blijft. Burgemeester drs P. Wolters deelde dat maandagmiddag mee tijdens de rondvraag in de gemeenteraad, nadat mevrouw M. A. van den Boogert-Selhorst (vvd) en A.H. Kamermans (ppr) (te ontwikkelingen bij de Middelburgse fabriek hadden aangekaart.

Zoals maandag gemeld zijn er plannen voor overplaatsing van het bedrijf naar Tilburg over een paar jaar. „Kan het college in overleg treden om het bedrijf voor Middelburg te behouden.” wilde mevrouw Van den Boogert weten en drs Wolters interumpeerde haar: „Dat hebben we al gedaan”. De heer Kamermans voorzag, dat over een paar jaar „toch enkele tientallen mensen” werkloos zullen worden en wilde, dat b en w contact opnemen met het ministerie van economische zaken. „Laten we nu even afwachten.” waarschuwde drs Wolters „We hebben initiatieven genomen op plaatselijk en centraal niveau, geef b en w even ruimte.”

VOORZITTER A. DE BUCK AFDELING ZLM OOSTKAPELLE:

Sluiting melkfabriek Middelburg funest voor de kleine veehouder.

OOSTKAPELLE-De heer A. de Buck, voorzitter van de afdeling Oostkapelle van de Zuidnederlandse Landbouwmaatschappij (zlm), acht de dreigende sluiting van de melkfabriek te Middelburg funest, voor met name de kleine veehouders. Hij zei dit tijdens een algemene ledenvergadering van de afdeling Oostkapelle in hotel Zeelandia. Hij ging tevens in op het vervoer van suikerbieten met grote trailers op Walcheren dat op de smalle B-wegen grote problemen schept.

.....

Zierkzeesche Nieuwsbode, 22/06/1978; p. 7/10

DEN HAAG. Bij het zuivelconcern Campina zullen in de loop der jaren 800 van de ruim 3200 arbeidsplaatsen komen te vervallen. Dit heeft de hoofddirectie van Campina in een persbericht meegedeeld.

ZUIVELCONCERN VAN 28 NAAR 10 VESTIGINGEN

Campina Middelburg gaat voor 1982 definitief dicht

MIDDELBURG- De sluiting van de vestiging van Campina in Middelburg (vroeger onderdeel van de Verenigde Coöperatieve Zuivelfabrieken Brabant Zeeland) lijkt onafwendbaar. Uit de plannen die de directie van Campina dinsdag bekend heeft gemaakt, blijkt, dat van de 28 vestigingen in Noord-Brabant, Zeeland en Limburg er slechts 10 overblijven. Dat zijn drie consumptiebedrijven in Tilburg, Schinnen en Rijkevoort, drie kaasbedrijven in Tilburg, Rijkevoort en Asten, drie boterbedrijven in Veghel en Zevenbergschenhoek en één condensfabriek in Bergeijk.

Tevens zullen bij het zuivelconcern Campina in de loop der jaren 800 van de ruim 3200 arbeidsplaatsen komen te vervallen Volgens de hoofddirectie zullen er geen gedwongen ontslagen vallen en ook in de naaste toekomst zal er sprake zijn van een natuurlijke afvloeiing. Dat is mogelijk door het in de afgelopen jaren voorzichtig gevoerde beleid en de leeftijdsopbouw van het huidige personeelsbestand, aldus de hoofddirectie

In de sluiting van de vestiging te Middelburg was overigens ook reeds in vorige plannen voorzien. Van de zijde van de Voedingsbonden FNV zal men bij de onderhandelingen over de nieuwe plannen ook niet pleiten voor het in stand houden van Middelburg als productieplaats, daar, aldus de secretaris van de vakgroep zuivel van de FNV, de heer W. Winter te IJsselstijn, uit de cijfers is gebleken, dat het bedrijf dan voor zware lasten komt te staan. Wel ligt het in de bedoeling, dat in Middelburg een distributiecentrum komt, dat aan zo'n twintig mensen werk kan verschaffen. Begin vorig jaar waren er bij de Middelburgse vestiging ongeveer 65 mensen werkzaam. Als de plannen van de hoofddirectie doorgang vinden, moet de sluiting van Campina in Middelburg in de periode 1980-1982 zijn beslag vinden.

Anders dan de FNV, die stilzwijgend met de sluiting in Middelburg wil instemmen denkt het CNV over deze kwestie. Districtsbestuurder R Bil van de Industriebond CNV te Goes wil niet een 'volmondig ja' antwoorden op de vraag of het CNV zich zal blijven inzetten voor het behoud van de zuivelfabriek in Middelburg. Volgens de heer Bil heeft het CNV ook een 'andere cijfermatige slotconclusie', waaruit zou blijken, dat de fabriek in Middelburg wel rendabel zou zijn. Bovendien acht men de vestiging ook van belang om te kunnen inspelen op de verwerking van de melk uit Zeeland. Het CNV denkt de Campina-vestiging een 'wezenlijke plaats' toe in Middelburg Een distributiecentrum wordt slechts gezien als een troostprijs, aldus de heer Bil, die zich verbaasd toonde over de plannen van de hoofddirectie en hierin ook enige onzorgvuldigheid meende te moeten ontdekken

Beheersvorm

De sanering bij Campina is een gevolg van een eind 1976 tot stand gekomen fusie van vijf grote zuivelcoöperaties in Zuid-Nederland. Aanvankelijk zouden door de reorganisatie bij het concern 20 vestigingen moeten worden gesloten. Die plannen dateren van oktober 1977. Toen werd een beleidsnota gepresenteerd, waarin werd voorgesteld het huidige aantal verwerkingsbedrijven van Campina in vijf jaar terug te brengen tot acht vestigingen. Die beleidsnota werd voorgelegd aan de werknemersorganisaties en de ondernemingsraden. Begin dit jaar kreeg de hoofddirectie van Campina de antwoorden binnen, naar aanleiding waarvan de nieuwste plannen werden opgesteld.

De heer Winter heeft overigens laten weten, dat de bonden pas over de nieuwe voorstellen willen onderhandelen als er duidelijkheid bestaat over de beheersvorm voor het concern dat zal worden gevormd door samenvoeging van Campina en DMV in Veghel (samen 5000 werknemers). DMV verzorgt de eindverwerking van een aantal producten waarvoor het de grondstoffen van Campina betreft. Aanleiding voor de bonden tot nieuw beraad in eigen kring is voorts, dat er aanvankelijk werd gesproken over het verlies van 400 arbeidsplaatsen en dat dat nu blijkt te zijn opgelopen tot. 800. Volgens de heer Winter is er in het nieuwe plan ook onvoldoende rekening gehouden met de door de bonden gewenste spreiding van de werkgelegenheid. Volgende week is er een eerste gesprek tussen de bonden en Campina.

IN AANGEPAST PLAN

Directie blijft bij sluiting Campina in Middelburg

CNV PLEIT DESONDANKS VOOR HANDHAVING

MIDDELBURG- Er is geen verandering gekomen in de plannen van de directie van Campina te Eindhoven om de productieafdeling van de vestiging van het zuivelbedrijf in Middelburg af te bouwen en te streven naar een sluiting voor 1982. Dit blijkt uit een aangepast saneringsplan van de directie van Campina, waarover men met de vakbonden in overleg is getreden. Het is de bedoeling dat de melk die nu in Middelburg wordt verwerkt, in de toekomst naar Breda of Zevenbergschen Hoek wordt gebracht. In Middelburg blijft wet een distributiecentrum gehandhaafd.

Ook in het standpunt van de Industriebond CNV is geen verandering gekomen, zo blijkt uit de woorden van districtsbestuurder R. Bil te Goes, die zijn ook reeds in juni gedane uitspraak herhaalt, dat het CNV zal blijven pleiten voor handhaving van de productieafdeling van Campina in Middelburg (vroeger onderdeel van de Verenigde Coöperatieve Zuivelfabrieken Brabant Zeeland). Een distributiecentrum wordt door de heer Bil slechts gezien als een 'troostprijs'. Hij wijst er onder meer op, dat alleen al het kunnen inspelen op het vakantie seizoen een motief is om de vestiging in Middelburg te handhaven.

De heer W. Winter te IJsselstijn van de Voedingsbonden van de FNV vindt het onverantwoord tegenover de personeelsleden te Middelburg om de illusie te wekken dat de vestiging te redden zou zijn. De Voedingsbonden zien geen andere mogelijkheid en stemmen dan ook in met de plannen om de productieafdeling te sluiten.

Overigens zijn de FNV-bonden niet erg gelukkig met de nieuwe plannen van de directie van Campina, waarbij geen enkele aandacht is besteed aan personeelsconsequenties. In een schrijven aan de directie van Campina stellen de FNV-bonden hierdoor gedwongen te worden tot een harder tegenspel voor het verkrijgen van meer garanties Ook heeft men een aantal vragen gesteld aan de directie, waarop men voor 31 Oktober een antwoord hoopt te hebben, omdat anders op dat moment verder praten geen zin heeft.

Het aangepaste saneringsplan van Campina voorziet in het handhaven dan wel uitbreiden van de volgende bedrijven: Asten (kaas), Breda (consumptiemelk). Boekel (boter en kaas). Eindhoven (consumptiemelk). 's-Hertogenbosch (boter). Rijkevoort (kaas en consumptiemelk), Sittard (consumptiemelk), Tilburg (kaas) en Weert (boter). In de bestaande DMV-bedrijven te Zevenbergschen Hoek en Bergeijk zal de productie van boter worden uitgebreid dan wel ter hand worden genomen. In tegenstelling tot het oorspronkelijke plan zal aan het bestaande DMV-bedrijf in Veghel geen boterbedrijf worden toegevoegd.

VESTIGING MIDDELBURG BAART ZORGEN

Directie Campina zoekt naar alternatieve werkgelegenheid

CONFLICT MET DE BONDEN

MIDDELBURG- De directie van Campina in Eindhoven houdt vast aan de afspraak om niet over te gaan tot gedwongen ontslagen, waarbij ze zich gehouden acht aan alle werknemers alternatieve werkgelegenheid aan te bieden. De vestigingen die naar de mening van de directie de meeste zorg baren, zijn die in Middelburg en in Noorden Midden-Limburg. Daar liggen de zwaarste problemen, maar de toezegging dat op alternatieve mogelijkheden wordt gestudeerd, blijft van kracht, aldus de Campina-directie.

Zoals bekend ligt het in de bedoeling van de directie om de productie-afdeling van de vestiging te Middelburg te sluiten. Er zou wel een distributiecentrum gehandhaafd worden. Momenteel zijn bij de Middelburgse vestiging 70 mensen in dienst. Wanneer de plannen zoals de directie die voor ogen staan, inderdaad zouden worden uitgevoerd, kan voor 30 mensen werk worden gevonden in het distributiecentrum. Voor ongeveer 10 mensen, die zich onder meer bezig houden met het vervoer van de melk van de boer en met de kwaliteit, blijven de werkzaamheden onveranderd, zodat er zo'n 30 mensen overblijven voor wie alternatieve werkgelegenheid gezocht moet worden.

Volgens de directeur van de Middelburgse vestiging, de heer J. Lampert, worden verschillende mogelijkheden bestudeerd. In Brabant, waar de verschillende bedrijven van Campina wat dichter bij elkaar liggen, is het voor een werknemer wat eenvoudiger om van de ene vestiging naar de andere over te stappen. Voor de werknemers in Middelburg zou dat op zijn minst een verhuizing naar Brabant inhouden. En niet iedereen voelt daarvoor, meent de heer Lampert. Daarom wordt de mogelijkheid niet uitgesloten, dat de Middelburgse vestiging toch een productieve afdeling houdt. De productie van consumptiemelk wordt dan weliswaar gestopt, maar de directie zou eventueel kunnen besluiten om in Middelburg deelactiviteiten van andere vestigingen te laten verrichten, zoals bijvoorbeeld de bereiding van kaas.

Direct

De directie van Campina acht zich overigens niet langer gehouden aan de met de vakbonden gesloten gespreksprocedure over de reorganisatieplannen. Vanaf volgende week zal de directie de Campina-bedrijven die bij de reorganisatie zijn betrokken, bezoeken om rechtstreekse gesprekken met het personeel aan te gaan.

Directeur drs. G. van der Kruys zei dit donderdagmiddag tot 300 Campinawerknemers uit Noord- en Midden-Limburg, die met bussen naar het hoofdkantoor in Eindhoven waren gekomen om te protesteren. Het waren werknemers van de Campina-vestigingen in Roermond, Venlo, Venray en Heythuizen, die door de FNV-voedingsbonden tot deze protestactie waren opgeroepen.

„Tot op heden zijn de gesprekken met de vakbonden over de reorganisatie goed en ordelijk verlopen”, aldus directeur Van der Kruys. De afgesproken volgorde van overleg zou trapsgevijs plaatsvinden met respectievelijk de vakbondsvertegenwoordigers, de ondernemingsraad, de bedrijfsleiding en daarna de overige werknemers. Door de vakbonden was hierbij uitdrukkelijk verzocht, te wachten op het door de bonden te geven groene licht alvorens met de werk-

nemers te gaan praten. „Gezien deze demonstratie, hoeven wij ons niet meer te houden aan die afspraken met de bonden en zien wij ons genoodzaakt volgende week bij u te staan. bedrijf na bedrijf, aldus de Campina directeur.

Vakbondsbestuurder Wim van den Bremen, die na Van der Kruys de demonstrerende werknemers in de kantine van de Eindhovense vestiging toesprak, waarschuwde hierop de directie tegen het afstappen van afspraken die met de vakbonden zijn gemaakt.

Hij wees erop dat er tussen Campina en de bonden een belangrijk meningsverschil bestaat over de continuïteit van het werk. Volgens Van den Bremen, kan het niet dat in zo'n belangrijk gebied als Noord- en Midden-Limburg geen van de drie bedrijven die met opheffing worden bedreigd, open blijven. De directie van Campina is hiervan kennelijk nog niet overtuigd, en doorgaan met acties is daarom nodig.

Wij willen plannen voor het behoud van werkgelegenheid in Noord- en Midden-Limburg, aldus de vakbondsman. Na de demonstratie werd door de Campina-directie nog een nadere toelichting gegeven op de reorganisatieplannen. Daarbij werd er nogmaals op gewezen dat van het oorspronkelijke plan, om van de 27 verwerkingsbedrijven die het concern telt terug te gaan naar negen, na onderhandelingen en met het oog op de sociale consequenties inmiddels is teruggekomen en dat, zoals de zaken er nu voor staan, 15 bedrijven open blijven.

**DEPOT IJZENDIJKE WORDT 'GEINTIIGREERD' IN MIDDELBURG:
SOCIAAL PLAN VOOR 30 WERKNEMERS.**

Campina-vestiging Middelburg staakt deze maand fabricage melkproducten

STRAKS ALLEEN NOG DISTRIBUTIE

MIDDELBURG- Nog deze maand staakt de Campina-vestiging te Middelburg de fabricage van melkprodukten. De activiteiten van de vestiging zullen zich vanaf dat moment geheel gaan richten op de distributie. Tussen nu en een jaar zullen ook de distributie-activiteiten van het Campina-depôt in IJzendijke in de Middelburgse vestiging worden geconcentreerd. Dit betekent, dat in totaal dertig werknemers van de vestigingen te Middelburg en IJzendijke 'overcompleet' zullen worden.

Met de vakbonden is een regeling overeen gekomen, dat er geen gedwongen ontslagen zullen vallen. De dertig werknemers krijgen functies in andere vestigingen van Campina aangeboden.

Het overgaan van produktie op uitsluitend distributie - ook in de huidige vorm draagt de Middelburgse vestiging zorg voor de distributie - houdt bovendien in, dat er een geheel nieuw distributiecentrum zal worden gebouwd. Aangenomen mag worden dat dit centrum in Middelburg komt, in ieder geval op Walcheren. De huidige gebouwen van de melkfabriek aan de Poelendaelesingel zullen, wanneer het nieuwe centrum is voltooid, worden verkocht.

Zoals bekend, heeft er lange tijd onzekerheid bestaan over de toekomst van de Middelburgse vestiging in het kader van de reorganisatieplannen van Campina. Aanvankelijk was er nog enige tijd hoop, dat er in Middelburg een bepaalde vorm van produktie gehandhaafd kon worden, maar deze plannen zijn nu geheel van de baan. Het distributiecentrum op Walcheren zal de distributie gaan verzorgen voor Walcheren. Noord-Beveland en ZeeuwschVlaanderen.

Hier zijn arbeidsplaatsen beschikbaar voor 55 personen. Momenteel heeft Campina in Middelburg en IJzendijke 85 mensen in dienst. De dertig werknemers die daar zodoende niet meer aan de slag kunnen, krijgen binnen het bedrijf van Campina functies aangeboden in bijvoorbeeld Breda of Zevenbergschen Hoek. Voor wie daar niet op in wil gaan, zal ontslag worden aangevraagd, waarbij evenwel een sociale regeling is getroffen. Deze regeling houdt in, dat, de ontslagen werknemers van Campina op hun eventuele werkloosheidsuitkering of een lager loon in een andere werkring voor enige tijd een toeslag krijgen. Volgens districtsbestuurder R Bil van het CNV is er over deze afvloeiingsregeling ten dele in principe overeenstemming bereikt met de directie van Campina. Er zijn evenwel nog enkele, niet onbelangrijke, details, die nader uitgewerkt moeten worden.

Het Walcherse distributiecentrum van Campina zal de distributie gaan verzorgen van melk en melkprodukten, afkomstig van de Campina-vestigingen in Breda, Eindhoven, Rijkevoort en Bergeyk. Voor het ophalen van de melk bij de boeren heeft deze omschakeling geen enkele consequentie. Directeur J. van Oers van het Campinadepôt in IJzendijke zei woensdagmiddag in hotel '*Hof van Koophandel*' in IJzendijke, tijdens een bijeenkomst ter gelegenheid van het jubileum van één van de werknemers, te verwachten, dat het depôt binnen een jaar gesloten zal worden. Burgemeester A. Schipper van Oostburg, die de bijeenkomst bijwoonde, deed

daarop een dringend beroep op de directie van Campina om de vestiging in IJzendijke open te houden „Het is voor onze gemeente van het grootste belang, dat het bedrijf in IJzendijke blijft gevestigd”, zo zei hij

Ook in deze zelfde krant:

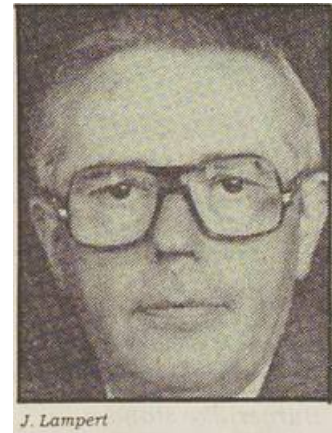
PZEM. Koopt in Middelburg de melkfabriek..

.....De oplevering van het gebouw zal uiterlijk 30 juli 1980 moeten plaatsvinden

J. LAMPERT VERLAAT NA 40 JAAR DE ZUIVEL

Verlies van arbeidsplaatsen zou me wat hebben gedaan

MIDDELBURG - De hallen van DMV-Campina bv. vroeger de coöperatieve melkinrichting en zuivelfabriek Walcheren, aan de Poelendaelesingel te Middelburg zien er wat ongewoon uit. De machines die vorig jaar nog zo'n 33 miljoen kilo melk verwerkten voor de produktomzetten in melk en yoghurt, vla, gortepap of andere vloeibare melkprodukten, zijn al sinds april grotendeels verdwenen. In plaats daarvan staan er grote rijen kratten met flessen. Nog ruim één jaar en dan is ook dit beeld verdwenen. Het kantoor waarin directeur J. Lampert vele jaren zetelde biedt eveneens een wat verlaten indruk, de verhuisdozen staan in een rek gereed en het grote bureau heeft al plaats moeten maken voor een van wat bescheidener omvang.

De heer Lampert zal donderdag de deuren van het bedrijf, dat hij nu bijna 20 jaar vanaf de eerste steen heeft helpen opbouwen, voor het laatst achter zich sluiten. Met een gerust hart. Want de tachtig (?) werknemers van de voormalige zuivelinrichting hebben, voor zover ze niet met pensioen gingen, een andere baan gevonden. Veertig van hen verhuizen mee naar het nieuw te bouwen distributiecentrum op het industrieterrein *Arnestein*, eveneens te Middelburg.

Toen ik dat wist kon ik werkelijk gerust zijn. Juist de persoonlijke contacten heb ik in het werk altijd zeer gewaardeerd, of het nu met directieleden of met arbeiders was, deed er niet toe.

Verlies van arbeidsplaatsen zou me wat gedaan hebben. Dat de fabriek straks wordt opgeheven is jammer, maar het kan economisch gezien niet anders en uiteindelijk is het ook maar een gebouw van hout en steen”, zo brengt de directeur van de vroegere melkfabriek naar voren. De fabrieksactiviteiten zijn overgebracht naar Zevenbergschen Hoek, de ontvangst- en distributie-activiteiten ook die voor Zeeuwsch-Vlaanderen: (het distributiecentrum IJzendijke gaat dicht) worden geconcentreerd in Arnestein.

Mede door al deze ontwikkelingen stapt de heer Lampert morgen (vrijdag) definitief uit het bedrijfsleven. Hij heeft 40 jaar in de zuivel doorgebracht. Geboren - in 1920 - als zoon van een boer, die zijn bedrijf had tussen Vrouwenpolder en Veere, was het vrij snel duidelijk dat de heer Lampert zijn vader niet op zou volgen. Dat deed zijn broer, die wat meer voor het boerenbedrijf voelde.

„Het boerenbedrijf hoefde niet zo voor mij. Wel wilde ik graag werk waarbij ik veel voeling zou hebben met het boerenbedrijf. De keuze voor de 'zuivel' en dan met name de verwerkende kant, heeft me dan ook nooit gespeten”, stelt de heer Lampert duidelijk vast als hij praat over het begin van zijn loopbaan. De eerste stappen daarin zette hij in juli 1937 bij de coöperatieve melkinrichting en zuivelfabriek Walcheren te Middelburg. Hij kwam toen van de mulo-b in Middelburg en moest, wilde hij op de rijkszuivelschool (RZS) te Bolsward worden toegelaten, eerst enkele jaren stage lopen bij een zuivelfabriek. Het lukte hem in 1940 om deze opleiding te volgen en deze na twee jaar te verlaten heel wat geleerd hebbend over de vele takken van de zuivelindustrie. De daaropvolgende oorlogsjaren zal hij niet licht vergeten. Na de RZS was

hij in 1942 aangesteld tot bedrijfsleider bij de fabriek waar hij ook voor de oorlog had gewerkt, de coöperatie te Middelburg.

De heer Lampert: „De inundatie van Walcheren had voor ons tot gevolg dat we geen melk meer te verwerken kregen. Onze machines waren nog wel intact, in tegenstelling tot die van de melkfabriek te Roosendaal. We hebben toen een kaasbak van 3000 liter vaarklaar gemaakt en eerst de machines losgemaakt uit de verankering. Het gereedschap was zoek, dus moesten we de machines op de gok demonteren bij eb moesten we nog een meter het water in met op een potkachtje zelfgemaakte sleutels. Vervolgens hebben we alles met de kaasbak naar een droog punt in Middelburg gebracht. En dat ging dan soms tussen de granaten door, die door geallieerde schepen werden afgeschoten op langs het Jaagpad vluchtende Duitsers.”

„Tja, dat is iets wat niet veel fabrieksdirecteuren hebben meegemaakt”, aldus de heer Lampert. Na de oorlog ging hij weer een poosje Zeeland uit, weer naar het noorden, maar wat minder ver: in Drenthe, namelijk Bellen. Daar werd hij bedrijfsleider in een kleine melkfabriek, die hij na ruim twee jaar inruilde voor 'bouw'-directeur bij een kaasfabriek bij Vollenhove. Hier bleef hij 12,5 jaar. Naast zijn eigenlijke werk vervulde hij verschillende bestuursfuncties, onder meer bij een van condensfabriek in Deventer en het kaascontrolestation te Leeuwarden. Ook later zou de heer Lampert in Zeeland nog diverse bestuursfuncties op zich nemen.

In 1960 kwam de heer Lampert weer naar Zeeland terug. „Niet omdat ik zo'n Zeeuw in hart en nieren ben, maar omdat ik daar de kans kreeg opgedane ervaringen te leggen in de opbouw van een nieuwe zuivelfabriek te Middelburg. Die uitdaging trok me aan”, zo motiveert de heer Lampert zijn terugkeer.

Het eerste gedeelte van het huidige complex aan de Poeledaelesingel werd gebouwd tussen 1961 en 1965. Het tweede gedeelte kon tien jaar geleden worden voltooid. Het bedrijf leverde tijdens haar hoogtepunt aan ongeveer 80 personen werk. afgezien nog van de toeleveranciers. De produktie liep op van 19 miljoen kilo tot 33 miljoen kilo op het laatst. Van de laatste hoeveelheid werd zo'n 15 miljoen liter verwerkt tot consumptiemelk, de rest tot boter. En nu, bijna 20 jaar nadat de eerste steen werd gelegd, gaat de fabriek weg en gaat ook haar directeur met pensioen, enkele jaren vroeger dan gewoon is.

De heer Lampert. „De schaalvergroting in de zuivelindustrie zette zich ruim tien jaar geleden in. Een aantal fabrieken in Zeeland en West-Brabant verenigde zich in de *Verenigde Coöperatieve Zuivelbedrijven Brabant-Zeelandt*. Het grootste deel hiervan werd al vrij snel gesloten, de produktie wat meer bij andere bedrijven geconcentreerd. Door samensmelting met de streekcoöperatie Limburg, vervolgens met Campina in Eindhoven, en tenslotte met DMV te Veghel moesten wel steeds meer bedrijven dicht, waaronder Middelburg, maar ontstond wel een coöperatie die geheel Nederland onder de rivieren omvat.”

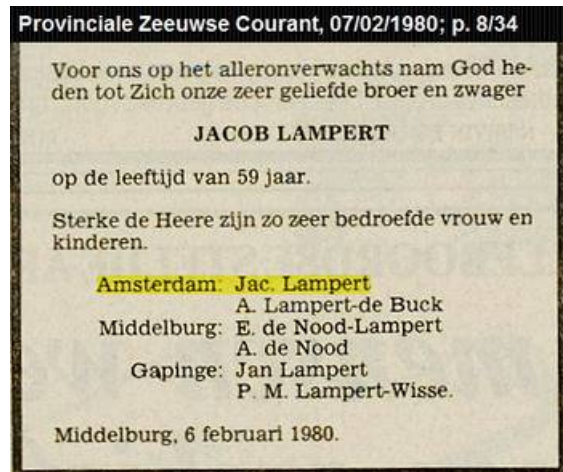
„Een coöperatie die bovendien goed draait, dat daardoor sociale zekerheid kan bieden aan haar werknemers die moeten afvloeien. Economisch gezien kan het gewoon moeilijk anders”, aldus de heer Lampert over de sluiting. De afscheidsreceptie van de heer Lampert wordt morgen (vrijdagmiddag) gehouden in het Strandhotel te Vlissingen.

Oud-directeur van zuivelfabriek, J. Lampert (59) overleden

MIDDELBURG - Op 59-jarige leeftijd is woensdag onverwacht overleden de heer J. Lampert, die bijna twintig jaar directeur is geweest van de zuivelfabriek in Middelburg. Bij zijn afscheid, begin december vorig jaar, werd de heer Lampert benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Aanleiding tot deze onderscheiding vormde het vele werk dat hij verzette voor de zuivelindustrie in het algemeen en voor de zuivelfabriek Middelburg (tegenwoordig DMV/Campina) in het bijzonder.

De heer Lampert is ruim veertig jaar in de 'zuivel' werkzaam geweest. Na zijn opleiding aan de rijks-zuivelschool was hij van 1942 tot 1947 bedrijfsleider van de toenmalige melkinrichting en zuivelfabriek Walcheren. De daaropvolgende jaren vervulde hij de functie van bedrijfsleider, en 'bouwdirecteur' van fabrieken in Beilen en Vollenhove. In 1960 kwam hij weer terug naar Zeeland om de bouw van de nieuwe zuivelfabriek in Middelburg te begeleiden. Hij is directeur van de fabriek gebleven tot zijn pensioen vorig jaar. Naast zijn dagelijkse werkzaamheden had de heer Lampert nog diverse bestuursfuncties binnen de 'zuivelwereld'.

De heer Lampert woonde in Veere. De begrafenis zal zaterdag 9 februari plaats hebben op de algemene begraafplaats in Veere om 13.30 uur na een rouwdienst in de gereformeerde kerk, die om 12.30 uur begint.

De voormalige Campina-melkfabriek aan de Poelendaeesingel, met links het PZEM-gebouw.

PAND CAMPINA IS AL AANGEKOCHT

PZEM wil melkfabriek slopen om kantoor te kunnen uitbreiden

MIDDELBURG - De gebouwen van de Coöperatieve Zuivelvereniging Campina aan de Poelendaeesingel te Middelburg, die vorig jaar juli werden aangekocht door de PZEM, zullen zo goed als zeker worden gesloopt. Dit heeft het bestuur van de PZEM in principe besloten. Ir. M. D. Dalebout, directeur van de PZEM deelde desgevraagd mee dat de stemming binnen het bestuur sterk neigt naar slopen en de bouw van een nieuw kantoorgebouw op de plaats komt van de 'oude melkfabriek'.

De heer Dalebout denkt dat nog dit jaar met de sloop van het Campina-complex zal worden begonnen. Het ontwerp voor de nieuwbouw zal worden gemaakt door het Vlissingse architectenbureau Steen en Tuinhof.

In Middelburg is een begin gemaakt met de sloop van de voormalige melkfabriek.

OM PLAATS TE MAKEN VOOR GEBOUW PZEM

Slopers begonnen onttakeling oude melkfabriek te Middelburg

MIDDELBURG - Het aannemings- en sloopbedrijf Sturm en Dekker uit Oostkapelle is begonnen met de sloop van de gebouwen (daterend uit de jaren '61-'70) van de Coöperatieve Zuivelinrichting Campina B. A. aan de Poelendaelsingel in Middelburg. Zoals bekend

komt op deze plaats een nieuw kantoorgebouw van de PZEM. Volgens ir M. D. Dalebout, directeur van de PZEM, zal dat mogelijk in de loop van 1983 kunnen worden betrokken. Hoe het gebouw er uit gaat zien wilde hij maandag nog niet mededelen omdat eerst het bestuur zich er nog over moet buigen.

Na enige voorbereidende werkzaamheden werd maandag een begin gemaakt met de sloop van de achterste bedrijfsal. Hiervoor wordt een draaikraan met een ijzeren kogel gebruikt die muren en

dak in puin 'beult'. Op deze wijze zullen ook de vloeren van de hallen er straks aan moeten geloven. De kelder onder het kantoorgebouw blijft gehandhaafd. Het woonhuis bij het Campina-complex gaat het laatst tegen de vlakte. De sloopwerkzaamheden zullen naar verwachting begin volgend jaar voltooid zijn.

TIEN MAN MINDER IN MIDDELBURG

Vijfhonderd banen weg bij DMV-Campina

(Van één onzer verslaggevers)

VEGHEL/MIDDELBURG - Bij het zuivelconcern DMV-Campina, een coöperatie met 21 bedrijven verspreid over ZuidNederland, verdwijnen 450 tot 500 arbeidsplaatsen.

Zes bedrijven worden gesloten en twaalf andere worden ingekrompen. Ook de enige Zeeuwse vestiging van de zuivelgigant ligt in de hoek waar de klappen vallen. Van de 35 mensen die nu nog in het distributiecentrum in Middelburg werken, worden er binnen afzienbare tijd tien overbodig. Dit zijn de gevolgen van een grootscheeps reorganisatieplan, dat de directie van het bedrijf maandagmiddag tijdens een persconferentie in het hoofdkantoor in Veghel bekend heeft gemaakt. De vakbonden zijn woedend en overwegen de rechter in te schakelen.

De directie van DMV-Campina noemt als belangrijkste reden voor de reorganisatie het feit, dat het bedrijf de ruim negenduizend aangesloten melkveehouders niet genoeg kan uitbetalen. Al jaren krijgen deze melkveeboeren veel minder per aan de fabriek geleverde liter melk, dan de agrariërs die aan andere melkfabrieken verkopen. Verder wordt met de voorstelde maatregelen een rendementsverbetering nagestreefd, waardoor DMV-Campina beter kan concurreren met de drie andere Nederlandse zuivelconcerns. In de derde plaats is de reorganisatie een uitvloeisel van de grootscheepse fusie tussen een aantal Zuidnederlandse zuivelfabrieken.

Vier jaar geleden werden een groot aantal melk-, boter- en kaasfabrieken, die toen ook al uit vveschillende kleinere onderdelen bestonden, ondergebracht onder de DMV-Campina 'paraplu'. Veel van die fabrieken waren te klein om doelmatig te kunnen werken. In de vierde plaats is de technologische ontwikkeling in de zuivelbranche de laatste jaren zó snel verlopen, dat aan automatisering waar mogelijk de voorkeur wordt gegeven in plaats van aan het handhaven van arbeidsplaatsen. Tenslotte heeft de directie zich verkeken op het natuurlijk verloop van het nu nog vierduizend koppen tellende personeel bij de verschillende vestigingen.

De zes bedrijven die dicht gaan staan in Boekel (een kaas- en een boterfabriek), Roermond (kaas), Maastricht (boter), Venray (boter) en Breda (melk). Door deze sluitingen verdwijnen 479 banen. De verbetering van de doelmatigheid bij de twaalf in te krimpen bedrijven leidt tot het verlies van 221 arbeidsplaatsen. Bovendien verdwijnen vijftig banen bij de vervoersafdeling van DMV-Campina.

Nieuwe bedrijven

In totaal is dit dus een verlies van 700 arbeidsplaatsen. Daar tegenover staat, dat ongeveer 250 mensen een baan kunnen vinden in drie nieuwe bedrijven van DMV-Campina. Vooral in een nieuwe, zeer grote fabriek in Tilburg kunnen 214 mensen aan een baan worden geholpen. Het totale verlies aan banen komt zodoende uit op 450 tot vijfhonderd.

Al deze reorganisatieplannen leveren per jaar bruto 28 miljoen gulden op. Na aftrek van de reorganisatiekosten en verplaatsingskosten blijft 25 miljoen gulden over. Dit komt zoveel mogelijk ten goede aan de melk leverende veehouders. Het concern verwerkt per jaar 2,5 miljard kilogram melk, zodat de besparing één cent per liter opbrengt. Daar de gemiddelde melkveehouder 300.000 liter per jaar afzet, wordt hij er drieduizend gulden per jaar beter van.

Grote onduidelijkheid bestaat er over het tijdstip waarop de ontslagen zullen ingaan. In sommige gevallen kan het personeel aanblijven totdat een deel van hen in een nieuwgebouwde fabriek aan de slag kan gaan. Bij vestigingen waar uitsluitend automatisering wordt doorgevoerd, zoals in het distributiecentrum in Middelburg, kunnen de ontslagen 'theoretisch gezien al morgen' vallen, zoals drs G. van der Kruys het uitdrukte. Hij is lid van de conerndirectie en zat aan het hoofd van de directiedelegatie die de plannen presenteerde.

Hij liet er geen twijfel over bestaan dat aan gedwongen ontslagen niet te ontkomen zal zijn. Het aantal ontslagen zal in zijn ogen alleen minder ongunstig uitpakken als het concern toestemming krijgt om 55-jarigen en ouder vrijwillig te laten uittreden. De 'rijksregeling oudere werknemers', waarover in Den Haag wordt gepraat, verkeert echter nog in een experimenteel stadium. DMV-Campina heeft nu vierhonderd werknemers in dienst die 55 jaar of ouder zijn

Vakbonden

De vakbonden willen naar de rechter stappen als het concern inderdaad tot ontslagen overgaat. De vakorganisaties wijzen in dit verband op een arbeidsplaatsenovereenkomst, die inhield dat het aantal arbeidsplaatsen tot 1 januari 1984 minimaal 3900 zou bedragen. De aangekondigde reorganisatie leidt uiteindelijk tot een personeelsbestand van 3500, maar doorkruist die overeenkomst niet, zo vindt de directie, omdat de grootste gevolgen van de reorganisatie pas in de loop van 1984 merkbaar zijn.

Volgens Wil Winter en Peter Rantong van de Voedingsbond FNV heeft de directie een slecht beleid gevoerd. Deze vakbondsbestuurders vinden dat de verantwoordelijke directieleden zouden moeten aftreden. Verder menen ze dat arbeidstijdverkorting een middel kan zijn om gedwongen ontslagen te voorkomen. Ook wijzen ze erop dat het het bedrijf financieel gezien niet slecht gaat. De financiële onderbouwing van de plannen vinden ze 'volstrekt onvoldoende'. Gedwongen ontslagen zijn tenslotte voor de FNV 'absoluut onaanvaardbaar'.

Leo Serto van de Unie BLHP wees maandagavond in een reactie nog eens op het bij DMV-Campina steeds weer terugkerende dilemma van het kiezen tussen de belangen van de in de coöperatie DMV-Campina deelnemende boeren aan de ene kant, en die van de werknemers aan de andere kant. Evenals zijn collega's van de FNV stelde hij dat de veehouders net zo afhankelijk zijn van de onderneming als de werknemers.

Tenslotte menen de vakorganisaties dat het proces van reorganisaties bij het concern nog lang niet voorbij zijn. „Nu komt de ijs- en diepviesdivisie aan de beurt”, voorspelden ze eensgezind.

NA JAAR NOG GEEN BESLISSING

Onzekerheid Campina Middelburg duurt voort

MIDDELBURG - Er bestaat nog altijd onzekerheid over de vraag hoeveel banen er uiteindelijk over zullen blijven bij het Middelburgse distributiecentrum van de zuivelcoöperatie DMV-Campina waar 35 mensen werken. Een woordvoerder van de hoofdvestiging in Veghel deelde woensdag desgevraagd mee dat het nog maanden kan duren alvorens er een beslissing genomen wordt. Het personeel in de Zeeuwse hoofdstad verkeert al sinds december vorig jaar in het ongewisse over wat er staat te gebeuren.

De zuivelcoöperatie DMV-Campina heeft 21 bedrijven, verspreid over Zeeland, Noord-Brabant en Limburg. Het distributiecentrum in Middelburg is overigens de enige Zeeuwse vestiging. December 1982 werd een grootscheeps reorganisatieplan aangekondigd, Dit ging ervan uit dat er 450 tot 500 arbeidsplaatsen zouden verdwijnen van het totale bestand van 3900. In Middelburg zouden er tien van de 35 arbeidsplaatsen moeten sneuvelen.

Woordvoerder de heer J. Thijssen legde woensdag uit hoe het komt dat er een jaar na de presentatie nog steeds geen zicht is op de uitwerking van de plannen. Tussen directie en de Centrale Ondernemingsraad (COR) is namelijk lange tijd gediscussieerd over de vraag of een extern bureau het bedrijf zou moeten doorlichten en daarna advies zou moeten geven over hoe er gereorganiseerd zou kunnen worden. De directie van DMV-Campina gaf echter de COR ter overweging dat overleg met de eigen deskundigen wellicht voldoende zou zijn. Pas twee weken geleden heeft de COR besloten het laatste inderdaad te doen.

Het wachten is nu op een advies van de COR. Zodra dat bekend is gaan directie en vakbonden met elkaar praten. De uiteindelijke beslissing over de reorganisatie ligt in handen van de raad van commissarissen. Voor het zover is zal de jaarwisseling al gepasseerd zijn, zo taxeerde Thijssen

Hij wees er woensdag verder op dat de zaak ook vertraagd is door de gebeurtenissen rond de melkfabriek in Breda waar 80 mensen werken. Het reorganisatieplan ging ervan uit dat deze dicht zou gaan, maar onlangs werd besloten de melkfabriek toch open te laten.

Volgens Thijssen betekent dit dat het totale aantal in te leveren arbeidsplaatsen verminderd is. Niettemin blijven er, wanneer de plannen van de directie overeind blijven, nog vierhonderd weg te vallen arbeidsplaatsen over.

De heer Thijssen benadrukte gisteren dat gedwongen ontslag zoveel mogelijk vermeden zal worden. Maar zeker is dat er voor een deel van de werknemers niets anders op zal zitten. Hij ging er van uit dat voor werknemers vanaf 57,5 jaar overbruggingsregelingen worden geschapen. Het personeel vanaf die leeftijdsgrens zal bij voorrang via dergelijke overeenkomsten (ook vervroegde uittreding) af moeten vloeien.

Zo wordt bereikt dat zo weinig mogelijk gedwongen ontslagen vallen onder de werknemers die jonger zijn en van dergelijke regelingen niet kunnen profiteren.

VEGHEL - De situatie in de zuivel-
sektor is, tekenen van ekonomisch
herstel ten spijt, nog nimmer zo pro-
blematisch geweest als nu. Die me-
ning verwoordt de direktie van de
coöperatieve zuivelondernemings
DMV Campina in het verschenen
jaaverslag.

DAF Truck met 1 miljoen op kilometerteller

De vier vaste chauffeurs, v.l.n.r. Willem Kruit, Bram Gideonse, Jan Geldof en Jaap Verstraate.

De vier vaste chauffeurs, v.l.n.r. Willem Kruit, Bram Gideonse, Jan Goldof en Jaap Verstraate

Veel eigenaren van een personenauto zijn blij als hun karretje zo lang op de weg blijft dat de kilometerteller twee keer rond gaat. Een beetje vrachtwagen begint echter na tweehonderdduizend kilometer pas lekker te lopen. DMV-Campina in Middelburg kijkt niet op een ton meer of minder. Maar nu één van de vrachtwagens van dit concern één miljoen kilometer achter de wielen heeft, staat de fabriek van melk en zuivelprodukten toch even bij deze mijlpaal stil.

„Een miljoen kilometer, en dat in nauwelijks drieëneenhalf jaar tijd, dat heb ik binnen het concern nog nooit meegemaakt”, zegt bedrijfsleider J. Hietbrink van het distributiecentrum van DMV-Campina, dat is gevestigd op het industrieterrein Arnestein in Middelburg. De kampioenstruck is een DAF 3300 Turbo,²³ die is voorzien van een gesloten en geïsoleerde opbouw en van een koeleenheid die de lading continu op 6 graden celsius houdt. De truck rijdt drie of vier keer per dag heen en weer tussen Middelburg en Eindhoven: een afstand van 160 kilometer per 'enkele reis'.

In Eindhoven worden alle produkten geladen die bestemd zijn voor de Zeeuwse markt. Op Arnestein wordt de lading melk en melkprodukten overgeslagen om vandaar met andere wagens naar de afnemers te kunnen worden gebracht. Direct na het overladen wordt het in het distributiecentrum te Middelburg verzamelde 'fustgoed' (lege flessen en ander verpakkingsmateriaal) aan boord van de oplegger gebracht, waarna onmiddellijk weer koers wordt gezet

²³ De 3300 was de door DAF in 1982, als 'vlaggenschip', op de RAI geïntroduceerde model. Had een 11.6 L DKX 1160 motor, met drukvulling en 'intercooling'. Vermogen 330 pk bij 2200 t/m. en max. koppel 132,5 kgm vanaf 100 t/m.. Achter deze motor zat een 8 (16) versnelling ZF 16 S-130 bak, met splittergroep!

naar Eindhoven. Dat ritueel herhaalt zich zo drie of vier keer per dag; afhankelijk van de vraag en het aanbod.

De bemanning van de truck bestaat uit vier vaste chauffeurs, die elkaar aflossen, en een reservekracht. Om de wagen zoveel mogelijk in bedrijf te houden, worden alle onderhoudsbeurten in de avond uitgevoerd. Hietbrink: „De eerste rit begint ‘s-morgens om half één; de laatste rit van de dag eindigt om 17.30 uur in Middelburg. We laten het onderhoud en eventuele reparaties daarom altijd tussen half zes en middernacht uitvoeren”.

Is de truck, nu er 1.000.000 kilometer op de teller staan, nu echt ‘op’?. Hietbrink: „Welnee, hij loopt nog prima. Ik denk dat-ie nog wel twee ton meegaat...”

* KOEN VAN DIJEN

Provinciale Zeeuwse Courant, 06/06/1987

Proosten met yoghurt

Zuivelcoöperatie Campina, die ook een divisie in Middelburg heeft zitten gaat in de likeur.

De producten die op de markt komen vormen smaakmakende combinaties van zuivel, aroma en alcohol. Er zijn met name hoge verwachtingen van de yoghurt-likeur

Voor het geval men zich mocht afvragen waarom die ene gast, die zich op dat feest zo voorbeeldig gedraagt door aan een glaasje yoghurt te nippen, terwijl de rest van het gezelschap zich meteen aan de drank heeft geslingerd, in de loop van de bijeenkomst toch zo opvallend vrolijk doet, is hier een verklaring: De yoghurtlikeur bevat 15 procent alcohol!

Provinciale Zeeuwse Courant, 04/06/1988

ZAKEN

DMV Campina — De melkveehouders F. Dey uit Kloosterzande, de gebroeders Kerkhaert uit Hengstdijk en W. van Hecke uit Eede, zijn door DMV Campina bv in Veghel gehuldigd voor het langdurig leveren van eerste klas melk. Van Hecke doet dat al twintig jaar ononderbroken, de andere twee bedrijven 15 jaar. DMV spreekt van een uitzonderlijke prestatie, vanwege de jaarlijks strenger wordende kwaliteitseisen.

VEERTIG JAAR BIJ DEZELFDE BAAS

Koninklijk brons voor Daan Eiemers

MIDDELBURG - De 55-jarige Daan Riemens uit Meliskerke kreeg vrijdag een bronzen ere-medaille in de Orde van Oranje Nassau vanwege zijn veertigjarig ambtsjubileum bij Campina BV. Loco-burgemeester G.B. Schoenmakers van Middelburg speldde hem de versierselen op.

Riemens solliciteerde op 15-jarige leeftijd bij de *'Melkinrichting Walcheren'*, destijds gevestigd aan de Poelendaelesingel in Middelburg. Hij kon direct aan de slag als yoghurtbereider, voor een loon van f 12,50 per week. De eerste werkdag was op 18 april 1949, een tweede paasdag. 'Zo'n acht jaar' heeft hij de yoghurt bereid. Na een tijd als vulmachinebediende aan de steriellijn te hebben gewerkt ging Riemens zich toeleggen op het boter maken. Tot 1979, de sluiting van de *'Melkinrichting Walcheren'*, heeft hij dit smeuge goedje op ambachtelijke wijze gemaakt.

Het bedrijf reorganiseerde en besloot met de productieafdeling te stoppen en een distributiecentrum op het Middelburgs industrieterrein op te zetten. Riemens reorganiseerde mee en werd order-controleur en *containiseerder* op de afdeling koelcellen. Op de afdeling worden de orders samengesteld en klaar gemaakt voor distributie naar de Walcherse en Zeeuws-Vlaamse winkels. Tot op de dag van vandaag worden de orders door de jubilaris gecontroleerd. En dat nog vijf jaar lang. Want dan kan Riemens, met zijn 45-jarig jubileum, gebruik maken van de VUT-regeling. Hij is nog vitaal genoeg, zegt hij zelf.

Fusie Campina met MelkUnie (tot Campina-MelkUnie)

Provinciale Zeeuwse Courant, 21/09/1989; p. 21/38

Campina en Melkunie willen samenwerken

VLISSINGEN – De coöperatieve zuivelondernemingen DMV Campina en Melkunie Holland gaan onderzoeken of ze hun marktpositie kunnen versterken door samen te gaan. De vertegenwoordigers van de leden-melkveehouders, de centrale ondernemingsraden en de vakbonden zijn woensdag op de hoogte gesteld.

Beide ondernemingen noemen als aanleiding de concentraties in de zuivel binnen en buiten de EG en de krachtenbundeling bij de afnemers. De samenwerking moet leiden tot betere mogelijkheden voor marketing- en research. Dit om een voor-aanstaande positie op de markt te handhaven. Verwacht wordt dat de

handhaven. Verwacht wordt dat de resultaten van het onderzoek naar de mogelijkheden tot samenwerking voor het eind van het jaar beschikbaar zijn.

DMV Campina werkt in de drie zuidelijke provincies, heeft 7800 leden-melkveehouders en boekte in '88 een omzet van 2,7 miljard, voornamelijk uit de export. De onderneming heeft 3300 personeelsleden op 15 bedrijven, waarvan drie in het buitenland. De Melkunie heeft veertien productiebedrijven met eveneens 3300 personeelsleden. Melkunie heeft 6500 leden in West- en Midden-Nederland en zette – hoofdzakelijk binnenslands – 2,1 miljard om.

Provinciale Zeeuwse Courant, 05/12/1989; p. 7/24

Ledenraden achter fusie DMV Campina en Melkunie

VEGHEL/WOERDEN (ANP) - De ledenraden van DMV Campina en Melkunie Holland zijn maandag akkoord gegaan met een fusie van beide zuivelcoöperaties. Uiterlijk 1 januari 1993 moet de fusie een feit zijn. Vanaf 24 december worden de activiteiten van beide al samengevoegd onder de voorlopige naam Campina Melkunie BV. De coöperatieve vorm blijft gehandhaafd.

Na de fusie ontstaat een zuivelcoöperatie met een omzet van ongeveer vijf miljard gulden per jaar (1989). Het werkgebied van Campina Melkunie omvat grofweg het zuiden en westen van ons land. De nieuwe coöperatie telt ongeveer 14.300 leden/melkvee-

houders. In 1988 leverden die samen ongeveer 3,4 miljard kilogram melk.

DMV Campina en Melkunie Holland willen met de fusie inspelen op de eenwording van de Europese markt op 1 januari 1993. Samen verwachten zij sterker te staan op die markt.

DMV Campina en Melkunie Holland hebben nu elk nog veertien vestigingen. Niet uitgesloten is dat een aantal hiervan op termijn wordt gesloten. Beide coöperaties hebben vorige week met de vakbonden overeenstemming bereikt over de afwikkeling van de mogelijke gevolgen van de fusie voor de ongeveer 6.600 personeelsleden, die zij samen in dienst hebben. Vooral nog worden er geen gedwongen ontslagen verwacht.

* Distributiecentrum in 1992 weg * Gedwongen ontslagen uitgesloten

Campina Middelburg gaat dicht

van onze verslaggever

MIDDELBURG - Het distributiecentrum van Campina-Melkunie in Middelburg gaat dicht. Elf arbeidsplaatsen verdwijnen. De directie sluit gewrongen ontslagen (vooralsnog) uit. De vestiging zal in 1992 worden opgedoekt. De precieze datum is nog niet bekend. In totaal staan bij Campina-Melkunie, Nederlands grootste zuivelcoöperatie, achthonderd van de 6000 (?) banen op de tocht. De voedingsbonden FNV en CNV, die woensdag werden ingelicht, hebben geschokt gereageerd op het nieuws.

Met de sluiting van de vestiging Middelburg, verdwijnt het laatste restant zuivelindustrie uit de provincie Zeeland

Campina-Melkunie is van plan 6 vestigingen te sluiten, waaronder drie fabrieken. De reorganisatie is volgens bestuur en directie noodzakelijk om kosten te besparen. Het concern hoopt zo de leden-melkveehouders een hogere melkprijs te kunnen betalen. Binnen twee jaar moet de melkprijs met 2,50 gulden en binnen vijf jaar met 3 gulden per 100 kilo melk zijn gestegen. Afgelopen zomer liepen vierhonderd boeren weg bij Campina-Melkunie, omdat andere bedrijven een hogere melkprijs uitkeerden. De coöperatie kampt verder met een chronisch tekort van melkaanvoer en een overcapaciteit als gevolg van EG-quoteringsregelingen.

Volgend jaar gaan de vestiging Middelburg (distributie eindprodukten en tijdelijke opslag), Bodegraven (kaasproductie) en Gouda (boter- en poeder) dicht. De distributie van de zuivelprodukten in Zeeland wordt na de sluiting verzorgd vanuit de vestiging in Zevenbergschen-Hoek die in 1993 verdwijnt. De lokatie Maasdam (tussen Dordrecht en Rotterdam) neemt dan de verspreiding van de zuivel over. De ondernemingsraad van Campina Melkunie is dinsdag door directie en bestuur op de hoogte gesteld van de reorganisatie. De vakbonden kwamen woensdag aan de beurt. CNV-woordvoerder J. Immerzeel uit Nieuwegein en FNV-voorlichtster W. Young in Utrecht stelden desgevraagd vast te zullen houden aan het in de zuivelsector gebruikelijke principe dat gedwongen ontslagen zijn uitgesloten. Het eerste overleg tussen de bonden en de directie van Campina-Melkunie is voorzien op 14 januari volgend jaar.

De FNV neemt in ieder geval geen genoegen met het voorgestelde reorganisatieplan. Young: „In het verleden hebben we al aangedrongen op een toekomstvisie, maar die ontbreekt nu weer. Er wordt gesneden in bedrijven, mensen en gezonde productie. De directie kan de werkgelegenheid ook behouden door bijvoorbeeld verdere arbeidstijdverkortung in te voeren. Wat je eenmaal hebt gesneden, kun je niet meer opbouwen.”

De bond zegt dat het voornemen van de directie geen enkele waarborg geeft voor de toekomst. Ze doen niet aan nieuwe merken en markttuitbreiding. Zo blijf je afhankelijk van de invloeden waar je nu afhankelijk van bent.” Young zei het 'onvoorstelbaar' te vinden dat Campina Melkunie de vestiging in Opmeer te willen sluiten waar speciale kaas wordt gemaakt. „Dat produkt ligt juist goed in de markt.” De bonden gaan tot helft januari de kaderleden raadplegen.

In 1979 viel het besluit om de Middelburgse melkfabriek van DMV Campina, gevestigd aan de Poelendaelesingel, te sluiten. Zeeland behield toen alleen het distributiecentrum voor consumptiemelk in het industriegebied Arnestein. Begin jaren tachtig vielen opnieuw klappen in Middelburg. Bij een reorganisatie verdwenen toen tien arbeidsplaatsen.

Provinciale Zeeuwse Courant, 1992-04-04,

Geen gedwongen ontslagen personeel Middelburg **Campina Melkunie *Middelburg* sluit dit jaar**

van onze verslaggeefster

MIDDELBURG - Het distributiecentrum van de zuivelcoöperatie Campina Melkunie in Middelburg gaat direct na de zomer dicht. De vestiging in Middelburg is één van de vier vestigingen in Nederland die dit jaar opgeheven worden. In de Zeeuwse hoofdstad verdwijnen elf arbeidsplaatsen, maar er zullen volgens het bedrijf geen gedwongen ontslagen vallen.

Campina Melkunie heeft volgens woordvoerder J. Thijssen voldoende tijd om voor degenen die nu nog in Middelburg werkzaam zijn een andere bestemming te vinden. „Het is zeker dat vier mensen een andere baan binnen het bedrijf krijgen; daarvan gaan er enkelen naar het distributiecentrum in Maasdam. De rest verdwijnt via natuurlijke afvloeiing - grotendeels de VUT”, legt de woordvoerder uit. „Voor de chauffeurs levert het al helemaal geen probleem op. Zij veranderen gewoon van richting, ze gaan de andere kant oprijden, vanuit Maasdam.”

Eerste stap

De sluiting van de vier vestigingen is de eerste stap die wordt gezet in het kader van de reorganisatie die in december vorig jaar is aangekondigd en drie jaar gaat, duren. Vorig jaar was de Voedingsbond FNV nog fel gekant tegen het reorganisatieplan. Nu is de bond overstag gegaan. Woordvoester W. Young: „Er moeten altijd bedrijven sluiten tijdens een reorganisatie.”

Naast de vestiging in Middelburg gaan dit jaar ook de vestigingen in Bodegraven, Boekel en Gouda dicht. Met deze sluitingen gaan 153 arbeidsplaatsen verloren, waarbij Gouda op kop loopt met 116 plaatsen die verdwijnen. Op langere termijn wil Campina in totaal tien vestigingen sluiten. Dat leidt tot een verlies van 800 arbeidsplaatsen.

M. van Moolenbroek Koninklijk zilver voor 40 jaar noeste arbeid

Burgemeester Rutten bevestigt de onderscheiding op de revers van de heer Van Moolenbroek, geassisteerd door diens echtgenote. foto Oscar van Beest

(van onze verslaggever)

MIDDELBURG - Van yoghurtmenger tot orderbegeleider. M. van Moolenbroek (54) uit Nieuw - en Sint Joosland heeft beide functies vervuld. Tussen de eerste en de laatste baan zit echter wel een periode van veertig jaar noeste arbeid. Voor zijn trouwe dienst kreeg Van Moolenbroek vrijdag de eremedaille in zilver, verbonden aan de Orde van Oranje Nassau, opgespeld door burgemeester mr C. G. J. Rutten van Middelburg.

Van Moolenbroek begon op zijn veertiende jaar te werken. De firma heette in 1952 nog *C.Z. Walcheren*. Later ging de maatschappij op in wat nu Campina-Melkunie heet²⁴. Na zes jaar yoghurtflessen afvullen werd hij bevorderd. Hij kwam te werken in het laboratorium, waar hij verantwoordelijk werd voor de controle van het vetgehalte van de melk.

Na een korte periode als bijrijder op een melkwagen in IJzendijke werd Van Moolenbroek in 1980 orderbegeleider in het filiaal in Middelburg. Officieel kan Van Moolenbroek nog niet met pensioen. Door de reorganisatie van Campina-Melkunie verdwijnt echter per september de fabriek in Middelburg. Van Moolenbroek krijgt dan zijn ontslag. Hij is er niet rouwig om. „Ik heb veertig jaar hard gewerkt. Nu vind ik het ook fijn om tijd voor mezelf te hebben.” Om bezigheden zal hij niet verlegen zitten. Hij vist graag en houdt zich bezig met duivensport. Hij heeft na zijn pensionering ook tijd om te gaan fietsen met zijn echtgenote.

²⁴ De vele tussen stappen als VZC-West-Brabant, Campina productiebedrijf, Campina Distributiecentrum en fusie met MelkUnie tot Campina-MelkUnie worden hier voor het gemak (al) over geslagen. (ZHN.)

Afscheid Hietbrink luidt einde Campina Zeeland in

NIEUW EN SINT JOOSLAND - Exact om 12.00 uur vrijdagmiddag verliet directeur J. Hietbrink van het distributiecentrum van Campina Melkunie in Middelburg zijn kantoor. Na veertig dienstjaren beëindigde hij zijn werkzaamheden in de zuivelindustrie. Voor de oud-directeur is de vut het startsein om zich verder te ontplooiën. Aan stilzitten heeft hij altijd een broertje dood gehad. Verre reizen, postduiven en kunstschilderen. Hij zal zich geen moment vervelen.

In maart 1960 kwam Hietbrink, geboren en getogen in de Achterhoek, als assistent-directeur naar Zeeland waar destijds niet meer stond dan een ouderwets fabriekje. Ruim een jaar later was het een moderne zuivelfabriek met een grote omzet en meer dan honderd werknemers. In april 1992 is er alleen een distributiecentrum over met een twintigtal werknemers. Nog dit jaar wordt het centrum gesloten.

De oud-directeur treurt niet echt over de sluiting. Hij voelde het al aankomen. Alleen al door de ontwikkelingen in de afzetmarkt. Vroeger bestond deze uit vele kleine afnemers. Nu uit grootwinkelbedrijven. Ook is een vestiging in Zeeland niet meer noodzakelijk nu het vervoer verbeterd is. Toch wil Hietbrink het definitieve einde van het distributiecentrum niet van dichtbij meemaken. „Voor een directeur is het minder prettig om zijn bedrijf af te bouwen. Ik heb meegewerkt aan de voorbereidingen en vind dat ik daarmee mijn werk heb gedaan. Nu ben ik vrij in mijn doen en laten.”

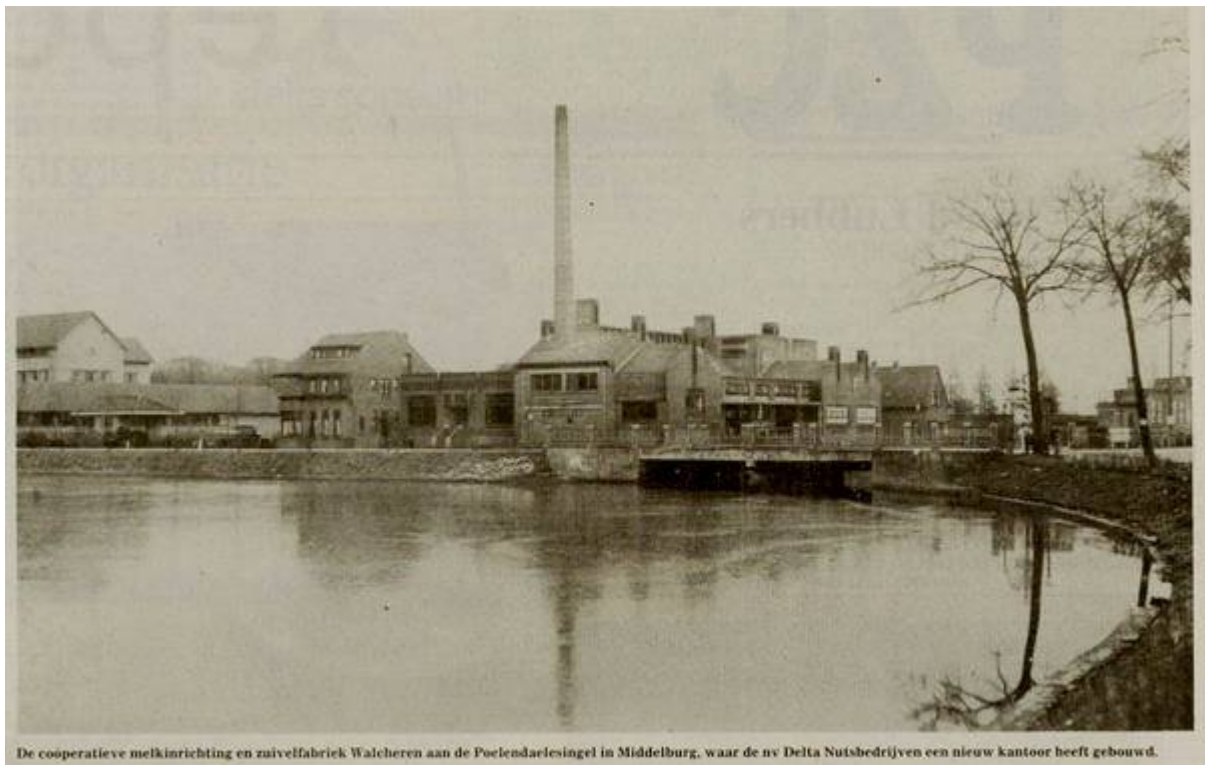
Wat een blijde gebeurtenis had moeten zijn, de opvolging van directeur J. Lampert in 1979, werd een droevig moment. Lampert overleed op de dag van zijn afscheid.²⁵ Echte hoogtepunten in zijn loopbaan kan Hietbrink niet zo snel bedenken. „Ik heb altijd met plezier gewerkt.

²⁵ Moet 'bijna' voor staan. Lampert ging n.l. per 1 dec. 1979 met pensioen en overleed op 6 febr. 1980 (ZHN.)

Bewaking van kosten en kwaliteit was mijn favoriete werk. Met het personeel omgaan deed ik op mijn manier. Dat ging goed, alhoewel ik in de omgang geen gemakkelijk persoon ben.”

Een paar jaar geleden ontdekte Hietbrink zijn schilderstalent. Met zijn doeken oogstte hij lof in de Zeeuwse kunstwereld. Anderhalf jaar geleden opende Hietbrink galerie Picasso aan de Oude Rijksweg in Nieuw en Sint Joosland, waar een deel van zijn doeken staan uitgesteld. De rest van zijn werk hangt onder meer in weefatelier Multi-Colour in Middelburg (mei), Bos & Duin in Oost-Kapelle (de zomer) en hotel Britannia Watertoren in Vlissingen waar Hietbrink vrijdag 1 mei een afscheidsreceptie houdt.

Zeeland zonder zuivelindustrie

De coöperatieve melkinrichting en zuivelfabriek Walcheren aan de Poelendarlesingel in Middelburg, waar de nv Delta Nutsbedrijven een nieuw kantoor heeft gebouwd.

De zuivelindustrie is voorgoed weg uit Zeeland. Met de recente sluiting van het distributiecentrum van Campina-Melkunie in Middelburg is het allerlaatste restje verdwenen. Nu rijden dagelijks grote, extra fris ogende vrachtwagens van de coöperatieve zuivelgigant Campina-Melkunie de provincie in met melkprodukten. De melkveehouders willen een zo hoog mogelijke melkprijs, de consumenten een zo laag mogelijke. Het antwoord is schaalvergroting. Op zich niets nieuws, de ontwikkeling naar groter begon al in 1883, met de oprichting van de eerste Zeeuwse melkfabriek in Zierikzee.

Melkfabriek moest het loodje leggen

Alles draait om de melkprijs. Campina-Melkunie weet dat als geen ander. De coöperatieve zuivelgigant, met leden-veehouders van het drielandpunt in Vaals tot in de kop van Noord-Holland, verloor kort geleden vierhonderd boeren aan een concurrent. Eén cent per liter extra is al voldoende om de overstap te wagen. Campina-Melkunie moet terugslaan om zijn markt-aandeel te behouden. Het concern heeft december vorig jaar een nieuwe marsroute uitgezet. De 'ledenprijs'- echte coöperatie-taal - moet binnen twee jaar met een rijksdaalder per honderd kilo melk zijn gestegen en binnen vijf jaar met drie gulden. Melkfabrieken moeten de deuren sluiten. Achthonderd arbeidsplaatsen staan op de tocht. De tien die in Middelburg zijn verdwenen, vallen in het niet.

De Zeeuwse zuivelindustrie heeft altijd in de schaduw gestaan van die in Holland en Friesland. Zeeland is geen land van melkveehouders. De akkerbouw overheerst. Toch is de industriële verwerking van melk vrij vroeg van de grond gekomen, allereerst op Schouwen-Duiveland. Zierikzee komt de eer toe de eerste melkfabriek binnen zijn grenzen te hebben gehad, in 1883. Waarom daar? De geschiedschrijver van de Zeeuwse landbouw, dr P. J. Bouman, houdt

het zeer algemeen op 'dat vooruitstrevende Schouwen'. Tegen het einde van de negentiende eeuw zijn er in heel Zeeland al twaalf coöperatieve melkfabriekjes. De grootste staat in Nieuwerkerk.

Hoe het alle melkfabriekjes is vergaan, is niet beschreven. De geschiedschrijving van de zuivelindustrie in Zeeland is een witte bladzijde. Eén conclusie is gerechtvaardigd: schaalvergroting loopt als een rode draad door de geschiedenis van de bedrijfstak. Een belangrijke stap wordt gezet in de Tweede Wereldoorlog. De Duitsers stellen levering aan de melkfabrieken verplicht. Ze willen de voedselvoorziening veilig stellen. Na 1945 zijn er, voorzover na te gaan, maar zeven melkfabrieken over.

De coöperatieve melkinrichting en zuivelfabriek *Walcheren* in Middelburg is de grootste. De *Koena* in Vlissingen houdt op Walcheren de concurrentie levend. In Goes heeft *Hollandia*, een onderdeel van het Nestlé-concern, een grote vestiging. Wemeldinge heeft een coöperatief melkfabriekje. In Zeeuwsch-Vlaanderen werken drie coöperatieve bedrijven, in Aardenburg, Kloosterzande en IJzendijke. A. Kamphuis komt in 1948 als adjunct-directeur naar Middelburg. Walcheren is geografisch al lang geen eiland meer, maar gevoelsmatig en wat betreft melkvoorziening nog wel. Na de onderwaterzetting van Walcheren eind 1944 is de melkveestapel vernieuwd. Vers en goed bloed staat op stal en in de wei.

Concurrent

De *Koena* in Vlissingen is de concurrent op *Walcheren*. De fabriek, indertijd eigendom van *Hollandia*, is anno 1992 bijna onvindbaar, vlakbij de hoofdpoot van De Schelde, in een doodlopend straatje van de Van Dishoekstraat. 't Is onvoorstelbaar dat in dat kleine gebouw ooit melk is verwerkt. In 1956 is het afgelopen.

De concurrentiestrijd die zich momenteel afspeelt tussen giganten als de coöperatieve combinatie Campina-Melkunie en de puur commerciële onderneming Menken-Grieken, woedt in de jaren vijftig op eigentijdse schaal in Midden-Zeeland. *Hollandia* houdt de *Koena* als vooruitgeschoven post op Walcheren in stand. De melkfabriek in Middelburg steunt de kleinere broer in Wemeldinge. Chocolademelk, yoghurt en vla - produkten die Wemeldinge niet kan maken - gaan per as naar Zuid-Beveland. De concurrenten komen midden jaren vijftig tot elkaar.

Kamphuis spreekt, met gemengde gevoelens, over het akkoord met *Hollandia*. „Vlissingen was er bijna niet uit te krijgen en wij wilden graag alle Walcherse boeren onder één dak hebben. De besturen en directies kwamen uiteindelijk bij elkaar. Wij zegden toe de hulp aan Wemeldinge stop te zetten. *Hollandia* beloofde de *Koena* te sluiten.” Het doodvonnis voor de coöperatie in Wemeldinge was getekend, uit economische overwegingen. „De collega's in Wemeldinge stonden niet te juichen.” Wemeldinge en de *Koena* zijn niet de enige fabrieken die in de jaren vijftig moeten sluiten. In Zeeuwsch-Vlaanderen, ook op zuivelgebied een verhaal apart, gaat het coöperatieve 'boterfabriekje' van Aardenburg dicht.

Het is de kleinste onder de drie kleine in Zeeuwsch-Vlaanderen. „'t Ging allemaal geleidelijk”, herinnert IJzendijkenaar J. P. van Oers zich. Hij zwaaide van 1943 tot 1980 de scepter over de 'Eensgezindheid' in IJzendijke. „De directeur van Aardenburg was 72 jaar en hield ermee op. Het kwam tot een fusie.” West-Zeeuwsch-Vlaanderen heeft in 1959 nog één melkfabriek, de '*Eensgezindheid*' met Van Oers als directeur.

De fabriek is dertig jaar eerder opgericht. Een waagstuk. Zeeuwsch-Vlaanderen is een akkerbouwgebied pur sang en erg uitgestrekt. „Trek een cirkel om Middelburg en met vijftig

kilometer heb je Walcheren bestreken”, legt Van Oers de moeilijke positie van 'zijn' bedrijf uit. „De afstanden zijn in Zeeuwsch-Vlaanderen veel groter.” De oprichters zien dat ook. Zij besluiten geen melk op te halen bij de leden-melkveehouders, maar alleen de room. „Dat is uniek”, weet Van Oers. „De chauffeurs moesten slechts één bus room ophalen, terwijl zij anders tien bussen melk hadden moeten vervoeren. Het scheelde enorm in de transportkosten.”

Dilemma

Het dure vervoer en de geringe melkdichtheid - weinig veehouders in een groot gebied - blijven de 'Eensgezindheid' en de melkfabriek in Kloosterzande achtervolgen. Van Oers schetst het eeuwige dilemma. „Hoe economisch wij ook werkten, wij konden nooit op tegen gebieden met veel vee. De transportkosten lagen ruim één cent per liter boven die in Holland en Noord-Brabant. Wij konden ook moeilijk van de veehouders vragen, of zij hun bedrijf in de buurt van onze fabriek wilden neerzetten.”

De produktie neemt toe na de Tweede Wereldoorlog. De consumenten gaan steeds hogere eisen stellen en de concurrentie zit niet stil. De coöperatieve melkfabrieken moeten iets ondernemen. De bedrijven in Middelburg en IJzendijke moderniseren begin jaren zestig. In Middelburg komt zelfs een melkpoeder-installatie. Die wordt snel gesloten. „Wij konden die niet continu draaiende houden”, zegt adjunct -directeur Kamphuis. „We hadden daarvoor te weinig melk.”

Middelburg blijft bezig. De fabriek doet eind jaren zestig aan het diepkoelproject mee, ge-coelde melk van producent tot consument. De volgende stap in de schaalvergroting is in zicht: de afschaffing van de melkbus en de vervanging door grote melktanks. Tholen is in 1974 als eerste aan de beurt. Walcheren sluit de rij in 1977.

De invoering van de melktank kan de Zeeuwse zuivelindustrie niet redden of luidt misschien wel haar einde in. Het transport van melk over grote afstanden kan in tankwagens veel gemakkelijker plaatsvinden. De coöperatieve zuivelfabrieken in Zeeland en West-Brabant sluiten zich in 1972 aaneen. De milieu-eisen worden strenger. De loonkosten stijgen. Voor de overtollige melk moet een uitweg worden gevonden. De coöperatieve fabrieken moeten nieuwe produkten ontwikkelen, zoals Melkunie heeft gedaan met de Mona-toetjes. Voor de kleine bedrijven is geen plaats meer onder de zon.

De fabriek in Kloosterzande, de kleinste van de drie in Zeeland, gaat in 1973 al dicht. IJzendijke moet twee jaar later de produktie staken. De 'Eensgezindheid' wordt tot distributiecentrum voor Zeeuwsch-Vlaanderen gedegradeerd. „De vrees bestond dat Zeeuwsch-Vlaanderen bij twee dagen mist zonder melk zou zitten”, legt Van Oers dat besluit uit. „We hadden altijd voor twee dagen melk in voorraad. Maar ja, de Europese Gemeenschap kwam verder tot ontwikkeling. De vrachtwagens konden ook over Antwerpen rijden. Zo zie je, de cirkel wordt steeds groter.” Sinds 1980 staat de 'Eensgezindheid' leeg, als symbool van de teloorgang van de Zeeuwse zuivelindustrie.

Fusiedrang

Ook Middelburg redt het niet. De fusiedrang blijft groot. De coöperatieve zuivelfabrieken in het zuiden van Nederland komen samen in wat Campina gaat heten. De Middelburgse melkveehouder A. Poppe wordt de eerste president-commissaris van het concern en voorzitter van de coöperatieve zuivelvereniging Campina. Hij is dag en nacht op pad. Hij is bij alle fusiebesprekingen betrokken. En bij de sluiting van 'zijn' fabriek in Middelburg. „Ik ben ermee opgegroeid. ‘t Was een mooi en goed bedrijf. Ik kende driekwart van de werknemers.” Toch moest

het volgens hem gebeuren. „Sociaal was het heel pijnlijk, commercieel was het noodzakelijk. Het ging om produktiekosten, bijvoorbeeld van een liter melk. Die kon vijf of zes cent goedkoper worden geproduceerd in grotere fabrieken. En dat was één van de belangrijkste dingen, de melkprijs veilig stellen.”

Hoe verknocht de Walcherse leden-boeren ook aan hun fabriek mogen zijn, ze besluiten nage-
noeg unaniem tot sluiting. In 1979 valt het doek. Middelburg houdt een distributiecentrum
van Campina. Tot de transportmiddelen zo sterk verbeterd kunnen worden, dat ook dat kan
worden gesloten.

Van de directe band tussen consument en producent is niets meer over. De afstand tussen de
Zeeuwse melkveehouders en hun coöperatie is - alleen al geografisch - toegenomen, hoewel
de voorlichting verbeterd is. De gekozen bestuurders uit boerenkring moeten bij reorganisa-
ties afgaan op de rapporten van commercieel deskundigen. Poppe ziet het toch niet zo somber
in. „Ik heb in 1979 gezegd, bij de sluiting van Middelburg: 'als jullie met de trein naar Rotter-
dam rijden, zien jullie in Roosendaal een zuivelfabriek, die is van jou en mij'.” Symbolisch of
niet. Roosendaal is ook dicht.

Harmen van der Werf

Leeuwarder Courant 1975-12-17

Grote zuivelfusie in zuiden voorlopig op losse schroeven

(Van onze correspondent)

EINDHOVEN — Nu het bestuur van de Maasvallei in Roermond heeft besloten het voorstel tot fuseren met **Campina** (Eindhoven), **VCZ** (Middelburg) en **St. Martinus** (Breda) niet aan de ledenraad voor te leggen, is de gehele transactie, ongeveer twee maanden geleden aangekondigd als een van de grootste fusies in de zuivelwereld, op losse schroeven gekomen. In elk geval hebben ook de overige partners gisteren in Eindhoven tijdens een overleg met de vakbonden besloten het samengaan voorlopig op te schorten.

De vakbonden toonden zich na afloop van het gesprek zichtbaar teleurgesteld. De heer H. Cleve van de voedingsbond NKV zei dat het niet moet worden uitgesloten dat de 5000 personeelsleden en 20.000 melkveehouders het initiatief zullen nemen voor acties om de besturen van de coöperaties te wijzen op het belang van de eerder voorgenomen **fusie**.

Melkinrichting „*Walcheren*” vlak voor de sloop, ca. 1980 Bron: Zeeuws Beeldarchief, XX.

BIJLAGE Gegevens

Jaar	led.	Melk mln./vet%	Uitbetaald	knipsel	
1916					Gestart in fabriek Dekker Wal. Off 3 mrt opgericht
1922		3.4 /			
1923		4.26 /		1924-02-13	
1925		3.85 /		1926-04-22	
1926	200	1.24 /			Panden Wal en Kapoenstraat verkocht, Wal B37 werd verkooppunt. Nw fabr. Aan Poelendaalschen-Singel Gegevens n.a.v. nieuwbouw. 1100 veehouders, 5500 melkoeien, 22 mln. kg melk. 2 mln. voor kalveren. 7 mln. Consumptie, 13 mln voor boter – (boerderij)
1927		2.09 /		1928-02-23	
1930	134	3.88		1931-03-02	Naast 134 leden nog 70 contract-leveranciers.
1931		4.84			250 leveranciers – leden niet opgegeven
1934		12.0 / 3.17		1935-04-01	Ook nog rechtstreeks van boer naar slijter 2.2 mln.
1935		13.6 / 3.25		1936-03-21	
1936	304	14.3 /			via W. melkfederatie 20.1 rechtstreeks naar slijter er waren ca. 700 leveranciers. 70 leden op vergaderen
1938	490				„Vaste”leveranciers konden nog tot eind dit jaar gratis lid worden, daarna werd dit 5 gld. per koe.
1950		Xxx/ 3.84			
1951	749	16.1 / 3.82		1952-04-24	Er waren maar 76 leden op de vergadering 61 leden vertrokken naar de ZO polder
1952	752	16.2 / 3.74		1953-04-16	51 man personeel in dienst.....niets over Ramp!!!
1953	758	16.3 / 3.72	3.767.487	1954-03-05	
1954	764	17.6 / 3.87	4.254.142	1955-05-11	Nog 84 niet-leden leveranciers
1955		17.0 / 3.81	4.273.859	14-03-1956	40 jr jubileum
1956					
1957	839	16.9 / 3.82	5.146.883	1958-05-09	Alle melkveehouds Walcheren in één Coöp. Door overeenkomst met Hollandia Goes, Vlissingen
1958					
1959	852	19.3		1960-04-28	
1960	871	21.0 / 3.85		1960-12-14	1960 afscheid Dir M.A. Varik nw dir J. Lampert - 1942
1961	894	22 /		1962-05-16	
1962					